

DZĪVOJOT HARMONIJĀ

IEDVESMOJOŠI STĀSTI PAR EKOCIEMATU PIEREDZI

DZĪVOJOT HARMONIJĀ:

IEDVESMOJOŠI STĀSTI PAR EKOCIEMATU PIEREDZI

DŽĪVOJOT HARMONIJĀ: IEDVESMOJOŠI STĀSTI PAR EKOCIEMATU PIEREDZI

Redaktore: Dalia Vidickiene

Vāka dizains: Steven Porter

Pieredzes pētījumu autori: Diana Leafe Christian, Achim Ecker, Gabriela Górewicz, Robert Hall, Antonina Kulyasova, Lars Levin-Jensen, Ina Meyer-Stoll, Artur Milicki, Laysan Mirzagitova, Andrzej Młynarczyk, Igor Morkovkin, Lina Mustafinaitė, Dalia Navikaitė, Vilnis Neimanis, Ansa Palojarvi, Monika Podsiadła, Artūrs Polis, Kalle Randau, Mia Saloranta, Katrien Van den Berge, Dalia Vidickienė, Alvis Žukovskis, Aivars Zvirbulis, Ingrida Žitkauskienė, Svanholm ekociemata viesu/apmeklētāju grupa.

Fotogrāfiju autori: Pirta Ala, Sami Ala, Achim Ecker, Alica Ferliková, Živilė Gedminaitė-Raudonė, Ivan Kulyasov, Maria Kulyasova, Ieva Lučiūnaitė, Vidmantas Melnikas, Artur Milicki, Dalia Norvaisaitė, Jesús Pacheco Justo, Monika Podsiadła, Irina Popova, Steven Porter, Robertas Riabovas, Roberta Sabaliauskaitė, Daina Saktiņa, Ingrida Žitkauskienė, Amatciema arhīvs, Kovcheg arhīvs, www.parmainupilseta.wordpress.lv, Solbyn arhīvs, Suderbyn arhīvs, Vainölä kopienas arhīvs, <http://ecoharmonykinscommunity.com/>.

Tulkojums no angļu valodas. Tulkotās grāmatas nosaukums: *Living in harmony: inspiring stories from ecovillages*.

Grāmata ir izdota zviedru, somu, angļu, lietuviešu un poļu valodās. Grāmata ir pieejama elektroniskā versijā, sekojot šādai saitei www.balticecovillages.eu.

ISBN 978-609-8080-38-4

Izdota Lietuvā

Part-financed by
the European
Union (ERDF)

SATURS

Ievads	7
Izvilks no Ekociemata ļaudīm: Stāsti par vērtībām.....	10
EKOCIEMATA DZĪVES CIKLA 1. STADIJA.	
EKOCIEMATA DIBINĀŠANA. (AR KO JĀSĀK?)	11
Uzsvars uz ekoloģisko tehnoloģiju lēmumiem: ekociemats kā veselīga un jauka dzīvesvieta ..	13
Ekociemats „Amatciems” kā biznesa projekts, Latvija.....	14
Ekociemats Barkowo kā bezpeļņas projekts, Polija.....	14
Uzsvars uz sabiedriskajām attiecībām: ekociemats kā cieši saistīta kopiena	16
Ekociemats ZEGG, Vācija.....	16
Ekociemats Svanholm, Dānija	17
Jaunas paaudzes kopiena ekociematā Melkys, Lietuva	18
Koncentrēšanās uz garīgajām vērtībām: ekociemats, kas ir balstīts uz	
filozofisko koncepciju	19
Ekociemati, kas ir balstīti uz „Dzimtas īpašuma” koncepciju	19
Damanhur ekociemats kā dzīvesveida laboratorija, Itālija.....	21
Ekociemats „Rožkalni” kā sociālās terapijas nams cilvēkiem ar invaliditāti, Latvija	22
Pārmaiņu pilsēta.....	23
Biedrības „Ikšķiles pārmaiņu iniciatīva” iniciatora Artūra Poļa stāsts, Latvija.....	23
Iniciatoru izmantotie veidi, lai uzaicinātu un izvēlētos ekociemata iedzīvotājus	24
Iedzīvotāju grupas uzsāktais ekociemats Blagodat, Krievija	25
Vienas ģimenes uzsāktais ekociemats Barkowo, Polija.....	26
Dzimtas īpašuma ekociemats Krunai, Lietuva.....	27
Ap biodinamisko saimniecību esošais Kurjen tila ekociemats, Somija	29
Pilsētas ekociemats Understenshøjden, Zviedrija	29
Sākums ar biedrību „Pasaku māja „Undīne” – Zaļais ordenis” un turpinājums	
ar biedrību „Ekociemats „Zaķis un citi zvēri””	30
Ekociemats „Amatciems” kā savas dzīvesvietas apvienojums ar nekustamo	
īpašumu biznesu, Latvija.....	32
Zeme un ēkas: iedzīvotāju projekts un īpašumtiesības.....	33
Mājas ietekme uz cilvēkiem.....	33
Ekociematu „Amatciems” vada viena iedzīvotāja dibināts nekustamo	
īpašumu uzņēmums, Latvija	35
Kurjen tila ekociematu, kā nekustamo īpašumu uzņēmumu, vada visi iedzīvotāji, Somija....	36
Kooperatīvam piederošais Suderbyn permakultūras ekociemats, Zviedrija	37
Bezpeļņas organizācijai piederošais ekociemats „Zaķis un citi zvēri”, Latvija	38
Jauktu īpašumtiesību ekociemats Munksøgård, Dānija	39
Ekociematu izveides finanšu avoti	41
Alternatīvi finansēts ekociemats: Suderbyn permakultūras ekociemats, Zviedrija	41
Padomi ekociemata dibinātājiem ekociemata attīstības cikla dibināšanas stadijā	44
Izvilks no Ekociemata ļaudīm: stāsts par iemesliem būt bagātam	48
EKOCIEMATA DZĪVES CIKLA 2. STADIJA.	
PIRMIE DZĪVES GADI EKOCIEMATĀ. (KAD UN KĀ ATTĪSTĪTIES?).....	49
Izkļūšana no vāveres riteņa: Dariusa stāsts no Lietuvas	50

Kā kļūt par ekociemata iedzīvotāju bez nekāda starta kapitāla:	
Ivana* stāsts no Krievijas.....	51
Jūs varat viegli dzīvot ekociematā bez naudas vairākas nedēļas: Nikolaja* stāsts par Krievijas ekociematu.....	52
Eko kopienas izveide.....	53
Sabiedriskā dzīve Kovcheg ekociematā, Krievija	54
Sirds aplis kā kopienas stiprināšanas instruments Keuruu ekociematā, Somija	55
ZEGG Forums – ritualizēta lielu grupu komunikāciju forma, Vācija	56
Laulību ceremonija ekociematā Krunai, Lietuva	58
Kopējie resursi un to pārvalde	60
Kopīgā saimniekošana Vāinölā ekociematā, Somija.....	61
Kopīgo resursu pārvalde cieši saistītajā ekociemata ZEGG kopienā, Vācija	62
Kolektīvais bizness ekociematā Kovcheg, Krievija.....	64
Pašpārvaldes sistēma	65
Lēmumu pieņemšanas modeļa stiprās un vājās puses ekociematā Keuruu, Somija	66
Pašpārvaldes sistēma ekociematā Kovcheg, Krievija	67
Lēmumu pieņemšanas process ekociematā Svanholm, Dānija	68
Padomi veidojot jaunu ekociematu	70
Izvilks no Ekociemata ļaudīm: Stāsts par pārmaiņu labumiem	74
EKOCIEMATĀ DZĪVES CIKLA 3. STADIJA.	
(KĀ IZVAIRĪTIES NO PLAISAS STARP EKOCIEMATĀ VĪZIJU UN REĀLO DZĪVI?)	75
Dalība: soli pa solim process Keuruu ekociematā, Somijā	76
Jaunas paaudzes sagatavošana	77
Svanholm ekociemata bērni, Dānija	77
Kovcheg ekociemata skola Krievijā: vecāki kā galvenie skolotāji	79
Lēmumu pieņemšanas modeļa izmaiņas	82
Ekociemata Sieben Linden četru iespēju vienbalsīga metode, Vācija.....	82
Holokrātija, kā jauna organizācijas un lēmumu pieņemšanas struktūra	
ZEGG ekociematā, Vācija	83
Lēmumu pieņemšana nobriedušā ekociematā: Solbyn ekociematā, Zviedrijā	87
Ekociemata ilgtspējīguma tests.....	89
Padomi nobriedušam ekociematam.....	94
Izvilks no Ekociemata ļaudīm: Stāsts par sadarbību	98
EKOCIEMATĀ DZĪVES CIKLA 4. STADIJA.	
KOPĪGĀ KREATIVITĀTE. (KĀ NODOT UZKRĀTO PIEREDZI SABIEDRĪBAI?)	99
Mācīties mācot un organizējot sabiedriskos pasākumus	100
Vācijas ekociemats ZEGG, kā semināru centrs.....	100
Pasaku mājas „Undīne” aktivitātes, Latvija.....	101
Pasaules Miera Dienas Dąbrowka, Polijā	106
Sadarbība	107
Zviedrijas Njord: tīkls, kas ir balstīts uz Zviedrijas ekociematu pārstāvēšanu	108
Jauna tīklu veidošanas forma: Melkys ekociemata Lietuvā uzsāks jūras zvaigznes tīkls.....	109
Vairākuma sistēmu maiņa	111
Permakultūras dārzs, kuru popularizē Vietējā alternatīvā biedrība Polijā	112
Lietuvas dabīgās lauksaimniecības tīkls	114
Ģimeņu skolas kustība eko kopienā „Piebalga”, Latvijā	117
Padomi ekociematam, uzsākot radošuma sadarbības stadiju	120
Pēcvārds	121

Vēža šūna – tā ir šūna, kas ir izstājusies no daudzu šūnu savienības. Tai jau ilgu laiku ir bijis nepateicīgs darbs „citu“ labā. Taču tiklīdz ķermenis zaudēja savu labvēlīgas vides stāvokli, šī šūna bija priecīga attīstīties neatkarīgi. Galu galā viensūnas organisms ir brīvs un neatkarīgs, var darīt, ko tas vēlas un pārvarēt nāvi ar dalīšanās palīdzību. Šāda šūna domā par savām interesēm un nerimstoši paplašinās, meklējot brīvību, neatkarīgi no morfoloģiskajām robežām un rada atsaucē punktus (metastāzes). Pārējās šūnas, no kurām šī šūna ir atdalījusies, tiek izmantotas par pārtiku.

Veiksmīgas audzēja šūnas izplatība beidzas, kad tā ir pilnībā novājinājusi cilvēku, kas tai ir kalpojis par barības vidi. Tad šūna atskārst to, ka šāda uzvedība noved to pie sava gala, bet, diemžēl tad jau ir pārāk vēlu, lai ko mainītu.

Kādēļ cilvēks, kas novēro ļaundabīgas šūnas un cietsirdīgu situāciju nepamana to, ka mēs rīkojamies tieši tāpat, nepamana to, ka mēs, cilvēki, cenšamies izdzīvot saskaņā ar šo pašu vēža principu?

Med. Dr., Onkologs Ričardas Kriaučiūnas

Ekociematu kustība piedzima un attīstījās kā no apakšas uz augšu ejoša reakcija uz cilvēku savtīgo un tuvredzīgo uzvedību saistībā ar dabu. Tas ne ar ko neatšķiras no vēža šūnu uzvedības. Šī kustība apvieno cilvēkus, kas vēlas pretoties sabiedriskajam spiedienam rīkoties kā vēža šūnām un rosina citus cilvēkus palīdzēt Zemei atlabt no šīs briesmīgās slimības. Viņi rada ekociematus un meklē veidus, lai izveidotu tādu dzīves stilu, kas neietekmētu harmoniju visos tās aspektos: vides, sociālajā un garīgajā aspektā.

Ekociematu un to biedru skaits nepārtraukti aug. Mēs ticam tam, ka ekociematu kustībai ir potenciāls mūs atbrīvot no individuālistiskā, patērnieciskā un preču atkarības dzīvesveida. Mēs ticam, ka ekociematu kustībai ir potenciāls ļaut mums iemācīties, kā mums dzīvot kopīgi harmonijā ar Zemi.

Vai jūs jau esat pievienojušies ekociematu kustībai?

Projekta „Ekociemati lauku attīstībai” komanda

Vilņa, 2013

IEVADS

Viena no visaktīvākajiem starptautiskajiem konsultantiem par ekociematu kustību Diana Leafe Christian iesaka jebkuram, kas vēlas uzsākt savu ekociematu, apmeklēt veiksmīgus ekociematus, lai uzzinātu, kādi tie izskatās un jūtas. Kāda ir ikdienas dzīve? Kā ekociemats funkcionē – ekoloģiski un ekonomiski? Kā ekociemata biedri sevi vada un rada šo vietu unikālu sociālo, kultūras un garīgo dzīvi?

Lūdzu, izmantojiet Ekociematu ceļa tīkla informāciju, lai noorganizētu savus apmeklējumus <http://www.ecovillageroad.eu>.

Vēl viens veids, kā mācīties par ekociematiem, ir šī rokasgrāmata.

Rokasgrāmata ir izstrādāta kā Eiropas ekociematu virtuālā tūre. Šeit jūs atradīsiet īsu „kā mēs to paveicām” stāstiņu kolekciju, kas aprakstīs dažādus ekociematu modeļus un galvenos to izstrādes un vadības elementus.

Šajā rokasgrāmatā iekļautie piemēri tika sagatavoti ES Baltijas jūras programmas līdzfinansētā projekta „Ekociemati lauku attīstībai” īstenošanas ietvaros. Tie piedāvā visinteresantākās un efektīvākās ekociematu kustības prakses Eiropā, galvenokārt Baltijas jūras reģionā.

Rokasgrāmata sastāv no 4 nodaļām. Katra nodaļa atklāj atšķirīgu ekociemata dzīves cikla stadiju, sākot no ekociemata attīstības stadijas, kad tiek izņemtas galvenās ekociemata īpatnības, un beidzot ar stadiju, kad kopiena kļūst stabila ar savām tradīcijām un labi funkcionējošu vadību. Visbeidzot ekociemats var kļūt par centru, kas, pamatojoties uz savu pieredzi, izplata savas zināšanas par ekociematu kustību.

Ekociemata dzīves cikla stadijas

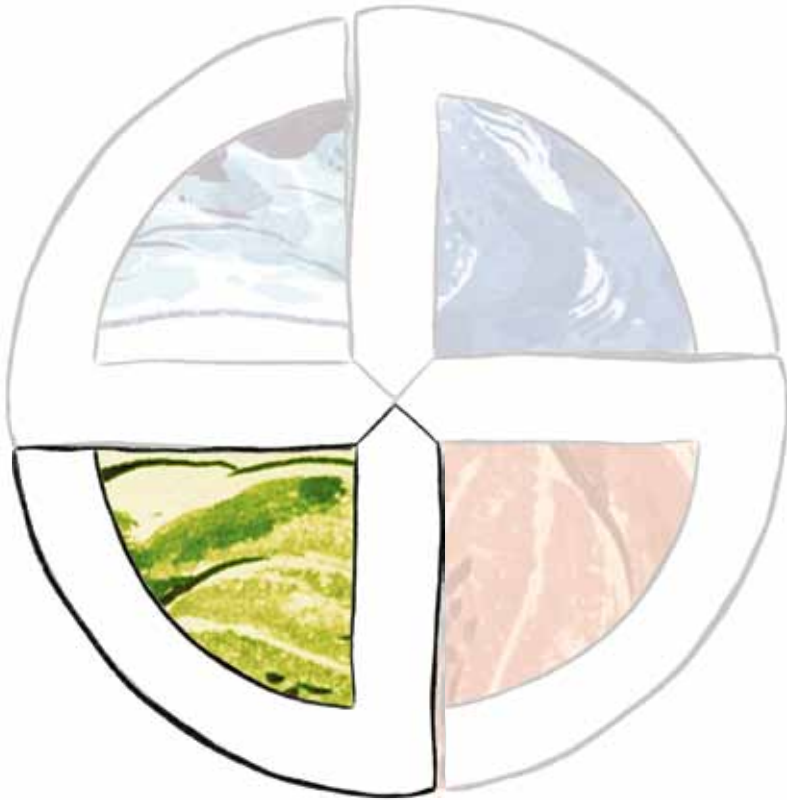
Dzīves cikla pieeja palīdz izprast konkrētās problēmas, ar kurām saskaras ekociemats un sniedz dibinātājiem perspektīvas sajūtu, jo ekociemati, līdzīgi cilvēkiem, iziet caur dažādām dzīves cikla stadijām. Tāpat kā mazuļa dzīve, salīdzinājumā ar pusaudža dzīvi, atšķiras, izaicinājumi, ar kuriem parasti saskaras jauns ekociemats ievērojami atšķiras no izaicinājumiem, ar kuriem ir jāsaskaras vecam ekociematom.

Ideāls ekociemats nepastāv. Tas, kas pastāv, ir tūkstošiem daļēju risinājumu.

Mācīsimies no esošo ekociematu pieredzes un izstrādāsim savu, mums vispiemērotāko modeli.

1. stadija

ZEMES SEZONA

*Piepildiet savu sapni, pārvēršot slimo
Zemi par mīlestības telpu*

Izvilums no Ekociemata ļaudīm: STĀSTI PAR VĒRTĪBĀM

Filozofijas profesors ienāca auditorijā, lai nolasītu lekciju, viņš uzlika uz galda krūku un piepildīja to ar lieliem akmeņiem. Tad viņš pajautāja studentiem:

- Vai krūka ir pilna?

Studenti apstiprināja to, ka tā ir pilna. Tad profesors izņēma no sava portfeļa kastīti ar maziem akmentiņiem, un iebēra tos krūkā. Oļi lieliski aizpildīja tukšumus starp lielajiem akmeņiem. Profesors vēlreiz pajautāja studentiem, vai krūka ir pilna, un studenti to uzņēma ar smiekliem.

Tad profesors izņēma somu, kurā bija smiltis un iebēra tās krūkā. Smilšu graudi piepildīja vismazākos caurumiņus starp akmeņiem, pilnībā piepildot krūku. Profesors vēlreiz pajautāja studentiem, vai tagad krūka ir pilna. Un viņi apstiprināja, ka tā ir pilna.

- Labi,- teica profesors – un tagad iedomājieties, ka šī krūka ir jūsu dzīve. Lielie akmeņi simbolizē vissvarīgākās lietas jūsu dzīvē: ģimeni, draugus, veselību un darbu. Pat, ja viss cits pazudīs, viņi jums nodrošinās dzīves piepildījumu. Mazie akmentiņi ir sekundāri, bet jums personīgi svarīgas lietas, piemēram, studijas, automašīnas iegāde, un mājas remonts. Smiltis simbolizē triviālas lietas, pat bezjēdzīgas lietas. Ja jūs jau pašā sākumā sāciet iepildīt smiltis, tur nepaliks vietas lielajiem vai mazajiem akmeņiem. Tādēļ pievērsiet vairāk uzmanības svarīgākajām lietām. Atrodiet laiku savai ģimenei. Parūpējieties par savu veselību. Izlemiet, kas jums ir patiesi svarīgs un dara jūs laimīgu. Vispirms parūpējaties par galvenajām vērtībām, un viss pārējais – tās ir tikai smiltis.

Viens students pacēla roku un pajautāja, ko apzīmē ūdens. Profesors pasmaidīja un noteica,

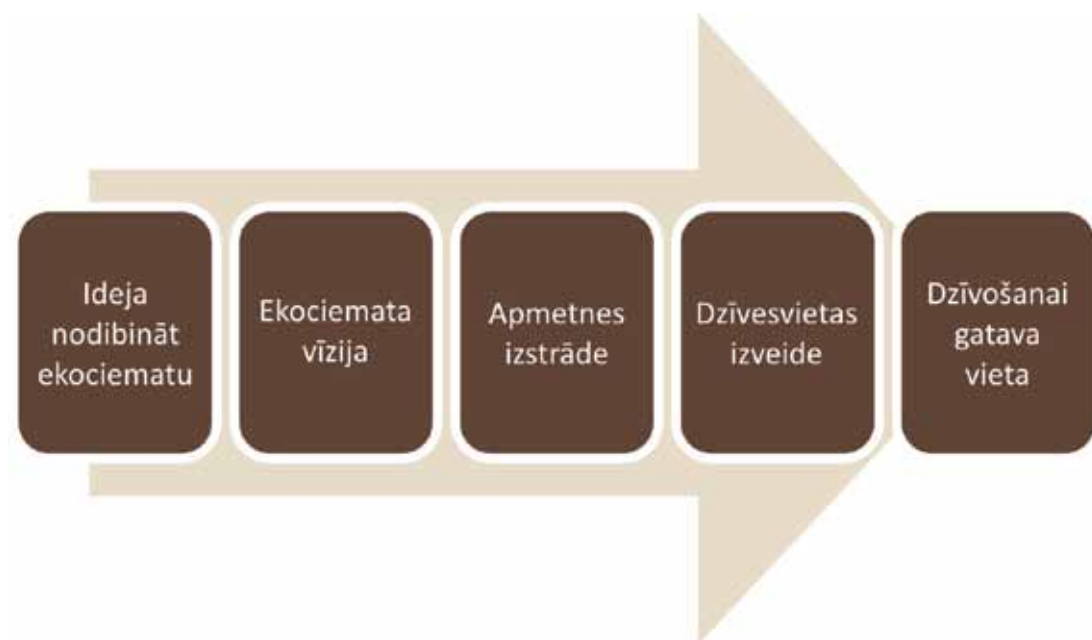
- Man prieks, ka jūs pajautājāt. Pievienojot ūdeni es vēlējos jums parādīt to, ka pat, ja cilvēkam ir šķietami ārkārtīgi aizņemta dzīve, jūs vienmēr varat atrast laiku, lai relaksētos un atpūstos.

EKOCIEMATA DZĪVES CIKLA 1. STADIJA. EKOCIEMATA DIBINĀŠANA. (AR KO JĀSĀK?)

Civilizācija ir uzlabojusi dzīvi tādā mērā, ka drīz tā kļūs neizturama.

Leszek Kumor

Pateicoties daudzajiem lēmumiem, kas ir jāpieņem, un nepieciešamo darbu apjomam, no idejas rašanās līdz ekociemata dibināšanai, cilvēkiem paies zināms laiks. Laika periods, kad notiek ekociemata izstrāde un dzīvesvietas iekārtošana, tiek saukts par ekociemata dzīves cikla attīstības stadiju. Šīs stadijas sākumā ekociemats pastāv tikai iniciatoru galvās kā ideja izveidot labāku dzīvesvietu. Lai izietu cauri šai ekociemata stadijai, iniciatoriem ir jānoformulē ekociemata vīzija, jāsagatavo apmetnes plāns un jāiekārto pamata dzīvesvieta.

Galvenie ekociemata dzīves cikla elementi. Dibināšanas stadija.

Baltijas jūras reģiona ekociematu izpēte parādīja to, ka parasti attīstības stadijas ilgums ir 2-5 gadi. Tomēr dažiem ekociematiem šis process no pirmajiem ekociemata izstrādes soļiem līdz dzīvošanai gatavai vietai visticamāk aizņems 10 līdz 15 gadus. Tikai dažiem ir izdevies to panākt ļoti īsā attīstības stadijā – mazāk nekā gada laikā.

Ekociemata dibināšanas iniciatori var būt ļoti atšķirīgi: viens iedzīvotājs (ģimene), iedzīvotāju grupa, biznesa uzņēmums, NVO, reliģiskā organizācija vai pašvaldība. Neatkarīgi no tā, kas ir uzsācis ekociemata dibināšanu, attīstības stadijas ilgums un veiksmes galvenokārt ir atkarīga no ekociemata vīzijas. Tādēļ pirmais un galvenais ekociemata dibinātāju uzdevums attīstības stadijā ir noformulēt reālu ekociemata vīziju.

Ekociemata vīzija ir atkarīga no ekociemata iniciatoru motivācijas un vērtībām. Ja mēs izanalizējam ekociemata dibinātāju motivācijas un vērtības, mēs konstatēsim to, ka tām ir trīs dimensijas – garīgā, ekoloģiskā un sociālā.

Trīs dimensiju ekociemata vīzija

Ja ekociemata dibinātāji vēlas, lai attīstības stadija būtu īsāka un būtu iespējams izvairīties no daudzām nākotnes problēmām, vislabākais veids ir izveidot vīziju par visām trim ekociemata modeļa dimensijām.

Ekociemata ekoloģiskās dimensijas vīzijai būtu jāatspoguļo galvenās dibinātāju ekoloģiski tehnoloģiskās vērtības rīkojoties ar ēkām, infrastruktūru un visām tām darbībām, kuras būs saistītas ar izmaiņām ekociemata teritorijā. Vērtības ir jānoformulē kā prasības visiem iedzīvotājiem, kas saskaras ar sekojošiem jautājumiem:

- Ēkām (arhitektūru, celtniecības materiāliem);
- Ūdens apgādi un kanalizācijas apsaimniekošanu;
- Enerģijas risinājumiem (elektrību, apkures sistēmām, u.c.);
- Atkritumu apsaimniekošanu;
- Transporta izmantošanu ekociemata teritorijā;
- Lauksaimniecisko ekociemata zemes apstrādi;
- Dzīvnieku audzēšanu, dzīvnieku kaušanu.

Ekociematiem, kas sastāv no atsevišķām saimniecībām, parasti ir iekšējie noteikumi, kur ir aprakstītas galvenās prasības attiecībā uz ekoloģiski tehnoloģiskajiem lēmumiem.

Ekociemata sociālās dimensijas vīzijai būtu jāapraksta vēlamais kopīguma līmenis. Dažu ekociematu mērķis ir dzīvot kā vienai lielai ģimenei, iemītnieki dalās kopīgajos resursos, sniedz savstarpēju palīdzību, un tiem ir daudz kopīgu aktivitāšu. Citi ekociemati dod priekšroku individuālam dzīves stilam. Ekociemata rezidenti komunicē kā labi kaimiņi, organizē tradicionālos sabiedriskos pasākumus un sapulces, lai apspriestu ekociemata attīstību, bet cilvēki necenšas pavadīt kopā daudz laika. Tomēr lielākā daļa ekociematu mēģina atrast līdzsvaru starp individuālu un kolektīvu dzīvesveidu, un radīt atbalstošu vidi tiem iemītniekiem, kas vēlas būt grupas daļa. Neatkarīgi, maksimāls, minimāls vai vidējs kopā būšanas līmenis ir ekociemata dibinātāju vīzija, viņiem ir jādeklarē ekociemata vadīšanas principi. Īpašuma tiesībām uz ekociemata zemi, ēkām, ceļiem, un citu infrastruktūru, katram potenciālajam ekociemata iemītniekam ir jābūt skaidrām. Īpaša uzmanība ir jāpievērš ekociemata celšanas finansējuma avotiem un atbildībai par aizdevumu un papildus maksājumu, kuri varētu būt nepieciešami kopīgā īpašuma uzturēšanai nākotnē, segšanu, piemēram, apkuri un sanāksmju namu remontu.

Ekociemata garīgās dimensijas vīzijai būtu jāapraksta galvenās dibinātāju garīgās vērtības. Lielākā daļa ekociematu formulē sava ciemata vīzijas garīgās dimensijas kā galveno mērķi, lai sasniegtu harmoniju ar Zemi un visām dzīvajām būtnēm. Daži ekociemati par pamatu ņem kādu īpašu pasaules skatījuma koncepciju, kuru ir aprakstījušas filozofiskās teorijas, piemēram, R. Šteinera vai Šrī Aurobindo filozofiju. Ja ekociemats ir balstīts uz garīgo dimensiju, lielākā daļa ikdienas aktivitāšu ir paredzētas, lai atmodinātu un pārveidotu apziņu. Par svarīgu ekociemata garīgās dzīves stiprināšanu kļūst rituāli, kas veicina sava iekšējā es un radošuma kultūras attīstību. Lielākā daļa ekociematu dibinātāju sākotnēji koncentrējas uz vienas no trim dimensijām attīstīšanu, un tikai vēlāk, kad ekociemats aug un viņi saskaras ar citiem ekociemata kustības locekļiem, viņi pakāpeniski sāk attīstīt divas pārējās dimensijas. Šī ir diezgan dabiska evolūcija, bet, lai to saprastu, ir nepieciešams zināms laiks. Turklāt, būtiskas ekociemata izmaiņas vēlākās ekociemata dzīves cikla stadijās var būt par konfliktu pamatu. Lūdzu turpinājumā skatīt motivāciju izveidot ekociematu piemērus, kuri ir sagrupēti, balstoties uz vienu no trīs dimensijām.

UZSVARS UZ EKOLOĢISKO TEHNOLOĢIJU LĒMUMIEM: ekociemats kā veselīga un jauka dzīvesvieta

Ekoloģiskā dimensija ir pamata dimensija. Visu ekociematu dibinātājiem ir raksturīga vēlme dzīvot veselīgā vietā harmonijā ar dabu. Daži ekociemati koncentrējas tikai uz ekoloģisko tehnoloģiju lēmumiem. Iedzīvotāji nedzenas pēc augsta līmeņa savstarpējās komunikācijas, pietiek ar labām kaimiņu attiecībām. Šādu ekociematu vīzija neietver vienošanos kopienas locekļu starpā par īpašām garīgajām vērtībām, kopīgo filozofiju vai pieeju vienotību. Uzsvars uz ekoloģisko tehnoloģiju lēmumiem parasti ir raksturīgs ekociematiem, kas tiek uzsākti kā biznesa projekti.

EKOCIEMATS „AMATCIEMS” KĀ BIZNESA PROJEKTS, LATVIJA

Skats uz Amatciemu. Fotogrāfija no Amatciema personīgā arhīva

Ciema ideja nāca no ekociemata iniciatora uzņēmēja Aivara Zvirbuļa, kad viņš atskārta savu vēlmi dzīvot iekārtotā, gleznainā un meža ieskaudā īpašumā ezera tuvumā. Savā ciematā viņš paredzēja iekļaut un apvienot trīs dabas elementus – ūdeni, zemi un mežus. Amatciems ir šīs idejas rezultāts un pašreizējās mājas viņam, viņa bērniem, draugiem un citām personām, kam ir līdzīgi uzskati saistībā ar dzīvesvietu. Iesākumā ekociemata iniciators attīstīja šo projektu, lai piepildītu savu iekšējo vēlmi dzīvot sev piemērotā vidē.

1987.gadā Aivars Zvirbulis ar sievu nopirka pirmos zemes hektārus Amatas pagastā. Zeme atradās aptuveni 80 km attālumā no Rīgas. Laika posmā 1999.-2000. gada viņš paplašināja platību līdz 300 ha, papildus iepērkot ciematam piegulošo zemi.

Amatciems ir izveidots izmainot ainavu, izrokot dīķus, radot pakalnus, iestādot jaunus kokus. Neskatoties uz to, veicot jebkuras no šīm darbībām, dabas bioloģiskie ritmi tiek ievēroti.

Iekšējie noteikumi tika izstrādāti, balstoties uz līdzīgu ciematu pieredzi ārzemēs un viņa vīziju par to, kā dzīvot iekārtotā ciematā un labi sadzīvot ar dabu, meža zvēriem un citiem Amatciema iedzīvotājiem. Zemes gabaliem ap privātajām mājām nedrīkst būt uzceltas sētas, tādejādi nodrošinot brīvu savvaļas dzīvnieku pārvietošanos pa īpašumu, ieskaitot briežus, lapsas, putnus un citus meža zvērus. Vakaros un nakts laikā ir aizliegts skaļi trokšņot un tiek atgādināts, ka suns ir cilvēku draugs un to nedrīkst piekēdēt. Iekšējie noteikumi ir paredzēti līdzīgi domājošajiem cilvēkiem, kas neuzskata tos par savu darbību ierobežojošiem, bet drīzāk mieru un klusumu veicinošiem. Ciemats jau ir piesaistījis tos, kas novērtē vienkāršību un nesarežģītu dzīvi.

Dzīvojamā māja Amatciemā. Dainas Saktiņas fotogrāfija

Aivars Zvirbulis un viņa komanda

Turpmākā lasāmviela:

<http://www.amatciems.lv/lat/ideja.html>

EKOCIEMATS BARKOWO KĀ BEZPEĻŅAS PROJEKTS, POLIJA

Viena ģimene izrādīja iniciatīvu, nodibināt Barkowo ekociematu. Pēc daudzu gadu neveiksmīgiem centieniem pievienoties kādai no jau esošajām ekociematu iniciatīvām Polijā, Milicki ģimene nolēma uzsākt savu bezpeļņas projektu. Savu motivāciju izveidot jaunu ekociematu viņi aprakstīja ar sekojošiem vārdiem:

„Kā vīrs un sieva, tēvs un māte, kas ir visā pilnībā ir izbaudījuši to, kāda ir ģimenes dzīve pilsētā, mēs esam apzināti sākuši meklēt mierīgāku, ilgtspējīgāku, drošāku un neatkarīgāku dzīvesveidu uz mūsu skaistās planētas. Mūsu izpēte un analīze ir parādījusi mums ceļu uz daudz vienkāršāku dzīvi uz

Ekociemata Barkowo ģimenes māja.
Artur Milicki fotogrāfija

zemes ar visaugstāko iespējamo harmoniju ar dabu un - ja tas ir iespējams – citu līdzīgi domājošu cilvēku sabiedrībā.

Mūsu iekšējā nepieciešamības pēc personīgā piepildījuma arī bija ļoti svarīgs faktors šajā lēmuma pieņemšanas procesā. Mēs vienkārši vēlējamies darīt kaut ko tādu, kas mums, mūsu bērniem un nākotnes paaudzēm būtu nozīmīgs, būtu nozīmīgs Mātei Zemei, ekosistēmai. Mēs izjutām spēcīgu nepieciešamību pēc aktīvas dalības dabiskas, veselīgas, draudzīgas un skaistas pasaules radīšanas procesos – šeit un tagad – piedalīšanās laipnības, gudrības un harmonijas pasaules izveidē. Ekociemata koncepcija ar tā ekoloģisko, sociālo un garīgo aspektu mums šķita vislabākā doma, kur pilnībā iesaistīties.”

Ģimene iegādājās 16 ha zemes Barkowo ciematā Polijas ziemeļaustrumu daļā un 2011. gadā pārcēlās uz turieni no Varšavas. Viņu vietējo (un ne tikai vietējo) draugu skaits turpina augt. Katru gadu, no aprīļa sākuma līdz septembra beigām Barkowo ekociemats ir plaši atvērts brīvprātīgajiem un studentiem, kas vēlas paplašināt savas prasmes pašpietiekamā, praktiskā un veselīgā dzīvesveidā.

Lai kļūtu par pagaidu vai pastāvīgu Barkowo ekociemata iedzīvotāju, jums ir jāpiekrīt sekojošām vērtībām:

- Ētisks veģetārisms, kuru vada līdzjūtība pret visām jūtīgām būtnēm.
- Dziļa ekoloģija, kuru vada rūpes par vietējo un globālo kopienu, bioloģiskā dažādība, ekosistēma, planēta, un nākotnes paaudzes.
- Atkarību neesamība – it īpaši no tādām apgrūtinājošām atkarībām kā alkohols, tabaka, narkotikas.
- Konsensus – lēmumu pieņemšanas modelis, kurā katram kopienas loceklim ir vienādas tiesības balsot, un visi lēmumi tiek pieņemti tikai ar visu locekļu piekrišanu.
- Dabīga saimniecība – atvērta dalīšanās ar zināšanām un pieredzi, kā arī ražas, resursu, pakalpojumu un preču atlikumu.
- Brīvas Zemes likums – uzskats, saskaņā ar ko mēs, cilvēki piederam pie šīs planētas, un nevis otrādi.
- Visi ekociemata pastāvīgie iemītnieki ir šīs vietas aizbildņi un aizbildņi, kuri savā starpā ir vienlīdzīgi un vienlīdzīgi ar šo vietu.

Pēc viena gada pārbaudes laika, kura laikā kandidāti atrodas, dzīvo un rīkojas kopā, pastāv iespēja kļūt par Barkowo ekociemata pastāvīgo iedzīvotāju, ja to apstiprina vienbalsīgs esošo šīs vietas iedzīvotāju lēmums.

Artur Milicki

Turpmākā lasāmviela:

<http://ekowioska.wordpress.com/en/>

Ekociemata Barkowo bērni.
Artur Milicki fotogrāfija

UZSVARS UZ SABIEDRISKAJĀM ATTIECĪBĀM: ekociemats kā cieši saistīta kopiena

Dažus ekociemata dibinātājus pamatā vada vēlme dzīvot labi organizētā kopienā. Lai gan viņi atzīst to, ka nedraudzīga uzvedība pret vidi ir viens no galvenajiem modernās sabiedrības trūkumiem, viņu mērķi ir vairāk nekā tikai tehniski uz ekoloģiju balstīti ekociemata risinājumi. Viņu galvenais mērķis ir sapulcināt cilvēku grupu, kas biežāk socializētos, un kurā komunikācija būtu sabalansētāka, un dzīve būtu drošāka nekā tradicionālajā vidē. Lielākā daļa ekociematu, kuri ir orientēti uz sociālo dimensiju, cenšas veicināt attiecības un nepārtraukti eksperimentē, lai izstrādātu tādu komunikāciju stilu, lai dzīve ekociematā netraucētu katra indivīda radošajai brīvībai.

EKOCIEMATS ZEGG, VĀCIJA

ZEGG tika nodibināts 1991. gadā, kā nākamais, lielākais solis cieši saistītās apzinātās kopienas, kura tika izveidota 1978. gadā, esamības virzienā. Tad bija motivācija izveidot un dzīvot dzīvi, kas vairs neradītu nekādu vardarbību. 1991. gadā tajā ievācās apmēram 80 cilvēki, no kuriem 40 – 50 bija vecās kopienas biedri.

ZEGG ekociemata kopiena. Achim Ecker fotogrāfija

Tajā laikā galvenais kopienas fokuss bija sociālā „līme”. Pastāvēja tāds uzskats, ka problēmas, ar kurām mēs saskāramies, vismaz daļēji bija radušās no sociālās savstarpējās mijiedarbības. Tādēļ, ja mēs viens otru saprotam un mums ir tieša, atvērta un caurspīdīga saskarsme un atgriezeniskā saite, mēs varētu kopīgi pārvarēt jebkuru radušos problēmu. Sadarbība būtu ļoti spēcīga. Rezultātā galvenais nodoms būtu uzbūvēt kopienu un savstarpējās cilvēku attiecības. Ne tikai starp personām, bet arī citas mierīgākas, taisnīgākas, humānākas, mīlošākas pasaules, kurā ir vērts dzīvot, radīšanas līmenī. Protams, ka mēs pavadījām daudz laika kopā viens ar otru, daloties, uzklusot un veidojot no mūsu problēmām mākslu.

Mēs sapratām un pamanījām to, ka par galveno fokusu ir jābūt dzīvei ārpus personīgajām patikām un nepatikām, kalpojot lielākam mērķim. Šobrīd es to interpretētu kā garīgu mērķi, bet tajā laikā mēs uz to neskatījāmies tādā veidā. Nebija tik svarīgi, kā es personīgi dzīvoju, ja manai dzīvei bija jēga un skaidra un tieša saskarsme ar citiem un draugiem. Vissvarīgākais nebija būt tikai pieklājīgam (neīstam), bet gan būt patiesam. Apkārt esošajos draugos, neskatoties uz visām atšķirībām, mēs redzējām drošību. Kopīgi mēs varējām pārvarēt visas atšķirības. Vēlāk es uzzināju, ka šī attieksme ir plašāk izplatīta Latīņamerikas un Dienvidamerikas kultūrās. Kopīgā izpratnē, ka mēs viens no otra esam atkarīgi, tavs sociālais tīkls, tavi draugi kļūst par nākotnes garantiju, nevis tavi uzkrājumi bankas kontā vai tavs personīgais īpašums. Tā ir atšķirīga attieksme no Eiropas industriālās attieksmes, kur, ir nepieciešama pēc iespējas lielāka ārējā bagātība, lai justos droši.

Motivācija bija dzīvojot pārbaudīt to, ko mēs domājam, ka cilvēce varētu dzīvot dzīvesveidu, kas pēc savas būtības vairs neradītu bailes un vardarbību, un kur cilvēki neiznīcinātu planētu. Tādēļ mēs izmēģinājām daudzas lietas. Centrālais bija tas, ko mēs saucam par „Forumu” vai „caurspīdīgu komunikāciju”. Ideja bija tāda, lai viss, kas notiek kopienā atrastu izpausmes veidu visā kopienā. Motivācijas, bailes, prieki, mīlestība, ar ko mēs kulturāli dalāmies tikai ar vislabākajiem draugiem, būtu vairāk „uz skatuves” un visiem redzama, sajūtama un visi varētu to izjust un just līdzīgi.

Tā kā visas dzīvās sistēmas darbojas atgriezeniskās saites ķēdē, arī mēs daudz domājam par to, ko citi par mums domā, kā viņi mūs redz un saprot. Tam pie mums būtu jāatgriežas „spoguļa atspulga” formā. Kā patiesam atspulgam (spogulim), kuru iekrāso tikai stikla krāsa (mana personīgā uztvere un tās robežas). Tā bija revolūcija to visu iznest atklātībā, kas parasti mūsu kultūrā tiek apslēpts un par, ko tiek runāts tikai aiz cilvēku mugurām tenku veidā. Tas bija biedējoši apvienot manu personīgo iekšējo sevis uztveri ar citu cilvēku uztveri. Psihologs C.G. Jung reiz ir teicis, ka kamēr vien iekšējā un ārējā uztvere ir atšķirīga, pastāv „ēna”. Psiholoģiskā „ēna” sastāv no mūsu personības daļām, kuras kādā mūsu dzīves konkrētā laikā nevarēja dzīvot, jo sabiedrība/ ģimene, kurā mēs dzīvojām, tās nepieņēma. Kamēr vien šīs lietas būs mūsu „ēnā”, kas nozīmēs to, ka mēs paši tās nevarēsim redzēt, tās ietekmēs un vadīs mūsu dzīves no aizkulisēm. „Ēna” ietver daudzus dārgumus, kurus bieži vien ir sāpīgi atgūt, jo tie ir bijuši saistīti ar sāpīgu noraidījumu, kuru mēs esam izjutuši, mēģinot tos ienest mūsu dzīvē. Rezultātā jebkurš maigs spogulis var norādīt ceļu mūsu kādreiz noraidītās personības daļas, kas tagad dzīvo ēnā, virzienā. Šī reintegrācija var nebūt ļoti patīkama, kas nozīmē to, ka mums ir vēlreiz jāsaskaras ar noraidījumu un ar to saistītajām emocijām, taču mēs augam un kļūstam brīvāki.

Vēl viens sekundārais kopienas dzīvesveida iemesls bija tas, ka mēs pazeminām savas „pēdas nospiedumu” tad, kad mēs dzīvojam kopā un dalāmies ar daudzām lietām savā kopienā. Tādēļ ekoloģiskās rūpes vienmēr bija mūsu uzmanības lokā jau no pašiem pirmsākumiem.

2012. gadā kopiena pieauga līdz 110 biedriem un šī radikālā visu mūsu barjeru pārvarēšanas fāze kļuva maigāka. Jūs varat palūkoties uz to, kā uz vienmērīgu pārmaiņu vēju, kas ir nācis pierimušās pirmās vētras vietā; mazāk radikāli, pārvarot mūsu barjeras, bet vairāk sapludinot tās liegā citu iespēju straumē. Tomēr mums joprojām ir īpašs intensīvas komunikācijas ieradums un mazāk robežu nekā sabiedrības vairākumam. Kopienas apmeklētāji izjūt kopīgu atļauju vienkārši būt. Varbūt, ka tas arī ir vislielākais sasniegums un ieguldījumus, kuru mēs varam sniegt.

Sievietes kopienā. Achim Ecker fotogrāfija

Daži cilvēki ir pārcēlušies uz tuvāko apkārtni, jo viņiem bija sajūta, ka viņiem ir nepieciešams daudz privātāks un parastāks dzīvesveids. Tā ir nepārtraukta kopiena problēma. Cik lielā mērā mēs vēlamies būt revolucionāri, lai dzīvotu ilgtspējīgu dzīvi? Tas arī nozīmē visu manu materiālo sapņu nepiepildīšanu, kamēr pārējā pasaule dzīvo tik neilgtspējīgi, cik vien tas ir iespējams! Vai tam ir kāda jēga tagad ziedoties, kad visi pārējie to nedara? Vai mēs pagriežamies pret vilni vai arī mēs vienkārši pazūdam materiālistiskā globālā pasaulē? Uz to mums nav nekādas atbildes.

Achim Ecker, ZEGG, Vācija

*Turpmākā lasāmviela:
<http://www.zegg.de>*

EKOCIEMATS SVANHOLM, DĀNIJA

1978. gadā tika nodibināts Ekociemats Svanholm. Izveides pamatā bija iniciatoru neapmierinātības ar esošo sabiedrību un vēlme radīt kaut ko jaunu un labāku. Dibinātāju vīzija bija izveidot kaut ko līdzīgu valstij valstī, ar saviem likumiem un ideāliem. Motivācijai pamatā nebija īpašas ideoloģijas. Protams, iemītniekiem bija kopēji mērķi, bet tā nebija kopēja garīgā bāze, kura tos vienotu.

Pamatu veidoja kopīgie ideāli saistībā ar ekoloģiju, dalīšanos ienākumos, kolektīvu dzīvošanu, un, visbeidzot, „selvforvaltning”. Šo dāņu vārdu ir grūti pārtulkot angļiski. Tas ir radies no modernās Dānijas kultūras, un tiek izmantots izglītojošu un vadības ideju attīstīšanā. Tas apzīmē cilvēku, skolēnu, vai strādnieku stimulēšanas ideju būt vairāk iesaistītiem lēmšanas procesā un justies atbildīgiem par rezultātu. Vistuvākā nozīme ir angļu vārdam „pašpārvalde”.

Kopīgā māja Svanholm ekociematā.
Zivile Gedminaite-Raudone fotogrāfija

Jau no pašiem pirmsākumiem Svanholm ekociemata pamata koncepcija bija pašpārvalde. Ekociemata dibinātāju mērķis bija radīt cieši saistītu pašpārvaldes kopienu. Savu redzējumu viņi aprakstīja ar sekojošiem vārdiem: „Mēs vēlējamies tiešu ietekmi uz lēmumiem, kas skāra mūsu personīgās dzīves. Mēs vēlējamies darīt tā, kā mēs gribējām, un paveikt dažas lietas, kuras vienkārši nebija paveicamas”, jo „tas ir pilnīgi nereāli” un „turklāt ar to neko nav iespējams nopelnīt”. Mēs domājam, ka “selvforvaltning” jeb ietekmei uz lēmumiem par mūsu dzīvi nekad nevajadzētu tikt realizētai uz citu rēķina. Tāpat arī to nedrīkstētu darīt uz dabas rēķina. Ideāli, mums būtu jāpārvalda savu resursu izmantošana tā, lai

mēs neizmantotu vairāk nekā mēs dodam – tas ir tas mērķis, kurā virzienā mēs strādājam. Ilgtspējīgums, gan vides līmenī, gan cilvēku mērogā.”

Svanholm cilvēki paņēma kredītu, lai 55 km attālumā no Kopenhāgenas iegādātos aptuveni 415 ha zemes ar dažām ēkām. Viņi uzsāka savas pašu paradīzes celtniecību – mazu valstiņu ar savu iekšējo ekonomisko sistēmu, satiksmes politiku, vides politiku, izglītības politiku, veselības politiku, utt., kur viņi vairāk vai mazāka var darīt to, ko viņi vēlas darīt, lai liktu saviem sapņiem piepildīties.

Svanholm ekociemata viesu/apmeklētāju grupa

Turpmākā lasāmviela:

Ekociemata Svanholm mājas lapa <http://www.svanholm.dk>

JAUNAS PAAUDZES KOPIENA EKOCIEMATĀ MELKYS, LIETUVA

1990. gadā, kad Lietuva atguva savu neatkarību, pilsoņi atguva Padomju okupācijas nacionalizēto zemi. Zinaida Gineitienē, Viļņas universitātes pasniedzēja atguva 15 hektārus zemes, kuri atradās netālu no Viļņas, un kādreiz bija piederējuši viņas vecākiem. Viņa domāja par to, kā vislabāk izmantot atgūto īpašumu, un tad viņai ienāca prātā doma, ka zemi varētu izmantot, lai izveidotu „jaunas” paaudzes kopienu. „Mans mērķis bija altruistisks, sacīja Zinaida. Es vēlējos izveidot saimniecību, kur atrastos vieta gan veciem, gan jauniem. Es vēlējos modināt cilvēkos vēlmi dzīvot citādāk: harmonijā ar vidi, nedzenoties pēc lielām bagātībām, vieglas naudas, dzīvojot no tā, ko viņi bija savā prātā radījuši, un izaudzējuši vai izgatavojuši ar savām pašu rokām. Es mācīju cilvēkiem uzsākt biznesu. Mācīju zināšanas nevis pēc universitātes lekcijām, bet gan ar praksi. Manā bioloģiskā saimniecībā tiek apmācīti jauni cilvēki, kas ir piedzīvojuši sabiedrības izstumšanu (ilgtermiņa bezdarbnieki, bijušie cietumnieki, vientuļās mātes, bāreņi). Mēs audzējam to, kas mums ir nepieciešams, lai izdzīvotu. Steliņgos ir dzīvnieku daudzveidība. Govs, kaza, aita, mājpūtņi sniedz savu ieguldījumu kopienas locekļu veselīgam uzturam. Mēs propagandējam vietējo tradicionālo kultūraugu audzēšanu, piemēram, kaņepes, kuras ir iespējams izmantot celtniecībā un ikdienas dzīvē, piemēram, kā pārtiku vai medikamentus. Mēs mācām to, kā māju būvniecībā pēc senajām tehnoloģijām izmantot lētus dabīgos materiālus – mālus,

salmus, zāģu skaidas, un daudzas citas lietas, kuras palīdz cilvēkam kļūt par dabas draugu, nevis tās izmantotāju.

Zinaida cēlsirdīgi daļa zemi ar citiem. 3 hektāri tika piešķirti klosterim, pārējie zemes gabali vairākām ģimenēm, kuras vēlējās pārcelties uz ciematu un nodarboties ar bioloģisko lauksaimniecību. Viņa lepojas ar to, ka viņas lolotajā Melkys ciematā par iedzīvotājiem ir kļuvušas 30 ģimenes un kopienā ir piedzimuši pieci jauni dalībnieki. Iesākumā tā bija tikai veca pļavu un meža ieskauda māja. Bet tagad viņas saimniecība ir pakāpeniski kļuvusi par spēcīgu atrakciju centru, kas rīko daudzus kultūras pasākumus, seminārus, vasaras nometnes. Ciematu aizvien vairāk apmeklē ne tikai galvenie Zinaidas palīgi – studenti, (pašreizējie un bijušie) kolēģi, dažādu nevalstisko un reliģisko organizāciju aktīvisti, bet arī viesi no ārzemēm. Viss, kas atrodas šajā īpašumā, kalpo bezpeļņas, izglītojošiem un sociāliem mērķiem.

*Ekociemata Melkys dibinātāja Zinaida Gineitiene ar bāreņu vasaras skolas dalībniekiem.
Zivile Gedminaite-Raudone fotogrāfija*

Ekociemata dibinātājam Zinaidai ir vēl viens sapnis. Viņa vēlas, lai viņas ciemats varētu piedāvāt mājvietu bērniem bāreņiem un vientuļiem pensionāriem. Tās, būtu mājas, kur jaunie un vecie varētu sadarboties un atrast sev jaukas nodarbes, kur iedzīvotājiem palīdzētu brīvprātīgie, palīdzot piešķirt dzīvei cieņu un pilnvērtīguma sajūtu.

Dalia Vidickienė

KONCENTRĒŠANĀS UZ GARĪGAJĀM VĒRTĪBĀM: ekociemats, kas ir balstīts uz filozofisko koncepciju

Garīgā dimensija ir pati galvenā jeb tā saucamā „lietussarga” dimensija. Visu ekociematu iedzīvotāji meklē alternatīvu dzīvesveidu. Daļa no tiem aprobežojas ar savu garīgās dimensijas redzējumu par videi draudzīgāku dzīvesveidu. Citi pievieno draudzīgāku kopienu meklējumus, salīdzinājumā ar tradicionālo dzīvesveidu. Tomēr dažiem ekociematu dibinātājiem ir daudz ambiciozāki mērķi, un viņi cenšas radīt perfektākus cilvēkus un viņu kultūras dzīvi. Parasti viņi cenšas apvienot biedrus ar daudzām reliģiskajām orientācijām un atrast kopīgās garīgās vērtības, kuras apvieno visas reliģijas. Daži ekociematu iedzīvotāji mēģina radīt savu cilvēciskuma koncepciju, taču lielākā daļa no viņiem sāk ekociemata redzējuma izveidi balstoties uz kādu īpašu filozofisko koncepciju, piemēram, antroposofiju vai „dzimtas īpašumiem”.

EKOCIEMATI, KAS IR BALSTĪTI UZ „DZIMTAS ĪPAŠUMA” KONCEPCIJU

Sākot no 2000. gada, simtiem ekociematu un ekociematu iniciatīvu ir radītas sākotnēji iedvesmojoties no Vladimira Megre grāmatu sērijas „Skanošie Krievijas ciedri” un tās varones Anastasijas idejām. Dzimtas īpašuma apmetnes ir jaunas paaudzes ekociemati, kas balstās uz ģimeņu nākamo paaudžu

ilgtspējīgumu. Pirmās apmetnes, kuras bija balstītas uz „dzimtas īpašuma” ideju parādījās 2001.-2002. gadā postpadomju valstīs (Krievijā, Lietuvā, Latvijā, Baltkrievijā, u.c.), kur cilvēkiem nepatika dzīvošana ciēsās kopienās. Kā galvenais iemesls bija Padomju gados izbaudītā uzspiestā kolektivizācija. Pēc dažiem gadiem, kad V. Megre grāmatas tika pārtulkotas citās valodās, dzimtas īpašuma apmetnes kļuva populāras ne tikai Eiropā, bet arī visos citos kontinentos. Grāmatas kļuva par ekociematu kustības pamatu. Megre ideju iespaidotie cilvēki pulcējās kopā „Anastasijas klubos”, tika izveidota Starptautiskā skanošo ciedru asociācija. Viņi apgalvoja, ka „ir nepieciešama jauna ideoloģija, dzīves stila ideoloģija”.

Ekociemata Dzimtas mājvieta plānojums. Fotografija no mājas lapas <http://ecoharmonykinscommunity.com/>

Uz dzimtas īpašuma koncepciju balstīti ekociemati tiek veidoti kā apmetnes, kas sastāv no personīgajām saimniecībām. Katrai ģimenei vai personai pieder zemes gabals vismaz 1 ha platībā, kas tiek attīstīts kā autonoma ekosistēma. 1 ha zemes ir pietiekami liels zemes gabals, lai izveidotu pabeigtu enerģijas un materiālu plūsmas apli. Dzimtas īpašuma robeža ir dzīvā sēta, kuru veido koki, krūmi un krūmāji. Tā nodrošina aizsardzību no vēja, sniedz patvērumu meža dzīvniekiem un kalpo par dabisku ģimenes personīgā īpašuma norobežojumu. Viena ceturtdaļa līdz trīs ceturtdaļas dzimtas īpašuma teritorijas klāj daudzgadīgie augi: mežs un augļu koki un krūmi. Bagātīgi vietējie augi tiek stādīti pēc bioloģiskās

daudzveidības palielināšanas principa. Simtiem augu sugu ir saistīti ar permakultūras principiem, lai sekmētu augu līdzāspastāvēšanu. Dabīgo materiālu pārstrāde nodrošina augus ar barības vielām un palielina ražas kvalitāti un kvantitāti. Ja īpašuma teritorijā neatrodas nekāds dabīgs ūdens avots, tiek izrakts neliels dīķis.

Mājas tiek celtas no dabīgiem materiāliem. Pārtika tiek ražota, izmantojot permakultūras principus, bez aršanas, ravēšanas, apcirpšanas, mēslošanas un apsmidzināšanas ar ķīmikālijām.

Ekociemata iedzīvotāji saglabā dabas mantojumu, ievērojot mūsu senču gadiem koptās kultūras tradīcijas un zināšanas.

Dzimtas īpašuma ideja ir daudzu paaudžu „mazas dzimtenes” ideja. Īpašumam ir jābūt „mīlestības telpai”, kur vīrieši, sievietes, bērni, augi, koki, putni un dzīvnieki var dzīvot mīlestībā un rūpēties viena par otru. Uz auditorijas jautājumu: „Kā jūs saistās zemes hektāru ar cilvēka garīgo izveidošanos” V. Megre atbildēja: „Dzimtas īpašums nav tikai zemes hektārs, kur jūs izaudzējat kartupeļus pārdošanai, bet tas ir zemes hektārs, kur jūs radāt kaut ko, kam ir noteikts apziņas un garīguma līmenis. Tā ir telpa, kura jūs saista ar Visumu. Visas Visuma planētas atbildēs šai telpai, un noteikti arī jums. Tās kļūs par jūsu draugiem, palīgiem un līdzautoriem. Jums būs sava personīgā teritorija, kur visu veģetāciju būsiet iestādījis jūs pats un nevis jūsu nolīgti cilvēki. Katrs augs un zāle jūs mīlēs; un šie augi, šīs dzīvās būtnes spēj savākt jums vislabākās Visuma enerģijas; tās savācot un jums atdodot. Mums visiem kopīgi būtu jāieklausās savās sirdīs un būtu jāpāriet no vārdiem par garīgumu uz tā materializēšanu. Viens hektārs ir niecīgs punktiņš uz Zemeslodes. Taču miljoniem šādu punktiņu pārvērtīs visu planētu par ziedošu dārzu”.

Laysan Mirzagitova un Dalia Vidickienė

Turpmākā lasāmviela:

- Saite uz V. Megre pirmo grāmatu „Anastasija. „Es esmu tiem, kam es esmu”” <http://vmegre.com/en/>
- Dzimtas mājvietu koncepts: <http://ecoharmonykinscommunity.com/>

DAMANHUR EKOCIEMATS KĀ DZĪVESVEIDA LABORATORIJA, ITĀLIJA

Dzīvojamā māja ekociemata Damanhur centrālajā daļā. Vidmantas Melnikas fotogrāfija

Damanhur federācija, kas bieži vien tiek vienkārši saukta par Damanhur, tika nodibināta, lai īstenotu sabiedrības sapni, kas ir balstīts uz optimismu un uz faktu, ka cilvēki var būt paši savas laimes kalēji bez jebkādas nepieciešamības būt atkarīgiem no jebkādiem citiem ārpus sevis esošiem spēkiem.

Šī bija Oberto Airaudi vīzija, kad viņš, ar 24 draugiem un kolēģiem, nodibināja Garīgo eko kopienu, iegādājās zemes gabalu 40 km attālumā uz ziemeļiem no Turīnas, un uzsāka Damanhur ekociemata, kā kopējas dzīvesvietas, būvniecību (Vārds „Damanhur” nozīmē „Gaismas pilsēta”). Dzimis 1950. gadā Balangero, Turīnā, Oberto jau no pašas bērnības bija skaidrs garīgais skatījums un dziedināšanas spējas, kuras viņš nekavējoties ņēmas attīstīt ar nepārtrauktiem, prasīgiem eksperimentiem ārpus klasiskajām akadēmiskajām iestādēm. Viņa garīgā un personīgā izaugsme turpinājās daudzu gadu garumā ar studiju, izpēti braucienu palīdzību, atmiņu pamodināšanu, māksliniecisko dotību attīstīšanu un senu zināšanu atklāšanu. Filozofs, dziednieks, rakstnieks un gleznotājs, 1975. gadā, lai varētu iepazīstināt sabiedrību ar savu pētījumu rezultātiem un uzsākt intensīvāku eksperimentu fāzi, viņš nodibināja Turīnas Horus centru, kas deva pamatus Damanhur ekociemata izveidei.

Damanhur Garīgās eko kopienas mērķis bija radīt garīgās, mākslinieciskās & sabiedriskās izpēti centru. Pazemes Tempļi bija galvenā Damanhur iedzīvotāju slepenā laboratorija, kur māksla un zinātne, tehnoloģija un garīgums tika apvienoti, lai rastu jaunus ceļus cilvēces evolūcijai. T simboliski apzīmē katrā cilvēkā esošās iekšējās telpas. Damanhur filozofija ir balstīta uz darbību, pozitīvu domāšanu, optimismu un uz domu, ka katrs cilvēks dzīvo, lai atstātu kaut ko no sevis citiem un sniegtu savu ieguldījumu visas cilvēces izaugsmei un evolūcijā. Tādēļ motivācija bija radīt ekociematu kā dzīvesveida laboratoriju, kura būtu balstīta uz ticību, ka katrā cilvēkā ir dievišķa dzirksts, kura ir jāatmodina.

Pēc ilgiem eksperimentiem Damanhur filozofija sintezēja astoņas formulas, kuras tika nosauktas par Quesiti, cilvēka un individu, grupu, organizāciju garīgās izaugsmes soļi.

Astoņi Quesiti pavisam vienkāršā formātā:

1. Rīkojieties, lai būtu, ar atklātu nolūku.
2. Turpini rīkoties, lai turpinātu pastāvēt.
3. Izmaini savu loģisku, lai izmainītu sevi, no es uz mēs.
4. Esi zinošs, esi pieejams.
5. Harmoniski revolucionizē savu iekšējo es.
6. Kļūsti par savas dzīves mākslinieku.
7. Meklē to, kas ir paties, pāri visai pārlicēbai.
8. Izvēlies savu ideālu, un esi pret citiem atvērts ar mīlestību.

Dzīvojamā māja ekociemata Damanhur centrālajā daļā. Vidmantas Melnikas fotogrāfija

Ekociemata Damanhur iedzīvotāju pastaiga labirintos psiho-enerģijas harmonizēšanas nolūkos. Vidmantas Melnikas fotogrāfija

Katru gadu tūkstošiem cilvēku apmeklē Damanhur, lai studētu filozofiju, izmēģinātu sabiedrības modeli un meditētu Cilvēces templī.

Dalia Vidickienė

Turpmākā lasāmviela:

Ekociemata Damanhur mājas lapa <http://www.damanhur.org/>

EKOCIEMATS „ROŽKALNI” KĀ SOCIĀLĀS TERAPIJAS NAMS CILVĒKIEM AR INVALIDITĀTI, LATVIJA

*Galvenā dzīvojamā māja Rožkalnos.
Dainas Saktiņas fotogrāfija*

Sākotnējā ekociemata dibinātāju ideja bija izveidot bērniem skolu, kura būtu līdzīga Valdorfa skolai. Izskatot dažādus šādas skolas izveides variantus, ekociemata dibinātāji uzgāja antroposofiju un Valdorfa izglītību.

Ekociemata dibinātāji – Neimaņu ģimene – aizņēmas ideju no Camphill ciemata Norvēģijā, kur viņi šāda tipa ciematā dzīvoja, strādāja un studēja piecus gadus, lai apgūtu īpašu kopienu dzīves un darba principus, iespējas un vērtības. Camphill kustības principi – katrs strādā pēc savām spējām, piedalās kopienas dzīvē un atpūšas. Šīs kustības galvenā ideoloģija ir balstīta uz Rūdolfa Šteinera definēto antroposofiju

– cilvēka garīgās unikalitātes atzīšanu, neatkarīgi no viņa rases, tautības, reliģiskās ticības, invaliditātes vai garīgās atpalicības. Camphill kopienas centrs ir vieta cilvēkiem ar attīstības traucējumiem. Cilvēkiem tiek dota iespēja kopīgi dzīvot, strādāt un mācīties, viņi iemācās visu paveikt, viens otram palīdzot.

Norvēģijā iegūtās antroposofijas zināšanas par cilvēkiem ar attīstības traucējumiem kalpoja par iemeslu, kādēļ 1999. gadā Neimaņu ģimene ar saviem draugiem atgriezās Latvijā no Norvēģijas ekociemata, lai uzsāktu sava pašu Camphill ciemata „Rožkalni” izveidi ģimenei piederošajā īpašumā. Tas ir lauku saimniecība – īpašums, kas neatrodas tālu no Rūjienas, un kalpo par sociālās terapijas namu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Darbs virtuvē. Dainas Saktiņas fotogrāfija

Vilnis Neimanis un viņa komanda

Turpmākā lasāmviela:

· Par ekociematu: www.camphillrozkalni.lv

· Par antroposofiju: www.antroposofija.lv

· Par Camphill kustību: www.camphill.no; www.camphill.org.uk; www.camphillassociation.org

PĀRMAIŅU PILSĒTA

Pārmaiņu pilsēta ir kustība, kas ilga 5 gadus, iegūstot plašu uzmanību Lielbritānijā, ASV, Kanādā un Austrālijā, kur tā darbojās vairāk nekā 450 pārmaiņu pilsētās. Ideja ir balstīta uz zinātnieku brīdinājumiem par naftas izsīkšanu un klimatisko pārmaiņu draudiem, kas novedīs pie visaptverošām pārmaiņām – it īpaši jau industrializētās valstīs. Pārmaiņu pilsētas ir radošs un unikāls veids, lai šos riskus novērstu ar slavena dzīves principa palīdzību – domājiēt globāli un rīkojieties lokāli.

BIEDRĪBAS „IKŠKILES PĀRMAIŅU INICIATĪVA” INICIATORA ARTŪRA POĻA STĀSTS, LATVIJA

*Permakultūras praktiskie eksperimenti.
Fotogrāfija no mājas lapas parmainupilseta.
wordpress.lv*

Artūrs ir jauns cilvēks, kas bija viens no pirmajiem, kas aizsāka veselīga dzīvesveida un ilgtspējīga dzīves stila propagandēšanu Latvijas interneta vidē.

Šobrīd Artūrs aktīvi īsteno savas idejas praksē, tas ir, tika nodibināta biedrība „Ikšķiles pārmaiņu iniciatīva” (turpmāk tekstā saukta par IPI), kura ir pirmā cilvēku pašorganizētā iniciatīva Baltijas valstīs, lai propagandētu ilgtspējīgu pilsētas attīstību, un it īpaši atkarību un fosilajiem enerģijas resursiem, un samazinātu klimatiskās pārmaiņas izraisošo gāzu emisijas.

Jau ilgāku laiku Artūram ir sapnis izveidot savu ideālo ekociematu kādā neskartā Latvijas nostūrī. Viņš zināja to, ka šāds ambiciozs projekts būtu dārgs un grūti īstenojams, tādēļ šī ideja – lai cik tā būtu pievilcīga un skaista – joprojām tika atlikta uz labākiem laikiem, citiem apstākļiem, utt. Ideja izveidot Pārmaiņu pilsētu Artūram iešāvās galvā pavisam negaidīti un šobrīd viņa iespēja attīstīt ekociematu tiek īstenota pilsētā, kurā viņš dzīvo.

Artūrs ieinteresējās par ekociematu kustību un ilgtspējīgas attīstības principiem jau 2003. gadā, kad viņš bija tikai 16 gadus vecs.

Artūra iedvesmas avots bija Vladimira Megre grāmatas, kuras tikko kā bija pārtulkotas latviski. Tajās aprakstītās idejas bija tik interesantas, ka viņš vēlējās tās apspriest ar citiem lasītājiem, tādēļ ar brāļa palīdzību tika izveidota pavisam vienkārša mājas lapa. Šo mājas lapu pamanīja citi cilvēki ar līdzīgām interesēm. Sākās aktīva apmaiņa ar e-pasta vēstulēm. Pēc dažiem mēnešiem tika noorganizēts līdzīgi domājošo cilvēku pirmā tikšanās. Tas bija pirmais solis, lai nodibinātu kontaktus un atrastu cilvēkus ar vienādiem uzskatiem.

Artūrs sāka interesēties par dabu, atrašanos dabā un svaigā gaisā, dārzkopību, sēšanu un stādīšanu. Soli pa solim Artūrs kļuva par veģetārieti (tas bija diezgan ilgs process). Viņš pārtrauca spēlēt datorspēles un skatīties šausmu filmas. Artūrs aizrautīgi pieķērās pie istabas augu audzēšanas (šobrīd viņa kolekcijā ir vairāk nekā 120 augu) un sava dārza apstrādāšanā saskaņā ar permakultūras principiem. Artūrs iesaistījās aktīvā savu ideju propagandēšanā pa radio, presē, un interneta vidē.

2009. gada beigās Artūrs apmeklēja Findhorn ekociematu Skotijā, lai piedalītos mēnesi garā Gaia Education EDE (Ekociematu izveides izglītības) apmācības programmā, kur notika arī divu dienu seminārs par Pārejas pilsētu kustību. Tā bija pirmā reize, kad Artūrs izdzirdēja par šo kustību, kuras galvenā doma bija ekociemata principu piemērošana pilsētas vidē.

Artūrs jutās iedvesmots un uzsāka Pārmaiņu pilsētas kustības ideju izplatīšanu Latvijā. Pirmais pasākums bija filmas „MĀJAS” demonstrēšana Ikšķiles novada bibliotēkā 2010. gada martā. Pēc filmas noskatīšanās, visi klātesošie tika iepazīstināti ar Pārmaiņu iniciatīvas ideju.

Kopš tā brīža Artūrs ir noorganizējis virkni dažādu izglītojošu un informatīvu pasākumu par ilgtspējīga un veselīga dzīvesveida tēmu. Viņa sasniegums ir biedrības „Ikšķiles pārmaiņu iniciatīva” nodibināšana 2011. gadā, kas šobrīd aizņem daudz laika Artūra dzīvē. Biedrība ir balstīta uz dalību un to vada valde. Biedrības vīzija, misija un mērķi sakņojās ticībā, ka viņi var samazināt klimata pārmaiņas un resursu izsmelšanu.

Raķeškrāsns veidošana. Fotografija no mājas lapas parmainupilseta.wordpress.lv

IPI misija

- Izglītēt sabiedrību par ilgtspējīgas attīstības un personīgo labumu nozīmīgumu;
- Sniegt ieguldījumu Ikšķiles kopienas attīstībā un tās iesaistīšanās pārmaiņu procesos;
- Atbalstīt un sniegt konsultācijas novada iedzīvotājiem, uzņēmumiem un organizācijām par ilgtspējīgu attīstību;
- Veicināt visu jomu decentralizēšanu;
- Īstenot vietējā un starptautiskā mēroga projektus, lai palielinātu novada spēju izturēt jebkuras sociālās un ekonomiskās svārstības (it īpaši, resursu izsīkšanu, klimatiskās pārmaiņas un finanšu krīzi);
- IPI vienojošā vērtība ir veicinoša un harmoniska vide – dabā, iekšēji un attiecībās.

IPI īsteno projektus, kuri ir iedalīti divos blokos – Sabiedrības izglītošana un praktiskie projekti. Katram projektam ir sava atbildīgā persona, kas vada dažādas aktivitātes.

Artūrs Polis, biedrības „Ikšķiles pārmaiņu iniciatīva” valdes loceklis

Turpmākā lasāmviela:

Par IPI: <http://parmainupilseta.wordpress.lv/>

Par Pārmaiņu pilsētu kustību: <http://www.transitionnetwork.org/>

INICIATORU IZMANTOTIE VEIDI, LAI UZAICINĀTU UN IZVĒLĒTOS EKOCIEMATA IEDZĪVOTĀJUS

Pēdējā laikā daudzi cilvēki domā par to, cik jauki būtu pārcelties uz dzīvi ekociematā. Turklāt, sapnis ietver nedaudz vairāk nekā vēlmi dzīvot mājā, kuru ir uzcēlis būvniecības uzņēmums saskaņā ar jaunākajām videi draudzīgajām tehnoloģijām un kura atrodas skaistā vietā. Parasti cilvēki saskaras ar jautājumu: „Kas būs mani kaimiņi?”

Tikai daži ekociematu iniciatori apstājas un padomā par šo jautājumu jau ciemata dibināšanas posmā. Vai ir svarīgi, lai cilvēkiem, kas dzīvo ekociematā, ir līdzīgs pasaules redzējums un morālās vērtības? Ekociematu dibinātāji īpaši maz vērības pievērš eko tehniskajai dimensijai. Pat tad, ja ekociemata izveide balstās uz filozofisku koncepciju, tā ne vienmēr spēj apvienot kopienā līdzīgi domājošus cilvēkus. Piemēram, lai izveidotu ekociematu, kas balstās uz dzimtas īpašuma koncepciju, iedzīvotāji no dažādām vietām sanāca dzīvot kopā un tiem katram bija atšķirīgs pamatojums. Parasti lielākā daļa no viņiem lasa V. Megre grāmatas un vairāk vai mazāk šīm idejām piekrist. Taču realitātē, kad

viņi sāk dzīvot savos ciematos, viņi sāk saprast, ka viņiem visiem var būt diezgan atšķirīgas idejas par daudzām mazām un lielām lietām, ar kurām dzīve ir tik pārpilna. Tāpat arī viņi apzinās to, ka neatrodot kopsaucēju izvairīties no konfliktiem ir grūti (skatīt stāstu par Blagodat ekociematu).

Lai izvairītos no daudzām problēmām nākotnē, patiesi spēcīgu kopienu ekociematu dibinātājiem ar mērķi jau dibināšanas stadijā ir jāizvirza jautājums par iedzīvotāju daudzveidību: vai ekociemata iedzīvotāju apvienošanai harmoniskā vidē ir nepieciešama vienāda reliģija un/ vai vienādās ētiskās vērtības? Vai tas ir iespējams, ka ekociemata iedzīvotāju izglītība ir ļoti atšķirīga? utt.

Lūdzu skatīt dažus iekļautos stāstus par to, kādus iedzīvotāju uzaicināšanas un atlases veidus izmantoja ekociematu iniciatori, un ar kādām organizatoriskajām problēmām viņi saskārās.

IEDZĪVOTĀJU GRUPAS UZSĀKTAIS EKOCIEMATS BLAGODAT, KRIEVIJA

*Ekociemata Blagodat māja.
Maria Kulyasova fotogrāfija*

„Dzimtas īpašumu savienība Blagodat” 2002. gadā tika izveidota starp Maskavu un Jaroslavlju. Ekociemata „Blagodat” iniciatīvas grupa satikās Maskavā 2001. gadā. Viņi visi bija iedvesmojušies no grāmatām par Anastasiju, un dzimtas īpašuma ideāliem un „Mīlestības telpu”. Šajā pirmajā posmā, ikvienam, kas vēlējās pievienoties šai grupai, bija jāpiekrīt šo grāmatu pamatidejām, bija jābūt nodomam iegādāties personīgo zemi dzimtas īpašumam un uzsākt mājas būvniecību. Vēlāk cilvēki varēja pievienoties šai iniciatīvas grupai ne tikai ar personīgu kontaktu palīdzību, bet arī pēc paziņojumiem un internetā pieejamās informācijas. Pēc 2002.-2003. gada, kad ekociemats „Blagodat” jau bija nodibināts Pereslavl-Zaleskij

tuvumā (170 km attālumā no Maskavas), zemes iegāde Blagodat joprojām bija pavisam vienkārša. Cilvēku izvēles process bija ārkārtīgi vienkāršs: jaunatnācējiem, kas ieradās Blagodat, divi neformālie līderi parādīja brīvās zemes. Ja jaunatnācēji šķita nepatīkami, viņi varēja tos sūtīt projām, taču nekādi formāli noteikumi vai ierobežojumi attiecībā uz jaunajiem biedriem nepastāvēja. Parasti pietika ar to, ka viņi norādīja to, ka viņiem ir vienādi uzskati par dzimtas īpašumu un samaksāja naudu par zemes gabalu. Ļoti retie atteikumu gadījumi pārdot zemes gabalu konkrētām personām parasti bija balstīti uz spēcīgiem personīgajiem konfliktiem, kad kāds no Blagodat stingri iebilda pret jauno biedru. Cilvēkiem, kas nepieņēma veselīga dzīvesveida pamatidejas (lietoja alkoholu, utt.), nebija atļauts kļūt par biedriem. Parasti jaunatnācējiem nebija nekādu problēmu iegādāties zemi un kļūt par Blagodat biedriem. Blagodat nepastāv nekāds pārbaudes periods, vai anketa, vai formāla līguma vai cita normatīvā dokumenta biedriem. Blagodat ir sava tīkla lapa (www.eco-blagodat.ru) un tas ir pieminēts www.anastasia.ru un citās lapās par Krievijas ekociematiem, tādēļ jaunatnācējiem ir ļoti viegli iegūt par to informāciju.

Blagodat biedru nevēlēšanās veidot jebkādu struktūru vai sabiedrisko līgumu noveda pie milzīgas viedokļu daudzveidības par to, kādai vajadzētu būt dzīvei šajā apmetnē, un dzīves stilu daudzveidības. Daži dzimtas īpašuma īpašnieki uzbūvēja dārgas mājas, daži uzsāka biznesu uz savas zemes, kamēr citi uzcēla mazus, lētus namiņus, un propagandē minimālismu un brīvā laika veltīšanu mākslai un garīgajai attīstībai, saskarsmei ar dabu. Daudzveidība un augsts neatkarības līmenis ir ļoti svarīgas Blagodat

grupas raksturīgākās īpatnības jau no pašiem pirmsākumiem, kas piesaistīja galvenokārt neatkarīgus un dažreiz pat ļoti individuālistiskus cilvēkus. Tas viss radīja ļoti zemu sabiedrības saskarsmes līmeni un neļāva tur veidot spēcīgu kopienu. Daudzi ekociemata iedzīvotāji ir ļoti priecīgi par savas personīgās brīvības stāvokli, viņi nevēlētos dzīvot ciešā kopienā, un viņi uzskata, ka spēcīga kopiena apspiež personīgo brīvību, kas nepavisam nav laba lieta.

Igor Morkovkin

Turpmākā lasāmviela:

Ekociemata Blagodat mājas lapa www.eco-blagodat.ru

VIENAS ĢIMENES UZSĀKTAIS EKOCIEMATS BARKOWO, POLIJA

Iesākumā (2008./2009. gadā) man un manai sievai nebija pietiekami daudz naudas, lai uzsāktu pilnīgi jaunu ekociemata projektu no paša sākuma, tādēļ dabiski, ka mēs koncentrējāmies uz citu Polijas ekociematu iniciatīvu izpēti, lai pievienotos kādam no tiem. Tajā laikā mēs bijām izveidojuši ļoti vienkāršu tīkla lapu ar projekta, kurā mēs vēlētos ņemt dalību, galvenās koncepcijas aprakstu. Mēs pieminējām pamata prasības projekta dalībniekiem un galvenos zemes, kuru mēs meklējām, izvēles kritērijus, piemēram, formu, izmēru, apkārtni, attālumu līdz pilsētai, utt.

Ceļojot un runājot ar dažādu Polijas reģionu iedzīvotājiem, parādījās iespēja iegādāties ļoti jauku 20 hektārus lielu saimniecību Polijas kalnos. Pati zeme un viss apgabals bija tik pievilcīgs un skaista, ka mēs nolēmām jebkādā veidā iegūt naudu, lai neatkarīgi no visiem šķēršļiem, šo saimniecību iegādātos. Lai izpildītu šo uzdevumu, mēs runājām ar daudziem cilvēkiem un draugiem, kurus varētu interesēt dalība mūsu projektā. Tāpat arī mēs ievietojām sludinājumus mājas lapās un forumos, skaidri norādot to, ka mēs meklējam cilvēkus ar naudu, kas vēlētos pievienoties jaunam ekociematu projektam un iegādāties šo konkrēto saimniecību kalnos kā līdzīpašnieki. Desmit dažādi cilvēki paziņoja par savu dalību un finansiālo ieguldījumu projektā. 2009. gada augustā viss bija sagatavots, lai uzsāktu pirkšanas procesu.

Kad es kopā ar diviem citiem grupas pārstāvjiem satikos ar saimniecības īpašnieku, lai parakstītu līgumu un iemaksātu pirmo naudas daļu, viņš mūs informēja par to, ka viņš ir nedaudz pārdomājis un nolēmis pacelt iepriekš nolīgto cenu. Šādam pavērsienam mēs nebijām gatavi, tādēļ tajā brīdī mēs nolēmām atkāpties no darījuma. Pēc dažām dienām mēs, kā grupa, kolektīvi nolēmām, ka vēlamies papētīt tirgu sīkāk, lai noskaidrotu, vai šajā reģionā nepastāv kādas citas iespējas iegādāties jauku zemi par līdzīgu vai lētāku cenu. Drīz vien mēs atadām vēl vienu īpašumu, kas bija daudz lētāka nekā iepriekšējā, un mēs atkal bijām gatavi to iegādāties.

Visa grupa galvenokārt sazinājās ar interneta starpniecību. Pati pirmā tikšanās notika 2010. gada janvārī Vroclavā pēc 7 mēnešu ļoti aktīvas sadarbības internetā. Šajā sapulcē kļuva skaidrs, ka gandrīz ikvienam un katram cilvēkam, kas vēlējās kļūt par ekociemata projekta līdzīpašnieku, bija apbrīnojami atšķirīgas gaidas, vīzijas un mērķi. Viena persona skaidri norādīja to, ka viņš vēlas uzbūvēt tikai jauku māju, lai tajā dzīvotu vasaras laikā, cits teica, ka viņš vēlas kļūt par parastu zemnieku un apstrādāt savu zemes gabalu ar traktoru, cits atzinās, ka viņu interesē iegūt zemes gabalu, lai nākotnē to būtu iespējams ar peļņu pārdot, kāds cits teica, ka viņš vēlas uzbūvēt nelielu namiņu, kur viņš varētu dzīvot, kad aizies pensijā.

Man personīgi šī sapulce bija kā salta ūdens šalkts. Es skaidri sapratu to, ka mani personīgie centieni pievienoties mikro sabiedrībai, kuras mērķis būtu ilgtspējīgums un balstīšanās uz vienādiem mērķiem vai piedalīšanās šādas sabiedrības izveidē kopā ar šiem cilvēkiem, nevar tikt sasniegti. Šī

konkrētā grupa tika ļoti ātri izveidota. Iespēja iegādāties īpašumtiesību daļu skaistā fermā ekociemata veidošanai nākotnē bija ļoti svarīga motivācija, lai pievienotos šai iniciatīvai. Šajā grupā bija tikai divi vai trīs indivīdi, kurus patiesi interesēja mikro sabiedrības izveide, kura būtu balstīta uz spēcīga kooperatīva garu, konsensus, vienādiem mērķiem un vērtībām. Visi citi vēlējās izmantot priekšrocību iegādāties zemi skaistā Polijas apgabalā saviem personīgajiem mērķiem.

Drīz vien pēc šīs tikšanās es un mana sieva atklāti atteicāmies no tālākas iesaistīšanās šajā konkrētajā iniciatīvā. Mēs nolēmām pievienoties citai cilvēku grupai, kurai Polijas ziemeļaustrumos jau piederēja 35 hektāri zemes un bija mūsu uzaicinājuši palīdzēt viņiem tur izveidot ekociematu. Pēc dažiem intensīvas sadarbības mēnešiem es un mana sieva nolēmām iegādāties 16 hektārus zemes Barkowo ciematā, tajā pašā Polijas ziemeļaustrumu reģionā. Nesen mēs ziedojam šo zemi fondam, kuru mēs paši arī izveidojam. Šis gads (2012. gads) ir pats pirmais mūsu esamības gads uz šīs zemes un otrais Barkowo ekociemata projekta gads.

Runājot par jaunu iedzīvotāju piesaistīšanu Barkowo ekociemata projektam, mēs vēlamies to darīt ļoti vienkāršā veidā un dabiski. Pilnīgi bez nekādas steigas.

Neskaitot veģetārismu un atturību, kā pamatprasības, lai kļūtu par ekociemata iedzīvotāju, pastāv arī minimālais viena gada pārbaudes periods. Daļēji atjaunotajā mājā Barkowo ekociematā ir dzīvesvieta vēl vienai ģimenei vai 2-3 cilvēkiem. Ekociemata zeme un īpašums pieder „Zemes un cilvēks” fondam. Ekociemata padome, kas ir kolektīva institūcija, pieņem lēmumus par īpašumu vienbalsīgi. Vispār jau 2012. gads ir mūsu pašu pirmais pārbaudes gads šajā vietā. Lai gan dzīves apstākļi šajā vietā ir ļoti askētiski, jau ir daži cilvēki, kas vēlas mums pievienoties un mēģināt dzīvot kopā ar mums šajā sākotnējā posmā.

Šī pavisam vienkāršā mājaslapa (<http://ekowioska.wordpress.com/en/>) un mūsu mutiski paustais viedoklis ir vienīgais veids, kā mēs uzaicinām cilvēkus apmeklēt mūsu ekociematu un pievienoties mūsu projektam. Mēs patiesi ticam, ka tad, kad mēs kā iniciatori būsime iekārtojuši mūsu pašu dzīvi šajā vietā un tādā veidā, lai mēs šeit justos laimīgi un piepildīti, tad dabiskā veidā tas iesaistos arī citus cilvēkus, un viņi būs priecīgi mums pievienoties, lai dzīvotu līdzīgi, atbalstītu šo projektu, vai jebkurā iespējamā veidā reklamētu šo dzīvesveidu.

Neskaitot mani, manu sievu un 3 mūsu bērnus, 2012. gadā Barkowo ekociematā vēl nebija neviena cita pastāvīgā iedzīvotāja, taču bija apmēram 10 un vairāk cilvēku, kas aktīvi iesaistījās šī projekta attīstībā, un kas arī varētu būt potenciālie pastāvīgie Barkowo ekociemata rezidenti. Daži no viņiem plāno ierasties Barkowo pavasarī, lai tur padzīvotu un pastrādātu kopā ar Milicki ģimeni.

Artur Milicki

DZIMTAS ĪPAŠUMA EKOCIEMATS KRUNAI, LIETUVA

Tiekoties V. Megre grāmatas lasītāju Viļņas klubā un tīkla lapā, mēs sapulcinājām cilvēku grupu, kas vēlējās izveidot ekociematu. Mēs pastāvīgi tikāmies un izstrādājām ekociemata projektu, kas bija balstīts uz „Dzimtas īpašuma” koncepciju. Mēs nolēmām, ka ekociematu veidos:

- 50-70 atsevišķas saimniecības – dzimtas īpašumi – kuri atradīsies uz 1 – 3 ha zemes gabaliem. Dzimtas īpašuma izmērs ir tāds, lai pastāvētu iespēja uzcelt dzīvojamo māju un saimniecības ēkas, iestādīt dārzu, dārzenu dārzu, mežu, izrakt nelielu dīķi, izveidot pilnībā izstrādātu ekosistēmu. Katrā īpašumā tiktu iestādīti meža koki un krūmi. Īpašuma zeme būtu ģimenes vai privātpersonas īpašumā.

- Celiņi.
- Kopienas apgabali: dabīgas pļavas meža zvēriem, sportošanas aprīkojums, kopējā meža un aizsargātā meža zonas, autostāvvietas, paviljons, amatniecības darbnīcas, kopienas ēka kultūras un izglītojošo pasākumu noturēšanai.

Zeme tika iegādāta cilvēku pamestā reģionā apmēram 50 km no Viļņas, izzuduša ciemata Krunai teritorijā. Zeme bija galvenais pārvākšanās iemesls un izņemot to un divus cilvēkus, nekā cita nebija. Kad pienāca laiks samaksāt pirmo maksājumu, iniciatoriem pievienojās vēl trīs cilvēki, kas bija gatavi samaksāt norunāto summu. Un tad, kad pienāca laika nopirkt visu atlikušo zemi, parādījās visi nepieciešamie cilvēki.

*Ekociemata Krunai māja.
Ingrīda Žitkauskas fotogrāfija*

Pirms zemes iegādes mums bija labi izstrādāta stratēģija. 2003. gadā mēs meklējām vietu, kas atrastos tuvu pilsētai (50-50km attālumā), bet ne tālāk par 10 km no galvenā ceļā, tā, lai pilsētas cilvēkiem tai būtu viegli piekļūt, lai uz tās būtu pietiekami daudz vietas 50 saimniecībām (1-3 hektāri katrai ģimenei, ieskaitot arī kopīgo ciemata teritoriju). Īpaši jauku vietu atrast nebija nepieciešams, jo vietas uzlabošanu varēja vēlāk veikt paši. Iegādāties visu zemi tūlīt bija ļoti sarežģīti, tādēļ mēs meklējām pat mazus zemes gabaliņus, taču ar iespēju paplašināties. 2004. gadā mēs iegādājāmies pirmos 19 ha zemes, un 19 hektārus meža.

2005. gadā mēs nopirkām vecu fermas ēku. 40 vecām ābelēm parādījās jauni saimnieki. Āboliem nogatavojoties, to bija tik daudz, ka zari nespēja noturēt to svaru. Raža nāca kā dāvana, jo mēs atgriezāmies un to novērtējām. Rudenī, lai atsvaidzinātos pēc kolektīvā darba, mēs izrakām dīķi.

2005. – 2007. gadam mēs izjaucām kotedžas baļķu – ķieģeļu sienas, silikāta ķieģeļi tika sarindoti ūdens pilnajā ieejā pie mūsu apmetnēm. Mēs izjaucām kotedžu un klēti, sašķirojām, un notīrījām baļķus, izvedām kaudzēm atkritumu, kā arī jumta šiferi, iztīrījām aku, kā arī izjaucām nopostītās klēts pamatus, uzbūvējām kotedžu, pārklājām to ar skaidu jumtu. Mēs dzīvojām ar visām ērtībām: ar ierīkotu āra virtuvi, āra komposta tualeti, guļamvagoniņu. Vairākas reizes dienā atkal sajūtāmies kā mazi bērni, un baudījām patīkami vēso diķa ūdeni. Viens no mums dzīvoja saimniecībā līdz pirmajām salnām, tādēļ, kad vien mēs ieradāmies, „saimnieks” mūs jau sagaidīja.

Ekociemata izveides stadija ilga gandrīz 10 gadus, jo, saskaņā ar V. Megre grāmatas idejām, iemītnieki nekur nesteidzas, lielāko daļu mājas būvniecības centāties paveikt pašu spēkiem. Tikai 2012. gadā iedzīvotāji sāka tur dzīvot pastāvīgi, līdz tam laikam cilvēki šeit apmetās tikai pa vasaru. Katrai ģimenei ir savs ritms, atkarībā no viņu finansiālajām un citām iespējām. Daudzi uzdevumi tiek veikti ar kolektīvu darbu, pulcējot un izmantojot kaimiņu palīdzību.

Ingrīda Žitkauskienė

Turpmākā lasāmviela:

Ekociemata Krunai mājas lapa <http://ekosodyba.lt/krunai/>

AP BIODINAMISKO SAIMNIECĪBU ESOŠAIS KURJEN TILA EKOCIEMATS, SOMIJA

Reiz bija kāda jaunu ģimeņu grupa, kas vēlējās dzīvot laukos, aizaudzēt savu pārtiku un dzīvot ekoloģiski, un viņi nolēma, ka tas būtu daudz vienkāršāk un ērtāk paveicams, ja viņi to darītu kolektīvā veidā. Tāpat arī viņi vēlējās izveidot biodinamisku saimniecību, jo Somijā tādas ir tikai dažas saimniecības (Biodinamiskā lauksaimniecība ir organiskās zemkopības metode, kura uzsver holistisko augsnes, augu un dzīvnieku kā pašapgādes sistēmas attīstību un savstarpējo mijiedarbību. Biodinamika ir balstīta uz Rūdolfa Šteinera filozofiju, kura tiek saukta par antropofilozofiju).

Iniciatori, jaunu ģimeņu grupa, jau 2003. gadā uzsāka meklēt piemērotu vietu saimniecības izveidei un neliela ciemata būvniecībai. Beidzot 2011. gada martā vieta tika atrasta un četras ģimenes to iegādājās. Pavisam tur ir iespējams uzbūvēt mājas deviņām ģimenēm.

Šo gadu laikā daudzi cilvēki ir interesējušies par šo ekociemata projektu. Taču lielākā daļa no viņiem ir grupu pametuši, jo piemērotas vietas iegāde aizņēma pārāk ilgu laiku. Tādēļ viņiem bija jāaicina iespējamie iedzīvotāji, izmantojot dažādus piesaistes veidus: organizējot publiskās sanāksmes, lai iepazīstinātu ar projektu tuvākajās pilsētās, izplatot bukletus, apmeklējot attiecīgas izstādes un pasākumus, un sūtīt e-pasta vēstules. Projekta publicitāti ir nodrošinājuši arī raksti laikrakstos un radio un televīzijas intervijas.

Saimniecības iegādes laikā ekociematom bija nepieciešami jauni iedzīvotāji. Visveiksmīgākās ciemata demonstrācijas bija organizētās „bišu dienas”. Kopiena ielūdza, biedrības no tuvākās pilsētas un noorganizēja autobusa braucienus uz saimniecību. Apmeklētāji varēja izbaudīt brīvprātīgo darbu un padiskutēt ar ekociemata ļaudīm. Apmeklētājiem tika piedāvātas arī eko-pārtikas pusdienas. Šie pasākumi izraisīja lielu interesi par ekociematu. 2012. gadā septiņas ģimenes būvēja savas mājas, un joprojām bija brīva vieta vēl divu ģimeņu mājām.

Mia Saloranta

Turpmākā lasāmviela:

· Par ekociematu: www.kurjentila.fi

· Par biodinamisko lauksaimniecību: www.biodynamics.com, www.biodynamic.org.uk, www.demeterbta.com

PILSĒTAS EKOCIEMATS UNDERSTENSHÖJDEN, ZVIEDRIJA

Tikai dažus kvartālus no Björkhagen metro stacijas, apmēram 12 kilometrus uz dienvidrietumiem no paša Stokholmas centra, un daudz vairāk centrā nekā lielākā daļa Stokholmas priekšpilsētas rajonu, atrodas Understenshøjden ekociemats. Uz bērzu pārklāta paugura un ērti iekļaujoties pilsētas oāzē, netālu no daudzstāvu dzīvokļiem atrodas dzīves vieta 44 mājsaimniecībām. Neliels strautiņš atdala Kärtrorp sporta apgabalu no bērzu birzes, un ekociemata iedzīvotāju mājām, kuras tikpat kā saplūst ar apkārt esošajiem mežiem. Understenshøjden nepārprotami pārtrauca tendenci, ka ekociemati atrodas laukos vai ir daļēji urbāni. Tā vietā Understenshøjden kļuva par apliecinājumu tam, ka pilsētu pašvaldības var atbalstīt jaunu pilsētas atdzimšanas formu, kurā ir apvienots viss tas labākais, ko piedāvā lauki un pilsēta.

1989. gada rudenī Karaliskā Tehnoloģiju institūta Stokholmā arhitektūras studente Mia Torpe noklausījās iedvesmojošu lekciju par eko būvniecību, kuru lasīja Varis Bokalders. Eko mājvietu radīšanas ideja pilsētā izplatījās viņas Stokholmas Björkhagen apkaimes draugu un kaimiņu vidū. 1990.

gada maijā tika izveidota iedzīvotāju biedrība EBBA vai „Ekoloģiskie mājojāji Björkhagen”. Tās biedriem bija apnikuši slikti vēdinātie un bezpersoniskie dzīvokļi, kas bija uzbūvēti no kaitīgiem materiāliem. Lielākais uzsvars tika likts uz bērnu audzināšanai drošas un veselīgas vietas radīšanu.

Ģimeņu skaits, kas izrādīja interesi par dzīvošanu ekociematā bija divas reizes lielāks par ekociemata iespējām. Tādēļ biedrība izveidoja studiju grupas, mācību ekskursijas, un uzaicinātu vieslektoros, lai izglītotu savus jaunus biedrus noteikt to, kādi ir viņu patiesie mērķi. Ekociemata plānos ieinteresēto cilvēku skaits vēlāk pieauga līdz 2000 personām.

Iedzīvotāju biedrība oficiāli pieprasīja Stokholmas pilsētai piešķirt piemērotu zemi Björkhagen ekociemata būvniecībai, kas ir standarta kārtība, kuru pieprasa nekustamo īpašumu attīstīšanas uzņēmumi. Tomēr tiesības būvēt uz konkrētā zemes gabala jau oficiāli bija pieprasījusi Zviedrijas ģimeņu – īpašnieku kooperatīvā mājojāju asociācija un Stokholmas pilsētas kotedžu aģentūra Limited.

Iedzīvotāju biedrība tika mudināta izveidot aliansi ar solīdiem attīstītājiem. Pašvaldības politiķi apstrīdēja savus civildienesta ierēdņus un nolēma, ka abiem attīstītāju uzņēmumiem tiks piešķirta atļauja ar nosacījumu, ka tie būvēs ekoloģiskā veidā un to darīs sadarbībā ar iedzīvotāju biedrību EBBA. 1992. gada augustā tika nodibināts kopīgo mājojāju kooperatīvs, kura valde sastāvēja vienādās daļās no abu attīstītāju uzņēmumu un iedzīvotāju biedrības pārstāvjiem.

Saīdzinājumā ar daudziem ekociematiem, Understenshøjden tika uzbūvēts ļoti ātri; pagāja tikai 5 gadi no idejas dzimšanas brīža, un 42 dzīvokļu ēkas komplekss bija gatavs. Projekts nebija saistīts ar kādu konkrētu partiju, kas palīdzētu Understenshøjden iegūt plašu politisko atbalstu. Lēmuma pieņemšanas laiks sakrita ar valstisku t.i. „slimo māju” problēmu jeb laiku kad tika konstatēts, ka jaunuzceltās mītnes ir vienveidīgas un neveselīgas un publiski tika iztirzāti būvniecības eksperti un būvniecības noteikumi. Understenshøjden ieguva popularitāti tādēļ, ka tā bija alternatīva „zaļā viļņa” emigrantu migrācijai no pilsētām. Tā vietā Understenshøjden centās izmainīt pašu būvniecības procesu. Lai gan ne visi vides mērķi tika sasniegti, piemēram, notekūdeņu attīrīšanas sistēma, Understenshøjden izdevās paplašināt ekociemata koncepciju no energoefektivitātes līdz daudz holistiski veselīgāka dzīvesveida platformai.

Robert Hall

*Turpmākā lasāmviela:
www.understenshojden.se*

SĀKUMS AR BIEDRĪBU „PASAKU MĀJA „UNDĪNE” – ZAĻAIS ORDENIS” UN TURPINĀJUMS AR BIEDRĪBU „EKOCIEMATS „ZAĻIS UN CITI ZVĒRI””

Apvienojoties vairākām ieinteresētajām pusēm, 1995. gada Ziemassvētkos Jūrmalas pilsētā dažādu pasākumu organizēšanai tika nodibināta Pasaku māja. Pašvaldība nodrošināja ēku ar biedrības aktivitātēm paredzētu teritoriju. Process attīstījās, un 1998. gada 22. oktobrī tika nodibināta biedrība, savos statūtos nosakot savas darbības pamatprincipus, darbības virzienus un sabiedriskās aktivitātes. Biedrība „Pasaku māja „Undīne” – Zaļais ordenis” kļuva par kultūras centru un dažādu ekociematu pārstāvju regulāru tikšanos vietu.

Biedrības „Pasaku māja „Undīne” – Zaļais ordenis” sadarbības partneris ir biedrība „Ekociemats „Zaļis un citi zvēri”, kas tika nodibināta 2009. gadā. Neoficiāli to ir iespējams uzskatīt par „Undīnes” filiāli lauku vidē (Jaunjelgavas novada Seces pagastā). Ekociemats „Zaļis un citi zvēri” ir vieta, kur

Tikšanās "Pasaku māja „Undīne””.
Dainas Saktiņas fotogrāfija

notiek dažādas lauksaimniecības aktivitātes, izglītojoši un mājamatniecības pasākumi. Biedrības īpašumā ir ekociemata teritorija 65 ha platībā. 13 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kura pakāpeniski tiek attīrīta no krūmiem. Pārējā zeme ir meži, purvs un krūmiem aizaugusi kailcirte. Teritorijā atrodas viena dibinātāju lauku saimniecība, dzīvojamā māja (dzīvo viena ģimene, 4 cilvēki), siltumnīca un podniecības darbnīca. Tā nodrošina iespēju uzcelt savu māju un aktīvi iesaistīties ekociemata attīstībā.

Biedrība „Pasaku māja „Undīne” – Zaļais ordenis”” kalpo par neoficiāli noteiktu līdzīgi domājošu cilvēku „filtru”.

Sestdienas ir atvērtās dienas „Undīnē”, kad jebkura ieinteresētā persona var ierasties un apskatīt māju, apkārtni, piedalīties aktivitātēs vai vienkārši izbaudīt atmosfēru.

„Pasaku māja „Undīne” – Zaļais ordenis”” biedri domā, ka tā ir vieta, kur ikviens vēlas atgriezties, vieta, kas dod spēku un iedvesmu, vieta, kas sniedz māju sajūtu.

Pēc pirmā soļa nokārtošanas „Undīnē”, interesantiem tiek dota iespēja apmeklēt ekociematu „Zaķis un citi zvēri”. Šo soli ir jāapstiprina biedrības „Ekociemats „Zaķis un citi zvēri”” biedriem. Vissvarīgākie faktori ir neviltota interese, izpratne un savas nākotnes plāni saistībā ar dzīvi ekociematā „Zaķis un citi zvēri”. Visa zeme un ēkas ir biedrības īpašumā. Jaunajiem ekociemata „Zaķis un citi zvēri” iemītniekiem ir jāklūst par biedrības „Ekociemats „Zaķis un citi zvēri”” biedriem.

Tiem, kurus interesē dzīves uzsākšana ekociematā, pastāv trīs iespējas. Tas ir, pirmā ir kļūt par „Undīnes” biedru, otrā ir kļūt par Ekociemata „Zaķis un citi zvēri” biedru, vai trešā ir kļūt par abu biedrību biedru. Ja ieinteresētā persona ir kļuvusi par biedru, tad viņam/ viņai ir jāievēro statūti.

Biedra kandidātam ir tādas pašas tiesības un pienākumi, kā biedram, izņemot tiesības balsot kopsapulcēs, kā arī tiesības tikt ievēlētam „Undīnes” finanšu un revīzijas institūcijās.

Tiem interesentiem, kuri ir kļuvuši par biedriem nav obligāts priekšnoteikums celt māju un sākt dzīvot ekociematā. Pietiek ar aktīvu biedrību atbalstīšanu un dalību to aktivitātēs. Tā kā Pasaku māja „Undīne” atrodas tuvāk pie galvaspilsētas, tad lielākā daļa aktivitāšu notiek tur (ieskaitot biedru sapulces un kopīgie pasākumi).

Pirmie Ekociemata „Zaķis un citi zvēri” iemītnieki kļuva iepriekšējie zemes īpašnieki (zemes piešķirēji biedrībai) un biedrības biedri. Ir plānots palielināt iedzīvotāju (ģimeņu) skaitu, taču līdz šim brīdim nav skaidra priekšstats par to skaitu.

Informācijas avots www.undine.lv

Turpmākā lasāmviela:
<http://www.undine.lv>

Ekociemats „AMATCIEMS” KĀ SAVAS DZĪVESVIETAS APVIENOJUMS AR NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIZNESU, LATVIJA

Ekociematu kā lielisku dzīvesvietu sev un savai ģimenei ir nodibinājis uzņēmējs Aivars Zvirbulis.

Iesākumā ciematā dzīvoja tikai attīstītājs, un tad uz turieni pārcēlās citi viņa ģimenes locekļi. Nākamie iemītnieki bija jau īpašuma pircēji, kuri bija noslēguši zemes un mājas pirkuma līgumus.

Ciemats nekādā īpašā veidā netika reklamēts, tie, kurus tas interesēja paši atrada ceļu uz ciematu un pieteicās dzīvošanai. Informācija par šo ciematu izplatās no viena cilvēka uz otru, kas to padara par vislabāko reklāmas avotu.

Pēc dažiem gadiem „Amatciems” izveidoja mājas lapu, kur ir iespējams apskatīt informāciju par iekšējiem ciemata likumiem, māju un zemes pārdošanas noteikumiem, cenām, un citiem pakalpojumiem.

Amatciema iedzīvotāji ir gan ārzemnieki, gan bagāti Latvijas pilsoņi. Amatciema attīstītājs pats personīgi iepazīstas ar visiem gribētājiem un izvērtē to, vai persona spēs vai nespēs dzīvot šādā vidē. Galvenie kritēriji ir maksātspēja un Amatciema vietējo likumu ievērošana (klusuma ievērošana, dzīvu būtnu cienīšana, celtniecības noteikumu, lauksaimniecības ierobežojumu, utt. ievērošana).

*Skats uz Amatciemu.
Fotogrāfija no Amatciema personīgā arhīva*

Lai nodrošinātu mierīgu un klusu vidi Amatciema teritorijā, nav atļautas nekādas darbības, kas traucētu sabiedriskajai kārtībai vai būtu citus aizskarošas, ieskaitot skaļu āra viesību vai pikniku rīkošanu īpašumā. Lai respektētu iedzīvotājus, kuri Amatciemā pavada savas brīvdienas vai atvaļinājumu, un vēlas atpūsties, skaļu mehānisku ierīču (mauriņu plāvēju, celtniecības ierīču un citu ierīču, kas rada skaļu troksni) lietošana ir aizliegta. Tāpat arī automašīnās un telpās nav atļauta. Tā kā lielākā daļa jumtu pārklājumu ir niedru jumti, tad uguņošana un citas pirotehnikas darbības nav atļautas, izņemot tās, kuras centralizētu organizē vadītājs vietā, kura ir īpaši šim mērķim atvēlēta.

Nekādi īpaši saskarsmes plāni ciematā nepastāv. „Amatciema” iedzīvotāji dod priekšroku brīvai dzīvošanai savās mājās. Dažreiz ciemata iedzīvotāji organizē kopīgu svētku svinēšanu – Ziemassvētkus, Jauno Gadu, Lieldienas, u.c.

Par ciematu ir liela interese, tā kā Amatciema ideja un harmoniskā vide piesaista daudzus cilvēkus, tomēr mājokļa vietas iegādei ir nepieciešama zināma naudas summa.

Aivars Zvirbulis un viņa komanda

Turpmākā lasāmviela:

<http://www.amatciems.lv/lat/vide.html>

ZEME UN ĒKAS: iedzīvotāju projekts un īpašumtiesības

Šī brīža kultūrā pastāv ieradums veidot vidi pēc savas izvēles un skaistuma izpratnes. Ekociemati cenšas atbrīvoties no šī ieraduma, lai konstrukciju izmērs, forma un plāns pēc iespējas vairāk tiktu pielāgots konkrētajai teritorijai, apsverot mājas orientāciju saules virzienā, dominējošo vēju virzienu, un citus dabas faktorus. Taču pat ekociematu iedzīvotāji reti domā par dzīvesvietas izvēles psiholoģiski enerģētisko ietekmi uz cilvēku.

Maciūnai ekociemata Lietuvā dibinātāja mākslas vēstures zinātnieci doktore Dalia Navikaitė apgalvo to, ka veidojot savu dzīves vidi, dabas raksti attiecībā uz ēkām un citām detaļām, formām, ēku novietojumu un kompleksa plānu, enerģētiskā ietekme uz cilvēku labsajūtu, kas tur dzīvos, ir jāņem vērā. Piemēram, Lietuvā tradicionālo ir taisnstūra simetriskās dzīvojamās mājas. Šādu pamatu pozīciju vairums gadījumu noteica pieejamie celtniecības materiāli un tehnoloģijas: tā sacīt, uzcelt apaļu koka balķu māju būtu sarežģīti. Modernās tehnoloģijas un ekoloģiski ilgtspējīgi materiāli (dažāda veida salmu ēkas: karkasa, montāžas, utt., jauktās – māla un salmu, pelavu, citu sajaukumu, „dzīvās” mājas, kuras ir izveidotas no koka, citiem vārdiem, izaudzētas) ļauj izvēlēties atšķirīgu, tradicionāli veidoto māju formu vietā. Bieži vien gadās, ka netradicionāli māju veidi tiek izvēlēti aiz ziņkārības, savas unikalitātes dēļ. „Protams, tas ir apsveicami, taču ir jāzina mājas formas ietekme uz cilvēku un viņa dzīvi, jo viss tas, kas mūs aptver, neatkarīgi no tā, vai mēs to esam vai neesam radījuši paši, vai arī tas mums ir iedots, mūs arī ietekmē,” apgalvo Dalia. Zemāk ir sniegti padomi tam, kas būtu jāņem vērā, izvēloties ēku formu, celtniecības materiālus un atrašanās vietu.

MĀJAS IETEKME UZ CILVĒKIEM

Mana pieredze un teorētiskās zināšanas rāda, ka personīgās mājas projektēšanas laikā katram vajadzētu koncentrēties uz šādiem elementiem un mājas būvniecībā izvēlēties sev atbilstošāko.

Mājas forma

Apļa māja: ir sajūta, ka tā griežas, tādēļ apaļai mājai būs daudz kustības, un iedzīvotāji jutīsies tā, it kā tie atrastos centrifūgā. Tādēļ apļa māja nav piemērota klusai un sakārtotai dzīvei, tā var izraisīt ne tikai diskusijas, bet arī pastāvīgus mājas iedzīvotāju strīdus. Neskatoties uz to, apļa veida mājas forma ir viena no vislabākajām izvēlēm sabiedriskām vai reliģiozām būvēm, šī iemesla dēļ jau kopš antīkās Grieķijas laikiem, šiem mērķiem bieži vien tika izmantoti amfiteātri, kā arī pilsētu centra skvēri. Kopš kristietības atdalīšanās Bizantiešu baznīcas rotunda bija vispopulārākais plāns, kas savu popularitāti baznīcu celtniecībā ieguva Renesanses laikā;

Sešstūra māja: ģimene, kā bišu šūniņa, kurai var justies ērti, drošībā – līdzīgi mātes dzemdei, kur jūs esat no visa pasargāts;

Kvadrātveida māja: nodrošina stabilitāti, izlīdzina, sabalansē, bet arī pārtrauc kustību, it kā sastingst un uzliek ietvarus.

Amorfa māja: nodrošina elastīgumu, maigumu, tā ir tuva dabai, bet var novest pie detaļām, nodošanās trūkumam, grūtībām pieņemt lēmumus, tādēļ tā nebūt nav visiem piemērota.

Tradicionālā taisnstūra māja: sniedz realitātes sajūtu, detaļas (iespējams, ka tieši šī iemesla dēļ mūsu vecvecāki un vecvecvecāki ir tik praktiski). Tā ir līdzīga taisnstūrim, un piemērotība dzīvošanai atšķiras atkarībā un L, T vai U formas veida.

Arī izvēloties **jumta formu**, ir jāņem vērā kopīgie zīmējumi.

Plakans ar zāli apaudzis **jumts** var izskatīties ļoti jauki, un saplūst ar dabu, bet dažos gadījumos tas var būt ļoti smags, spiest uz zemu (protams, tas ir jāņem vērā apvienojumā ar mājas formu). Sapņotājiem tas var būt labi, bet daudzi citi cilvēki var virzīties pārmērīga materiālisma virzienā.

Jumts ar **jumta kori** palīdz iedzīvotājiem „turēt dzīves mugurkaulu, asi.”

Četru slīpumu jumts un citas vienādsānu – centra formas palīdz līdzsvarot mājas iedzīvotāju enerģijas.

Logiem un durvīm, it īpaši atvēršanas virzienam arī ir nozīme: atvēršana iekštelpu virzienā injicē enerģiju, tās durvis un logi, kuri tiek atvērti uz āru, izvada enerģiju. Tādēļ, ja jūs vēlaties, lai viesi jūs bieži apciemotu un lai radītu sajūtu, ka viņi ir gaidīti, iebūvējiet durvis, kuras veras uz iekšu, un logus, kuri veras uz āru. Bet, ja jūs vēlaties dzīvot noslēgtu un privātu dzīvi, izgatavojiet durvis, kuras veras uz āru, taču šādā gadījumā pa tām ienāks nevēlamas enerģijas, un tad nedz jūsu viesi jutīsies kā mājās, nedz jūs pats. Ja jūs uzstādīsiet logus, kas veras uz iekšu, jūs ļausiet nevēlamām enerģijām nonākt mājās, ja logus atvērt nav iespējams, enerģija sastāvēsies un tai nebūs plūduma, kustības, un jūs jutīsieties savā darbībā un domās sasaistīts, vienaldzīgs, un visbeidzot, jūs pat varat vairs neko negribēt darīt.

Mājas vietas izvēle

Tā ir jāņem vērā, izvēloties dzīvi **uz ūdens**. Agrāk centās izvairīties no mājas celšanas vietās, kur grunts ūdeņi ir pārāk augsti vai avotainās vietās. Daudzi uzskatīja to, ka tas balstījās uz bailēm par to, ka būs nepārtraukts mitrums, un mūsdienās tas vairs nav jāņem vērā, jo, lai atrisinātu šo problēmu, pastāv iespēja izmantot modernus celtniecības materiālus. Tomēr dzīve uz ūdens ietekmē arī enerģētiski. Bieži vien mājokļa atrašanās vieta ietekmē iedzīvotāju stāvokli, un viņiem ir nepārtraukta iekšējās nestabilitātes sajūta. Tomēr, ja jūs vēlaties attīstīt netradicionālu domāšanu, vai vēlaties, lai jums regulāri parādītos jaunas idejas, jums noteikti ir jāceļ māja uz ūdens.

Atklātas teritorijas sniedz mājai plašumu, lidojuma sajūtu, un iespēju palūkoties aiz horizonta – varas sajūtu. Moderni cilvēki bieži vien to vēlas, lai gan ne vienmēr apzināti. Iespējams, ka tas ir iemesls tam, kādēļ saimniecībai blakus ezeram uz kalna ir tāda vērtība: galu galā, šeit jūs varat visu pārredzēt. Lai gan šai iespējai ir arī savas sliktās puses: tas var novest pie augstprātības un sev apkārt esošo cilvēku, savu kaimiņu un apkārtnes vides ignorēšanas. Tas it īpaši attiecas uz mājām, kuras atrodas kalna galā – vieta veicina vēlmi sajūties pārākam par visiem citiem. Vēlmes sekas ir neapzināta tuvumā dzīvojošo cilvēku apskaušana, vēlme pazemot un noniecināt. Tādēļ šī atrašanās vieta ir jāizvēlas vai nu ļoti jutīgiem cilvēkiem, vai cilvēkiem ar pavisam zemu pašapziņu – tas paaugstinās viņu pašcieņu un palīdzēs izvairīties no negatīvām sekām, kamēr vien viņi spēs saglabāt savu jūtīgumu.

Ieplakā esoša māja sniedz komfortu, bet var novest pie iekšējās noslēgtības saspīlējuma, nespējas sevi realizēt, tādējādi tā ir piemērota tikai patiesi iekšēji no visām važām brīviem cilvēkiem.

Tradicionāli, dominējošais variants – mājoklis uz nedaudz paaugstinātas platības, kura ir apstādīta ar kokiem, ne tikai aizsargā to no nevajadzīga mitruma un vēja, bet arī rada pareizo emocionālo stāvokli: intimitāti, kuru ir iespējams pārvarēt un atver plašākus horizontus. Šis variants sniedz līdzsvaru starp iekšējo un ārējo pasauli.

Mājas celtniecības materiāli

Māli pārklāj apmetuma konstrukcijas un māla maisījumu mājas, un kaltētu (vai dedzinātu) ķieģeļu mājas. Šādi sagatavota māja var dažiem cilvēkiem izraisīt smaguma sajūtu. Visi salmu mājokļu veidi ir viegli un piecīgi.

Koka māja nodrošinās drošību un saglabāšanos.

Dalia Navikaitė

Lai padarītu ekociematu funkcionālu, ir svarīgs ne tikai pareizs atrašanās vietas dizains, celtniecības plāns un arhitektūra, bet arī pareiza zemes un modeļa izvēle un nekustamā īpašuma noteikumu ievērošana.

EKOCIEMATU „AMATCIEMS” VADA VIENA IEDZĪVOTĀJA DIBINĀTS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU UZŅĒMUMS, LATVIJA

Amatciema 300 ha lielā zemes platība pieder tā dibinātājam. Savukārt uzņēmums SIA” Amatciems” nodrošina nekustamā īpašuma pārvaldīšanu un vada māju un zemes gabalu tirdzniecību. Zemes gabalu un māju ir iespējams iegūt, to iegādājoties; pastāv iespēja izvēlēties vispiemērotāko īpašumu. Potenciālie īpašnieki var izvēlēties no brīvajiem zemes gabaliem, zemes gabalu ar daļēji uzsāktu ēkas celtniecību, kā arī zemes gabalus ar pilnībā pabeigtām un mēbelētām mājām. Zemes gabalu izmēri svārstās no 4 000 līdz 10 000 kvadrātmetriem.

*Amatciema veidotājs Čīris.
Fotogrāfija no Amatciema personīgā arhīva*

Amatciema teritorija ir privāto māju būvniecības zeme (ar vadītāja iekārtotām publiskie pieejamām teritorijām), tādēļ visus būvniecības zemes gabalus ir iespējams izmantot tikai dzīvojamo māju celtniecībai un izmantošanai. Ir atļauts uzcelt vienas ģimenes māju, pirti, blakus mājai esošu garāžu, lapeni un citas konstrukcijas, kuras parasti tiek izmantotas vienas ģimenes saimniecības vajadzībām. Nekustamo īpašumu nav atļauts izmantot reliģiskām vai kulta aktivitātēm, politiskajai darbībai, bāru, diskotēku un deju klubu izveidei, kazino un azartspēļu namu vajadzībām, azartspēļu aprīkojuma novietošanai, intīmpakalpojumu utt. Sniegšanai, citu izklaides pasākumu organizēšanai, tirdzniecības un masu pakalpojumu nodrošināšanai, jebkura veida ražošanai un citām darbībām, kuras varētu būt saistītas ar paaugstinātiem trokšņu un smaku līmeņiem.

Amatciems ir ieplānots kā vienota stila māju ciemats, tādēļ jebkuras vienas ģimenes dzīvojamās mājas, garāžas, sētas vai citas konstrukcijas, baseina, tenisa kortu vai citu atpūtas konstrukciju celtniecība, rekonstrukcija, izvietošana un saglabāšana zemes gabalā ir atļauta tikai ar rakstisku projekta apstiprinājumu, kuru ir izsniedzis administratīvās teritorijas galvenais arhitekts vai vadītājs.

Dažās vietās, kuras ir paredzētas pārdošanai, ir uzsākta dzīvojamās mājas celtniecība, bez iekšdarbu veikšanas. Tas dod iespēju katram īpašniekam izvēlēties turpmākās celtniecības un apdares stilu. Pastāv iespēja īstenot individuālas idejas attiecībā uz mājas pagrabstāva un bēniņu plānu.

Pārdošanai paredzētajās vietās, kur celtniecība nav uzsākta, būvniecības projektam ir jāatbilst vispārējam ciemata veidolam un ir jāievēro Amatas pašvaldības izstrādātie būvniecības noteikumi. Vienmēr pastāv iespēja izvēlēties rekomendētos standarta projektus un pielāgot savām personīgajām vajadzībām. Ir izstrādāti interesanti baļķu māju projekti, kas lieliski iederas apkārtējā ainavā. Standarta projekti apvieno minimālu konstrukciju ar maksimālu istabu platību. Pastāv iespēja izveidot māju precīzi pēc jūsu standartiem un vēlmēm, kura lieliski iederētos apkārtējā ainavā un atbilstu vietējiem likumiem un noteikumiem.

Aivars Zvirbulis un viņa komanda

Turpmākā lasāmviela:

http://www.amatciems.lv/lat/apbuves_noteikumi.html

KURJEN TILA EKOCIEMATU, KĀ NEKUSTAMO ĪPAŠUMU UZŅĒMUMU, VADA VISI IEDZĪVOTĀJI, SOMIJA

Zeme un vecās ēkas (koplietošanā) pieder nekustamo īpašumu uzņēmumam, kuru ir nodibinājuši iedzīvotāji. Uzņēmums iznomā īpašumu plānus akcionāriem un tālāk tie var celt savas privātmājas.

Arhitekts ir izstrādājis ciemata plānu. Jaunās dzīvojamās mājas atradīsies veco saimniecības ēku tuvumā un netālu viena no otras. Šis ir vislabākais ainavas un ēku koplietošanas risinājums.

Jauno ēku izskats tiks pielāgots lauku kultūras ainavai. Būvniecības principu noteikumi attiecas, piemēram, uz ēku vietu, formu, izmēru, materiāliem un krāsu, kā arī uz pagalma apzaļumošanu.

Mājas un ūdens tiks apsildīti centralizēti, apkurē izmantojot vietējo koku skaidas. Ūdens nāk no publiskā ūdensvada. Ūdens sildīšanai vasaras laikā tiks izmantota saules enerģija. Nākotnes mērķis ir pašiem saražot visu kopienai nepieciešamo enerģiju, ieskaitot arī elektrību.

Kopienā ir viens pāris, kas ir uzņēmies galveno atbildību par biodinamisku zemkopību. Citi ekociemata iedzīvotāji priekšroku dod dārzeniems, kas izaudzēti savā ciematā un biodinamiskā veidā. Viņi tos var iegādāties no lauksaimniekiem par zemāku cenu.

Mia Saloranta

Turpmākā lasāmviela:

Ekociemaata Kurjen Tila mājas lapa www.kurjentila.fi

KOOPERATĪVAM PIEDEROŠAIS SUDERBYN PERMAKULTŪRAS EKOCIEMATS, ZVIEDRIJA

Suderbyn ekociemata zeme un ēkas pieder kooperatīvajai sabiedrībai, kura saskaņā ar Zviedrijas likumiem ir reģistrēta kā Zviedrijas “ekonomisk förening”. Tas nozīmē to, ka visas ēkas un zeme biedriem pieder kolektīvi. Biedriem ir tiesības balsot gada sapulcēs un ievēlēt organizācijas valdi.

Skats uz Suderbyn ekociematu. Fotografija no Suderbyn Ekoby arhīva

Īpašumtiesību modelis

Pirms Suderbyn permakultūras ekociemata izveides 2008. gadā, lai iegūtu iedvesmu, 5 dibinātāji apmeklēja citus ekociematus ārzemēs un Zviedrijā. Šo apmeklējumu laikā viņi atklāja privāto īpašumtiesību problēmu eksistenci, konfliktu izcelšanos gadījumus, kad privātie īpašnieki nerīkojās saskaņā ar kopienas redzējumu. Arī privātie īpašnieki vairāk laika pavadīja savos personīgajos zemes gabalos, nevis

kopējā teritorijā, un tādējādi tas veicināja individuālisma rašanos. Atšķirībā no lielākās Zviedrijas ekociematu daļas, Suderbyn nevēlējās, lai zeme vai ēkas būtu personīgajā īpašumā, un izlēma par kolektīvu zemes piederību. Tādēļ viņi izveidoja demokrātisku kolektīvu, kuram pieder saimniecība un 5 hektāri zemes. Kolektīvās īpašumtiesības ir cieši saistītas ar uzsvāru uz permakultūru, un tas ietver arī rūpes par kopīpašumu un dabu.

Suderbyn izīrē istabas 13 – 20 iedzīvotājiem (atkarībā no gadalaika) un tie var dzīvot trīs mājās. Īres naudām ir jāsedz gan privāto, gan koplietošanas platību izmantošanu. Īres maksu noteikšanai nepastāv nekāda formula un tās tiek noteiktas subjektīvi. Tas dažkārt rada problēmas, it īpaši tad, kad tiek iekārtota jauna mājvieta Tādēļ, visticamāk, tuvākajā nākotnē izīrēšanas sistēma tiks pārskatīta. Tā kā visas istabas tiek izīrētas, tas padara ekociematu pieejamu arī tiem cilvēkiem, kas vēlas pamēģināt dzīvot ekociematā, kā arī nodrošina palikšanu cilvēkiem ar zemākiem ienākumiem. Vecā fermas ēka sastāv no 6 guļamistabām, dzīvojamās istabas, ēdamistabas, virtuves un dušas. 2011. gada uz īpašumu ar celtni tika nogādātas divas pārvietojamās mājiņas. Sausās tualetes atrodas atsevišķā ēkā.

Īpašumtiesību modelis ir izstrādāts tā, lai jauniem cilvēkiem kļūt par biedriem būtu vienkārši, kā arī viņi varētu justies vienlīdzīgi ar visas zemes un īpašuma kopīpašniekiem. Suderbyn ir svarīgi, lai biedram būtu skaidri uzrakstīti dalības noteikumi, un tādēļ ikviena dalības statuss tiek ierakstīts katrā gada pārskatā. Viena konkrēta ģimene ievācās un nevēlējās dzīvot kopienas mājā, un viņiem kooperatīvs iegādājās jaunu pārvietojamo mājiņu un novietoja to īpašumā.

Kā kļūt par kopīpašnieku?

Dalība tiek piedāvāta tikai pēc 6 mēnešu dzīvošanas. Tādējādi ieinteresētās personas var izmēģināt dzīvošanu Suderbyn, un jau esošajiem iemītniekiem ir dota iespēja iepazīt jaunus iedzīvotājus. Nodzīvojot Suderbyn sešus mēnešus, iedzīvotājam ir jāklūst par biedru, ja tas vēlas palikt ciematā. Katram jaunajam biedram kā privātpersonai ir jāiegādājas vienlīdzīga 12 000 EUR daļa (pilna dalība) vai tā jāatmaksā maksimāli 5 gadu laikā (biedru kandidāti), kā tas ir nostiprināts statūtos. Katrs maksā atsevišķi, bet bērniem, kas ir jaunāki par 16 gadiem, par dalību nav jāmaksā.

Suderbyn vēlas nodrošināt to, lai ikvienam, neatkarīgi no viņu ienākumiem, būtu iespēja kļūt par līdzīpašnieku. Saskaņā ar statūtiem valdei ir jāapstiprina dalība un samaksa. Biedriem ir jāmaksā 24 EUR gada maksa, lai saņemtu tiesības balsot gada sapulcēs. Tomēr par biedru kļūt nav nepieciešams.

Biedriem atstājot ekociematu un pārtraucot savu dalību, viņi drīkst pieprasīt savas dalības daļas atmaksu maksimāli piecu gadu laikā.

Biedru tiesības

Biedriem ir pilnas tiesības ievēlēt valdi un citas amatpersonas un piedāvāt ieteikumus gada sapulcēs. Viņi visi saņem nomas maksas atlaidi, saskaņā ar valdes lēmumu. Pilntiesīgie biedri maksā par istabas nomu 60 EUR mazāk, biedru kandidāti 30 EUR mazāk nekā ne-biedri. Iedzīvotājs ir biedra kandidāts tajā laikā, kamēr viņš/ viņa maksā savu daļu.

Tāpat arī valde var lemt par biedru kandidātu pārējām tiesībām, piemēram, balsošanas tiesībām vai tiesībām ieņemt posteni valdē vai tamlīdzīgi.

Suderbyn uzskata, ka tas ir ļoti svarīgi ekociemata vienotībai, lai tie iedzīvotāji, kas nav biedri, brīvprātīgo un stipendiātu statusā tiktu iesaistīti lēmumu pieņemšanā un varētu paust savu viedokli, jo viņi arī veido kopienas daļu. Tādēļ visas sapulces līdz šim brīdim ir bijušas atvērtas ikvienam kopienā dzīvojošajam. Pieaugot biedru un iedzīvotāju skaitam, tas varētu mainīties.

"Man, kā Suderbyn kooperatīva biedra kandidātei, patīk ekociemata atvērtība un jaunu biedru iesaistīšana, it īpaši tas attiecas uz jauniem cilvēkiem, kā mani, kam ir maz naudas. Atšķirībā no personīgajām īpašumtiesībām, es varu kļūt par kopīpašnieci ar nolīgtu dalības daļas maksājuma plānu 5 gadu garumā un būt par ekociemata daļu," saka Katrien Van den Berge.

Katrien Van den Berge, Suderbyn kooperatīva biedra kandidāte

Intervijas sniedzējs ir Robert Hall, kas ir ekociemata dibinātājs un iedzīvotājs kopš 2008. gada.

*Ekociemata Suderbyn iedzīvotāji un brīvprātīgie.
Jesús Pacheco fotogrāfija*

BEZPEĻNAS ORGANIZĀCIJAI PIEDEROŠAIS EKOCIEMATS „ZAĶIS UN CITI ZVĒRĪ”, LATVIJA

*"Pasaku mājas "Undīne"" pagalmā.
Dainas Saktiņas fotogrāfija*

Ekociemats atrodas Jaunjelgavas novada Seces pagastā 111 km attālumā no Rīgas. 2009. gadā tas ir reģistrēts kā biedrība un ir bezpeļņas sabiedriskā organizācija.

Biedrības administratīvās institūcijas ir biedru kopsapulce, valde vai padome un priekšsēdētāja. Valde sastāv no „Ekociemata „Zaķis un citi zvēri”” priekšsēdētāja un 3 citiem viņa izvēlētiem locekļiem. Padome sastāv no Valdes un 6 citiem Valdes izvēlētiem locekļiem. Finansiālo un ekonomisko darbību kontrolē kopsapulces no biedru skaita ievēlēts revidents.

Augstākā administratīvā institūcija ir biedru kopsapulce. Biedru kopsapulcei ir tiesības mainīt statūtus; ievēlēt un atcelt organizācijas priekšsēdētāju un revidentu; apstiprināt budžetu un gada pārskatu; lemt par organizācijas likvidēšanu vai reorganizāciju; lemt par konceptuāliem jautājumiem „Ekociemata „Zaķis un citi zvēri”” sakarā.

Valde vai Padome pieņem lēmumus ar vienkāršu balsu vairākumu. Ja balsis tiek atdotas vienādi, izšķirošā ir priekšsēdētāja balss. Valdes vai Padomes sapulces ir lemttiesīgas tad, ja tajās piedalās vismaz puse no biedru skaita.

„Ekociemata „Zaķis un citi zvēri”” biedrus un biedru kandidātus uzņem valde vai Padome. Biedra kandidāts var kļūt par „Ekociemata „Zaķis un citi zvēri”” biedru tikai pēc viena gada.

„Ekociemats „Zaķis un citi zvēri”” tika izveidots, izmantojot biedru un biedru kandidātu, privātpersonu, juridisko personu ziedojumus, kā arī īstenojot LEADER projektu.

Viss nekustamais īpašums, kas atrodas ekociemata teritorijā, ir biedrības kopīpašums. Lēmumus par īpašuma pārvaldi pieņem biedru kopsapulce.

Biedrības īpašumā ir ekociemata teritorija 65 ha platībā. 13 ha ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kura pakāpeniski tiek atbrīvota no krūmiem. Pārējā zeme ir meži, purvs un krūmiem aizaugusi kailcirte. 2012. gadā teritorijā atradās viena lauku saimniecība, dzīvojamā māja, siltumnīca un dibinātāju podnieka darbnīca (LEADER projekts). Divas ģimenes ekociematā dzīvoja pastāvīgi. Ir iesniegts projekts, lai izveidotu amatnieku darbnīcu. Nākotnē ir plānots uzbūvēt kopienas namu un 9 – 11 atsevišķi esošas individuālās saimniecības.

Ekociemata „Zaķis un citi zvēri” mājas pagalmā.
Dainas Saktiņas fotogrāfija

Katrs biedrības „Ekociemats „Zaķis un citi zvēri”” biedrs (privātpersona) ir ekociemata teritorijas līdzīpašnieks ar atbildību par uzticēto īpašumu. Loceklis drīkst izvēlēties jebkuru konkrētu zemes gabalu, lai uzbūvētu savu māju. Biedrības „Ekociemats „Zaķis un citi zvēri”” biedriem tiek piešķirta bezmaksas zeme mūža lietošanā, locekļi ievēro zemes gabalu vienlīdzības principu. Nekādi noteikumi, attiecībā uz materiālu izvēli un būvējamo ēku izskatu, nepastāv, protams, tiek piemērots „pēc iespējas dabīgāk” nosacījums. Jaunie īpašnieki izveido māju pēc savas patikas.

Jaunajiem iemītniekiem tiek piedāvāta pagaidu vasaras māja, kur viņi var dzīvot savas mājas celtniecības laikā. Jaunatnācēji – jaunie rezidenti uzceļ individuālās saimniecības, bet tās nebūs rezidentu īpašumā. Visi nekustamie īpašumi būs biedrības īpašumā.

Informācijas avots www.undine.lv

JAUKTU ĪPAŠUMTIESĪBU EKOCIEMATS MUNKSØGÅRD, DĀNIJA

Munksøgård ekociemats tika nodibināts 2000. gadā kā nesen attīstītās apbūves „Trekroner” sastāvdaļa. Tas atrodas Roskilde pilsētas malā apmēram 25 km uz rietumiem no Kopenhāģenas blakus zemnieku pārvaldītai lauksaimniecībā izmantojamajai zemei.

Apbūve tika izplānota, lai nodrošinātu mājokļu izmēru, īpašumtiesību veidu daudzveidību, un atbalstītu dažādas vecuma grupas. Apbūve ietver 100 dažāda izmēra rindu mājas un nodrošina

„Pasaku mājas „Undine”” sanāksmju istabas dizains.
Dainas Saktiņas fotogrāfija

dzīvesvietu apmēram 225 bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem sociāli attīstītā kopienā. Kopiena ir iedalīta piecās mājokļu grupās, katrā pa 20 rindu mājām. Katrai mājokļu grupai ir savs kopīgo aktivitāšu nams (kopīgām pusdienām, sapulcēm, viesībām, utt.). Mājokļu grupām ir dažādi īpašumtiesību veidi. Vienas mājokļu grupas vienas ģimenes mājas pieder privātpašumā, bet otrā mājokļu grupa pieder kooperatīva biedrībai (rezidenti mājas pieder kopīgi kā biedrībai, bet tajā pašā laikā rezidenti privāti pieder mājas, kuru tie aizņem akcija). Trīs mājokļu grupas pieder Roskilde Būvniecības biedrībai, un šīs mājas ir paredzētas izīrēšanai. Tie cilvēki, kas drīkstēs ievākties izīrētājās mājās, ir rezidentu kontrolē. Viena no trim mājokļu grupām ir paredzēta tikai jauniem cilvēkiem, otra ir domāta senioriem, bet trešā ir pieejama visām vecuma grupām.

Apmetnes centrā atrodas veca ferma, kas pieder kopienai. Fermas ēkā ir pieejamas daudzas kopīgās aktivitātes: kafejnīca, dārzeņu veikals, suvenīru veikals, izīrējami biroji, izīrējamās naktsmītnes, velosipēdu novietne, velosipēdu remontdarbnīca, izīrējama noliktava un dzīvnieku turēšanas vieta.

Rezidenti paši pārvalda apmetnes darbību un attīstību.

Vairāku biedrību pilnsapulcēs un rezidentu ievēlētu valdi pārvalda kopīgi piederošo īpašumu un tā darbību, piemēram, siltumcentrāli, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, vecās fermas ēkas, kopējos namus, u.c. Viena biedrība pārvalda visu piecu mājokļu grupu kopīgo īpašumu, cita pārvalda vecās fermas ēkas, un katrai no piecām mājokļu grupām ir atsevišķas biedrības, kuras vada to aktivitātes. Mājokļu grupa parasti notur sapulci vienu reizi mēnesī. Padomdevēju kopsapulcē, kura tiek noturēta katru otro mēnesi un ir atvērta visiem rezidentiem, tiek izskatīti kopīgo interešu jautājumi.

*Ekociemata Munksøgård karte ar dažādu īpašumtiesību sadalījumu mājām.
Dalia Norvaisaite fotogrāfija*

Tehniskos darbus vada vairākas darba grupas, piemēram, sniega tīrīšanu un ceļu uzturēšanu, kanalizācijas un notekūdeņu attīrīšanas sistēmas uzturēšanu, siltumcentrāles uzturēšanu. Līdztekus tehniskajām darba grupām pastāv arī darba grupas, kuras organizē sabiedriskās aktivitātes, piemēram, viesību organizēšana, sabiedriskās aktivitātes saistībā ar konkrētiem valsts svētkiem. Katra darba grupa pārvalda savu budžetu, kuru tai ir piešķīrusi ģenerālā asambleja. Visiem rezidentiem ir jāpiedalās vismaz vienā darba grupā.

Ekociemata Munksøgård ir izveidojies garš saraksts „parastiem” cilvēkiem, kuri gaida iespēju pārcelties uz dzīvi ciematā.

Lars Levin-Jensen

Turpmākā lasāmviela:

Ekociemata Munksøgård mājas lapa http://www.munksoegaard.dk/index_en.html

EKOCIEMATU IZVEIDES FINANŠU AVOTI

Iespējams, ka nekustamā īpašuma iegāde ir viens no kritiskākajiem ekociemata radīšanas momentiem. Tas ir jādara ņemot vērā daudzus faktoros, lai veicinātu nepārtrauktu harmonisku kopienas izaugsmi. Zemes iegāde ir viens no lielākajiem ekociemata iniciatīvas izaicinājumiem. Izņēmums ir daži īpaši gadījumi, piemēram, Sieben Linden ekociemats Vācijā vai Kovcheg ekociemats Krievijā, kur sabiedriskās sistēmas pāreja padarīja iespējamu lētas zemes ieguvu.

Izvēloties finansējuma veidu, lai finansētu ekociemata izveidi, lielākā daļa ekociematu liek uzsvāru uz ētisku finansējumu. Meklējot veidus, lai uzlabotu cilvēku dzīvesveidu, viņi neaizmirst arī par finanšu sistēmu. Iegādājoties zemi, būvējot ēkas un citu infrastruktūru, ekociemata dibinātāji cenšas izvairīties no aizņemšanās no tradicionālās banku sistēmas un izmanto sociālās bankas.

Saskaņā ar Roland Benedikter 2012. gada 15. februārī žurnālā „Eiropas finanšu pārskats” publicēto rakstu: „Kopš 1980. gadiem Eiropā sociālā banku darbība un sociālā finansēšana banku klientu vidū ir kļuvusi par nozīmīgu tendenci. Sociālās bankas koncentrējas uz sociālo atbildību, caurspīdīgumu un ilgtspējīgumu. Tās sevi uzskata par „sociālo pārmaiņu katalizatoriem” bez ienākumu prioritātes. Krīzes laikā, tās ne tikai nezaudēja naudu, bet pat guva lielākos ienākumus savā pastāvēšanas vēsturē, palielinot savus aktīvus ar aptuvenajiem pieauguma tempiem 20-25% gadā. 2009. gadā – krīzes virsotnē – viņu vidējais pieauguma temps bija apmēram 30%. Tiek gaidīts, ka kopējais Eiropas sociālo banku pieauguma temps turpmākajos gados saglabāsies stabili 13-15% gadā, un līdz 2010. gadam viņi sasniegs vienu miljardu cilvēku”.

ALTERNATĪVI FINANŠĒTS EKOCIEMATS: SUDERBYN PERMAKULTŪRAS EKOCIEMATS, ZVIEDRIJA

Suderbyn ekociemats spēja īsā laikā nofinansēt savas zemes iegādi, izmantojot alternatīvus finansējuma risinājumus. Apvienojot divas Zviedrijas alternatīvās finansējuma institūcijas, JAK Banken un Ekobanken, Suderbyn ekociemats spēja ātri un ētiski nofinansēt savas zemes iegādi. Lai gan par to, vai tā bija vai nebija pilnīgi ētiska vai galvenokārt ekonomiska finansējuma izvēle, ir iespējams diskutēt.

Pamatojums

2007. gadā nodibinātais Gotlandes ekociematu tīkls (kas šodien ir pazīstams ar savu nosaukumu RELEARN Suderbyn) tika izveidots, lai nodibinātu ekociematu Gotlandē, taču tam neizdevās atrast piemērotu zemi, kuru būtu bijis iespējams iegādāties. Visbeidzot iniciatīvas grupai izdevās atrast piemērotu nelielu saimniecību, kura bija izlikta pārdošanā Interneta izsolē. Grupai paveicās nosolīt zemi, piedāvājot pārdevējiem augstāko cenu, kura arī tika pieņemta, un 2008. gada 8. maijā tai tika piedāvāts iegādāties zemi par 1 550 000 SEK.

Tajā pašā vakarā tika izveidota Suderbyn Kooperatīvā sabiedrība un sākās skrējiens, lai dažu nedēļu laikā pabeigtu visas nepieciešamās formalitātes. Pārdevēji vēlējās, lai pirkums tiktu pabeigts līdz 1. jūlijam, kas bija arī pilnas zemes pirkuma maksas samaksas termiņš. Grupai nepārtraukti tika atgādināts, ka ir daudzi citu potenciālo pircēju, kas viņus varētu aizstāt. Lai pabeigtu pirkumu, kooperatīvam bija likumīgi jāreģistrējas Valsts Uzņēmumu reģistrā, dažu dienu laikā jāsamaksā 10% rokasnauda, jāsaņem īpaša lauksaimniecības zemes iegādes atļauja no Apgabala administrācijas un jāaizņemas aptuveni viens miljons SEK.

Turklāt iniciatīvas grupai bija īslaicīgi jāaizdod privāta nauda, lai samaksātu rokasnaudu, izstrādātu demokrātiska bezpeļņas kooperatīva statūtus, kas viegli piesaistītu iniciatīvai jaunus dalībniekus, kā arī,

lai pabeigtu reģistrācijas formalitātes, atvērtu bankas kontus un pieprasītu un saņēmtu vienu dalības akciju 100 000 SEK apmērā no pieciem dibinātājiem, tādējādi iegūstot 500 000 SEK biedru kapitāla. Zviedrijas likums par lauksaimniecības zemes iegādi pieprasa apgabala administrācijas pārvaldes attiecīgajai iestādei apstiprināt zemes iegādi. Tika iesniegts pieprasījums, un apgabals pieprasīja plašāku informāciju par iniciatīvas ambīcijām. Galu galā visas prasības tika izpildītas 6 nedēļu laikā.

*Saulriets ekociematā Suderbyn.
Jesús Pacheco fotogrāfija*

Gotlandes Apgabala administrācijas pārvalde pieņēma lēmumu, ka zeme ir „labi piemērota permakultūras ekociemata izveidei”, Valsts reģistrs apstiprināja kooperatīvu, un divas alternatīvas bankas bija gatavas nofinansēt zemes iegādi.

Informācija par aizdevumiem

Lai gan iniciatīvas grupa bija JAK biedru bankas individuālie klienti kopš 1990. gada, Suderbyn Kooperatīvajai sabiedrībai nebija iepriekšēju attiecību ar banku. Banka pieprasīja biznesa plānu, ķīlu iegādājāmās zemes un ugunsdrošības apdrošināšanas dokumentu turēšanas veidā. Turklāt banka pieprasīja, lai Kooperatīvs izmanto savu pašu kapitālu, lai nofinansētu pirkuma „augšu”, ļaujot JAK uzņemties drošās „apakšas” finansēšanu. Turklāt JAK neaizdotu 75% no nepieciešamās pirkuma cenas, bet tikai 50% vai 750 000 SEK. JAK ieteica Kooperatīvam sazināties ar otru banku „lielāko banku” un saņemt komerc kredītu atlikušajiem 25% pirkuma cenas. Kooperatīvs izlēma vērsties pie JAK galvenā konkurenta Ekobanken, kas izrādījās vairāk nekā priecīga finansēt 25% (vai 412 500 SEK) un pat nofinansēt to daļu, kuru piedāvāja JAK. Kooperatīvs izlēma aizņemties no šiem abiem alternatīvajiem aizdevējiem un izveidot attiecības ar abām bankām, gatavojoties dienai, kad būs nepieciešami papildus aizdevumi. Tika iegādāta hipotēkas apliecība par kopējo summu 1 162 500 SEK, kura tika nodota abām bankām.

Brīvprātīgo komandas darbs pie mājas būvniecības. Fotogrāfija no Suderbyn Ekoby arhīva

Par JAK

1965. gadā tika nodibināta Zviedrijas NVO „Zemes darba kapitāla ekonomiskās domāšanas nacionālā biedrība” (burtisks tulkojums no zviedru valodas). Biedrība iedvesmojās no savas māsu organizācijas, kura tika nodibināta Dānijā 1931. gadā. Biedrības mērķis bija paaugstināt informētības līmeni par procentu postošo ietekmi uz sabiedrības attīstību un bez procentu ienākumu sabiedrības veicināšanu. 1970. gadā biedrība varēja izsniegt savu pirmo aizdevumu. Procentu krīzes laikā Zviedrijā, kuru radīja Sorosa spekulācijas ar pārvērtēto Zviedrijas kronu, apmēram 30 000 zviedru pārgāja pie JAK, izvedot to no nomalē stāvošā

ideālistiskā segmenta lielāko banku lokā. Tā rezultātā, 1993. gadā biedrība kļuva par kooperatīvu, un 1997. gada decembrī Zviedrijas valdība apstiprināja JAK par biedru banku. Šīs bankas licence aizsargā JAK klientus un biedrus ar Valsts ieguldījumu aizsardzības garantijas palīdzību, kā to dara visas Zviedrijas bankas. J.A.K. (Dānija), JAK Bank Italia (Itālija), Reciprocal Bank (Lielbritānija), Rentevrij (Beļģija) un o/ZB (Vācija) ir Eiropas bezprocentu banku kustības dalībnieces. Tāpat arī Islama banku sistēmā pastāv līdzīga bezprocentu domāšana, kura ir pieejama citās pasaules daļās.

JAK piešķīra Suderbyn 750 000 SEK aizdevumu uz 30 gadiem. Kooperatīvam katru ceturksni ir jāatmaksā 6250 SEK, kā arī tam ir pienākums 30 gadu garumā katru ceturksni sakrāt 6250 SEK, naudu,

kurai Suderbyn nevar piekļūt līdz brīdim, kamēr aizdevums nav pilnībā atmaksāts. Papildus tam, Kooperatīvam ir jāiemaksā aizdevuma kapitāla depozīts 45 000 SEK apmērā, kuru tāpat nav iespējams atgūt, kamēr 30 gadu aizdevums nav atmaksāts. Tas nozīmē to, ka pēc 27 gadiem Suderbyn tiks atgriezti gandrīz 800 000 SEK.

Par Ekobanken

Ekobanken aizsākās 1980. gadā kā Jārna Brīvais Kultūras fonds un 1992. gadā tas apvienojās ar Sola Savings and Loans, un kļuva par Ekosparkassan. 1998. gada 30. septembrī institūcija pārtapa par Ekobanken, vienu no Zviedrijas pirmajām biedru bankām. Kopā ar Cultura Sparebank (Norvēģija), Banca Etica (Itālija) GLS Gemeinschaftsbank (Vācija), La Nef (Francija), Freie Gemeinschaftsbank (Šveice), Andelskassen Merkur (Dānija) and Triodos Bank (Nīderlande), Ekobanken pieder pie starptautiskās banku kustības, kura tiek saukta par Sabiedrības banku darbību vai Ilgtspējīgo banku darbību. Šī koncepcija ir saistīta ar Globālo banku darbības vērtību aliansi.

Lai Suderbyn ekociemats varētu saņemt 412 500 SEK aizdevumu uz 20 gadiem no Ekobanken, tas vispirms bija jāapstiprina, kā sabiedriski un ekoloģiski ētisks projekts. Tiklīdz tas tika apstiprināts, Kooperatīvam bija jāklūst par Ekobanken biedru un jāiegādājas dalība bankā, kura ir vienāda ar tās aizdevuma lielumu. Tādējādi Kooperatīvs iegādājās Ekobanken daļas 20 625 SEK vērtībā, radot lielāku aizdevuma kapitālu. Galu galā Ekobanken aizdevums Suderbyn tika publicēts bankas publikācijā „Caurspīdīga kredītēšana” visu interesentu apskatei. Šobrīd Suderbyn Ekobanken atmaksā svārstīgo hipotēku aptuveni 1200 SEK mēnesī, kas ietver kapitāla un procentu maksājuma, kas šobrīd veido 4%, atmaksu.

Kā ar apdrošināšanu pret ugunsgrēkiem?

Abas bankas, neskatoties uz izplatīto komerciālā banku sektora ētikas apšaubīšanu, pieprasīja Suderbyn apdrošināt īpašumu pret ugunsgrēkiem. Apdrošināšana pati par sevi ir loģiska, jo bankām ir jāpārlicinās par Kooperatīva spēju atmaksāt aizdevumus, kas ir saistīta ar ekociemata istabu un namiņu izīrēšanu. Tomēr neviena no bankām nevarēja parekomendēt ētiskus apdrošināšanas sniedzējus Zviedrijas tirgū. Tā kā ētisku īpašuma apdrošināšanu nebija iespējams iegūt no Lielbritānijas, vislabākais ieteikums bija Folksam Insurance, kura izvieto savus līdzekļus Robur, kas savukārt garantē to, ka ne vairāk par 5% no tā kapitāla tiek investēti ieroču, alkohola vai tabakas ražošanā. Kooperatīvs, kā abu banku biedrs, ierosināja attiecīgo banku gada sapulcēs to, ka abām bankām būtu jāsadarbojas, lai atrastu ētisku risinājumu, lai apdrošinātu savu biedru īpašumus. Kamēr mazā Ekobanken teorētiski bija noskaņota pozitīvi, JAK noraidīja ētisko apdrošināšanu, kā ārpus tās fokusa esošu.

Secinājumi

Alternatīvs, ētisks finansējums ir svarīgs daudziem ekociematiem, kas vēlas pārraut saikni ar tradicionālajiem finanšu tirgiem. Daudzi Zviedrijas ekociemati ir vērsušies pie kādas no Zviedrijas biedru bankām, lai saņemtu ētiskus aizdevumus un veidotu tīklus ar līdzīgi domājošām organizācijām. Tomēr alternatīva finansējuma pieejamība nav vienādi pieejama visā ES. Suderbyn spēja apvienot divus dažādus alternatīvo aizdevumu veidus, vienu bezprocentu, bet otru, kam ir nepieciešama ētisku mērķu dokumentācija. Galu galā Kooperatīvam izdevās izveidot attiecības ar abām bankām, un tas varēja priecāties par to, ka tam izdevās izvairīties no tradicionālās finansēšanas.

Robert Hall, Katrien van den Berge

Turpmākā lasāmviela:

• Ekociemata Suderbyn mājas lapa: www.suderbyn.se

• JAK bankas mājas lapa: www.jak.se

• Ekobanken mājas lapa: www.ekobanken.se

• Globālo banku darbības vērtību alianses mājas lapa: <http://www.gabv.org/>

PADOMI EKOCIEMATA DIBINĀTĀJIEM EKOCIEMATA ATTĪSTĪBAS CIKLA DIBINĀŠANAS STADIJĀ

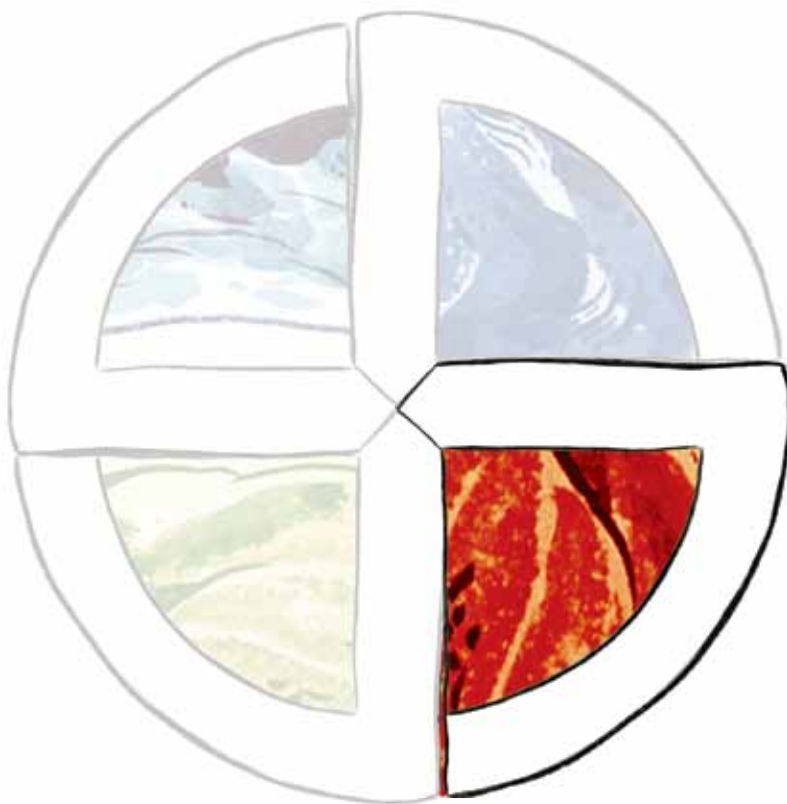
(Balstīts uz Baltijas jūras reģiona ekociematu pieredzi)

- Tieciet skaidrībā par savām vērtībām un aprakstiet tās ekociemata trīsdimensiju redzējumā. Kā ilgtspējīga ekociemata redzējuma izveides instrumentu jūs varat izmantot ekociematu ilgtspējīguma testu (skatīt 3. nodaļu);
- Izveidojiet noteiktus kritērijus ekociemata iedzīvotāju izvēlei, tas veidos pamatu kopienas vienotībai;
- Projektējot ciematu, ņemiet vērā dabas diktētus rakstus;
- Izvēlieties skaidru īpašuma tiesību uz zemi un citu nekustamo īpašumu modeli un vienojieties par nākamajiem maksājumiem ekociemata uzturēšanai un aizdevumiem;
- Izvēlieties ētisku ekociemata izveides finansēšanas modeli; apsveriet tradicionālās banku sistēmas alternatīvas (sociālās bankas, kredītūnijas, mikro kredītus, u.c.).

2. stadija

UGUNS SEZONA

Izmantojiet savu radošuma uguni, ne tikai atsakoties no sliktiem ieradumiem, bet arī, lai izveidotu jaunu dzīves stilu.

Izvilums no Ekociemata ļaudīm:

STĀSTS PAR IEMESLIEM BŪT BAGĀTAM

Reiz sensenos laikos bija biznesmenis. Viņš bija izveidojis savu biznesu ar smagu darbu, viņa ikdienas dzīve bija stresa un nepārtrauktu baļu izdarīt nepareizu lēmumu pārpilna. Viņam nebija laika nedz ģimenei, nedz pašam, jo pat vakari un nedēļas nogales bija piepildītas ar biznesa pusdienām, pieņemšanām un golfu (kuru viņš ienīda) ar svarīgiem ietekmīgiem biznesa cilvēkiem. Viņš varēja „atļauties” tikai 10 atvaļinājuma dienas gadā. Tad viņš mēdza doties uz savu mīļāko ciematu pie jūras, baudīt dabu, un klusumu.

Kādu dienu viņš pastaigājās gar jūras krastu un ieraudzīja zvejnieku, kas nesteidzoties izkrāva savu lomu no laivas. Bija dienas vidus, biznesmenis nebija vēl paspējis paēst pusdienas. Viņš jautāja zvejniekam:

- Vai kaut kas ir atgadījies ar tavu laivu, ka tu tik ātri esi atgriezies no zvejas?

Zvejnieks paskatījās uz laivu un noteica:

- Nē, tā man visus šos gadus ir labi kalpojusi.

- Varbūt, ka tu nejūties labi, un tev ir nepieciešams ārsts? – pajautāja biznesmenis.

Zvejnieks pasmaidīja:

- Nē, jel, es jūtos lieliski.

Biznesmenis neko nesaprata.

- Tad, kādēļ tava zveja bija tik īsa? – viņš pajautāja zvejniekam.

- Es esmu noķēris pietiekami daudz, pusi ģimenei, ēšanai, otru pusi – pārdošanai, - sacīja zvejnieks.

Biznesmenis nopurpināja aizvainots:

- Neviena tā nestrādā, ko tu tagad darīsi?

- Man joprojām ir daudz darāmā – sacīja zvejnieks. – Es došos mājās paēst pusdienas ar ģimeni, un tad došos parotaļāties ar bērniem. Vakarā, es ar sievu došos pie kaimiņiem, mēs kūpināsim zivis, nogaršosim viņu pirmo ienākušos plūmju ražu, un papļāpāsim par dzīvi.

Biznesmenis bija iedzīts strupceļā:

- Bet to taču nevar saukt par darbu. Tev būtu jāzvejo līdz tumsai.

Tad viņi abi apmulsa un zvejnieks pajautāja:

- Un kādēļ man tas būtu vajadzīgs?

Biznesmenis nopūtās un sāka skaidrot:

- Ja tu zvejotu katru dienu, tu noķerties dažas reizes vairāk zivju. Tu zvejotu zivis un iekrātu naudu vēl vienai laivai. Tad tu nolīgtu savu kaimiņu, lai viņš arī ietu zvejā. Pēc kāda laika, tev būtu tik daudz naudas, lai tev būtu tik daudz laivu, ka visi ciemata vīri strādātu tavā labā.

- Un kam man tas? – vēlreiz pajautāja zvejnieks.

- Tu esi tik aprobežots – kaislīgi atbildēja biznesmenis. – Tad tu varētu izveidot savu zivju pārstrādes rūpnīcu un iekarot konkurentus, un saņemt vēl vairāk peļņas. Tu pārceltos dzīvot uz lielu pilsētu, un vadītu savu biznesu no turienes.

- Un kam man tas viss? – joprojām nesaprata zvejnieks.

- Bet tu būtu pasakaini bagāts, tevi sauktu par miljonāru – paskaidroja biznesmenis.

- Un kāds man no tā labums – vēlreiz pajautāja zvejnieks, - ko tad es tālāk darītu?

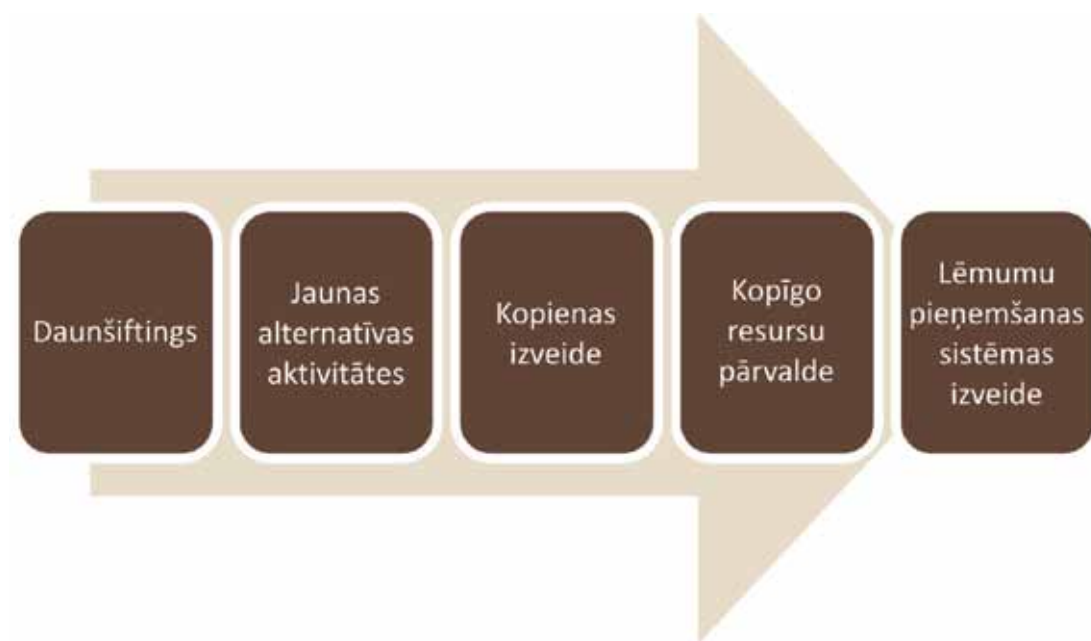
Izdzirdot šo jautājumu, biznesmenis apjuka, jo viņš tikko bija izskaidrojis zvejniekam savu nākotnes sapni. Viņš paminstinājās un tad pēkšņi turpināja:

- Un, kad tu būsi patiesi bagāts, tu varēsi atļauties bieži apmesties pludmales brīvdienu kūrortā.

EKOCIEMATA DZĪVES CIKLA 2. STADIJA. PIRMIE DZĪVES GADI EKOCIEMATĀ. (KAD UN KĀ ATTĪSTĪTIES?)

*Daudzus dažādus uzdevumus veikt nav būtiski.
Daudz svarīgāk ir veikt nepieciešamos soļus pareizajā laikā.*
Geshe Jampa Tintley

Rūpīgs ekociemata projekts ir svarīgs solis, taču pirmie dzīvošanas gadi ekociematā ir jaunu izaicinājumu pilni. Ekociemata dzīves cikla otrajā stadijā, indivīdiem un kopienai ir jāatrod veidi, kā organizēt savu praktisko dzīvi. Galvenie pirmo dzīves gadu ekociematā uzdevumi ir daunšiftings, jaunu alternatīvu aktivitāšu atklāšana, kopienas izveide, kopīgo resursu pārvalde un lēmumu pieņemšanas sistēmas izveide.

2. ekociemata attīstības cikla stadijas galvenie elementi

Lielākā daļa cilvēku pārceļas dzīvot uz ekociematu, jo viņi ir noguruši no materiālisma, pārmērīga masu kultūras patēriņa. Viņi vēlas izjust mazāk stresa un vēlas pavadīt vairāk laika pie lietām, kuras viņi uzskata par svarīgākām lielākā sabiedrības daļa, piemēram, ģimenes un draugu saieti, garīgā izaugsme un apkārtējās dabas pasaules izzināšana. Apzināts lēmums atbrīvoties no nevajadzīgas bagātības, prestiža meklējumiem un pāriešana pie vienkāršākas dzīves tiek saukta par daunšiftingu.

Daunšiftings, kā sociālā uzvedība, ir kļuvis aizvien, populārāks to iedzīvotāju vidū, kas dzīvo bagātās industriālās sabiedrībās. Taču daunšiftingam personīgajā līmenī ir jābūt apzinātai un labi pārdomātai

darbībai. Ar sabiedrības vairākuma kritizēšanu, kur patēriņa kults ir kļuvis par garīguma centru, nepietiek. Daunšiftings nav tikai pāreja uz daudz pieticīgāku dzīvesveidu, kad jūs iegādāties tikai patiesi nepieciešamus un dabai draudzīgus priekšmetus, un samazināt darba laiku no pilnas darba dienas līdz pusslodzei. Pēc pārcelšanās uz ekociematu, dzīve turpinās, un jums ir jāatrod alternatīvi darbi un iztikas līdzekļi, ja jūs vēlaties pavadīt savu laiku jēgpilni.

Ekociematu pieredze rāda to, ka tie, kas veic veiksmīgu daunšiftingu un to izbauda, jau pašā sākumā ļoti labi saprot to, ko viņi vēlas un ne tikai to, ko viņi uzskata par neciešamu. Lūdzu skatīt viena ekociemata iedzīvotāja stāstus par tēmu „Kā mana dzīve ekociematā atšķiras no agrākās dzīves”.

IZKLŪŠANA NO VĀVERES RITEŅA: DARIUSA STĀSTS NO LIETUVAS

26 gadus vecais Darius Ražauskas dzīvoja otrā lielākajā Lietuvas pilsētā Kauņā, taču viņš pameta savu darbu un komfortablu dzīvi pilsētā un devās dzīvot uz Ročkiai ekociematu Lazdijai rajonā. Viņš ir pabeidzis Vitauta Magnusa universitātes vadības un uzņēmumu organizācijas programmu ar maģistra grādu, tāpat arī viņš strādāja par nakts kluba vadītāju, šie ir fakti, kurus par viņu bija iespējams pateikt pirms dažiem gadiem, apgalvo D. Ražauskas. Tagad jaunais vīrietis iepazīstina sevi kā laimes skolotāju, un svaigēšanas piekritēju un ekociemata kopienas locekli.

„Es esmu īsts pilsētas bērns, kas ir izaudzis dzīvokļu kvartālā. Tikai vasaras es pavadīju laukos pie savas vecmammās. Pēc skolas es devos studēt uz Kauņu. Universitātes gados es strādāju par nekustamo īpašumu pārdevēju un žurnālistu, vasarās devos uz Īriju, kur strādāju par celtnieku” – Darius stāsta par gadiem, kas ir ierasta daudzu cilvēku dzīves sastāvdaļa.

Tomēr, Darius nejutās laimīgs pilsētā. Nakts dzīve un nepārtraukts stress sāka bojāt veselību un atgriezās bērnības problēmas. „Bērnībā es nebiju veselīgs bērns un nepārtraukti cīnījos ar dažādām slimībām, kamēr kļuva par pusaudzi – stāsta Darius. Es mēdzu sēdēt pie loga un vērot to, kā pagalmā rotaļājas bērni, un es mēdzu justies bēdīgs. Vīlušies tradicionālajā medicīnā, vecāki sāka meklēt palīdzību no homeopātiem un bioenerģijas speciālistiem. Pusgada laikā viņi man palīdzēja atgriezties pie normālas dzīves. Tagad jau daudzu gadus es neesmu bijis saaukstējies, faktiski kopš tā laika, kad es pārstāju dzert ķīmiskus medikamentus.

Nepārtrauktai slimošanai bija arī pozitīvā puse. Saņemot netradicionālo ārstēšanu, es satiku daudzus interesantus cilvēkus, kam bija citādāks pasaules redzējums. Kad es biju slim un gulēju gultā, es mēdzu savā prātā radīt filmas, zīmēt un sapņot par lidojošām pilsētām. Tādējādi es attīstīju savu vizuālo iztēli un radošumu, un, kas man tagad palīdz sasniegt savus dzīves mērķus. Šobrīd es rakstu grāmatu un šis radošums man lieliski palīdz.

Mūsu ģimene nebija ļoti bagāta, mēs dzīvojām pieticīgi. Tādēļ es mēdzu domāt, „kad es izaugšu, es dzīvošu daudz komfortablāk.” Kad es atnācu studēt uz Kauņu, es gribēju iegūt jaunus draugus un pēc iespējas drīzāk dzīvot interesantu dzīvi. Es mēdzu steigties, lai kompensētu vientuļo bērnību, būdams slim un nedrošs bērns, es iegrimu viesību, alkohola un cigarešu pilnā dzīvē. Būdams students, es kļuva par rīkotājdirektoru un izjutu varas garšu. Galu galā, kad tu esi jauns, nav lielākas baudas par pasākuma, kuru ikviens vēlas apmeklēt, vadību. Tu jūties tik varens, kad kādu ielaid par brīvu, vai kādus cilvēkus vispār neielaid pasākumā. Es saņēmu daudz uzmanības, slavas un naudas.

Tomēr drīz vien es sajutu, ka mans darbs par nakts kluba direktoru, neko nenožīmē. Es neko neveicu cilvēces labā. Dzīvojot pilsētā, es domāju, ja es turpināšu dzīvot šādu dzīvi, strādājot no astoņiem līdz pieciem, lai nopelnītu vairāk naudas un atdotu aizdevumu par bloku kastī, kur dzīvošana ir ļoti neveselīga. Vai tas ir viss, ko es varu saņemt no šīs dzīves?

Stress un nakts darbs sabeidza manu veselību. Tādēļ es sāku iepazīties ar svaigēšanu, bet to darīt pilsētā ir grūti. Tāpat arī es izlasīju V.Megre grāmatu „Anastasija”. Man ļoti patika šī un citas šī autora grāmatas par cilvēka un dabas attiecībām.

Es pārtraucu dzīvot pilsētā, atteicos no laba darba, laba atalgojuma, jo tas nesniedza man apmierinājumu un bojāja manu veselību. Es sapratu, ka šāds dzīvesveids bija pretrunā manām vērtībām.

Kādu laiku, kopā ar Kauņas „Anastasijas” klubu mēs meklējām ekociematu, kur mēs varētu iegādāties zemi un sākt dzīvot. Mēs vēlējāmies skaistu dabu, labu kopienu un labu augsni. Kad mēs atklājām augošo eko kopienu Ročikai, tā mūs apmierināja, jo bija gan skaista vieta, gan arī zemes cena bija tāda, kuru mēs varējām atļauties. Tādēļ mēs veltī netērējām laiku un to iegādājāmies.

Pēc pilsētas atstāšanas, es iestādīju dārzeņus, kokus, palīdzēju kaimiņiem uzbūvēt māju. Daudzi teiks, ka es neko vērtīgu neesmu paveicis, taču man šķiet, ka manai darbībai bija liela jēga. Galu galā es esmu iestādījis kokus, un to augļus ēdis mani mazbērni un mazmazbērni. Drīz vien es plānoju uzbūvēt savu saimniecību, un līdz šim brīdim es dzīvoju brīvā dabā, dažreiz pavadu nakti pagaidu šķūnī vai pie kaimiņiem.

Dzīve ekociematā ļoti atšķiras no dzīves tradicionālā ciematā, kas man saistās ar smagu fizisku darbu uz zemes, kuru ir iespējams atdzīvināt tikai ar alkoholu. Mēs audzējam gurķus, ķirbjus, kāpostus saskaņā ar naturālās saimniecības principiem, tādējādi augi nekad netiek laistīti, mēsloji un ravēti. Dzīve eko kopienā dod drošības sajūtu, kaimiņi vienmēr ir gatavi doties palīgā. Piemēram, jūs sākat būvēt māju. Tradicionālajā ciematā visticamāk, ka jūs visu laiku strādāsi viens pats, bet šeit vienā acumirkli kaimiņi sanāk kopā un darbs tiek paveikts desmit reizes ātrāk. Pēc darba mēs kopīgi ēdam, dejojām un dziedām. Turklāt dzīvošana kopienā taupa naudu. Piemēram, lai uzbūvētu māju ir nepieciešams betona maisījums. Vienam cilvēkam būtu dārgi to iegādāties, un tas mums reti kad ir nepieciešams. Mūsu ekociemata iedzīvotāji savāca pa simts vai divsimt litriem un iegādājās betona maisījumu. Tāpat arī mēs nopirkām piekabi, labu pļaujmašīnu. Par tūkstošiem litriem, kurus es būtu iztērējis par labu pļaujmašīnu, es iegādājos desmit darbarīkus, kas man bija nepieciešami. Tas ir kopienas spēks.

Darius saka, la viņš ir pateicīgs pilsētai par parādīšanu, kā viņās nevēlas dzīvot un ekociematu kustībai par cerību uz jēgpilnu un laimīgu dzīvi.

Lina Mustafinaite

Darius tīkla lapas adrese:

<http://www.esujums.lt/>

KĀ KLŪT PAR EKOCIEMATA IEDZĪVOTĀJU BEZ NEKĀDA STARTA KAPITĀLA: IVANA* STĀSTS NO KRIEVIJAS

*Pabeigta koka bloku māja un darba uzsākšana
nākošās mājas būvniecībai ekociematā Kovcheg 2012
gadā. Irina Popova fotogrāfija*

Pirms ierašanās ekociematā Ivans bija brīvmākslinieks. Jaunajam vīrietim bija traktora vadītāja profesija, taču viņš bija arī mūziķis un komponists. Viņš ieradās ekociematā bez jebkādiem uzkrājumiem, un viņam nebija ne radnieku, ne arī kāda cita cilvēka finansiāls atbalsts. Tādēļ viņam bija jānopelna nauda, strādājot ekociematā. Citi ekociemata iedzīvotāji viņu līga vadīt ekskavatoru tad, kad viņiem bija jāizrok dīķis.. Tāpat arī viņš iesaistījās kopīgajos ekociemata ceļu būves darbos.

Saskaņā ar ekociemata likumiem, kad ekociemata iedzīvotāji pieņem lēmumu par ceļa būvniecību, viņi savāc naudu un nolīgst kādu no ekociemata, kas var un ir gatavs veikt šo darbu.

Bet viņa galvenais business tagad ir tradicionālo bloku māju celtniecība. Kopā ar citiem ekociemata iedzīvotājiem viņš ir noorganizējis komandu, un viņi izgatavo pārdošanai domātas mājas. Viņi atjauno krievu tradicionālo māju celtniecības veidu, viņi neizmanto modernus instrumentus un tehniku. Viņi ar rokām izgatavo koka bloku mājas no apaļkokiem, izmantojot īpašu sena cirvja paveidu un citus senus darbarīkus, kas aizsargā koksni no satrūdēšanas un kukaiņiem (koka vabolēm un citiem). Tradicionāli šādas ēkas Krievijā saglabājas bez satrūdēšanas 100 – 200 gadus. Šobrīd daudzi no šiem vecajiem namiem ir atrodamī ziemeļkrievijas ciematos. 20. gadsimta vidū, pirms industrializācijas, jebkuram ciemata iedzīvotājam bija zināšanas un viņš pats ar savām rokām, ar sava radnieka vai kaimiņa palīdzību, varēja uzcelt sev māju. Šobrīd vecajos ciematos ir palikuši pavisam maz meistaru un viņi ir grūti atrodamī, lai iemācītos viņu arodu vai pasūtītu sev māju.

Šī ilesla dēļ Ivana komandas izgatavotās bloku mājas joprojām ir ļoti pieprasītas salīdzinājumā ar parastajām rūpnieciski būvētajām ēkām.. Dažreiz klienti gaida savu rindu vairākus mēnešus vai pat gadu, jo šo māju būvniecība prasa laiku.

* Vārds ir izmainīts

Laysan Mirzagitova

Turpmākā lasāmviela:

Ekociemata Kovcheg mājas lapa www.eco-kovcheg.ru

*Ekociemata Kovcheg darba grupa
ceļ mājas saskaņā ar tradicionālo
būvniecības tehniku, izmantojot asis.
Irina Popova fotogrāfija*

JŪS VARAT VIEGLI DZĪVOT EKOCIEMATĀ BEZ NAUDAS VAIRĀKAS NEDĒĻAS: NIKOLAJA* STĀSTS PAR KRIEVIJAS EKOCIEMATU

*Paviljons bišu dārza novērošanai ekociematā
Kovcheg.
Fotogrāfija no ekociemata Kovcheg arhīva*

Pirms ekociemata izveides projekta uzsākšanas Nikolajam bija savs neliels mēbeļu izgatavošanas uzņēmums. Pēc tam, kad viņš ar savu ģimeni pārcēlās uz ekociematu, viņš to pārtrauca. Uz jautājumu „kā jūs pelnāt sev iztiku ekociematā”, viņš atbildēja to, ka, pirmkārt, jau ir nepieciešams saprast to, ka cilvēkiem, kas dzīvo ekociematos, ir nepieciešams daudz mazāk naudas nekā cilvēkiem, kas dzīvo pilsētās. Galvenie pilsētu izdevumi: ēdiens, transports, komunālie maksājumi – ir mazāk aktuāli ekociematos, jo lielākā daļa pārtikas ir pašu izaudzēta, un viņiem katru dienu nav nepieciešams transports, un viņi paši sagatavo malku apkurei un ir jāmaksā tikai elektrības rēķini. „Kāda ir galvenā atšķirība starp pilsētu un ekociematu?” – Nikolajs pajautāja, un pats arī atbildēja:

„pilsētās jūs nevarat iztikt bez naudas pat dažas dienas, bet ekociematā jūs varat viegli dzīvot bez naudas pat dažas nedēļas, un pat mēnešus.”

Nikolajs un viņa sieva gandrīz visus dārzenus un augļus un ogas savā 0,1 ha lielajā dārzā izaudzē paši. Vasarā un rudenī (4-5 mēnešus) viņi gandrīz 100% apgādā sevi ar svaigiem ārstniecības augiem un

dārzeņiem. Pārējo gadu viņiem joprojām ir nolikti glabāšanā svaigi kartupeļi, bietes, kāposti, burkāni, sīpoli, ķirbji, kā arī viņi sagatavo daudz konservu. Tāpat arī viņi audzē daļu graudaugu, nodrošina sevi ar medu. Tādējādi viņi nodrošina sevi ar aptuveni 50% vai pat vairāk no nepieciešamās pārtikas (viņi ir veģetārieši).

Nikolaja ģimenes ienākumus pamatā nodrošina biškopība, semināri par dabīgu biškopību un bišu stropu tirdzniecība. Viņi pārdod medus un bišu produktu pārpalikumus, kuri ģimenei nav nepieciešami, saviem daudzajiem viesiem un radiem. Pieprasījums ir lielāks par piedāvājumu, tādēļ nekādas reklāmas un pārdošanas infrastruktūra nav nepieciešama. Daži cilvēki, kas ir ieinteresēti izveidot savas dabīgās bišu saimniecības savās mājās, pasūta no Nikolaja bišu stropus (šos oriģinālos bišu stropus nav iespējams atrast parastos biškopības veikalos), kā arī bišu stropu rāmīšus. Tāpat arī dabīgās biškopības semināri ienes ģimenei ienākumus, līdz ar pārējiem ekociemata iedzīvotājiem, kas ir iesaistīti loģistikas organizēšanā.

*Dārza bagātīgā raža.
Fotogrāfija no ekociemata Kovcheg arhīva*

Biškopība nav Nikolaja „biznesa projekts”, tas ir vairāk aizraušanās vai pakalpojums, jo Nikolajam ir pievilcīgs mērķis sekmēt dabīgu biškopību visā Krievijā un centrālās Krievijas reģionā. Viņš ir veicis padziļinātu bišu audzēšanas izpēti, sarakstījis divas grāmatas par dabīgu biškopību un tās publicējis, novadījis duci semināru par šo tēmu un turpina pētījumus un eksperimentus. Saņemtie ienākumi ir vairāk viņa dedzīgās sabiedriski vērtīgās darbības un pakalpojumu „blakus produkts”.

Savā saimniecībā Nikolaja sieva veido kokaudzētavu. Šobrīd viņi galvenokārt stāda jaunos kociņus ekociematu esošajās cismās. Bet nākotnē kokaudzētava varētu kļūt arī par ienākumu avotu.

* Vārds ir izmainīts

Laysan Mirzagitova

EKO KOPIENAS IZVEIDE

Sabiedrības spiediens pret tiem, kas domā citādāk, ir milzīgs. Lai nodrošinātu to, lai laika gaitā ekociemata rezidenti pakāpeniski neatgrieztos pie modernās sabiedrības patērnieciskuma, un nesamazinātu ekociemata ekoloģiski tehniskās prasības, ir ļoti svarīgi vienam otru atbalstīt. Pat ekociematos, kuri ir izveidoti kā atsevišķu saimniecību teritorija, svarīgs faktors, lai saglabātu ekociematā daudz dabai draudzīgākus standartus nekā tradicionālajās dzīves vietās, svarīgs faktors ir nepārtraukta rezidentu saiešanās. Tādēļ ekociemata iedzīvotājiem priekšā ir milzīgs darbs, lai izveidotu eko kopienas. Pastāv daudzi veidi, kā to izdarīt, tādēļ katrs ekociemats var izvēlēties sev vispiemērotāko, ņemot vērā iedzīvotāju intereses un centienus. Lūdzu skatīt iekļautos stāstus par praksēm, kuras ir virzītas uz eko kopienas izveidi vai nostiprināšanu, liekot uzsvāru uz kopīgām aktivitātēm vides projektos, kā arī pasākumu, festivālu un rituālu organizēšanu, kas palīdzētu labāk izjust dzimtenes dabas ritmus, saprast seno tautas un reģionu rituālu sākotnējo mērķi.

SABIEDRISKĀ DZĪVE KOVCHEG EKOCIEMATĀ, KRIEVIJĀ

Ekociemata Kovcheg iedzīvotāji kopīgi mācās atpazīt augus. Irina Popova fotogrāfija

Kovcheg ekociemats, kas tika izveidots 2001. gadā, ir vispazīstamākais, lielākais un veiksmīgākais ekociemats Krievijā. Tas sākotnēji attīstījās no krievu autora Vladimira Megre grāmatās aprakstītajām idejām, kā dzimtas īpašumu apmetne. 2013. gadā tajā tika saskaitīti 150 rezidenti (ieskaitot gandrīz 50 par 16 gadiem jaunākus bērnus), kas jau dzīvoja uz šī ciemata zemes (vairāk nekā 2/3 ekociemata biedru). Pārējā 1/3 gatavojas ievākties, visi 79 ha tā apdzīvotājs zemes ir jau sadalīta biedru starpā, tādēļ viņi pieņem tikai jaunus biedrus, ja kāds aiziet no ekociemata vai pārtrauc savu dalību.

Sabiedriskajai dzīvei ir ļoti nozīmīga loma Kovcheg ekociemata dzīvē. Lielākā daļa Kovcheg rezidentu ir augsti izglītoti ļaudis ļoti daudzveidīgās jomās, viņi ir izlēmuši to, ka katrs, kas to varēs, piedāvās savas zināšanas un prasmes sabiedriskajam labumam par brīvu. Tā rezultātā viņiem ir noturēto sabiedrisko aktivitāšu apmācību, sekciju, klašu pārpilnība. Viņiem ir teātra studija, kuru vada profesionāls mākslinieks, koris (pieaugušajiem un bērniem), kuru diriģē profesionāls diriģents, hindu valodas studijas, indiešu dejas, aikido, rokdarbu, zīmēšanas grupas, un apmēram 15 – 20 dažādas studijas bērniem. Turklāt pastāv arī interešu grupas, kuras satiekas, svin, veic kopīgus darbus, piemēram, audzē dārzeņus un graudaugus. Pastāv arī kopienas svētki: zemes diena (23. jūlijā), tradicionālie krievu saulgriežu svētki (6 reizes gadā).

Kovcheg ir īstenoti vairāki kopējas infrastruktūras izveides projekti. Viņi ir uzcēluši kopienas namu (kas bija pirmā ekociematā uzveltā ēka), saunu, skolas ēku, zāgētavu un koka apstrādes darbnīcas, ceļus, elektrību (izveidojot elektrolīniju no valsts elektropadeves tīkla). Pastāv atbildības sistēma par šiem objektiem un to uzturēšanu, to ekspluatācijas sistēma.

Ekociemata Kovcheg vīri dzied un viņu bērni negrib būt tikai skatītāji. Irina Popova fotogrāfija

Koka trauku veidošanas meistarklase ekociematā Kovcheg. Irina Popova fotogrāfija

Kopīga mājas būvniecība. Fotogrāfija no ekociemata Kovcheg arhīva

Kovcheg rezidenti regulāri uzkopj savu teritoriju un stāda kokus. Liela mēroga projekts tika veikts, lai saglabātu valsts mežu no nelegālas izciršanas, kas izauga par jaunu mežsaimniecības projektu ap ekociematu esošajās teritorijās: viņi tīra vēja sagāztos kokus un sausos kokus, stāda jaunus kokus, organizē ekoloģiskās takas.

Gada laikā viņi organizē apmēram 15 seminārus par 6 dažādām tēmām: biškopību, eko mājokļiem, krāšņu būvēšanu, ekociemata dzīvi, ārstniecības augiem, māti. Kopš 2009. gada viņi uzsāka ikgadējo jauniešu vasaras nometņu organizēšanu (14 – 25 gadus veciem cilvēkiem), lai nodrošinātu jauniem cilvēkiem iespēju iepazīties vienam ar otru un veidotu sadarbības tīklu. Divus gadus vēlāk viņi uzsāka arī bērnu vasaras nometnes.

Laysan Mirzagitova

SIRDS APLIS KĀ KOPIENAS STIPRINĀŠANAS INSTRUMENTS KEURUU EKOCIEMATĀ, SOMIJA

Sirds aplis palīdz veidot labu atmosfēru ekociematā. Pirta Ala fotogrāfija

„Sirds aplis” ir svarīgs „sabiedrības līmes” radīšanas instruments Keuruu ekociematā. Parasti vienu reizi nedēļā ekociemata iedzīvotāji tiek sapulcināti kopā, lai izteiktu savas emocijas un sajūtas. Dalība „Sirds aplī” ir brīvprātīga, taču vēlama.

„Sirds apla” pamata doma ir neviltota ieklausīšanās citos, cieņpilna attieksme vienam pret otru, patiesa saruna par savām sajūtām un pilnīga konfidencialitāte. Nekas no tā, kas ir pastāstīts vai dzirdēts „Sirds aplī” netiek iznests ārpus tā, ja vien to nedara pati persona.

Praksē dalībnieki sēž aplī. Kāds rīkojas kā veicinātājs un, nepieciešamības gadījumā, izskaidro principus. Personai, kas runā, ir „runājošais zizlis” (patiesss vai iedomāts priekšmets), kas nozīmē to, ka nevienam citam vienlaicīgi runāt nav atļauts. Dažreiz runāšanas kārtu garumi ir ierobežoti, vai arī katrs dalībnieks var runāt tik ilgi, cik viņš/ viņa vēlas. Tad „runājošais zizlis” tiek nodots kaimiņam, parasti pulksteņrādītāja virzienā. Sesijai ir vismaz divi raundi, parasti viens garāks raunds iesākumā, un pēc tam īsāks, komentāru raunds.

Sirds aplis ir lielisks veids komunikācijai vienam ar otru. Pirta Ala fotogrāfija

Dalībniekiem ir atļauts runāt, ko vien viņi vēlas. Tēmas var būt saistītas ar iepriekšējo pieredzi, vai jaunākajiem notikumiem. Tās var būt gan dziļas, dzīvi mainošas tēmas, var arī nelieli aizkaitinājumi. Svarīgākais ir tas, ka neviens netiek kritizēts, un problēmas turpmāk netiek kopīgi apspriestas vai komentētas.

Regulāra „Sirds apla” izmantošana palīdz rezidentiem iepazīties vienam ar otru dziļākā līmenī un radīt līdzjūtību vienam pret otru. Mutiska izteikšanās bez turpmākām lielu un mazu emocionālo slogu apspriešanas jau palīdz no tiem atbrīvoties, vai vismaz samazina to ietekmi. „Sirds aplī” ir iespējams izmantot arī tam, lai paustu pateicību un pozitīvas emocijas.

Ansa Palojärvi

ZEGG FORUMS – RITUALIZĒTA LIELU GRUPU KOMUNIKĀCIJU FORMA, VĀCIJA

ZEGG ekociemats Vācijā izstrādāja savu caurspīdīgas komunikācijas formu, kuru tagad visā pasaulē izmanto dažādi sociālie tīkli un kopienas: ZEGG forumu. Tas dzima no vēlmes pēc patiesības un dziedināšanas, gan personīgās, gan globālās. Forums rada empātisku sociālo vidi, kas sniedz mums atbalstu palikt tagadnē ar visu to, kas mums ir iekšā, neatkarīgi no tā, kā mēs varētu justies. Vadošais princips ir „manā iekšā nav nekas savdabīgs, kas būtu slikts vai labs”.

Kreatīvs enerģijas plāns. Achim Ecker fotogrāfija

ZEGG-FORUMS ir ritualizēts lielu grupu caurspīdīgas komunikācijas veids. Tas piedāvā „skatuvi”, uz kuras cilvēku domas, sajūtas vai viss tas, kas viņus saviļņo, var kļūt redzams pārējiem. Viens cilvēks, „prezentētājs” nostājas grupas apla vidū un iepazīstina ar sevi. Tas ir kā eksistenciālā skatuve visai personai, kas ietver fiziskos un verbālos izteiksmes veidus, prātu, radošumu un jūtas. Mērķis ir atklāt visu to, kas ir autentisks, dzīvs un paties, un dalīties ar iekšējo motivāciju, uz kuru ir balstītas darbības, ar pārējiem. Tas ir spēcīgs instruments, lai atklātu personu saprašanas nepazīstamās puses, un dot vietu tām bagātībām, kuras atrodas mūsu „ēnā”. Ar šo dalīšanos, attiecībā uz mīlestības jautājumiem, spēku un lēmumu pieņemšanas modeļiem, cilvēku starpā tiek radīta uzticības un atvērtības telpa, un veselīgs caurspīdīgums. Tas palīdz noteikt skaidru atšķirību starp faktu diskusiju un emocionālajiem procesiem. Tādējādi forums ir nozīmīgs celtniecības klucītis, sevis apzināšanās un uzticēšanās radīšanā kopienā. Dalībnieki izbauda brīvību un atļauju būt tiem, kas viņi ir un ļaut citiem sevi apliecināt.

ZEGG forums gūst labumu no vairāk nekā 35 gadu garas grupu dinamikas un konfliktu risināšanas pieredzes. Mēs izstrādājām forumu 1978. gadā, lai padarītu visus procesus skaidrus un saprotamus visiem, kas ir iesaistījušies grupā ilgtermiņa sociālajā eksperimentā. Kopš tā laika mēs turpinām mainīt un paplašināt savu formātu.

Kā tas darbojas:

Cilvēki, kas iesaistās forumā, pamatā pieņem vienu no trim svarīgākajām lomām; **prezentētāja** vai protagonista, **sekmētāju** un „**spoguļu**” lomas. Grupa satiekas aplī.

Prezentētājs ienāk apla centrā, lai dalītos tajā, kas viņu saviļņo. Viņš tiek aicināts izmantot visu vidus telpu, brīvi pārvietoties apkārt, runāt, rīkoties un sasaistīt ar savām sajūtām. Prezentētājs drīkst dalīties savā pieredzē par situāciju. Vienīgais mērķis ir būt vai kļūt patiesam.

Aplī esošie cilvēki atbalsta prezentētāju savu pilnīgi mīlošu sapratni un klātbūtni. Viņu loma ir uztvert un būt par procesa aculieciniekiem. Tas var būt ļoti spēcīgi, un aizkustinoši redzēt kādu iedziļinoties, vidū. Bieži vien tēmas skar daudzu grupas biedru problēmas, un tiek izraisīti personīgi procesi. Mēs varam saprast to, ka daudzi mūsu emocionālie procesi ir līdzīgi, un, lai kas arī centrā nenotiktu, tas ir piemērs mums visiem.

Parasti katru forumu vada divi padziļināti apmācīti **sekmētāji**. Apmācībai ir jāklūst mums patiesākam un jāiemācās sadzīvot ar emocijām, kad tās parādās aplī. Tie ir kā „vecmātes”, lai palīdzētu prezentētāja patiesības procesam. Ideāli forumu sekmē abu dzimumu personas. Sekmētāji vieni paši vada procesu, un viņi drīkst iejaukties jebkurā laikā. Viņi bauda grupas uzticēšanos vadīt procesu, izmantojot savu pieredzi un intuīciju. Sekmētāja mērķis ir atklāt cilvēka personīgo patiesību, tā spēku, augstāko potenciālu, lai to varētu izbaudīt gan viņš pats vai viņa pati, gan grupa.

Kad prezentētājs ir beidzis, citi var nostāties vidū, lai dalītos tajā, ko viņi ir uztvēruši. Mēs to saucam par „spoguļi”. Tas nozīmē vairākus dalībniekus, kuri viens pēc otra piedāvā savu perspektīvu tam, ko viņi ir pamanījuši. Prezentētājam tā ir dāvana, uzzināt to, ko citi par viņu domā vai jūt, un to, kas viņiem ir sakāms, lai papildinātu, paplašinātu vai saasinātu problēmu, kuru viņš ir izvirzījis. Savas pieredzes izaugsmes ceļā, šī sabiedrības atbildes reakcijas forma ir nepieciešama. Tas ir prezentētāja pienākums pieņemt vai norādīt spoguļa izpratni, atkarībā no tā, vai tā viņam šķiet vai nešķiet loģiska. Pat vislabākais spogulis ir tikai mūsu ceļa rādītājs; tas nepasargā mūsu no mūsu pašu ceļa iešanas.

Produktīvs un meistarīgs forums izcels mūsu bažas ar humoru, vai kādā teatrālā un neidentificētā veidā, tā, lai to būtu iespējams uztvert bez nosodījuma. Dažkārt enerģētiskās pārmaiņas var būt ļoti asas, kad sekmētājs lūdz prezentētāju kustēties ātrāk, vai pārspīlēt kustības, vai pievienot sajūtām skaņu. Dažādu uzvedības veidu izmēģināšana un teatrāla emocionālo procesu izspēlēšana, ļauj prezentētājam atdalīties no sava emocionālā stāvokļa. Viņš tiešā veidā piedzīvo to, ka viņš ir vairāk nekā viņa mainīgās emocijas.

Kā mēs izmantojam forumu savā kolektīva dzīvē?

Katrs, kas dzīvo ZEGG, iemācās forumu pamata vadlīnijas. Tādēļ visi ar šo formātu ir pazīstami.

Mums ir dažas foruma grupas, kuras ilgst aptuveni 90 min. Dažas tiekas vienu reizi nedēļā. Īpaši tam, lai kļūtu par kopienas biedriem, pastāv pastāvīga foruma grupa, kura tiekas vienu reizi nedēļā apmēram divas stundas. Kopiena ar saviem vairāk nekā 100 biedriem šobrīd ir pārāk liela, lai uz visu skaitu būtu tikai viena foruma grupa. Forums vislabāk darbojas ar 15 – 35 dalībniekiem.

*Prezentētājs dalās ar idejām grupas centrā.
Achim Ecker fotogrāfija*

Viens no forumu izaicinājumiem ir tas, ka tas ir tā vērts tikai tad, kad jūs to izmantojat pastāvīgi grupas kontekstā, kura vairāk vai mazāk ir stabila. Tas ir svarīgs, lai izveidotu uzticību veidot pastāvīgu telpu un spēt turpināt strādāt ar cilvēkiem par vienām un tām pašām problēmām. Tad tas rada kolektīvu pieredzi un vairāk sapratnes un saiknes starp cilvēkiem. Tāpēc, ka mēs dzīvojam kopienā, kur daudzi biedri ir vai nu aizņemti, vai, pateicoties savam darbam, ceļo, un ir gandrīz vai neiespējami katru nedēļu organizēt visiem forumu.

Visai kopienai mēs dažreiz uzlūdzam uz tematisko forumu, kur mēs dalāmies savos personīgajos un ne personīgajos uzskatos par konkrētām problēmām. Mēs organizējam trīs „kopienas intensīvos laikus” visu cauru gadu, kuri ir labi apmeklēti un notiek divu vai trīs pilnu dienu garumā. Tur mēs dalāmies ar mūsu dzīves pārmaiņām un kopienas problēmu perspektīvām. Un mēs izmantojam laiku, lai izplānotu un dalītos ar konkrētiem jautājumiem „kā mēs katrs rīkojamies ar naudu”, „kā mēs vēlamies būvēt mājas” vai „kā plānot nākamo gadu” un mūsu lielajiem pasākumiem.

Forums joprojām ir mūsu nepārtrauktā ceļojuma pa ZEGG daļa nepārtraukti mainīgo attiecību, konfliktu, sajūtu un draudzību telpas virzienā. Tas ir gan iekšējais, gan ārējais darbs, kuru baro uzticības un caurspīdīguma auglīgā augsne, kuru rada forums. Tajā pašā laikā mēs sākam izmantot tādus instrumentus, kā nevardarbīgas komunikācijas (NVK) un citus kopienas izveides instrumentus. Dzīvošana kopienā palīdz, jo tā rada atbalstošu izaugsmes vidi un nodrošina turpmāku nepārtrauktību. Mēs to redzam, kā mūsu ieguldījumu pasaulē, kuru mēs vēlamies redzēt – pasaulē, kura veidojas dziļi cilvēku sirdīs. Caurspīdīga komunikācija un forums ir līmes daļa, kas saglabā mūsu kopienu dzīvu un satur to, kas atrodas kopienas sirdī.

Papildus forumam, kopienas biedri regulāri satiekas dažādos veidos: vīru un sievu grupas, lai dalītos intīmāk, svētdienas „Matinee”, lai dalītos domās par reliģisko un garīgo līmeni; plenārijā par informatīviem un ar lēmumu pieņemšanu saistītiem jautājumiem: kopīgām maltītēm, svētkiem, lai atzīmētu gadalaiku atnākšanu, mūzikas rādīšanu, mākslas aktivitātēm, dejām, saunu un kolektīvo darbu.

Ina Meyer-Stoll, Achim Ecker, ZEGG kopiena

Turpmākā lasāmviela:

Ir jāsaprot tas, ka jūs to vienkārši nevarat darīt bez nekādas pieredzes, vienkārši izlasot aprakstu. Taču tas var sniegt jums priekšstatu. Ja jūs vēlaties par to uzzināt vai to papētīt, vai arī jūs vēlaties uzaicināt pasniedzēju uz savu kopieni, lūdzu, apmeklējiet tīkla lapu: www.zegg-forum.org.

LAULĪBU CEREMONIJA EKOCIEMATĀ KRUNAI, LIETUVA

Katras valsts labklājība ir atkarīga no tās galvenās šūniņas – ģimenes – labklājības. Katra cilvēka labklājība ir atkarīga no ģimenes, kurā viņš dzīvo, saskaņas. Kad ģimene ir balstīta uz vīrieša un sievietes mīlestību, viņi spēj radīt ap sevi mīlestības telpu. Bērni piedzimst, izaug, kļūst pieauguši mīlestības atmosfērā. Mūsu senči zināja ne tikai to, kādas darbības mīlestību stiprina, bet arī to, kas to padara mūžīgu. Viena no šādām darbībām ir sena laulību ceremonija, kuru mēs saucam par „kronēšanas rituālu”.

Krunai ekociematā ir notikušas trīs laulības. Divām no tām bija vairāk par 50 cilvēku. Vienas bija pieticīgākas – līdz divdesmit viesu. Jaunlaulātie veica laulību reģistrāciju savā pilsētā: daži baznīcā, citi dzimtsarakstu nodaļā. Lai gan katri svētki norisinājās pēc pāra izvēles un iztēles, tiem visiem bija kopīgas organizatoriskās pazīmes.

Kronēšanas rituāla izcelšanās

Mīlestības telpas radīšana ir iespējama tikai paša izveidotā lauku saimniecībā, kur katrs augs, dzīvnieks, putns, debess ķermenis atspoguļo cilvēciskās mīlestības jūtas. Jau no pašiem pirmsākumiem, vīrietis un sieviete visu būvēja ar mīlestību: iestādīja dārza kokus, izveidoja dzimtas namu, piepildīja savus sapņus.

Senos laikos, diviem cilvēkiem, kas viens otru mīlēja, bija jāizvēlas pareizā vieta savai lauku mājai. Viņi mēdza izvēlēties zemes gabalu: izlemt, kāda viņu māja izskatīsies un, kā iestādīt dažādus augus tā, lai viss, kas viņu starpā atrastos, būtu līdzsvarā un nākotnē priecētu viņu bērnus un mazbērnus. Daži jauni pāri ieradās mūsu ekociematā un, līdzīgi saviem senčiem, uzsāka savu kopīgo nākotni, izvēloties zemes gabalu. Viņi izvēlējās savas nākotnes lauku mājas atrašanās vietu, skatījās, sapņoja par savas dzimtas īpašuma vīziju pēc dažiem mēnešiem, vai pat viena gada griezumā. Iestādīja alejas, kokus, puķu dobes. Viņi izvēlējās vietu mājai, kā arī saunai, kurai bija jāatrodas blakus izraktajam dīķim, nokrāsoja ēkas, kopīgi izstrādāja novietojuma plānus. Pēc kāda laika viņi visu no jauna pārdomāja, salaboja, un nomainīja. Ir ļoti svarīgi visu labi izdomāt, pirms savu sapņu īstenošanas dzīvē. Dzimtas īpašuma vīzijas radīšana pāri satuvina, stiprina un savieno. Tas ir kā pārbaudījums pirms kāzām. Pats par sevi saprotams, ka laulību ceremonijai arī ir jānotiek radītajā mīlestības telpā. Labākais gadalaiks ir vasara, kad ir silts un daba zied.

Sagatavošana. Dažas dienas pirms notikuma sākas sagatavošana: ar izkapti tiek nopļauta zāle, tiek uzbūvētas teltis, tiek izgatavoti soli un galdi, tiek sagatavota ugunsкура vieta, tiek uzbūvēti vārti un izdekorēti ar ārstniecības augiem, utt. Jaunlaulātajiem palīdz draugi un radnieki.

Senos laikos pirms kāzām, jaunais pāris mēdza apmeklēt katru līgavas un līgavaiņa ciemata saimniecību, lai ielūgtu visus kaimiņus uz lielajiem svētkiem. Ciemata iedzīvotāji ar patīkamu satraukumu sagaidīja viesus, jo tas bija liels gods un atbildība sniegt savu artavu jaunas mīlestības ligzdiņas izveidē. Viņi rūpīgi ieklausījās katrā jaunā pāra vārdā, lai varētu saprast to, kādas dāvanas no viņiem tika sagaidītas. Jaunais vīrs, piemēram, slavēja skaistu kumeliņu, savukārt jaunā sieva priecājās pār ārkārtīgi gardajiem āboliem. Katra viesu dāvana bija ieguldījums jaunās saimniecības izveidē. Kaimiņi bija priecīgi, ka viņu kumeliņa dāvana iepriecināja jaunos saimniekus, un ābele lieliski iederējās citu augu starpā. Ceremonijas laikā katrs ziedotais augs nekavējoties tika iestādīts saskaņā ar jaunā pāra izstrādāto plāno, tādēļ pēc laulībām dārzs jau bija iestādīts un zaļa sēta jau bija apjozta ar jauno lauku mājas vietu. Tādējādi jaunā saimniecība kļuva cieši saistīta ar katru ciemata iedzīvotāju, jo bija daļa no viņu saimniecības, un viņi bija piedalījušies stādīšanas procesā.

Kāzu ceremonijas mirklis Krunai ekociematā, vainaga likšana uz vīrieša galvas. Robertas Riabovas fotogrāfija

Diemžēl pirmie pāri nevarēja izbaudīt seno pašizgatavoto dāvanu pasūtīšanas tradīciju, jo Krunai ekociemats joprojām ir attīstības stadijā. Tiek plānots izmantot šo jēgpilno tradīciju nākotnē.

Pirmā laulību diena. Draugi, radnieki, kaimiņi sagaida jaunlaulātos un viņu pavadoņus pie vārtiem. Ejot tiem garām, tiek dziedātas dziesmas un uz viņu galvām, kā pārticības simbols, tiek kaisīti graudi. Viņi tiek sagaidīti ar gavilēm, tiek dotas dāvanas. Dāvanas ir neparastas – radošas: muzikālas vēlmes, īsi priekšnesumi, rokdarbi. Tiek dāvināti daudzi augi, kas nekavējoties tiek iestādīti.

Vissvarīgākais laulību mirklis ir kronēšana. Jaunais pāris izvēlas vispiemērotāko ceremonijas laiku. Tas var būt pirms apsveikumiem un pusdienām, vai pēc tām. Tas var būt par naktī spīdošā mēnessgaismā vai zem zvaigznēm. Jaunais pāris gatavojas ceremonijai: viņi apstaigā pļavas, pin ziedu vainagus (kronus), izbauda klusumu, koncentrēšanos, savienošanos ar dievišķo stāvokli. Viņi uzliek vainagus galvās un, pasakot savus svinīgos solījumus, nostiprina savas mīlestības savienojumu. Ne tikai mīļi cilvēki, bet arī visa apkārtnē vide: koki, ziedi, putni, dzīvnieki, debesis, saule un mēness ir iesaistīti jaunas ģimenes dzimšanā. Tā, it kā viņus būtu svētījis pats Dievs.

Mūsu ciematā pamatā apmetas uz dzīvi veģetārieši, tie daži iemītnieki, kas ēd gaļu, pēc kāda laika to viegli pārtrauc. Tādas prasības nav, bet tas ir dabisks process. Tādēļ laulību mielasts ir veģetārisks un bez alkoholiskajiem dzērieniem. Mūsu iecienītākais laulību dzēriens ir mājās gatavots kvass.

Tuvojoties vakaram, pēc visiem rituāliem un ēdienu dažādības, sākas jautrība. Jautrību uztur tautas mūzikas izpildītāji. Cilvēki dejo tautiskās dejas, spēlē mūzikas instrumentus, dzied, iet rotaļās.

Daži dodas gulēt teltīs, citi uz kaimiņu vēl būvniecības stadijā esošajām ēkām, un priecājas līdz rīta blāzmai.

Otrā laulību diena. No rīta, tūlīt pēc saullēkta, pirmie pamostas mūziķi, un akordeonu skaņas steidzas modināt laulību dalībniekus. Cilvēki pulcējas pie ugunskura, dzer tēju, dalās pieredzē, bauda garas brokastis. Otrajai dienai nav nekādu likumu. Tās var būt garas pastaigas pa ciematu, līgavas zagšana un izpirkšana, peldes dīķī utml. Bet dienas otrā pusē viesi sāk izklīst. Pēc dažām dienām cilvēki satīra, un atjauno vietu.

Ilgu laiku, apmeklējot šo vietu, pārņem neizprotama sajūta. Tā, it kā šī vieta izstarotu prieku.

Īss laulību ceļvedis

- Vīrietis un sieviete, kas ir izlēmuši dibināt ģimeni, atrod zemes gabalu, kuru viņi padarīs par savas dzimtas īpašumu. Ir vēlams, lai šo zemes gabalu ieskaitu cilvēki ar līdzīgiem uzskatiem.
- Kopīgi viņi izlemj dzimtas īpašuma nākotnes vīziju. Tas var pasīt mēnešus, vai pat gadus.
- Laulības tiek organizētas nākotnes dzimtas īpašumā.
- Pirms svinībām tiek apmeklēti viesi un pasūtītas dāvanas.
- Jaunais pāris pašrocīgi kronē viens otru, nostiprinot savu kopības radīšanas vēlmi.
- Laulību maltīte ir veģetāra, bez alkoholiskajiem dzērieniem.
- Dominē etniskā mūzika, dejas un dziesmas.

Aprakstītajā veidā notiekošās laulību svinības vieno ekociematu, mēs kļūstam tuvāki un radi sanāk kopā. Jauno pāri vecāki un radnieki iepazīstas ar savu bērnu nākamajiem kaimiņiem, atbrīvojas no savām bažām un šaubām par savu bērnu izvēlēto dzīvesveidu, dzīvošanu ekociematā.

Nākotnē tiek plānots svinēt kronēšanu ne tikai jaunlaulātajiem, bet arī precētiem pāriem, neatkarīgi no to vecuma, jo šis rituāls sasaista divus mīlošus cilvēkus, dalās dievišķajā radīšanā noteiktā vietā. Pāris stiprina savu mīlestības vienotību, senči un nākotnes paaudzes apvienojas mazā zemes stūrītī, ko sauc par dzimtas īpašumu.

Ingrīda Žitkauskienē

Turpmākā lasāmviela:

Ekociemata Krunai mājas lapa www.ekosodyba.lt

KOPĒJIE RESURSI UN TO PĀRVALDE

Saistībā ar aktīviem un to pārvaldi ekociematos pastāv liels dažādu modeļu loks. Daži ekociemati izmanto kopīgā īpašuma režīmu, kur visi aktīvi un ienākumi nonāk kopējā katlā un rezidenti tos izmanto saskaņā ar konkrētiem pašu pieņemtiem noteikumiem. Citi ekociemati aprobežojas tikai ar dažām kopīgām infrastruktūrām, piemēram, ciemata ceļiem, elektrības ražošanu, un apkures iekārtām utml. Tomēr, lielākā daļa ekociematu meklē vislabāko līdzsvaru, kur viena daļa īpašumu, un dažkārt arī ienākumu, tiek izmantoti kā kopējie resursi.

Kopējo resursu redzējums

Cik daudz un kādiem kopīgiem īpašumiem tiem ir jābūt, ir atkarīgs no ekociemata rezidenti, un viņu vēlmes komunicēt vienam ar otru. Ekociemats, kas ir izveidots par atsevišķu (ģimeņu) saimniecību apmetni, parasti izvēlas modeli ar minimāliem kopīgiem īpašumiem un kopīgo mērķu realizēšanas izmaksas tiek segtas ar vienreizējām maksām. Savukārt, ekociemati, kas ir izveidoti, lai dzīvotu ciešā kopienā, izvēlas palielināt kopīgo īpašumu resursus un dod priekšroku uz kopīgiem ienākumiem un aktīviem orientētam modelim.

Kopīgās saimniecības modeļa radīšana un uzturēšana ir liels izaicinājums, it īpaši, ja mērķis ir radīt pašpietiekamu ekociemata saimniecības sistēmu. Turklāt, laika gaitā ekociemata iedzīvotāju kopienas pakāpe mainās. Dažās tiek izveidota cieši saistīta un draudzīga kopiena, kamēr citi ciemati kļūst naidīgi un komunikācija kļūst mazāk izplatīta. Šādos gadījumos ir nepieciešams pārskatīt izvēlēto kopīgā īpašuma pakāpi. Tālāk ir norādīti daži piemēri, kā pārvaldīt kopīgu īpašumu, radot ciemata mēroga saimniecību.

KOPĪGĀ SAIMNIEKOŠANA VÄINÖLÄ EKOCIEMATĀ, SOMIJA

Väinölä teosofiskā kopiena tika nodibināta 1978. gadā. Modernā teosofija attiecas uz reliģisko un filozofisko sistēmu, kura lielā mērā balstās uz H.P. Blavatskas (1831-1891) idejām. Väinölä ir neatkarīga, neregistrēta vieta, kur dzīvē tiek īstenotas Somijas teosofa Pekka Ervasti (1875-1934) idejas. Viņa iecere bija teosofiēm izveidot kopieni ar kopīgu saimniecību. Viens mēģinājums izgāzās pašpārlicinātības trūkuma dēļ un tikai tad, kad cilvēku grupa, kuru vadīja Martta Horjander, bija pietiekami drosmīga, lai pamēģinātu vēlreiz, viss izdevās un šis eksperiments joprojām turpinās Väinölä.

Kopīgā dzīvošana Väinölä kopienā. Fotografija no Väinölä kopienas arhīva

2013. gadā Väinölä kopiena bija mājas vairāk nekā 30 pieaugušajiem. Attiecībā uz saimniecību, Väinölä kopiena darbojas kā viena ģimene. Rezidenti dzīvo brīvprātīgā kopīgā saimniecībā. Lielākā daļa kopienas biedru pelna naudu ārpus kopienas, kamēr pārējie veic „neapmaksātus” darbus kopienā, rūpējoties par saimniecību, dārzu, mākslu, uzturēšanu, utt. Visi ienākumi tiek salikti vienā podā un izmantoti visu kopienas un tās biedru izdevumu segšanai.

Galvenie ienākumu avoti ir balstīti uz divu darba komandu biznesa kontaktiem ārpus kopienas, no kurām viena specializējas ēku krāsošanā, bet otra – tīrīšanā (galvenokārt rūpniecisko ēku uzkopšanā). Daļa naudas tiek nopelnīta no kopīgā biznesa, piemēram, Väinölä vasaras teātra. Väinölä kopienas biedri nesaņem nekāda veida valsts finansiālo atbalstu, jo viņi vēlas saglabāt pēc iespējas lielāku neatkarību.

Visi kopējie izdevumi tiek segti ar kopējo naudu un par lielākām investīcijām tiek lemts kopīgi. Turklāt daļa no kopējās naudas tiek iedota atsevišķiem biedriem un darba grupām, pamatojoties uz to vajadzībām. Biedriem netiek izsniegta konkrēta kabatas nauda, bet nauda tiek tērēta individuāli. Cilvēki dodas lūgt naudu, atkarībā no viņu vajadzībām, no kopīgā mantziņa, kopienas biedra, kas ir izvēlēts, lai rūpētos par finansēm. Šī persona nav domāta tam, lai izvērtētu vajadzības, bet gan lai vestu grāmatvedību un ierobežotu budžeta pārsniegšanu. Kopiena uzticas, ka biedri lūdz naudu tikai sev svarīgiem mērķiem.

Kopīgās saimniecības modelis labi darbojas Vainölā kopienā. Kopienā praktiski nav nekādu privātu īpašumu. Runājot par kopējo īpašumu, piederēšana tiek aizstāta ar uzraudzību. Visi biedri ir ļoti iesaistīti kopīgās saimniecības sistēmā. Ilgstošā laika posmā ir pierādīties, ka, lai kopiena būtu veiksmīga, ir svarīgs līdzīgs garīgais fons un dzīves mērķi, apvienojumā ar voluntarismu un personīgajām izvēlēm.

Ansa Palojärvi

Turpmākā lasāmviela:

Ekociemata Keuruu mājas lapa www.ihmisyydentunnustajat.fi

KOPĪGO RESURSU PĀRVALDE CIEŠI SAISTĪTAJĀ EKOCIEMATA ZEGG KOPIENĀ, VĀCIJA

Kopīgais darbs - fonā fotoelementi. Achim Ecker fotografēja

ZEGG ir 110 biedru (pieaugušo, jauniešu, bērnu) plānota kopiena un liels starptautisko semināru centrs, kas atrodas Vācijā uz 15 hektāriem zemes.

Mūsu vadītā sistēmair attīstījusies „organiski”. Nekas netika iepriekš ielānāts dizaineru ģenerālpānā un pēc tā realizēts dzīvē. Tas viss attīstījās kā mūsu kopīgi vadīts labas prakses kopienas un semināru centrs. Šis empīriskā atklājuma process notiek jau no plānotās kopienas pirmsākumiem 1978. gadā.

Jau no pašiem pirmsākumiem, mums bija daudzas vienādas vērtības un lietas. Mums bija svarīgi mainīt pastāvošo peļņu nesoša tirgus uzņēmuma loģiku. ZEGG sākumā 1991. gadā, mums bija skaidrs tas, ka mēs kopīgi iegādājamies zemi un ēkas, un katram no mums piederēs viena mūsu izveidotās sabiedrības ar ierobežotu atbildību akcija (SIA). Jauni biedri arī ieguldīja 2300€ par vienu akciju. Gadu gaitā bija brīži, kad šo koncepciju apdraudēja kopienas zemo ekonomisko ienākumu laiki, kad, piemēram, viens biedrs piedāvāja privāti iegādāties vienu no kopienas esošajām mājām. Tas būtu atrisinājis mūsu tā brīža finansiālo saasinājumu. Paldies, Dievam mēs pārvarējām šo vilinājumu. Turpmākajos gados mē apmeklējām daudzas kopienas un redzējām to, ka kopīgas zemu un ēku īpašumtiesības darbojas labāk nekā jebkura privātās piederības forma.

SIA pārvalda semināru biznesu un ir īpašumu un ēku īpašniece. Tā arī vada semināru biznesu un saņem ienākumus no mūsu viesu maksām par saņemto ēdienu un pajumti. SIA izīrē mājas kopienai. Katrs kopienas biedrs sniedz savu ieguldījumu kopienas budžetā, lai samaksātu par ēdienu un mājokli. Dažus uzturēšanas darbus apmaksā SIA.

ZEGG mums visiem ir vienota siltā ūdens un telpu apkures centrālā apkure visās mūsu mājās, kuru veido vairākas sistēmas, kas izmanto daudzveidīgas tehnoloģijas un resursus. Mēs nolēmām to, ka tas mums sniegs vairāk drošības krīzes laikos, nekā tikai viena apkures sistēma, kas izmantotu tikai vienu resursu. Tādēļ tagad mums ir 260m² termālo siltuma paneļu, trīs koģenerācijas iekārtas, kuras izmanto gāzi (katrai saražojot 5kW elektrības un 15kW siltuma), 50 kWh koka skaidu kurtuve un 350kWh koka baļķu kurtuve kā rezerves sistēma. „Atkritumu”

ZEGG ekociemata kopējā veģetārā virtuve. Achim Ecker fotografēja

siltums no mūsu lielā ieejamā ledusskapja un saldētavas uzsilda mūsu silto ūdeni, paaugstinot tā efektivitāti virs 90%. Aptuveni 90% mūsu elektrības mēs saražojam paši 450 m² gaismas un saules enerģijas pārstrādes elektroenerģijā ierīcē un koģenerācijas iekārtās. Pārējo elektrību mēs saņemam no Greenpeace Energy no atjaunojamajiem resursiem. Mums ir savs augstas kvalitātes akas ūdens un mēs attīrām savus notekūdeņus ļoti nelielas apkopes un zemas enerģijas iestādītā smilšu filtrā, kas lieliski darbojas jau 20 gadus.

Mēs kopīgi iepērkamies (pārtiku un pamata mājstaimniecības lietas) un gatavojam. Mums ir savs 1,5 ha liels dārzu un dārzus un daudz augļu krūmu un koku, kuri ir iestādīti ēdamo permakultūru ainavā. Mēs varam sasaldēt un uzglabāt augļus un dārzeņus ziemai. Mums ir produktīva otrreizēja izejvielu pārstrādes sistēma un dalīšanās ar automašīnām. Lielākā daļa darbarīku un mašīnu tiek kopīgi izmantotas, tās pieder un tiek uzturētas kopīpašumā.

Katrai no šīm lietām ir atbildīgā komanda vai persona tās pārvaldīšanai un uzturēšanai. Lietas tiek turētas kārtībā.

Jāpastāv ir zināmai personīgajai atbildībai. Ja mēs vienkārši dzīvojam pēc koncepcijas: viss pieder visiem, un mēs to vienkārši izmantojam, tas ātri var beigties ar darbarīkiem sliktā stāvoklī vai vietās, kur neviens tos nevar atrast, kad tas ir nepieciešams. Tā kā nekādi citādi mēs šo atbildības problēmu atrisināt nevarējām, tagad katram lauciņam (dārzniecībai, ainavām, būvniecībai, galdniecībai, krāsošanai...) ir savi aprūpētāji.

*Kopīpašuma saglabāšana.
Achim Ecker fotogrāfija*

Darbs tiek padarīts pamatojoties uz tādu kā iekšējo sistēmu, kura darbojas pēc padarītā darba stundu skaita.

Tādēļ par dārzu un ražu ir atbildīgi dārznieki. Virtuves komanda izmanto produkciju no mūsu zemes, un kāds cits pasūta mums nepieciešamos produktus. Visa pārtika tiek turēta aukstā glabāšanā mūsu viesu mājas pagrabā, kur atrodas centrālā virtuve un kur lielākā daļa no mums dalās savos ēdienos arī ar semināru centra apmeklētājiem. Visi biedri var izlemt ēst vai gatavot mājās, paņemot pārtiku no mūsu noliktavas vai ēdot pagatavoto ēdienu mūsu restorānā.

Visi ekociemata biedri piedalās iknedēļas ēdiena gatavošanas un tīrīšanas maiņās virtuvē un publiskajās telpās. Tas tiek organizēts mazās 10 līdz 14 cilvēku atbildīgās grupiņās, kurām ir pienākums aizpildīt katras konkrētās nedēļas dienas normu. Dažreiz tas kļūst nogurdinoši, jo tas tiek uztverts kā citu dienas pienākumu un darba gaitu traucēšana. Taču labi pagatavotu ēdienu ikdienas pasniegšanas greznība ir pavisam nelielas pūles, kuras ir jāvelta virtuves maiņai reizi nedēļā.

Koka apstrādes darbarīki un mašīnas tiek izsniegtas ekociemata dalībniekiem, ja viņiem šie darbarīki ir zināmi. Mums ir galdniecības remonts un koka mēbeļu, logu un durvju būvniecība. Pastāv arī visu mūsu lielā īpašuma ikdienas darbu un remontu apkopes komanda.

Visām grupām ir noteikti pienākumi, kas ir saskaņoti ar vadības komandu. Mēs izmantojam sociokrātisku organizācijas un lēmumu pieņemšanas formu, kuru sauc par Ohlokrātiju. Par to ir veikta gadījuma izpēte un rezultāti ir pieejami sabiedrībai.

Gan naudas, gan dabas resursu un enerģijas ietaupījums ir lielisks, kad darbarīki un iekārtas tiek izmantotas kopīgi. Taču tam ir nepieciešams kopējo resursu un personīgo atbildību sajaukums, kas padara sistēmu darboties spējīgu un funkcionālu.

KOLEKTĪVAIS BIZNESS EKOCIEMATĀ KOVCHEG, KRIEVIJA

Ekociemats Kovcheg ir dzimtas īpašumu apmetne, kas sastāv no atsevišķām 1 ha lielām saimniecībām. Katra ģimene risina finanšu jautājumu atsevišķi. Tomēr, tā kā Kovcheg sākotnēji bija iecerēts kā vienam ar otru mijiedarbojušos un kopīgā virzienā attīstošos cilvēku kopiena, jau no paša sākuma viņi uzsāka vairākus kopīgus projektus, ieskaitot tos projektus, kas ekociematu iedzīvotājiem varētu atnest ienākumus. Viņi neuzsāka liela mēroga kopienas projektus, bet vairāki mazi projekti joprojām veiksmīgi darbojas. Šie projekti nodrošina ekociemata iedzīvotāju un daļēji arī ārējā patērētāja vajadzības. Sniegšu jums divus piemērus. Pirmais ir kopienas kokzāģētava un galdniecības darbnīca. Otrais piemērs ir ekociemata Kovcheg organizētie semināri.

Kokzāģētavas un galdnieka darbnīcas nepieciešamība ekociematā ir acīmredzama. Ekociemata iedzīvotājiem vienmēr bija nepieciešami būvniecības un remontu materiāli, bet tas būtu dārgi un neproduktīvi, ja katrai saimniecībai būtu mini kokzāģētava un galdnieka darbnīca. Tādēļ ekociematu iedzīvotāji izlēma uzbūvēt kopīgu kokzāģētavu un galdniecības darbnīcu. Ekociematā bija cilvēki, kas bija gatavi uzņemties atbildību par šo projektu, lai uzbūvētu šos objektus un atbalstītu to darbību nākotnē. Viņi izteica savu gatavību kopsapulcē, kas ir galvenā lēmumu pieņemšanas institūcija Kovcheg. Biedri apstiprināja projekta realizēšanu un būvniecībai nepieciešamā nauda tika savākta no tiem biedriem, kas vēlējās piedalīties projektā. Saskaņā ar Kovcheg principu, tie iedzīvotāji, kas investēja naudu ēkās un iekārtu iegādē, saņemtu naudu atpakaļ pēc tam, kad darbnīcas būs sākušas darboties un pirmā nauda nopelnīta. Visus būvdarbus un darbnīcām nepieciešamo iekārtu piegādes nodrošināja paši ekociemata iedzīvotāji.

*Kopīgais galdniecības veikals.
Fotogrāfija no ekociemata Kovcheg arhīva*

*Bērni bišu dārzā. Fotogrāfija no
ekociemata Kovcheg arhīva*

Tad darbnīcas sāka strādāt pēc sekojošiem likumiem. Tika noteiktas iekārtu izmantošanas cenas par vienu stundu. Tagad ikviens ekociemata iedzīvotājs varēja atnākt un strādāt tik ilgi, cik viņam bija nepieciešams, un viņam bija jāmaksā par laiku, kuru viņš izmantoja kokzāģētavā. Šī nauda tika izmantota, lai samaksātu tiem, kas bija investējuši darbnīcu būvniecībā. Bija atbildīgā persona, kas apmācīja strādāt kokzāģētavā, veica uzskaiti, iekasēja naudu, noteica laika grafiku. Daži ekociemata iedzīvotāji paši neprata strādāt kokzāģētavā, viņiem bija nepieciešama palīdzība. Šādam darbam arī bija noteikta fiksētā samaksa. Tika maksāta par palīga darbu. Tāpat arī ekociematā bija cilvēki, kam celtniecības darbiem savās mājās bija nepieciešami koka dēļi, un viņi bija gatavi par tiem maksāt. Viņi noteica dēļu izgatavošanas cenu, un tie ekociemata iedzīvotāji, kas veica šo darbu, varēja šādā veidā nopelnīt naudu. Tādējādi, kokzāģētava kļuva par svarīgu daļu ekociemata rezidentu ienākumu avotu un profesiju, un būvmateriālu avotu citiem. Tomēr kokzāģētava nepiedāvā savus pakalpojumus ārpus ekociemata esošajiem patērētājiem.

Galdniecības darbs tika izveidots pēc šiem pašiem principiem. Cilvēki to izmantoja, lai izgatavotu mēbeles savām mājām s, daži pat gatavoja mūzikas instrumentus. Daži cilvēki izmantoja darbnīcu, lai izgatavotu bišu stropus un bišu stropu rāmjus, un citus produktus, kuri bija pieprasīti gan ekociematā, gan ārpus tā. Rezultātā daļa ekociemata iedzīvotāju sāka pelnīt naudu no klientiem, kas ekociematā nedzīvo. Darbnīcu ārējā tirgus pieprasījuma potenciāls ir pietiekami liels un šobrīd pilnā apmērā netiek izmantots. Viss ir atkarīgs no iedzīvotāju vēlmēm un vajadzībām. Kā mēs to redzam, infrastruktūras objekti, kam ir svarīga loma iedzīvotāju vajadzību nodrošināšanā, var tikt izmantoti arī peļņai.

Kovcheg ekociemata organizētie semināri ir vēl viens piemērs. Šobrīd Kovcheg ir izstrādāti vairākas apmācību/ semināru programmas : par ekociemata projektu, dabisko bišsaimniecību, ekoloģisko būvniecību, ēdamo un ārstniecisko augu izmantošana, kā arī ir semināru programma sievietēm. Semināri sākotnēji, pirmkārt, bija paredzēti, lai dalītos pieredzē, un iespēju regulēt daudzo viesu uzņemšanu noteiktā laikā un periodos. Ņemot vērā aizvien pieaugošo pilsētu iedzīvotāju interesi par ekociematiem, pieprasījums pēc šādiem semināriem ir ļoti augsts. Tāpat kā apmācība un izglītojošā loma, semināri ekociemata iedzīvotājiem sāka nes peļņu. Tādēļ seminārus var uzskatīt par biznesa projektu.

Semināri veido kolektīvo aktivitāti, jo tajos ir iesaistīti daudzi cilvēki un katram no tiem ir sava peļņas daļa. Semināra dalībnieki maksā dalības maksu, kura tiek sadalīta starp projektā iesaistītiem ekociemata iedzīvotājiem atbilstoši viņu ieguldījumam. Parasti ir galvenais semināra koordinators, kas organizē pasākumu. Viņš uztur kontaktus ar potenciālajiem dalībniekiem, iekasē un sadala dalības maksu, koordinē visu ekociemata dalībnieku darbu. Seminārā ir 4 veida darbi. Pirmais ir dalībnieku transportēšana no dzelzceļa stacijas līdz ekociematom un atpakaļ. Koordinators noorganizē šo jautājumu ar dalībniekiem, kam ir automašīnas. Viņi sagaida dalībniekus un aizved tos atpakaļ uz vilcienu, saņemot daļu

Seminārs par savvaļas augiem ekociematā Kovcheg. Ivan Kulyasov fotogrāfija

ienākumu. Parasti semināra dalībnieki ietur pusdienas un vakariņas kopienas namā. Daži ekociemata dalībnieki semināra laikā gatavo. Daži produkti (dārzeņi) tiek iegādāti no ekociemata biedriem, ja tie ir pieejami, kas viņiem arī ir veids, kā nopelnīt naudu. Dalībnieku mājvietas ir trešais ienākumu avots no semināriem. Ekociemata iedzīvotāji uzņem dalībniekus savās privātajās mājās. Tie, kas uzņem dalībniekus, nodrošina viņiem gultu, palagus un brokastis. Un, visbeidzot, ceturtais ienākumu daļa tiek sadalīta starp pasniedzējiem, kas vada semināru. Ir semināri, kurus nodrošina vesela pasniedzēju komanda, piemēram, seminārs par ekociemata projektu. Ir autoru semināri, piemēram, seminārs par biškopību a vienu vai diviem skolotājiem. Tomēr, semināri ir efektīvs finanšu atbalsts lielai iedzīvotāju grupai un var tikt uzskatīti par sava veida maza kolektīvā biznesa iespēju ekociematā.

Antoņina Kuljasova

PAŠPĀRVALDES SISTĒMA

Viens no iemesliem, lai pārceltos uz dzīvi ekociematā parasti ir protests pret mūsdienu sabiedrības sarežģīto un birokrātisko pārvaldes sistēmu.. Tādēļ ekociemati dod priekšroku lēmumiem, kuri tiek pieņemti pēc iespējas vienkāršāk. No otras puses, vienmēr tiek ņemts vērā sabiedrības viedoklis. Tomēr vislielāko apmierinātību nodrošina konsensus balsojums, kur katrs rezidents ir iesaistīts lēmuma pieņemšanā. Lēmums tiks pieņemts, kad visi rezidenti lēmumu atbalstīs un piekritīs to īstenot. Konsensus kā iespēja ietvert visus iedzīvotājus lēmuma pieņemšanas procesā ir visizplatītākais ekociematu pārvaldes veids, it īpaši pirmajos ciemata pastāvēšanas gados. Tomēr lielāki ekociemati izmanto jauktu lēmumu pieņemšanas sistēmu, kurā daļa lēmumu tiek pieņemti ar konsensusu, bet daļa tiek apstiprināti ar iedzīvotāju vairākuma balsīm, bet pārējie lēmumi tiek deleģēti ekociemata valdei vai darba grupām, kuras ir atbildīgas par noteiktu aktivitāti.

Tālāk tiek sniegti daži, lēmumu pieņemšanas sistēmu piemēri par ekociematiem, kuri pastāvēlīgāk par 10 gadiem. Viņi jau ir izgājuši otro ekociemata attīstības cikla posmu un spēj novērtēt savu lēmumu pieņemšanas sistēmu priekšrocības un trūkumus.

LĒMUMU PIEŅEMŠANAS MODEĻA STIPRĀS UN VĀJĀS PUSES EKOCIEMATĀ KEURUU, SOMIJA

Keuruu ekociemats tika nodibināts 1977. gadā. 2013. gada janvārī Keuruu ekociematā dzīvoja 31 cilvēki, vecumā no 0 līdz 73 gadiem, no kuriem septiņi bija jaunāki par 17 gadiem.

Keuruu ekociematā pamatā pastāv trīs atšķirīgi lēmumu pieņemšanas modeļi. Jautājumos, kur ir nepieciešams ātrs lēmums, lēmumu pieņemšanas modelis ir balstīts uz vairākuma balsojumu. Piemēram, tie ir nelieli pirkumi un lēmumi, kas skar kopīgus dārzkopības datumus. Lielākiem un nopietnākiem jautājumiem, piemēram, saistībā ar finanšu investīcijām vai jaunu rezidentu izvēli, lēmumu pieņemšanas modelis ir balstīts uz klātesošo vienprātīgu lēmumu. Tas nozīmē to, ka lēmumu ir iespējams pieņemt tikai tad, ja neviens tam neiebilst. Trešais lēmumu pieņemšanas modelis ir deleģēt konkrētus specifiskus jautājumus komitejām vai darba grupām, lēmumu pieņemšanai. Tas, piemēram, attiecas uz projektiem, kas ir saistīti ar ēkas restaurāciju.

Varavīksne un kopmītnes tipa ēka Keuruu ekociematā. Sami Ala fotogrāfija

Sniega koks uz ekociemata Keuruu mājas sienas. Pirta Ala fotogrāfija

Lēmumi, kas skar visu ekociematu, tiek pieņemti tā saucamajās „pirmdienas sapulcēs”. Katru pirmdienu ekociematā notiek sapulce, kas ir atvērta visiem ekociemata biedriem un citiem rezidentiem. Citi rezidenti ir gadījuma rakstura apmeklētāji vai rezidenti, kuri vēlas iegūt pastāvīgu dalību ekociematā, veicot soli pa solim procedūru, kura var ilgt vairāk nekā pusgadu. Ikviens var ieteikt sapulcei tēmu, pievienojot to pie sienas esošajā sarakstā.

Sapulču darbības modelis ir „aplis”. Tas nozīmē to, ka pēc iepazīstināšanas ar tēmu, ikviens pa apli pauž savu viedokli. Tas garantē to, ka ikviens tiek uzklauts.

Sapulces ir atvērtas ikvienam, bet tikai oficiālie Keuruu ekociemata biedrības biedri ir tiesīgi piedalīties jautājumu izlemšanas procesā, saistībā ar lieliem finansiāliem ieguldījumiem un jaunajiem iedzīvotājiem vai biedriem. It īpaši svarīgi ir tas, ka tikai biedri lemj par jauniem biedriem.

Keuruu ekociemata biedrības valdei ir sapulces apmēram reizi mēnesī. Visi lēmumi tiek pieņemti „pirmdienas sapulcēs”, valde ir tikai juridiska institūcija, kura katrai biedrībai ir nepieciešama. Valdes sapulcēs, „pirmdienas sapulču” lēmumi tiek oficiāli fiksēti, un lēmumi par finanšu jautājumiem un jauniem rezidentiem vai biedriem tiek apstiprināti.

Ansa Palojarvi

Turpmākā lasāmviela:

Ekociemata Keuruu mājas lapa www.keuruunekokyla.fi

PAŠPĀRVALDES SISTĒMA EKOCIEMATĀ KOVCHEG, KRIEVIJA

Kopīgas diskusijas. Fotogrāfija no ekociemata Kovcheg arhīva

Kovcheg ekociemats tika nodibināts 2001. gadā. 2013. gadā tajā dzīvoja aptuveni 150 iedzīvotāji, no kuriem apmēram 50 bija jaunieši par 16 gadiem.

Lēmumi tiek pieņemti visu ekociemata biedru kopsapulcē. Jau no paša sākuma Kovcheg ekociemata dzīvoja ļoti daudz cilvēku, tādēļ lēmumus pieņemt pēc konsensusa principa būtu sarežģīti. Tādēļ tika izlēmts pieņemt lēmumus ar $\frac{3}{4}$ sapulcē klātesošo balsu vairākumu (biedrs ir ģimene vai persona, kurai pieder 1 ha liels zemesgabals. Ja tā ir ģimene, balsošanā piedalās tikai viens biedrs). Pirmajos gados kopsapulces notika diezgan regulāri, tās tika sasauktas katru mēnesi, jo pastāvēja ļoti daudz diskutējamo problēmu: jaunu

biedru uzņemšana, infrastruktūras organizēšana, dažādi sabiedriskās dzīves noteikumi un puses. Tagad sapulces tiek sasauktas pēc pieprasījuma, tiklīdz parādās kādi izlemjami jautājumi.

Sistēmai ar vairākuma akceptu pastāv vismaz divi trūkumi. Pirmkārt, pastāv daudzi mazi un samērā šauri specializēti jautājumi, kuri arī tiek izdiskutēti kopsapulcēs, tērējot daudz laika un padarot sapulces garas un nogurdinošas tiem dažiem biedriem, kam šie jautājumi nav pārāk interesanti vai pazīstami. Lai to novērstu, vēlāk tika ieviestas mazākas sapulces daudz šaurākiem un specifiskiem, tehniskiem jautājumiem, piemēram, par ceļa būvi un uzturēšanu, vai ko citu. Tie, kas vēlas un jūtas zinoši šajos jautājumos, piedalās mazajās sapulcēs, kuras tiek sasauktas diezgan regulāri (aptuveni reizi nedēļā). Vispārēji jautājumi ir kopsapulces kompetencē.

Bērni arī var pašorganizēties. Ivan Kulyasov fotogrāfija

Otrs trūkums ir $\frac{3}{4}$ balsu balsojums, kas nepārtraukti rada pastāvīgu opozīciju gadījumos, kad pastāv kādas nopietnas problēmas, par kurām ir divi pretēji viedokļi. Piemēram, Krievijas ekociematos un arī citur, tie ir zemes īpašuma jautājumi: vai zemei ir jābūt kolektīvai vai privātai.

Vīru aplis. Ivan Kulyasov fotogrāfija

Ekociematā bija centieni noorganizēt vēlētu Padomi padziļinātām diskusijām un vienota viedokļa par galvenajiem jautājumiem izstrādi, kā arī esošo pretrunu pārvarēšanai. Šī Padome sanāca kopā 1-2 reizes nedēļā, bet šīs grāmatas sarakstīšanas laikā, tā vēl joprojām nebija pilnībā nokomplektēta.

Vēl viens mēģinājums bija radīt vietu diskusijām un stiprināt vienotību un kopēju viedokli diskusiju klubā, kuru izveidoja iniciatīvas grupa un kurā sanāc kopā ieinteresētās personas.

Antoņina Kuljasova

LĒMUMU PIEŅĒMŠANAS PROCESS EKOCIEMATĀ SVANHOLM, DĀNIJA

Ekociemats Svanholm darbojas kā ļoti cieši saistīta kopiena ar kopēju saimniecību. 2013. gadā Svanholm ciematā dzīvoja apmēram 85 pieaugušie un 56 bērni, kā arī tika piedāvātas papildus vietas mainīgam skaitam viesu.

„Krupja norīšana”

Kolektīvā sapulce ir visaugstākā lēmējinstītūcija. Tā tiek sasaukta reizi divās nedēļās un ir paredzēta visiem ekociemata biedriem un viesiem. Tajā tiek saņemta informācija, notiek diskusijas un tiek pieņemti visi vispārējie lēmumi, kas skar kolektīvu. Svanholm ekociematā jautājumu lemšana notiek pēc „konsensus” principa. Tas nozīmē to, ka, visiem ir jāpiekrīt piedāvājumam, pirms to ir iespējams apstiprināt. Konsensus ir modelis, kas palīdz izvairīties no vilšanās un neapmierinātības, kuru mazākums varētu izjust pēc vairākuma lēmuma. Ja viena persona ir pret, tas netiks īstenots, taču piedāvājums nav noraidīts. Patiesībā process tiek vienkārši pagarināts, piedāvājuma sniedzējam ir jādodas ar savu piedāvājumu mājās vairākas reizes, lai veiktu tā izmaiņas, un pielāgotu to komentāriem un iebildumiem, kuri tika izteikti kolektīvā sapulcē. Iespējams, ka piedāvājumā būs jāveic kādas krasas izmaiņas, pirms piedāvājums saņems vienbalsīgu atbalstu. Tiek piedāvāta iespēja piedāvājumu arī atsaukt, taču to var izteikt vēlāk, kad jūt kolektīvās sapulces uzskatu maiņu.

Arī no tiem, kas priekšlikumam nepiekrīt, tiek gaidīta pieņemamas alternatīvas izvirzīšana. Gadījumā, ja rodas sajūta, ka kolektīvā sapulcē kāds lēmums tiek bloķēts vai novilcināts, tādēļ, ka divas opozīcijas puses grūž to savā virzienā, parasti viņiem tiek lūgts kopīgi apspriesties un izvirzīt jaunu piedāvājumu. Bieži vien mēs redzam to, ka problēmas tiek izdiskutētas daudz pamatīgāk nekā iepriekš un iespējams, ka beigās izrādīsies, ka ir pavisam cits risinājums.

Klausīties un dot savu ieguldījumu

Konsensus modelis tiek izmantots Svanholm pašpārvaldes nodrošināšanai, jo tādējādi tiek izslēgta iespēja vadīt vienam otru, mainoties līdz vairākumam. Konsensus modelim ir vēl viena priekšrocība: tas neprasa pastiprināt atšķirības, kā tas bieži notiek pirms referenduma.

Palielināta polarizācija ir ļoti skaidri saskatāma veidā, kādā tiek nodrošinātas politiskās debātes pirms svarīga referenduma. Ja kāds kaut ko vēlas īstenot Svanholm, tā vairs nav tik daudz savu uzskatu iezīmēšana un pēdējā vārda saņemšana, cik tā ir klausīšanās un sava ieguldījuma došana. Ja cilvēks spēj būt atvērts un elastīgs un pielāgot savas idejas citu vēlmēm un vajadzībām, tad šādā gadījumā viņš var būt drošs par to, ka izvirzītie priekšlikumi tiks nopietni ņemti vērā.

Gadījumā, ja Svanholm ir jāpieņem svarīgi lēmumi, tas netiek sasteidzināts, jo par pareizu tiek uzskatīts, tas, ka tēmas, pirms lēmuma pieņemšanas, tiek kārtīgi izskatītas. Tādēļ ir noteikums, ka piedāvājumu nav iespējams izlemt tajā pašā kolektīvā sapulcē, kurā ar to tiek iepazīstināts. Gala lēmumu ir iespējams pieņemt tikai nākamajā sapulcē vai vēlāk, ja piedāvājumi ir jāpārstrādā.

Koncentrēties

Protams, gadās, ka lietas tāpat tiek sasteigtas: ja, piemēram, virtuve vēlas pārsniegt savu budžetu, jo tai ir piedāvāta jauna krāsns, kas visu vienkārši padarītu vieglāku un labāku, bet piedāvājums ir spēkā tikai šonedēļ.

Dažreiz indivīdam ir grūti koncentrēties dažādu lēmumu pieņemšanai. Piemēram, ja ES ekociematam atļauj ražot vairāk piena, un liellopu grupa vēlas iegādāties vēl 30 piena govīs, kādas būs šāda lēmuma

sekas ilgtermiņā? Varbūt tiek domāts, ka tas ietvers govju kūts palielināšanu, darbu vairāk cilvēkiem, jaunas mašīnas, utt. Bet cik daudz iedzīvotāji var nopelnīt? Kā tas ietekmēs ražas kvalitāti, ja būs vairāk mēslojuma? Kāds būs bioloģiskā piena tirgus pēc 2 – 3 gadiem? Vai tas būs jāizlej kanalizācijā, vai arī Kopenhāģenas iedzīvotāji stāsies rindā, lai to iegādātos?

Gan īpašnieks, gan darbinieks

Piedaloties visos lēmumu pieņemšanas procesu līmeņos, lietas bieži vien izrādās daudz sarežģītākas, nekā ir gaidīts. Svanholm iedzīvotājs ir gan darbadevējs, gan darbinieks, un viss ir jāaplūko gan ar vadītāja, gan strādnieka aci. Un kā jau jebkuram projektam, pareizai ir jābūt ne tikai finansiālajai, bet arī ekoloģiskajai pusei, citiem vārdiem runājot, ir jāspēj savilkt visus galus. Turklāt tam visam ir jāiederas ekociemata iedzīvotāju vīzijā par to, kādai Svanholm vajadzētu izskatīties nākotnē. Tādēļ iedzīvotāji vienmēr cenšas veikt pēc iespējas reālākus aprēķinus, pirms kaut kas tiek darīts un pieņemts gala lēmumu.

Apakšgrupas

Lielākā daļa piedāvājumu, pirms kolektīvās sapulces sasniegšanas, ir gājusi caur kādu no daudzajām apakšgrupām.. Ja Džeikobs, piemēram, piesakās uzņemšanai kolektīvā, piedāvājumu vispirms izskata Sakaru grupa. Ja tas ir piedāvājums palielināt naudas kredītu, tam ir jāiziet caur Ekonomikas grupu. Anitas piedāvājumu, kura vēlas uzsākt apmācību, lai kļūtu par cirka mākslinieci, ir izskatījusi Izglītības grupa, utt. Atsevišķas grupas var pieņemt savus atsevišķus lēmumus noteiktos ietvaros. Ja kolektīva sapulce ir izlēmusi par gada budžeta apjomu, piemēram, investīcijām, vienošanās par to, kā šī summa tiks sadalīta darba grupu starpā, atkarībā no to vajadzībām, ir Investīciju grupas ziņā. Kolektīva sapulce ir izlēmusi arī to, cik daudzi cilvēki vienlaicīgi var atrasties mācību atvaļinājumā, un tas ir izglītības grupas ziņā, lai izlemtu, kuri šogad būs tie veiksminieki.

Kad vien tas ir iespējams, tiek ievērots princips, ka cilvēki no apakšgrupām ir tie, kam šie jautājumi ir vistuvākie. Tie, kas vēlas uzsākt izglītību, atrodas Izglītības grupa, bet tie, kam ir investīciju plāni, ir Investīciju grupas biedri, utt. Protams, tas viss ir arī par interesēm un iniciatīvu – Svanholm apakšgrupas ir atvērtas ikvienam.

Svanholm ekociemata apmeklētāju/viesu grupa

Turpmākā lasāmviela:

Ekociemata Svanholm mājas lapa <http://www.svanholm.dk/index.php?id=77>

PADOMI VEIDOJOT JAUNU EKOCIEMATU

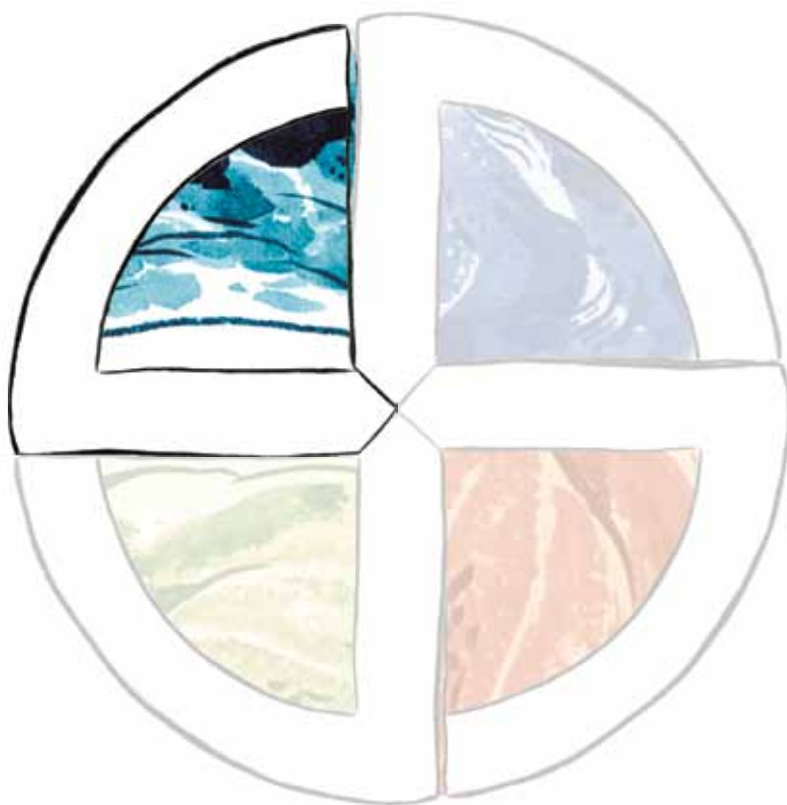
(Balstīts uz Baltijas jūras reģiona ekociematu pieredzi)

- Pievienošanās ekociematu kustībai nav tikai protests pret pastāvošo sabiedrības iekārtu un iespēja izklūst no vāveres riteņa. Pēc pārceļšanās uz ekociematu, dzīve turpinās un nav nekādas nepieciešamības meklēt alternatīvus aktivitāšu un iztikas līdzekļu veidus. Jums ir jābūt godīgam pret sevi par to, kas jums ir svarīgs un ko jūs savā dzīvē vēlētos vairāk, ja jūs vēlaties pavadīt savu laiku jēgpilni.
- Ir svarīgi, lai ekociemata kopienas biedriem būtu ne tikai kopīgas vērtības, bet arī kopējas aktivitātes. Lai uzturētu un vairotu ciemata ekoloģisko dimensiju, īpaša uzmanība ir jāpievērš apkārtējās vides projektiem un pasākumiem, kuri palīdz labāk sajust dzimtās zemes ritmus, izprast seno tautas un reliģisko rituālu sākotnējo mērķi.
- Ja ekociemats izvēlas, lai tam piederētu daudz kopīgu īpašumu, tad daudz uzmanības ir jāvelta pašpārvaldes sistēmas radīšanai un dažiem rakstītiem un nerakstītiem likumiem par to, kas var tikt pieņemts par kopienas biedru.

3. stadija

VĒJA SEZONA

Aizvien nopūtiet ikdienas dzīves putekļus, jo neizmantotā, uzkrātā vēja enerģija var iemest tevi vētrā.

Izvilums no Ekociemata ļaudīm: STĀSTS PAR PĀRMAIŅU LABUMIEM

Dēls atgriezās no darba, apsēdās virtuvē, un sāka mātei sūdzēties:

– Ak, māt, tu nevari iedomāties, cik grūti ir kļuvis strādāt pēc tam, kad mūsu komandu apvienoja ar citu departamentu. Līdz šim es skaidri zināju savu lomu un jutu, ka arī citi kolēģi uzskatīja mani par savas jomas ekspertu. Tagad jaunie darbinieki nepārtraukti ar mani strīdas un neievēro manus lūgumus. Šodien es jutos kā uz pannas izcepts, jo visu dienu pavadīju divainās diskusijās par mūsu biznesa pamata lietām.

Māte tajā pašā laikā gatavoja pankūku mīklu. Viņa uzlika pannu uz plīts, sāka cept pankūkas un atbildēja:

– Manuprāt, šīs pārmaiņas tev nāk par labu. Iepriekš viss gāja tik gludi, ka tavš raksturs ir kļuvis tik mīksts kā pankūku mīkla. Tu esi zaudējis spēju aizstāvēt savus uzskatus un pateikt „nē”. Un tagad ar šīm īpašībām tu tālu netiksi. Skat, cik stingra ir kļuvusi pankūku mīkla uz pannas. Līdzīgi pamazām mainās tavš raksturs un kļūst spēcīgāks.

Dēls domīgi pacēla savu pirmo cepto pankūku no šķīvja un atbildēja:

– Hmmm, var jau būt, ka tev ir taisnība; raksturs tiešām šo pārmaiņu rezultātā kļūst stingrāks. Bet vakar, kad viena kolēģe pēc sarunas ar mani sāka raudāt, baidos, ka es esmu palicis par diktatoru, komandas spēlētāja vietā. Agrāk es vienmēr centos pret visiem attiekties laipni, un tagad nepārtraukti strīdi mani tik ļoti kaitina, ka es izbeidzu visas diskusijas, un pat nemeklēju pieklājīgus vārdus.

Māte, laužot šokolādes tāfelīti gabaliņos, atbildēja:

– Redzi, šokolāde tagad ir stingra, bet es to tūlīt sasildīšu, un tā kļūs mīksta. Tāpat būs arī ar tevi, katru dienu uzcepot pārmaiņu pannu, tu iemācīsies tikt galā ar savām emocijām un atradīsi veidus, kā izvairīties no pārmērīgas stingrības attiecības ar saviem kolēģiem.

Viņa uzlēja karstu šokolādi uz pankūkām, un nolika dēla priekšā kafijas krūzīti.

– Pārmaiņām ir spējas iedot cilvēkam visas tās īpašības, kuras viņam pietrūkst. Un, kad tās būs padarījušas tavu raksturu nedz pārāk mīkstu, nedz pārāk stingru, tu kļūsi tikpat spēcīgs kā kafija, kas ļoti ekstrēmālā vidē – vārošā ūdenī – spēj pārveidoties par jaunu aromātisku un gardu dzērienu.

EKOCIEMATA DZĪVES CIKLA 3. STADIJA. (KĀ IZVAIRĪTIES NO PLAISAS STARP EKOCIEMATA VĪZIJU UN REĀLO DZĪVI?)

„Šajā pasaulē, izņemot nekoncekvenci, nav nekā pastāvīga”

Jonathan Swift

Ilgspējīga ekociemata izveide ir saistīta ar nepārtrauktām pārmaiņām. Ekociemati, kuru mērķis ir izveidot cieši komunikējošu kopienu, saskaras ar īpašiem izaicinājumiem. Dzīve nenovēršami veiks sākotnējā ekociemata vīzijas izmaiņas, tādēļ ekociemata iedzīvotājiem ir nepārtraukti jāuztur līdzsvars starp vēlmi saglabāt sākotnējo ekociemata vīziju, par ko tika panākta vienošanās dibināšanas procedūras laikā, un vēlmi mainīties, lai pielāgotos laika realitātei.

Galvenie ekociemata dzīves cikla 3. stadijas izaicinājumi

Lielākā daļa ekociematu cenšas samazināt ekociematu vīzijas, kura tika noformulēta dibināšanas stadijā, izmaiņas. Tomēr, dažos gadījumos, no tā ir grūti izvairīties. Lielākie izaicinājumi ekociematā notiek tad, ja izaugusi jaunā paaudze izvirza sev citas vērtību prioritātes un propagandē atšķirīgu dzīvesveidu, vai arī ekociemats attīstās un parādās jauni iedzīvotāji.

Ekociemata paplašināšanas ar jauniem iemītniekiem kļūst par lielu kopienas ilgtspējīguma izaicinājumu. Jauni iedzīvotāji bieži vien nozīmē jaunas vērtības. Viņi ierodas no sabiedrības vairākuma, un viņu ieradumu, standartu, un izvēles reformēšanai ir nepieciešams laiks un pastāvīgas pūles.

Ievērojama iemītnieku pieauguma vai cilvēku nomaļas gadījumā jums var būt nepieciešams pārskatīt savu ekociemata vīziju, kas tika izstrādāta attīstības stadijā. Vai jūs esat gatavi pārstrādāt savu ekociemata vīziju, lai integrētu jaunus iemītniekus ar atšķirīgu pieeju? Ja nē, jums ir nepieciešami atlases procesa kritēriji. Potenciālo biedru novērtēšana var ietvert daudzas pazīmes un stadijas. Tāpat arī, lai izvairītos no konfliktiem, vai arī gadījumiem, ja jums ir nepieciešams izslēgt kādu iemītnieku ar kopienai nepieņemamu uzvedību no ekociemata, ļoti noderēs skaidri noteikumi, kas apraksta kopienas locekļu pienākumus.

DALĪBA: SOLI PA SOLIM PROCESS KEURUU EKOCIEMATĀ, SOMIJĀ

*Sniegots pagalms Keuruu ekociematā.
Pirta Ala fotogrāfija*

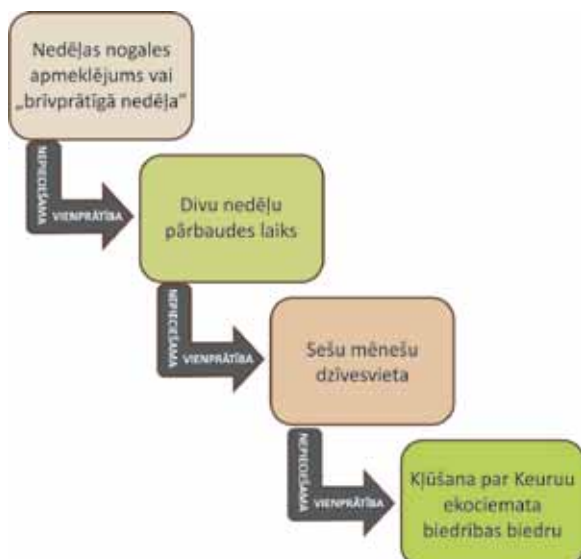
Keuruu ekociemats tika nodibināts 1997. gadā. 2013. gada janvārī Keuruu ekociemata bija 31 cilvēks, vecumā no 0 līdz 73 gadiem, no kuriem septiņi bija jaunāki par 17 gadiem, mājas.

Keuruu ekociemats pieņem jaunus kopienas biedrus. Paša sākumā nekāds iestāšanās mehānisms jaunajiem iemītniekiem nepastāvēja. Drīz vien visi saprata, ka gan ekociematam, gan ieinteresētajām personām, bija nepieciešams izveidot soli pa solim sistēmu, lai iepazītu gan cilvēkus, gan arī abpusējo dzīvesveidu.

Cilvēki, kas vēlas kļūt par biedriem, vispirms uz divām dienām apmeklē ekociematu. Šī pirmā apmeklējuma mērķis ir iepazīt kopienu un cilvēkus, kas tajā dzīvo, un saņemt visu nepieciešamo informāciju, lai izlemtu par pārcelšanos uz šejieni.

Pēc pirmā apmeklējuma kopiena izlemj, vai persona drīkst ierasties ekociematā, lai padzīvotu ekociematā divas nedēļas. Pēc divām nedēļām tiek pieņemts lēmums par sešu mēnešu dzīvesvietu. Pēc tam šī persona var pieteikties par Keuruu ekociemata biedrības biedru.

Katrā solī, biedrības sapulcēs personas tiek ievēlētas tikai pilnīgā vienprātībā pēc atvērtas diskusijas. Tas tiek uzskatīts par ļoti svarīgu principu, ka pat tad, ja viens biedrs ir pret, persona nevar turpināt, lai kļūtu par ekociemata iemītnieku/ biedru.

Soli pa solim dalības process Keuruu ekociematā

Putns, ekociemata Keuruu
Ekokylä zīme. Pirta Ala
fotogrāfija

Visi biedri un citi iemītnieki apņemas ievērot kopējos noteikumus un vienošanās. Keuruu ekociemats cenšas realizēt pēc iespējas mazāk noteikumus. Dažus gadus pēc ekociemata dibināšanas, tika uzstādīti daži vienkārši noteikumi. Tie tiek saukti par „3 K” somu valodā “Älä kännää, älä käännytä, älä kähinöi” (neesi piedzēries, nepārveido, necīnies). Šo noteikumu pārkāpšana ir ļoti reta, taču uz to tiek reaģēts ļoti ātri. Pēc viena rakstiska brīdinājuma, nākamā noteikumu pārkāpšana nozīmē to, ka personai ekociemats ir jāatstāj (it īpaši stingri tas attiecas uz alkoholu un narkotikām). Agresīvu uzvedību gadījumā, vispirms tiek izmēģināti individuālie mediatori vai visu biedru „sirds aplis”.

Sākotnēji no visiem biedriem katru darba dienu tiek gaidīts četrus stundas brīvprātīgo darbs ekociematā. Nekāda uzskaites sistēma nepastāv un darba stundas netiek nekādā veidā uzraudzītas, bet šī uzdevuma izpilde ir katra iemītnieka/ biedra ziņā. Mūsdienās pastāv kopēja vienošanās par to, ka visu biedru uzdevums ir ar saviem darbiem atbalstīt, stiprināt un attīstīt Keuruu ekociemata biedrības mērķus. Praksē lielākā daļa atbildības un pienākumu tiek kopīgi sadalīta ekociemata biedru starpā (uzturēšana, ēdiena gatavošana, tīrīšana, utt.).

Ansa Palojärvi

JAUNAS PAAUDZES SAGATAVOŠANA

Lai nodrošinātu ekociemata ilgtspējīgumu ilgtermiņā, ir svarīgi paturēt prātā to, ka nākotne būs atkarīga no jaunās paaudzes. Vai pieaugušie bērni turpinās dzīvot kopienā? Cik atšķirīgas būs viņu vērtības un kā mainīsies dzīve ekociematā? Šīs problēmas nepārtraukti uztrauc ekociemata kopienu, lūkojoties nākotnes perspektīvā, tādēļ viņi uzsvāru liek uz bērnu un jaunatnes iesaistīšanu ekociemata dzīvē, viņu izglītošanu, kura būtu balstīta uz ekociemata kustības idejām un pieredzi.

SVANHOLM EKOCIEMATA BĒRNI, DĀNIJA

Bērniem Svanholm ekociematā ir augsta prioritāte un kopienas mērķis ir pēc iespējas vairāk integrēt bērnus kopienas ikdienas dzīvē. Dānijā vecāki parasti strādā ārpus savas personīgās mājas, un dienas aprūpes iestāžu sistēma plaši aptver visus bērnus līdz 10 gadu vecumam. Tā atbilst visaugstākajam pasaules standartam, un ir Dānijas labklājības sistēmas modeļa daļa, ka visiem vecākiem ir tiesības saņemt savu bērnu aprūpi darba dienu laikā, kopējie nodokļi ieņēmumi sedz lielāko daļu izdevumu, un saskaņā ar federālo likumdošanu vecāki maksā tikai nenozīmīgu daļu. Parasti bērni apmeklē dienas aprūpi no 6 mēnešu vecuma. Tas nozīmē to, ka vidusmēra dāņu bērns pavada lielāko daļu rītu un dienu projām no mājām dienas aprūpes iestādē vai privātā bērnu aprūpes grupā kopā ar 3-4 citiem bērniem. 3 gadu vecumā staigāt iemācīties mazulis pāriet uz bērnudārzu, un no 6 gadu līdz 10 gadu vecuma viņi pusi no dienas apmeklē skolu, pārējā dienas daļā uzturas ārpuskolas pulciņos vai citos interešu izglītības klubos, piemēram, sporta vai mūzikas pulciņos.

Šie dienas aprūpes pasākumi ir labklājības sistēmas labumi un lielākajai ģimeņu tas ir ļoti noderīgi. Bet bērni pavada lielāko daļu sava laika īpašā bērna pasaulē, kura ir gandrīz pilnībā nošķirta no pieaugušo pasaules, izņemot iestāžu personālu. Tādējādi bērni nedz piedzīvo pieaugušo darba dzīvi,

nedz piedalās dzīvē brīvā dabā. Visu savu bērniņu viņiem ir jāpielāgojas pie dažādām iestādēm, un viņiem ir jāpieskaņojas jebkuras jaunas iestādes darba laikiem, un dažādām politikām un loģiku. Praktiski nekāda pašnoteikšanās nepastāv.

Bērnu pašnoteikšanās

Svanholm bērni dzīvo kopā ar saviem vecākiem, tāpat kā citi bērni, bet viņi uztur ciešus sakarus ar daudziem citiem pieaugušajiem, un piedalās gandrīz visās Svanholm dzīves aktivitātēs. Obligātā izglītība tiek nodrošināta ārpus Svanholm, Dānijas skolu sistēma ik dienas ietver 2-4 stundu apmācību no 6 gadu vecuma līdz pat 6-7 stundām no 16 gadu vecuma.

Bērnu aprūpes fokuss Svanholm ir vēlme ir sniegt mūsu bērniem iespēju piedalīties plašā aktivitāšu un pasākumu lokā, ieskaitot darba dzīvi, un dot viņiem iespēju individuāli attīstīties un pašnoteikties. Mēs cenšamies viņiem palīdzēt atrast savu ritmu un interpretēt savas vajadzības – kas ir grūti, ka tev visa bērniņa ir jāpavada ļoti regulējošā iestādes vidē.

Šobrīd mums ir diezgan liela pirmsskolas bērnu grupa (līdz 6-7 gadu vecumam), par kuriem rūpējas mūsu pirmsskolas bērnu grupas bērnu namiņš, kas ir atvērts arī apgabala bērniem. Personāls ir kopienas loceklis, kam bērnu aprūpe ir viņu nodarbošanās un kas parasti ir izglītoti bērnu aprūpē.

Ar dažiem izņēmumiem bērni var nākt un iet, kad viņi vēlas, un daudzi pieaugušie ar viņiem ir saistīti un piedalās viņu audzināšanā. Bet ir arī konkrēti pieaugušie, kas ir atbildīgi un profesionāli strādā ar bērniem. Bērnu nav iespējams integrēt modernajās tehnoloģijās, un, protams, mums ir jāpavada savas iniciatīvas efektīvā un konkurētspējīgā veidā. Bet vienmēr ir iespējams vērot procesus, lai saprastu ar ko nodarbojas viņu vecāki un citi pieaugušie, un, ja notiek kaut kas interesants, jūs varat būt droši, ka tas notiks bērnu klātbūtnē.

Bērni un darbs

Dažiem pusaudžiem patīk apmeklēt un piedalīties darba pasākumos. Tādēļ mēs vienojamies ar viņiem, ka viņi var pascēlēt pēc skolas un tajā pašā laikā nopelnīt nelielu kabatas naudas. Šāda vienošanās vienmēr balstās uz jauniešu pašu gribu, bet norunātais ir jāizpilda – vai arī ir jāmaina, ja tāda ir pusaudžu vēlšanās.

Modernas zināšanas

Parasti mūsu mērķis ir noorganizēt bērnu aprūpi un izglītību tā, lai mūsu bērni augot būtu ar pēc iespējas lielāku pašnoteikšanos. Mēs to darām galvenokārt, piedāvājot viņiem lielu telpu un daudz iespēju iekšā un ārā, un vietu un laiku rast savu ceļu. Bērniem ir daudz veidu, lai reaģētu un pārvaldītu savu potenciālu, un mēs to uzskatām par ļoti svarīgu „modernajām zināšanām” spēēt pārvaldīt personīgo potenciālu, vajadzības un vēlmes. Cilvēkiem šodien ir sevi jāpazīst un tiem ir jāspēj sajūst savas vajadzības, un mums ir jāiemāca viņiem būt reālistiem attiecībā pret tām iespējām, kuras viņiem apkārtnē piedāvā.

Bērni ir dažādi

Dažiem bērniem ir daudz saskarsmes ar saviem skolas biedriem, viņi piedalās ārpuskolas pulciņos un daudzos citos pasākumos. Citi vairāk interesējas par darbu Svanholm. Daži daudzas stundas intensīvi spēlējas pie datora. Citi pastaigājas par apkārtni iegrīmuši savās domās un daudz laika pavada vieni paši. Svanholm ir jābūt telpai visām šādām atšķirībām. Kāds pēta dabu un laukus, ceļ mežā būdas, audzē vistas un trušus vai jā ar zirgiem, kamēr citi pavada daudz laika lasot, rakstot, zīmējot, vai rotaļājoties istabā. Mēs cenšamies piedāvāt mūsu bērniem jebkuru palīdzību, kāda viņiem ir nepieciešama, lai pamēģinātu kaut ko jaunu, ja viņi šķiet ļoti vienpusēji, bet pamatā mēs ticam, ka viņi spēs atrast savu personīgo ceļu, kad mēs viņiem piedāvājam daudzpusīgu sociālo tīklu un plašu praktisko iespēju loku.

Bērni rotaļājas kopā

Bet lielākoties bērni rotaļājas kopā, un iespējams, ka vissvarīgākā augšanas iespēja Svanholm ir tas, ka šeit samērā atšķirīgā veidā nekā modernajā nukleārajā ģimenē vienmēr apkārt ir citi bērni. Mūsu bērni daudz rotaļājas kopā, arī sarežģītas rotaļas vairāku mēnešu garumā bez pieaugušo iesaistes, un mēģinājums iejaukties būtu liela kļūda.

Soli priekšā aktuālajām problēmām

Mūsdienās pašnoteikšanās jautājums un bērna personības cienīšana ir kļuvusi par svarīgiem Dānijas izglītības debašu jautājumiem, un tā mums ir bijusi ievērojama pieredze novērot to, ka problēmas un risinājumu, ar kuriem mēs nodarbojamies jau daudzu gadu garumā tagad tiek apspriesti bērnu audzināšanas sakarā. Daudzējādā ziņā šķiet, ka Svanholm izglītība ir ļoti moderna un atbilst mūsdienu prasībām un vajadzībām tādā veidā un apmērā, kuru ir grūti salīdzināt ar valsts zema budžeta iestādēm ar ļoti ierobežotu telpu un resursiem.

Nekas īpašs

Kā mēs to visu vadam, un kā mēs vienojamies? Protams, mēs ne vienmēr visam piekrītam, bet galvenie mūsu bērnu aprūpes prakses pamati ir attīstījušies no mūsu kopīgajiem izmantotajiem pašnoteikšanās un sadarbības veidu principiem un veidiem. Jau no paša sākuma mums bija daudz bērnu, tādēļ vajadzēja meklēt veidus, kā par viņiem rūpēties. Tādēļ mūsu kopsapulcēs šādi lēmumi tiek regulāri pieņemti. Katra kopsapulce sākas ar „mūsu bērnu jaunumiem”, un šeit var izteikties bērni, vai pieaugušie var izteikties bērnu vietā. Regulāri tiek sasauktas vecāku sapulces, un nepārtraukti tiek diskutēts par bērniem un bērnu audzināšanu.

Svanholm kociemata apmeklētāju/viesu grupa

KOVCHEG EKOCIEMATA SKOLA KRIEVIJĀ: VECĀKI KĀ GALVENIE SKOLOTĀJI

Apmēram viena trešā daļa Kovcheg ekociemata iemītnieku ir bērni, un lielākā daļa no viņiem šeit ir arī dzimuši. Tādēļ 7. vai 8. ekociemata pastāvēšanas gadā skolas jautājums kļuva īpaši svarīgs un būtisks. Pēc pārceļšanās uz Kovcheg, daudzi ekociemata iemītnieki sāka domāt par to, kā nodrošināt saviem bērniem skolas izglītību. Visi vecāki labi saprot izglītības nepieciešamību saviem bērniem. Bet, tā kā viena no galvenajām Krievijas ekociemata idejām ir stiprināt ģimenes attiecības, tā ietver domu, ka vecāki un bērni dzīvo kopā, tādēļ, iespēju sūtīt bērnus uz rajona internātskolu vecāki vispār neapsvēra. Turklāt ekociemata iemītnieki nevēlējās, lai viņu bērniem būtu jāsaskaras ar mūsdienu jauniešu draudiem un riskiem, piemēram, alkoholu, narkotikām, zema līmeņa formālu izglītību, datoru

Mūzikas stunda kopējā mājā.
Irina Popova fotogrāfija

un TV atkarību, un vecāki nevēlējās, lai viņu bērni būtu iesaistīti patērnieciskuma dzīvesveidā. Bedrainā un dažkārt automašīnām neizbraucamā 13 km ceļa dēļ, nederēja arī alternatīva katru dienu vadīt savus bērnus uz tuvāko ciemata valsts skolu. Lielākā daļa ģimeņu izvēlējās „neklātienēs” apmācību, kas nozīmēja to, ka bērni mācās mājās un vairākas reizes gadā kārto valsts skolas eksāmenus, kurās viņi ir oficiāli reģistrēti. Bērni mācījās paši, vecāki un tie ekociemata iemītnieki, kas pārzināja konkrētus priekšmetus, viņiem palīdzēja. Vecāki un citi Kovcheg ekociemata iemītnieki, kas varēja un vēlējās mācīt bērnus, sāka

pasniegt nodarbības pirmsskolas vecuma bērniem. Sākumā šīs nodarbības nebija savstarpēji saistītas; vēlāk tika izveidots regulāru nodarbību kurss. Laiku pa laikam vecāki pulcējās kopā, sprieda par to, kādai būtu jābūt skolai, daudz strīdējās, taču nespēja nonākt pie kopīga viedokļa par jaunas skolas izveidi. Šādas diskusijas turpinājās vairāk nekā gadu, kamēr Kovcheg ieradās jauna ģimene, kas ielika pamatus jaunai skolai.

Kā radās skola?

Olga Sidorova, tobrīd divu augošu meitu māte, iepriekš bija strādājusi vienā no Maskavas „alternatīvās izglītības” skolām. Viņa pateica: „Es sāku! Ja jūs vēlaties, jūs varat man pievienoties!” Olgai pievienojās vecāku grupa ar 5-6 gadus veciem bērniem, jo viņiem bija laika paeksperimentēt: 1-2 gadi līdz pirmajiem oficiālajiem eksāmeniem valsts skolā. Olgai bija ļoti skaidra vīzija par skolu, laba izpratne par attīstības mērķiem un soļiem. Pārējie vecāki, kas sadarbojās ar Olgu, arī bija ļoti talantīgu un radoši. Kopīgi viņiem izdevās izstrādāt skolas koncepciju.

Skolas koncepcija

Koncepcija bija balstīta uz vācu Valdorfa un krievu akadēmiķa Ščetiņina skolām, kuras abas ir mēģinājums atmodināt bērnu radošumu un spēju novērot, domāt, analizēt, sintezēt, rezumēt. Skolas organizatori un tās pirmo skolēnu vecāki vienojās par to, ka skolas, pirmkārt, būs bērna personības veidotāja, jo nākamās dzīves ceļš pamatā tiek veidots skolā. Tādēļ jebkurai skolai ir jābūt balstītai uz ideoloģiju, citādi tai nebūs nekādas nozīmes. Skolā diezgan svarīga ir skolotāja, kā personības, loma. Bērni nestudē tikai priekšmetu, bet visu skolotāja pasaules redzējumu. Tādēļ izglītība ir ļoti svarīga skolotāja personība un viņa dzīves koncepcija. Tādēļ Kovcheg skolas koncepciju ir iespējams aprakstīt sekojošā veidā: priekšmetu saturs ir balstīts uz pasaules skatījumu kā filozofiju, bet mācību metodes un līdzekļi nosaka šis saturs

No labi pazīstamajiem mācību līdzekļiem: tekstu grāmatām, vingrinājumu burtnīcām, tāfeles, rādāmā kociņa, sola, ekociemata iemītnieki pārgāja pie citas mācību izpratnes, ko var raksturot kā ļoti radoša savstarpējās apmaiņas procesa zināšanu meklētāja un zinātāja tikšanās vietā. Un šajā gadījumā vecāki kļuva par svarīgu skolas daļu. Tas nozīmē to, ka ne tikai bērns, bet visa ģimene iet skolā.

Prakse

Galvenie pirmā Kovcheg skolas gada skolotāji bija šo bērnu vecāki. Viņi mācīja un kopā ar bērniem nepārtraukti mācījās mācīšanas procesa laikā. Katras nedēļas beigās vecāki – skolotāji izplānoja nākamo nedēļu un apmācības procesa plānošanas laikā veica nepieciešamās korekcijas. Viņi organizēja

tā saukto kopīgo „iedziļināšanos” bērniem mācītajos priekšmetos, kas bija dažu dienu vai vienas – divu nedēļu nepārtraukta padziļināta viena priekšmeta apmācība, kuras laikā abi vecāki un bērni apgūst vispārēju priekšstatu un dziļu priekšmeta izpratni. Skola nebija atdalīta no dzīves, bet kļuva par aizraujošu tās daļu. Bagātas un integrētas pasaules apmācības procesā, skolā sniegtās zināšanas tika apgūtās kā tās daļa.

Jau no pašiem pirmsākumiem īpaša vērība tika pievērsta radošām aktivitātēm. Vecāki un Kovcheg ekociemata iemītnieki, kuru vidū bija daudz mūziķu un mākslinieku, kas spēja nodot savas zināšanas bērniem un pieaugušajiem, mācīja dažādas amatniecības un mūzikas mākslas. Projektu idejas bija veiksmīgas jau no paša sākuma. Visa pirmās klases izglītība balstījās ap ceļošanas ideju. Par gada pamatlīniju tika izraudzīta ģeogrāfija. Vispirms bērni izpētīja māju, tad tās tuvumā esošo teritoriju, un kopumā visu ciematu. Viņi lika uzsvāru uz matemātiku, sagatavoja referātus krievu valodā, un tad sāka pētīt mežus, upes, kalnus, jūras ar karšu un grāmatu palīdzību.

Klase devās braucienos uz tuvumā esošo mežu un piepilsētu. Katram tematam tika atvēlēta viena nedēļa. Par šīs nedēļas materiāliem tika izmantotas dažādas grāmatas, filmas, ceļotāju stāsti. Iegūto zināšanu rezultāts tika izteiks rakstveidā un arī mākslā: viņi gleznoja, veidoja ainavu no māla, utt.

Liela vērība tika pievērsta visu stundas dalībnieku noskaņojumam: vecākiem, kas vadīja stundu, un bērniem. Stundas laikā skolotājam bija jābūt priecīgā noskaņojumā, bet bērniem bija jānāk uz skolu ar prieku. Ja skolotājam bija depresija vai viņš jutās apbēdināts, stundas varēja tikt atceltas. Līdzīgā veidā, ja mazs bērns nevēlējās apmeklēt stundu, viņam tika piedāvāts šodien uz nodarbību neiet.

Sākotnējā ideja tika nedaudz atlikta malā otrajā izglītības gadā, jo bija nepieciešams ievērot stingrākas valsts skolas prasības. „Iedziļināšanās” metode izrādījās ļoti veiksmīga, saskaņā ar to visu nedēļu vai 10 dienas tika mācīts tikai viens priekšmets. Šī īsā laika sprīdī skolēni spēja apgūt lielāko programmas daļu, kas tiek īstenota oficiālajās skolās visa gada garumā. Divi priekšmeti tika likti pamīšus nedēļu pēc nedēļas, piemēram, krievu valoda – lasīšana, matemātika – vide. Ievērojot šo sistēmu skolēni vienas nedēļas laikā spēja iemācīties daudz vairāk materiāla, un viņu zināšanas bija dziļākas, nekā tas parasti notiek daudzu mācību priekšmetu sistēmā. Šie paši principi tika izmantoti turpmākajās nodarbībās.

Sākoties nākamajām nodarbībām, vecāku – skolotāju komanda paplašinājās. Viņi izvēlējās savas metodes, kas daudz vairāk atbilda oficiālās skolas standartiem. Skolas iniciatore, Olga Sidorova, nomira trešajā gadā pēc skolas radīšanas. Tomēr skola savu darbu turpināja, neskatoties uz izaicinājumiem, problēmām un krīzēm, ar kurām tā saskārās. Vecāki un bērni atrodas nepārtrauktā radošā izpētē.

Formāli visi bērni ir saistīti ar vietējām vai Maskavas skolām kā eksterni, un vairākas reizes gadā kārtu eksāmenus.

*Priecīgi par jaunu zināšanu iegūšanu kopīgi.
Irina Popova fotogrāfija*

Antonina Kulyasova

Turpmākā lasāmviela:

• Par Ščetiņina skolu <http://loveforlife.com.au/node/5173>

• Par Valdorfa skolu <http://www.waldorftoday.com/>

• Par Steiner Waldorf izglītību: <http://www.ecswe.org/index.php>

LĒMUMU PIEŅEMŠANAS MODEĻA IZMAIŅAS

Lai radītu harmoniskas attiecības, ar labu gribu un iecietīgu attieksmi vien nepietiek. Lielākām kopienām ir jāapgūst atšķirīgas vadības metodes. Daudzi jauni ekociemati pieņem lēmumus tikai vienbalsīgi. Tomēr līdz ar iedzīvotāju skaita pieaugumu un kopīgo aktivitāšu attīstību, nepieciešamo risinājumu skaits arī turpina augt. Ekociemata vienbalsīga vadīšana kļūst sarežģīta, jo gadījumos, kad savu piekrišanu nesniedz visi iemītnieki, lēmumu pieņemšana tiek nepārtraukti atlikta, un panākot kompromisu, lielākajai daļai ir jāizvēlas alternatīva, kura šķiet sliktāka. Turklāt ne visi iedzīvotāji vēlas iedzījināties katrā lēmumā, un pavada vairāk laika debatējot. Šādā situācijā ekociemati var izvēlēties trīs iespējas:

1. Samazināt kopīgo aktivitāšu skaitu un līmeni (ši ir pati sliktākā, bet diemžēl arī visbiežāk izvēlēta iespēja);
2. Apvienot vienprātību ar citām tradicionālajām lēmumu pieņemšanas metodēm, un deleģēt daļu lēmumu pieņemšanas ekociemata valdei vai īpašām iedzīvotāju darba grupām (skatīt Solbyn ekociemata gadījumu Zviedrijā, un pašnoteikšanās sistēmu šīs grāmatas otrajā nodaļā);
3. Meklējiet, kā uzlabot vadības sistēmu, paši īstenojot vai radot inovatīvas vadības metodes (zemāk tiek piedāvātas dažas Vācijas ekociematu Sieben Linden un ZEGG radītas inovatīvas lēmumu pieņemšanas metodes). Lai gan šīs metodes ir izstrādātas, lai uzlabotu sava ekociemata vadību, tās ir daudzpusīgas un tās ir iespējams izmantot daudzos ekociematos, kad nobriedušais ciemats saskaras ar jaunām pašnoteikšanās problēmām.

EKOCIEMATA SIEBEN LINDEN ČETRU IESPĒJU VIENBALSĪGA METODE, VĀCIJA

Pirms dažiem gadiem ekociemata Sieben Linden Poppau tuvumā, Vācijā, aizstāja savu vienprātības procesu ar jaunu pašu izstrādātu metodi – nevis tādēļ, ka cilvēki pārāk daudz noraidīja, bet gan tādēļ, ka viņi lēmumus nenoraidīja!

Kam tā palīdz

Pārāk daudzi cilvēki cieta klusu, kad viņiem nepatika priekšlikums, jo viņi nevēlējās atturēt citus no tā, ko tie vēlējās saņemt. Šķiet, ka šī četru izvēļu metode palīdz tiem, kas vēlas izteikt savu pilnīga atbalsta trūkumu priekšlikumam, taču nevēlas to pilnībā noraidīt.

Kā darbojas Sieben Linden četru iespēju metode?

Sieben Linden biedriem ir četras iespējas, kad koordinators lūgs pieņemt lēmumu:

1. Pilnībā atbalstu.
2. Pilnībā nepiekrītu, bet es atbalstīšu priekšlikumu.
3. Neatbalstu, bet es palikšu malā.
4. Es to noraidu.

Lai priekšlikums tiktu pieņemts, 75% klātesošo biedru ir jāizvēlas „pilnībā atbalstu”.

Ja divas trešdaļas pilnībā neatbalsta, bet neviens nenoraida, priekšlikums atlikts malā. Nākotnē to var izvirzīt vēlreiz.

Ja kāds noraida

Tam, kas ir noraidījis, ir jānoorganizē mazu grupu tikšanās ar priekšlikuma proponentiem.

Gadījumā, ja kāds tiešām noraida, tad priekšlikums uz divām nedēļām tiek atlikts, kamēr persona, kas ir noraidījusi priekšlikumu, cenšas atrast vēl vienu personu, kas atbalstītu noraidījumu. Ja tas tiek izdarīts, priekšlikums tiek uzskatīts par noraidītu. Ja nē, neviens cits noraidījumu nav atbalstījis, tad priekšlikums tiek uzskatīts par pieņemtu. (Tādējādi nepieciešamība atrast otru personu, kas atbalstītu noraidījumu, kalpo kā uzskatu vienprātība mīnus viena balss.)

Ja priekšlikums tiek noraidīts, divām personām, kuras ir noraidījušas priekšlikumu, ir pienākums piedāvāt alternatīvu problēmas risinājumu. Līdz nākamajai visas grupas sapulcei pēc četrām līdz sešām nedēļām, viņiem ir jāizstrādā jauns piedāvājums, kas atrisinātu šo pašu problēmu.

Sieben Linden izmanto četru iespēju/ trīs ceturtdaļas balsošanas atkāpsistēmu tikai visas grupas sapulcēs, bet ne komitejās, kurās tiek lemts pēc vienprātības principa.

Diana Leafé Christian

Turpmākā lasāmviela:

Ekociemata Sieben Linden mājas lapa <http://www.siebenlinden.de>

HOLAKRĀTIJA, KĀ JAUNA ORGANIZĀCIJAS UN LĒMUMU PIEŅEMŠANAS STRUKTŪRA ZEGG EKOCIEMATĀ, VĀCIJĀ

Plenārsēde. Achim Ecker fotogrāfija

Daudzus gadus kopiena pieņēma svarīgus lēmumus plenārsēdēs pēc vienprātības principa. Lielākajai daļai biedru apnīka ilga lēmumu pieņemšanas process, par lēmumiem neinformēto dalībnieku dēļ, un viņus iedvesmoja jauns lēmumu pieņemšanas modelis un organizācijas struktūra, saukta par holakrātiju.

2009./2010. gadā „Holakrātijas darba grupa” pētīja to, kā vislabāk piemērot holakrātiju „semināru biznesa kopienas” organismā, kas ir ZEGG.

Pēc viena gada sagatavošanas darbiem kopiena bija pielāgojusi jauno modeli, kas nodrošina elastīgas un viegli piemērojamas darbības struktūras, kuras bija nepieciešamas mūsu kopienas modelim.

Lēmumi joprojām ir balstīti uz vienprātības principu, taču tie ir saistīti ar darbības jomām. Dažas esošās struktūras ir iekļautas jaunajā pārveidotajā holakrātijas sistēmā.

Lēmumi, kur tiek pieņemti ZEGG

Sociālie lēmumi: Visi kopienas dalībnieki sanāk kopā plenārsēdē, lai pieņemtu būtiskus sociālos lēmumus, piemēram, par dalību vai ilgtermiņa visiem. Tas parasti notiek vienu vai divas reizes gadā.

Lieli, **pamata finanšu un plānošanas lēmumi** (piemēram, par vairāk nekā 20 000 EUR, un kāda veida mājas mēs vēlamies būt):

Ceļā uz lēmumu. Achim Ecker fotogrāfija

ZEGG ir saimniecības pārziņu pulciņš, tīša uzticamu pilna laika kopienas biedru grupa, kas ir nolēmusi uzņemties pilnu atbildību par gada finanšu saimniecību. To darot, viņiem ir nelielas finansiālas priekšrocības, kā arī atbildība par naudas sagādāšanu, ja saimniecības bilance ir iztērēta. Tā ir apmēram 35 ZEGG biedru grupa, un viņi pieņem lielus finanšu lēmumus pēc vienprātības principa. Jaunus biedrus grupā uzņem pēc vienprātīgas piekrišanas, ja viņi ir pieteikušies un izpildījuši nosacījumus. Viens finanšu nosacījums ir 3000 EUR aizdevums kopienas vajadzībām.

Šī saimniecības pārziņu grupa regulāri tiekas divas reizes gadā, un atkarībā no nenokārtotajām problēmām, arī biežāk.

Visus **citus jautājumus** pieņem vadības komanda vai arī tie nonāk tieši grupās, kuras ir saistītas ar konkrēto darbības jomu. Un tās darbojas pēc holokrātijas principa.

Kas ir Holokrātija?

Holokrātija ir organizācijas centrā esoša pilnīga organizācijas operētājsistēma, kas ietver elastīgumu un adaptēšanās spēju. Nosaukums attiecas uz vadību ar holarhijas palīdzību, vai dabisku organizācijas struktūru.

Šim ZEGG holokrātijas modelim ir trīs galvenie elementi:

- Organizācijas struktūra, kuras ir balstīta uz pašpārvaldes apliem,
- Vadības struktūras process, kas nošķir taktiskās no stratēģiskajām sapulcēm,
- Un dinamiska, elastīga vadība vai vadīšana, kas ir balstīta uz jaunāko pieeju.

Pašpārvaldes „apļi” aptver konkrētas kopienas darbības jomas vai citus aspektus. Mēs aplūkojam dažādas darbības jomas kopienā un skaidri nodalījām atbildības. Tagad darbības jomas ir organizētas kā „pašpārvaldes apļi” ar lielu neatkarību pieņemt lēmumus kopienas labā, un realizēt katra apļa mērķi.

Esošās darbības jomas ir

- Piegādes aplis (virtuve, pirkumi, dārzs, ražas un ēdienu uzglabāšana),
- Semināru biznesa aplis,
- Teritorijas komandas aplis (ēku, teritorijas, infrastruktūras uzturēšana),
- Finanšu, biroja & rīkotājdirektora aplis,
- Sociālais aplis.

Šie apli tiekas regulāri vienu reizi mēnesī, un tiem ir noteikti mērķi, lomas, un atbildības. Lielākajai to daļai ir arī apakšapļi. Sapulces izmanto integrētās lēmumu pieņemšanas, dinamiskās vadības metodes, un katra sapulce tiek skaidri iepļānota kā operatīvā, stratēģiskā vai vadības sapulce.

Augstākā līmeņa operatīvā institūcija (izpildorgāns) ir vadības komanda. Katrs aplis izmanto integrējošās vēlēšanas pārstāvja izvēlei. Tas pārstāv apla kontekstu un intereses, tā sauktajā „pārstāvniecības saitē” vadības komandā.

Mazas grupas diskusija. Achim Ecker fotogrāfija

Tā saukto „vadības saiti”, kas ir atbildīga par to, lai nodrošinātu plašākas vadības komandas nodomu veikšanu aplī holokrātijā, nosaka vadības komanda. Bieži vien šo lomu izvēlas pats aplis.

Vadības komanda pieņem lēmumus, kuri ir ārpus viena apla atbildības. Tiek pieņemti plašāka mēroga finanšu lēmumi, tiek atspoguļoti esošie pasākumi, un sagatavoti stratēģiskie lēmumi. Ja mums ir ļoti vispārīgi lēmumi, kas ir jāpieņem, vadība sasauc saimniecības pārziņu un visu pilntiesīgo biedru plenārsēdī. Visbūtiskākos lēmumus pieņem visa kopiena vienbalsīgi.

Holokrātijas modelis

Nedaudz sīkāk par to, kā mēs strādājam ar dažādiem Holokrātijas elementiem

Pašorganizācija tiek vadīta ar vadības struktūras procesa palīdzību, kas nošķir operatīvos procesus (darbu paveikšanu) no stratēģiskajiem (politikas) procesiem (kā mēs sevi organizējam, lai padarītu darbu).

Operatīvi katrs aplis organizē iknedēļas taktisko sapulci, ļaujot apla dalībniekiem sinhronizēt darbu, apmainoties ar informāciju un pieņemot operatīvus lēmumus. Taktisko un stratēģisko sapulču nodalīšana nodrošina daudz koncentrētāku un efektīvāku lēmumu pieņemšanas kultūru, kas paaugstina gan operatīvā, gan politikas procesa kvalitāti.

Papildus iknedēļas taktiskajām sapulcēm, aplis pulcējas retāk (piemēram, reizi mēnesī) uz stratēģiskajām sapulcēm. Šīs sapulces ir par oficiālās politikas lēmumiem, lomām un atbildībām,

kuras tiek radītas, mainītas vai atņemtas ar „integrētās lēmumu pieņemšanas” palīdzību. Integratīvās vēlēšanas nozīmē to, ka balsošanu par kāda kompetenci, un nevis par simpātiju. Pirmajā raudā skaļi tiek pausti ieteikumi tā, lai ikviens iesaistītais varētu dzirdēt iemeslus, kādēļ pēc manām domām kāds ir kompetents šim darbam. Ir arī otrais raunds, kurā ikviens „integrē” iepriekš dzirdēto informāciju un sniedz gala balsojumu. Persona, kura ir saņēmusi visvairāk balsu ir ievēlētā persona, ja viņš/ viņa piekrīt pieņemt šādu rezultātu.

Priekšrocība ir tāda, ka jūs varat dzirdēt to, kādēļ cilvēki par jums balso – tas rada lielāku caurspīdīgumu un uzticību. Kopienai patīk šis jaunais vēlēšanu veids, un mēs to izmantojam apļos, un ļoti reti arī lielajā kopienā.

Vēl viens Holakrātijas princips ir „dinamiskās vadības” prakse, kā tā tiek saukta Holakrātijā. Tā ir jaunākās pieejas forma. Mērķis ir darboties spējīgs lēmums, nevis tā brīža „vislabākais” lēmums. Vislabākais lēmums parādās laika gaitā, integrējot lēmumā jaunu informāciju. Šī principa mērķis ir nonākt pie vislabākā risinājuma ilgākā laika periodā, vienmēr sapulcēs meklējot darboties spējīgu ceļu, un nepārtraukti integrējot jaunu informāciju, tiklīdz tā laika gaitā kļūst pieejama.

Tas kalpo, lai novērstu daudz „traucējumu”, un palīdzētu organizācijai pieņemt ātrus, darboties spējīgus lēmumus, kuri laika gaitā tiek dinamiski vadīti, pamatojoties uz reālo datu situāciju.

ZEGG Holakrātijas modeļa aprakstītie aspekti tiešā veidā ietekmē mūsu kopienas dinamiskumu un produktivitāti, jo lēmumus ir iespējams pieņemt daudz ātrāk, kad mērķis ir pieņemt darboties spējīgu lēmumu. Iepriekš mēs vienmēr tikām apturēti, cenšoties atrast vislabāko lēmumu tagad un uz visiem laikiem. Turklāt šie principi rada kvalitatīvākus un labākus ilgtermiņa risinājumus. Modeļi ir iespējams saprast, kā organizācijas un saskarsmes praksi, kas rada:

- Daudz efektīvāku lēmumu pieņemšanu;
- Lielāku skaidrību par to, kas par ko ir atbildīgs;
- Hierarhijas un uz plenāriem balstītas demokrātijas aizstāšanu ar apliem (holoniem), kam var būt vai nu ļoti specifiska vai plaša joma;
- Skaidru informācijas plūsmu starp darbības jomām (apljiem);
- Iespēju vienmēr paturēt prātā kopienas vīziju, kā tās darbības pamatu.

Kopienas „intensīvākās darbības laikā” 2011. gada janvārī mēs ievēlējām „visaugstāko institūciju” Holakrātiskajā struktūrā, Vīzijas padomi. Tās darbības lauciņš nav operatīvais darbs. Tā vietā Vīzijas padomes locekļiem tiek uzticēta ZEGG starppersonu skatījuma piemērošanas loma. Tā pēta jautājumus: Ko ZEGG vēlas pasaulei sniegt? Ko pasaule vēlas no ZEGG? Tad tā noformulē attiecīgus uzdevumus, kurus tā deleģē Vadības komandai.

Mūsu Vīzijas padomē ir pārstāvētas sekojošas lomas:

- Ekoloģija un ilgtspējīgums;
- Ekonomika;
- Izpēte un izglītība;
- Kopiena, bērni un veci cilvēki;
- Garīgums, mīlestība un attiecības;
- Reģionālā ietekme;
- Starptautiskā ietekme.

Trīs Vīzijas padomes locekļi nekad nav dzīvojuši ZEGG. Viņi piedāvā svarīgu perspektīvu ārpasaules skatījumā.

Mūsu kopiena īsteno šo modeli jau divus gadus. Process joprojām nav pabeigts. Šobrīd mēs varam teikt, ka Holakrātija ir padarījusi mūsu lēmumu pieņemšanas procesu daudz plūstošāku un skaidrāk saistītu ar cilvēku atbildībām.

No otras puses Holakrātijas modelis tika izstrādāts hierarhijas uzņēmumiem, kas vēlējās padarīt hierarhijas piramīdu līdzienāku. Tas netika izstrādāts nodomātai kopienai. Mūsu mērķis ir pielāgot to mūsu vajadzībām, un likt kopienai ar visiem tās sociālajiem aspektiem ienākt Holakrātijas biznesa struktūrā. Tas mums nav viegls un ātri realizējams uzdevums. Parasti doma ir, ka visiem biedriem būtu jābūt viena apla daļai, un tādējādi pārstāvētiem lēmumu pieņemšanas struktūrā. Vēl viens trūkums ZEGG ir tas, ka tam ir daudz pašnodarbinātu locekļu, kas strādā ārpus kopienas, kas nav neviena apla daļa. Tādēļ jautājums par informācijas plūsmu vēl nav pilnībā atrisināts. Bet mēs esam pārliecināti, ka ejot šo ceļu, mēs izstrādāsim arī nākamos soļus.

Ina Meyer-Stoll, Achim Ecker, ZEGG kopiena, Vācija

LĒMUMU PIEŅĒMŠANA NOBRIEDUŠĀ EKOCIEMATĀ: SOLBYN EKOCIEMATĀ, ZVIEDRIJĀ

Lēmumu pieņemšana ekociematos bieži vien ir spējas rīkoties nenovēršanu kopienas krīžu gadījumā un ekociemata dzīvotspējas nodrošināšanas noteicošais faktors. Solbyn ekociematam, kā vienam no Zviedrijas vecākajiem un lielākajiem ekociematiem, ir izdevies izdzīvot un tikt galā ar lēmumu pieņemšanu tādā veidā, kuru lielākā daļa iemītnieku ir atzinusi par pietiekamu, bet ar uzlabošanas iespēju.

Solbyn ekociemats pamazām izauga no desmitgadi ilgušā nākotnes iemītnieku plānošanas procesa, lai gan lielākā daļa no tiem nekad nepārcēlās uz ekociematu. 1978. gada oktobrī par vidi ieinteresētu draugu grupa satikās Dalby, lai apspriestu ekociemata ideju. 1979. gadā grupas diskusijām pievienojās arhitekts Krister Wiberg no Lundas Tehniskās universitātes. Tā rezultātā radās 50 saimniecību ekociemats, Zviedrijas otrais ekociemats un joprojām viens no lielākajiem Zviedrijas ekociematiem. Solbyn ir izstrādājusi daudz sarežģītāku organizāciju ap lēmumu pieņemšanu, nekā tas ir redzēts citos, mazākos un jaunākos ekociematos. Tā attīstījās, lai nodrošinātu formālas iespējas vadīt (valde), galvenā lēmumu pieņemšanas procesa atraktivitāti (ikmēneša kopienas sapulces) un papildus pieņemšanas centienu (pa e-pastu atsūtītas anketas) apvienojumu, lai iesaistītu kopienas vadībā arī dalībniekus ar minimālu dalību.

Valdes sapulces ir diezgan formālas ar „noteiktu” dienas kārtību, kas tiek arī ievērota. Valdes sapulču dienas kārtību nodrošina HSB Zviedrijas īrnieku – īpašnieku kooperatīvā mājokļu asociācija, un Solbyn nešķiet, ka tai būtu jānovirzās no šī modeļa. Valdes sapulces vada priekšsēdētājs un dokumentē sekretārs. Valdes priekšsēdētāju un sekretāru ievēl uz diviem gadiem. Lēmumu pieņemšanas modeļa veids mainās un nepastāv nekādi īpaši noteikumi, kā nonākt pie lēmuma. Tiek izmantots gan vienbalsīgs balsojums, gan balsu vairākums. Sapulču protokoli tiek rūpīgi pierakstīti un izsūtīti pa pastu.

Kopienas sapulces ir mazāk formālas un dažkārt iemītnieki tās uzskata par „pārāk anarhistiskām”. Sapulcēs drīkst piedalīties ikviens Solbyn iemītnieks. Šīm kopienas sapulcēm arī ir strukturēts dienas plāns, un to cenšas ievērot, taču ne vienmēr tas izdodas. Līdzīgi valdes sapulcēm, arī katrai kopienas sapulcei ir priekšsēdētājs un sekretārs. Kopienas sapulces priekšsēdētājs un sekretārs katru mēnesi mainās. Par viesu uzņemšanu un sapulces organizēšanu atbildīgā saimniecība katru mēnesi mainās pēc rotācijas principa. Viesu uzņemošā Solbyn saimniecība nodrošina kopienas sapulcēm kafiju un

kūkas, un tas ir pierādījis savu nozīmīgumu šo svētdienas pēcpusdienu sapulču apmeklētībā. Lēmumu pieņemšanas modeļa veida kopienas sapulcē var mainīties, atkarībā no katras dienas kārtības pozīcijas, izmantojot, vai nu vienprātības principu, vai balsošanu. Iemītnieki uzsver to, ka lēmumu Solbyn ir balstīti uz sociālajiem vai ekoloģiskajiem kritērijiem. Pieņemot lēmumus iemītnieki galvenokārt apsver to, kas būtu labi kopienai, un labi, vai nebūtu kaitīgi, apkārtējai videi. Solbyn iemītnieki uzskata, ka arī finansiālie un juridiskie ierobežojumi varētu kalpot par lēmumu pieņemšanas kritērijiem kopienā. Sapulču protokoli arī tiek rūpīgi pierakstīti un izsūtīti pa pastu.

Siltumnīca ekociematā Solbyn. Fotografija no Solbyn personīgā arhīva

Lai sagatavotos kopienas diskusijām un sniegtu nedaudz vairāk laika pārdomāt nākamo diskusiju tēmas, Solbyn kopienas locekļiem tiek nosūtītas **anketas**. Tā kā visi neapmeklē kopienas sapulces, anketas piedāvā visiem iemītniekiem dalības veidu. Lai arī ne visi atbild uz anketas jautājumiem. Anketas tiek izmantotas svarīgiem jautājumiem, un tiek nosūtītas ar e-pasta palīdzību visiem iemītniekiem mēnesi pirms lielās sapulces. Tas ļauj ikvienam saņemt un izlasīt anketas ziņojumu pirms lielās sapulces.

Informācija par pieņemtajiem lēmumiem tiek izplatīta ar darba kārtības un protokolu palīdzību, kas tiek izdrukāti un pakarti kopienas namā pie ziņojumu dēļa, kā arī ar īpašu pa pastu nosūtītu paziņojumu palīdzību tā, lai ar tiem varētu iepazīties visa kopiena.

Cilvēki novērtē lēmumu pieņemšanas procesus personīgi un subjektīvi, un viņu apmierinātība vai nepatīkas var atspoguļoties viņu balsojumā (vai nebalsošanā) par valdes locekļu pārvēlēšanu gada sapulcē. Turklāt, gada sapulču dalībnieki var parādīt savu viedokli, atbalstot vai pretojoties kopējo projektu īstenošanai, vai vienkārši piedaloties vai nepiedaloties regulārajās kopienas sapulcēs. Sapulcēs vienmēr var spontāni uzdot jautājumus. Iedzīvotāji var uzdot jautājumus par to, kam tika izlietota konkrētā naudas summa, vai apšaubīt konkrētu investīciju pozīciju. Atbildes ir jāatzīmē un jāiekļauj protokolos, kuri visiem ir pieejami. Tādējādi jebkurš iemītnieks var izvirzīt savu ideju vai iebildumu ikmēneša sapulcēs, un lielajās sapulcēs vienmēr ir jautājumu daļa. Vienu reizi Solbyn centās izmantot veicinātāju, lai atrisinātu kopienas nesaskaņu, un tas tika novērtēts un bija nepieciešams. Taču veicinātāju izmantošana nav izplatīta, tā kā bez hierarhijas struktūra ekociematā ir neformāla, kas grupām neļauj tik vienkārši pieņemt veicinātāju.

Vienmēr pastāv draudi, ka laika gaitā ekociematā valdošais entuziasms samazināsies, kā rezultātā pietiekams cilvēku skaits nejutīsies atbildīgi par kopienu. Pirms vairākiem gadiem šāds zemākais punkts iestājās arī Solbyn, kad aizvien mazāk cilvēku apmeklēja kopienas sapulces. Ikmēneša sapulcēs, kuras tika noturētas svētdienas pēcpusdienā, parasti bija pārstāvētas ne vairāk par pusi saimniecību. Tā kā tas bija nobriedis ekociemats, daži cilvēki, kas bija nodzīvojuši Solbyn jau ilgāku laiku, uzskatīja, ka viņi jau pietiekamu laiku ir veltījuši daudz pūļu kopienas labā; kopienas vadība vairs nav tik svarīga, kā tas bija pašos pirmsākumos.

Robert Hall

Turpmāka lasāmviela:

· Ekociemata Solbyn mājas lapa <http://www.solbyn.org/>

· Yilmaz, Delfin; Kazbekov, Kirill un Titiz, Merve (2011). „Stratēģiskas ilgtspējīgas attīstības lēmumu pieņemšana atlasītos Zviedrijas ekociematos”, Ekociematu ilgtspējīgas lauku attīstības sociālā gadījuma izpēte 1:2011: saite <http://goo.gl/rFFleB>

EKOCIEMATA ILGTSPĒJĪGUMA TESTS

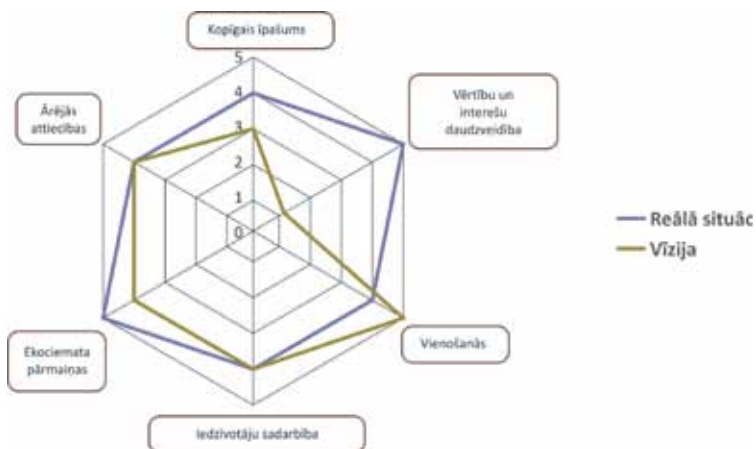
Zemāk jūs atradīsiet ekociemata ilgtspējīguma testu, kas ir izstrādāts starptautiskā projekta „Ekociemati lauku attīstībai” ietvaros.

Tests ir instruments:

- Ilgtspējīgas ekociemata vīzijas izveidei;
- Ekociemata patiesās situācijas diagnozei;
- Plaisas starp vīziju un realitāti novērtējums;
- Uzlabot nepieciešamo ekociemata vadības aspektu identificēšana.

Tests ir balstīts uz zirnekļa tīkla atšķirību analīzi, kas padara atšķirību noteikšanu starp reālo situāciju ekociematā un vēlamās situācijas analīzi sešās galvenajās ekociemata dimensijās, kuras ir svarīgas ekociemata ilgtspējīgam, vienkāršāku. Atšķirība tiek mērīta, aizpildot anketu, un katra atbilde tiek novērtēta, izmantojot 5 punktu skalu.

Jūs varat aizpildīt anketu tiešsaistē <http://balticecovillages.eu/lv/ekociemata-pasnovertesanas-tests> un saņemt Zirnekļa tīkla atšķirību diagrammu.

Zirnekļa tīkla atšķirību diagramma

Ekociemata pašreizējās vadības rezultāts (sarkanā līnija) daudz nav mainījiesies no vīzijas (zaļās līnijas). Gadījumā, ja rezultāts rāda kaut ko pavisam atšķirīgu, veiciet sekojošus soļus:

- 1) Konstatējiet, kurām dimensijām ir vislielākās atšķirības;
- 2) Centieties atrast veidus, lai pārvirzītu reālo situāciju vēlamajā virzienā, piemēram, organizējiet apmācību, kā izvairīties no nesaskaņām un integrējiet atšķirīgas dažādu ekociemata iedzīvotāju kopienas grupu attieksmes vai īstenojiet papildus vadības pasākumus, kuri būtu orientēti uz īpašām kopienu grupām;
- 3) Pārbaudiet to, cik reāla un sabalansēta ir jūsu ekociemata vīzija, un apspriediet iespējamās ekociemata modeļa un dzīves organizēšanas korekcijas.

Zemāk jūs atradīsiet īsās analīzes anketu ar 12 jautājumiem.

JAUTĀJUMI VĒLAMĀS SITUĀCIJAS DIAGNOSTICĒŠANAI

Vai ekociemata dzīvei būtu jābūt organizētai tā, lai tā iemītniekiem būtu pēc iespējas vairāk kopīpašumu?

<i>Atbildes (Izvēlieties vienu no tām)</i>	<i>Rezultāts</i>
Ekociematā nav jābūt gandrīz nekādiem kopīpašumiem.	1
Tikai konkrētiem objektiem, par kuriem ir panākta vienošanās ekociemata dibināšanas laikā, ir jābūt kopīpašumā.	2
Dažiem īpašumiem ir jābūt kopīgiem, bet kopīpašuma objektu nepieciešamība ir nepārtraukti jāpārskata.	3
Nekustamajam īpašumam ir jābūt kopīpašumā.	4
Nekustamajam īpašumam un lielai personīgo naudas ienākumu daļai ir jābūt kopīpašumā.	5

Vai ekociemata iemītnieku apvienošanai, lai sadarboties ir nepieciešamas vienādas vērtības un intereses?

<i>Atbildes (Izvēlieties vienu no tām)</i>	<i>Rezultāts</i>
Neskatoties uz atšķirībām, cilvēki var apvienoties viens ar otru.	1
Iemītnieku vērtības un intereses var atšķirties, sadarbībā galvenajam ir jābūt iecietīgumam.	2
Iemītnieku vērtību un interešu daudzveidība palīdz sadarboties, ja jūs izmantojat īpašas atšķirīgu attieksmju integrēšanas metodes.	3
Ir nepieciešama iemītnieku pamata vērtību saskaņa.	4
Lielākās daļas iemītnieku vērtībām un interesēm ir jābūt vienādām, un, ņemot jaunus biedrus, tas ir jāņem vērā.	5

Cik daudzas vienošanās iedzīvotāju starpā ir nepieciešamas, lai nodrošinātu jūsu kopienas darbību?

<i>Atbildes (Izvēlieties vienu no tām)</i>	<i>Rezultāts</i>
Kopienas darbību ir iespējams nodrošināt bez jebkādām vienošanām.	1
Daudzas vienošanās ir iespējams panākt tad, ja parādās pastāvīgs konflikts.	2
Ekociemata dibināšanas laikā ir nepieciešama vienošanās par noteikumiem, kas regulē galvenos ekociemata dzīves aspektus.	3
Ekociemata dibināšanas laikā ir nepieciešama vienošanās par noteikumiem, kas regulē galvenos ekociemata dzīves aspektus, un jauni noteikumi ir jārada arī pēc pieprasījuma.	4
Nepieciešams maksimāli liels skaits likumu, noteikumu un kārtības, kas regulē visus ekociemata dzīves aspektus.	5

Cik ciešai ekociemata iemītnieku starpā ir jābūt komunikācijai un sadarbībai?

<i>Atbildes (Izvēlieties vienu no tām)</i>	<i>Rezultāts</i>
Sapulces ir jāorganizē tikai tad, kad tās ir nepieciešamas, lai apspriestu ekociemata vadību vai pārvaldītu ekociemata teritoriju.	1
Periodiski ir jāorganizē sapulces, lai apspriestu ekociemata vadību vai pārvaldītu ekociemata teritoriju.	2
Papildus sapulcēm par ekociemata vadības jautājumiem, ir jāuztur regulāra komunikācija brīvajā laikā un jāorganizē dažādi sabiedriskie pasākumi.	3
Papildus regulārajai komunikācijai brīvajā laikā, un sapulcēm par ekociemata vadības jautājumiem, saskarsme ir jāuziet savstarpējās palīdzības veidā, piemēram, pieskatot bērņus, palīdzot veikt montāžu ēkās, ar dārzkopību, utt.	4
Būtu jāorganizē visa ekociemata vai tā iemītnieku grupas kopīga saimnieciskā darbība un savstarpējā palīdzība, un brīvajā laikā ir jāuztur maksimāla komunikācija.	5

Cik bieži būtu jānotiek ekociemata vadības pārmaiņām?

<i>Atbildes (Izvēlieties vienu no tām)</i>	<i>Rezultāts</i>
Ekociemata vadības noteikumiem ir jābūt stabiliem, tiem, kas ar šiem noteikumiem nav apmierināti, kopiena ir jāpamet.	1
Pārmaiņu iemeslam ir jābūt tādiem jautājumiem, kuri var iznīcināt kopienu.	2
Pārmaiņām ir jānotiek, reaģējot uz pastāvīgām kopienas vadības nesaskaņām.	3
Ekociemata vadības uzlabojumiem ir jārodas no jebkuras vērtīgas idejas par veidu, kā to sasniegt.	4
Ekociemata vadības modelis ir periodiski jāpārskata un nepārtraukti jāuzlabo.	5

Vai jūsu ekociematam ir aktīvi jāreklamē ekociematu kustības idejas sabiedrībā?

<i>Atbildes (Izvēlieties vienu no tām)</i>	<i>Rezultāts</i>
Nē.	1
Aktīvai ekociemata dalībai ekociematu kustības organizācijās ir jābūt pietiekamai.	2
Ekociematam ir jāizplata ekociematu kustības idejas sabiedrībā (piemēram, ar mediju, sabiedrībai atvērto durvju dienu, konsultāciju un prakses palīdzību).	3
Ekociemata kopienai ir jāizplata ekociemata kustības idejas plašā sabiedrībā un nevalstiskajās un politiskajās organizācijās.	4
Ekociematam ir jāklūst par ekociematu kustības centru, kuru atbalsta dažādas nevalstiskās un politiskās organizācijas.	5

JAUTĀJUMI REĀLĀS SITUĀCIJAS DIAGNOSTICĒŠANAI

Cik daudz kopīpašumu ir jūsu ekociematā?

<i>Atbildes (Izvēlieties vienu no tām)</i>	<i>Rezultāts</i>
Ekociematā ir kopīpašums.	1
Kopīpašums veido vairākus konkrētus objektus, par kuriem tika panākta vienošanās ekociemata dibināšanas brīdī.	2
Norunāto objektu saraksta pārskatīšanas rezultātā, kopīpašuma objektu skaits palielinās/ samazinās.	3
Nekustamais īpašums ir kopīpašumā.	4
Nekustamais īpašums un liela personīgo naudas ienākumu daļa ir kopīpašumā.	5

Vai ekociemata iemītnieku vērtību vai interešu atšķirības izraisa kopienā nesaskaņas?

<i>Atbildes (Izvēlieties vienu no tām)</i>	<i>Rezultāts</i>
Iemītnieku vērtību vai interešu atšķirības bieži izraisa nesaskaņas kopienā.	1
Iemītnieku vērtības un intereses atšķiras, bet viņi ir iecietīgi viens pret otru.	2
Iemītnieku vērtības un intereses atšķiras, bet viņiem izdodas integrēt dažādas attieksmes.	3
Vērtību vai interešu atšķirību dēļ, kopienā reti kad ir kādas nesaskaņas.	4
Lielākās daļas iemītnieku vērtības un intereses ir līdzīgas, un tas nerada nesaskaņas kopienā.	5

Kā jūs vienojaties par ekociemata kopienas darbību?

<i>Atbildes (Izvēlieties vienu no tām)</i>	<i>Rezultāts</i>
Ekociematā netiek izmantotas vienošanās.	1
Vienošanās tiek izstrādātas, parādoties problēmai.	2
Ekociemata dibināšanas laikā mēs vienojamies par galvenajiem noteikumiem, kas regulē galvenos ekociemata dzīves aspektus.	3
Ekociemata dibināšanas laikā mēs vienojamies par galvenajiem noteikumiem, kas regulē galvenos ekociemata dzīves aspektus, un mēs radām jaunus noteikumus pēc pieprasījuma.	4
Ekociemata dibināšanas laikā mēs vienojamies par likumiem, noteikumiem un kārtību, kas regulē visus ekociemata dzīves aspektus, un tie tiek periodiski atjaunināti.	5

Cik cieša un komunikācija un sadarbība jūsu ekociematā?

<i>Atbildes (Izvēlieties vienu no tām)</i>	<i>Rezultāts</i>
Sapulces tiek organizētas tikai pēc vajadzības, lai apspriestu ekociemata vadības jautājumus vai pārvaldītu ekociemata teritoriju.	1
Periodiski tiek organizētas sapulces, lai apspriestu ekociemata vadības jautājumus vai pārvaldītu ekociemata teritoriju.	2
Papildus sapulcēm par ekociemata vadības jautājumiem, brīvajā laikā tiek uzturēta regulāra komunikācija, un tiek organizēti dažādi sabiedriskie pasākumi.	3
Papildus regulārai komunikācijai brīvajā laikā un sapulcēm par ekociemata vadību, komunikācija tiek uzturēta savstarpējās palīdzības veidā, piemēram, pieskatot bērņus, palīdzot veikt montāžu ēkās, ar dārzkopību, utt.	4
Tiek organizēti visa ekociemata vai iemītnieku grupas biznesi un savstarpējā palīdzība, tiek uzturēta maksimāla komunikācija brīvajā laikā.	5

Kad notiek jūsu ekociemata vadības pārmaiņas?

<i>Atbildes (Izvēlieties vienu no tām)</i>	<i>Rezultāts</i>
Ekociemata vadības noteikumi ir stabili, tiem, kas ar šiem noteikumiem nav apmierināti, kopiena ir jāatstāj.	1
Vienīgais pārmaiņu iemesls ir jautājumi, kas var iznīcināt kopienu.	2
Pārmaiņas notiek, reaģējot uz pastāvīgām ekociemata vadības nesaskaņām.	3
Ekociemata vadības uzlabojumi rodas no jebkuras vērtīgas idejas par veidu, kā to sasniegt.	4
Ekociemata vadības modelis tiek periodiski atjaunināts un tiek nepārtraukti uzlabots.	5

Vai jūsu ekociemata aktīvi reklamē ekociematu kustības idejas sabiedrībā?

<i>Atbildes (Izvēlieties vienu no tām)</i>	<i>Rezultāts</i>
Nē.	1
Ekociemats piedalās ekociematu kustības organizācijās.	2
Ekociemats uzņemas konkrētas iniciatīvas, reklamējot ekociematu kustības idejas sabiedrībā.	3
Ekociemats ir pārstāvēts nevalstiskajās un politiskajās organizācijās, un citos veidos reklamē ekociematu kustības idejas sabiedrībā.	4
Ekociemats ir centrs, kas reklamē ekociematu kustības idejas sabiedrībā, un to atbalsta nevalstiskās un politiskās organizācijas.	5

Šo anketu un detalizētākas analīzes anketu ar 36 jautājumiem jūs varat atrast:

<http://balticecovillages.eu/lv/ekociemata-pasnovertesanas-tests>

Izmantojiet tiešsaistes rīku un saņemiet testa rezultātus savā e-pastā.

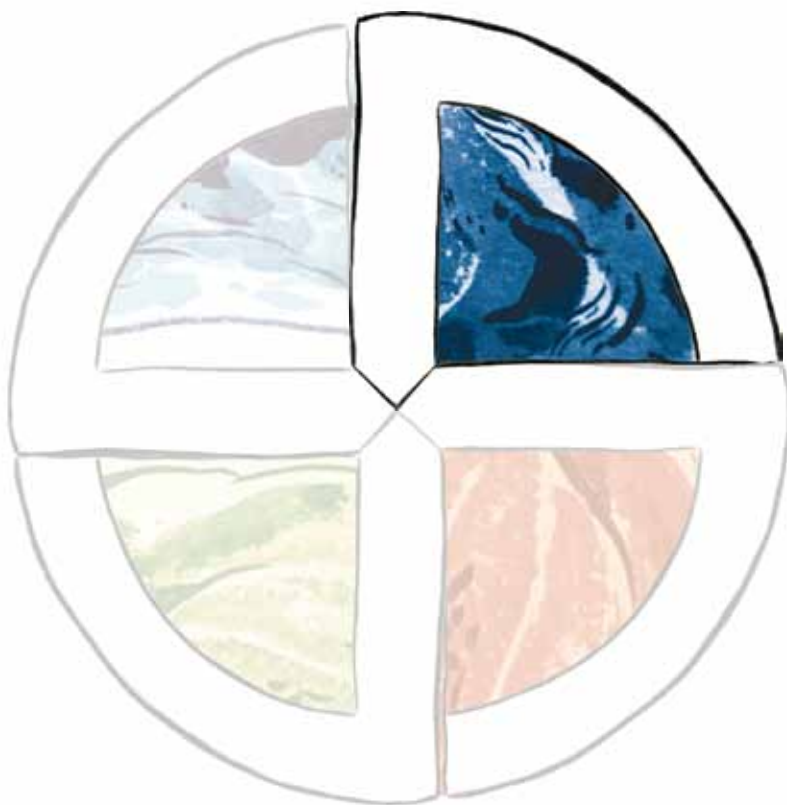
PADOMI NOBRIEDUŠAM EKOCIEMATAM

(Balstīts uz Baltijas jūras reģiona ekociematu pieredzi)

- Periodiski pārbaudiet attālumu starp ekociemata vīziju un reālo dzīvi. Konstatējot lielu atšķirību, ir laiks parūpēties par ekociemata ilgtspējīgumu. Jums ir jāatrod divējāds līdzsvars: 1) pārvietojiet reālo situāciju uz vīziju vai/ un 2) pārdomājiet vīziju, un vienojieties ar kopienas locekļiem par jaunu jūsu ekociemata modeļa versiju.
- Ekociemata pašpārvaldes uzlabošanas procesam ir jābūt pastāvīgām, lai izvairītos no stagnācijas, un sistēmas nespējas atspoguļot sabiedrības gribu.
- Parūpējieties par bērnu iesaistīšanu ekociemata dzīvē un viņu izglītību, kura būtu balstīta uz ekociematu kustības idejām un pieredzi.

4. stadija

ŪDENS SEZONA

Nepeldiet lejup pa straumi, paši kļūstiet par straumi.

Izvilums no Ekociemata ļaudīm: **STĀSTS PAR SADARBĪBU**

Skolotājs gatavojās stundai, kurā viņam bija jāizskaidro bērniem atšķirības starp elli un debesīm. Viņš patiesi nevēlējās biedēt bērnus ar velniem ellē. Tāpat arī viņam nebija saprotama stāsta par bērnu priekiem debesīs. Viņš devās gulēt nomocījies, un naktī viņam parādījās sapnis, ka pie viņa ieradās eņģelis, kas piedāvāja noorganizēt ceļojumu uz debesīm un elli. Skolotājs ar prieku piekrita, cerot saņemt nepieciešamo informāciju.

– Tagad mēs esam ellē, – noteica eņģelis. Skolotājs palūkojās apkārt. Elle izskatījās savāda. Kā jau tradicionālajā stāstā, tur atradās milzīgi burbuļojoši katli, kurus aptvēra liesmas. Bet grēcinieki netika vārīti katlos, viņi vienkārši stāvēja ap katliem, un veica savādas kustības. No milzīgajiem katliem nāca garda ēdiena smaržas. Skolotājs redzēja, ka visiem elles iemītniekiem bija milzīgas pavārnīcas, un viņi centās iegūt nedaudz sautējuma no katla. Tomēr pavārnīcas bija tik smagas, un tām bija tik gari kāti, ka nevienam neizdevās tikt pie ēdiena. Viņi mēģināja atkal un atkal, bet sautējums vienmēr iekrita atpakaļ. Dažreiz šķita, ka dažiem cilvēkiem tūlīt izdosies pacelt pavārnīcu, bet galu galā viņiem pietrūka spēka, un ēdiens iekrita atpakaļ katlā, uzšļakstinot uz grēciniekiem vārošu maisījumu. Visi izskatījās ārkārtīgi noguruši un izsalkuši.

– Un tagad mēs dodamies uz debesīm – sacīja eņģelis, – un skolotājs pamanīja, ka viņi nonāca citā vietā, kura arī bija pilna ar vārošiem katliem. Vienīgā atšķirība no elles bija tas, ka debesu ļaudis sēdēja grupās blakus katliem un priecīgi sarunājās viens ar otru. Skolotājs paskatījās uz vārošajiem katliem, un ieraudzīja, ka viņiem arī bija milzīgas pavārnīcas. Tomēr cilvēki izskatījās paēduši un laimīgi.

– Kādēļ viņi negrib ēst? – jautāja skolotājs eņģelim.

– Viņi tikko ir paēduši, – atbildēja eņģelis.

– Bet kā viņi to varēja izdarīt, jo pavārnīcas ir tikpat smagas kā ellē, – jautāja pārsteigts skolotājs.

– Tas ir pavisam vienkārši – atbildēja eņģelis.

– Viņi necēla pavārnīcu vieni paši, bet to darīja grupās, un pēc tam viņi kopīgi paēda.

EKOCIEMATA DZĪVES CIKLA 4. STADIJA. **KOPĪGĀ KREATIVITĀTE.** **(KĀ NODOT UZKRĀTO PIEREDZI SABIEDRĪBAI?)**

“Nevērtējiet katru dienu pēc ražas, kuru jūs novācat, bet gan pēc sēklām, kuras jūs iesējat.”

Roberts Luiss Stīvensons

Katrs ekociemats ir individuāls un unikāls. Tomēr vislabākās prakses būtu jākopē. Ekociemata dzīves cikla laikā iegūtā pieredze kļūst par svarīgi zināšanu avotu citiem ekociematiem un plašākai sabiedrībai. Pašam ekociematam ir jābūt ieinteresētam izplatīt ekociemata radītās zināšanas, tā kā centieni mācīt citus ir it īpaši iedarbīgs veids, lai paši mācītos. Kļūstot par zināšanu centru, ekociemats nodrošina iemītņiem iespēju „mācīties, mācot citus”.

Pašā sākumā lielākā daļa ekociematu izplatīja savas zināšanas citu ekociematu iemītņiem, vēlāk dažādu nevalstisko organizāciju biedri vai individuālie eksperti kļuva par studentiem. Pakāpeniski „skolotāja – studenta” attiecības var attīstīties par partnerību, tad attiecību hierarhijas daba pārveidojas par dialogu. Nākamais solis ir partnerība, kas ietver ne tikai zināšanu apmaiņu, bet arī jaunu zināšanu radīšanu. Ekociematam pievienojoties uz partnerību balstītu radošo zināšanu attīstībai, pastāv iespēja ne tikai kritizēt pašreizējo dzīvesveidu, kā planētas ekoloģiskajai situācijai kaitīgu, bet arī izstrādāt un piedāvāt sabiedrībai jaunus veidus, kas varētu mainīt pašreizējo enerģijas, barības, lauksaimniecības, dzīvojamo ēku celtniecības, teritorijas plānošanas, izglītības un citas dominējošās sistēmas.

Ekociemata dzīves cikla 4. stadijas galvenie elementi

MĀCĪTIES MĀCOT UN ORGANIZĒJOT SABIEDRISKOS PASĀKUMUS

Daudzi ekociemati tika nodibināti, lai radītu dzīvesvietu, kas būtu attālā vietā no nepieņemamā sabiedrības dzīvesveida. Bieži vien nepiederošo personu apmeklējumi tiek uzskatīti par ekociemata dzīves cikla pirmajās stadijās izveidotā dzīvesveida draudiem. Tomēr laika gaitā ekociemati kļūst aizvien atvērtāki sabiedrībai. Nobrieduši ekociemati parasti vēlas nodot uzkrātās zināšanas plašākai sabiedrībai. Tas tiek darīts dažādos veidos: organizējot apmācību, prakses vietas, diskusijas, kultūras un sabiedriskos pasākumus, konsultācijas, utt. Lai turpinātu attīstību, ir svarīgi atskārst to, ka citu mācīšana, dažādu pasākumu organizēšana, ir pašattīstības process. Apmācība, saskarsme un diskusijas ar citādi domājošiem cilvēkiem padziļina un padara skaidrākas esošās zināšanas, parāda jaunas iespējas, un sekmē ekociematu kustības attīstības iespējas.

VĀCIJAS EKOCIEMATS ZEGG, KĀ SEMINĀRU CENTRS

Dzīvošanas un mācīšanās centrs ZEGG.
Achim Ecker fotogrāfija

Kopīgās āra vakariņas. Achim Ecker fotogrāfija

ZEGG ir gara vēsture, kā 1978. gadā ar nolūku radītai kopienai, un 1991. gadā uzsāktam ekociematam. ZEGG kopiena ir izstrādājusi atvērtās sirds saskarsmes kultūru, kuru bieži vien slavē tā ciemiņi. Soli pa solim ekociemats ir kļuvis par semināru centru, kas piedāvā programmas, kuras ir balstītas uz pašu pieredzi dzīvošanas kopienā, ilgtspējīguma un komunikāciju jomās.

Katru gadu ZEGG notiek četri lieli festivāli un daudzi semināri. Īpašas ekspertīzes jomas ir kopienu būvniecība un saskarsme (skatīt 2. nodaļas stāstu par ZEGG forumu), māksla un radošums, permakultūra un ilgtspējīgums, kā arī mīlestības un attiecību jautājumi.

Kopienu būvniecības apmācību dalībnieki apgūst to, kā cilvēki pulcējas kopienās un projektos, kā komandas. „Man personīgi kopienas būvniecība ir patīess piedzīvojums” sacīja viens no pagājušā gada dalībniekiem. „Atrašanās tik tuvu kopā grupā parādīja jaunas manis puses.” Tu iemācies par sevi savstarpēji mijiedarbojoties ar sabiedrību, un iegūsti instrumentus, lai rīkotos ar grupas procesiem. Semināri ir izstrādāti ikvienam, kas meklē savas dzīves nozīmi un pamatīgāku pieredzi. Tie ir īpaši

vērtīgi projektu iniciatoriem un ikvienam „darba ar cilvēkiem” profesijas pārstāvim. Dalībnieki var padziļināt savas personīgās līdera īpašības, attīstīt empātiskās saskarsmes prasmes un uzlabot savu spēju, izveidot un vadīt komandas un grupas savstarpēji sadarbojoties.

Turklāt kopiena piedāvā viesiem iespēju atnākt un pastrādāt līdzās tās locekļiem, apgūstot dārzkopību, permakultūru un augsnes uzlabošanu un sniedzot tiešu un taustāmu kopienas pieredzi darbībā. Darba programmas piedāvā iespēju palikt un pastrādāt ZEGG par nelielu samaksu vai vispār bez maksas. Ikviens var izbaudīt kopienu, kopīgi pastrādājot un iepazīstoties

Klusa meditācija. Achim Ecker fotogrāfija

ar grupas dinamiku un praktizējot skaidru komunikāciju. Šāds darbs sniedz tiešu ieskatu permakultūrā, ekoloģiskajā dārkopībā un būvniecības, kā arī virtuves darbos.

Ina Meyer-Stoll

PASAKU MĀJAS „UNDĪNE” AKTIVITĀTES, LATVIJA

Biedrība „Pasaku māja „Undīne” – Zaļais ordenis” ir juridiski reģistrēta eko kopiena, kas rīkojas pilsētas vidē Dubultos (Jūrmalā). Kopienas darbības joma ir sadalīta, un tiek izmantota, kā interaktīva publiskā telpa, un vienlaicīgi arī amatieru kultūras centrs. Tā ir kļuvusi daudziem cilvēkiem par simbolisku, gandrīz vai neticami veiksmes stāstu. „Pasaku māja „Undīne” – Zaļais ordenis” kalpo par piemēru tam, ka pat ar maziem līdzekļiem, ir iespējams attīstīt kultūrvides objektu, kas spēj darboties ilgtermiņā, kas piesaista cilvēkus iesaistīties diskusijās, iegūt informāciju, veicina studijas un radošuma izpausmes. Socioloģiskie pētījumi ir pierādījuši to, ka kvalitāte un jēgpilna sabiedrības komunikāciju vieta veicina savas zemes un valsts emocionālo pievilcību.

„Undīnes” mērķis ir saglabāt un atjaunot pasakas, ētiskās vērtības, tautas tradīcijas, veselīgu dzīvesveidu, dzīves cienīšanu, godīgu un radošu darbu savas valsts un cilvēku labā.

Pasaku mājas ikdienas dzīvi var uzskatīt par nepārtrauktu interaktīvo pasākumu ciklu, kur katrs apmeklētājs kļūst par dalībnieku, zīmē, rada māla skulptūras, glezno uz sienām, mēbelēm, audekla vai citām lietām, rada instalācijas, vides objektus un praktiskus priekšmetus. Viss tas rada pasaku māju un apkārtni, patīkamu un noslēpumainu noskaņojumu, kas ienāk pasaulē tajā brīdī, kad ļoti atšķirīgiem cilvēkiem – profesionāliem māksliniekiem un bērniem, kas tikko ir uzsākuši staigāt, veciem cilvēkiem un pusaudžiem, hipijiem un cilvēkiem no oficiālām delegācijām, ziedu audzētājiem, cilvēkiem, kas pastaigājas pa mežu, un visiem tiem, kas skatās no saviem datoriem, pankiem un zinātnu doktoriem, astronomijas faniem un tiem, kas raizējas par zivīm, visiem tiem cilvēkiem, kas vienmēr gaidīja kaut ko neparastu, visiem vienlaicīgi ir dota likumīga iespēja uzbūvēt savas sapņu pils.

*„Pasaku mājas „Undīne”” pagalma dekorācijas
Lieldienu svinībām. Dainas Saktiņas fotogrāfija*

Visi nosauktie pasākumi parasti notiek sestdienās, kā Vidus zemes māģijas spēles daļa. Pilns spēles cikls ir aptuveni 11 mēneši, un katra spēles cikla beigās, augusta sākumā tiek noturēts Zaļā ordeņa – Pasaku mājas „Undīnes” festivāls. „Undīne” ir atvērta gan visiem kopienas locekļiem, gan ieinteresētajām pusēm.

Pasaku māja tika izstrādāta kā alternatīva vide ar alternatīviem pasākumiem, likumiem un sajūtām. Iesaistoties šajā vidē, radās vēlme pēc alternatīvas laika skaitīšanas sistēmas. Tika izstrādāti vairāki varianti, meklējot piemērotu laika skaitīšanas sistēmu. Pasaku mājas „Undīne” iniciatoriem bija iespēja izvēlēties jebkuru no 100 vai 1000 kalendāriem, tā kā pasaulē pastāv ļoti daudzas laika skaitīšanas sistēmas, taču visinteresantākais šķita saules kalendārs. Šajā sistēmā saule ir faktors, kam ir daudz lielāka ietekme uz cilvēku dzīvi nekā mēnesim. Vēl viens iemesls par labu saules kalendāram bija tas, ka šī laika skaitīšanas sistēma ir daudz kārtīgāka, iekšēji pamatotāka un loģiskāka nekā tradicionālā laika skaitīšanas sistēma. Gregoriāņu kalendārs attīstījās politisku faktoru rezultātā, un tas neatšķiras nedz savas astronomiskās precizitātes, nedz simbolisma, nedz iekšējās kārtības dēļ. Ir grūti teikt, vai saules kalendārs ir vislabākais, ko jūs varat dabūt, tomēr latvieši ir saglabājuši daudz informācijas par

to. Visām apkārt esošajām tautām bija līdzīga laika skaitīšanas sistēma pirms kristietības periodā. Iespējams, ka tas tā bija konkrētās vēsturiskās situācijas dēļ, valsts statusa neesamības dēļ, informācija par saules kalendāru Latvijā ir saglabājusies līdz pat mūsdienām.

Lai attīstītu latviešu tradīcijas, izmantojot saules kalendāra sistēmu, un, lai apvienotu „Undīnes” kopienas dalībniekus, tika aizsākta tradīcija „Saule – 8” festivāls. Kopš uzsākšanas laika festivāls tiek organizēts regulāri. „Saule – 8” ietver astoņus saules kalendāra notikumus visa gada garumā.

Gada sadalījums saskaņā ar saules kalendāru ir sekojošs:

1. Četri ekliptiskie periodi sadala gadu ceturkšņos:
 - a. Ziemas un vasaras saulgriežos:
 - Ziemassvētki** – gada īsākā diena, garākā nakts.
 - Vasaras saulgrieži** – gada garākā diena, īsākā nakts.
 - b. Pavasara un rudens periodi:
 - Liieldienas** – diena un nakts ir vienāda garuma.
 - Miķeļdiens** – diena un nakts ir vienāda garuma.
2. Katrs ceturksnis ir sadalīts uz pusēm, kas atbilst klimata pārmaiņām dabā:
 - a. **Metenis** – starp Ziemassvētkiem un Liieldienām.
 - b. **Ūsiņš vai Sv. Jura diena** – starp Liieldienām un Vasaras Saulgriežiem.
 - c. **Māras diena** – starp Vasaras Saulgriežiem un Miķeļdienu.
 - d. **Mārteņdiens** – starp Miķeļdienu un Ziemassvētkiem.

Gadā, kopā ar ekliptiskajiem periodiem, ir astoņi notikumi, kurus izraisa saules gaismas palielināšanās vai samazināšanās, un saņemta siltuma daudzums. Latvieši šos astoņus gada notikumus sauc par gadskārtām.

Gadskārta ir svarīgu saules gada notikumu secība, kas gadu no gada atkārtojas ar nemainīgu precizitāti. Gadskārtas svētkus var uzskatīt par svarīgu senā laika skaitīšanas elementu, jo pateicoties tiem, konstanta saules ritma precizitāte tiek pielāgota senajam kalendāram.

„Undīnes” organizētā „Saule – 8” festivāla ietvaros tiek svinēti sekojoši svētki:

Metenis

Saskaņā ar seno saules kalendāru, metenis ir katra jaunā pavasara sākums, pēdējā, un tādēļ arī visspilgtākā, skaļākā un priecīgākā Masku diena.

Metēndienas masku gājiena dalībnieki tiek saukti par Metēndienas bērniem vai budējiem. Tā ir diena, kad Laima dod dāvanas gan bērniem – Jaunā gada simboliem, gan budējiem – laimes vēlētājiem, svētības nesējiem. Mazi bērni to saņem no saimniecības pieaugušo pārstāvju rokām Metēndienas rotaļu un spēļu laikā, bet masku gājiena dalībnieki to saņem no ciemata saimnieku rokām. Metēņa tradīcija ir jo tālāks ir gājienš, tālāk tiks iests masku gājiena dienā, jo būs labāk.

Pavasara saulgrieži (Liieldienas)

Lielā diena vai Liieldienas, arī sauktas par Lielādienu, Lindinu, Leudinu, un Leldiņu (dažādos Latvijas dialektos) ir saules svētki, tā simbolizē gaismas un dzīvības uzvaru pār tumsu un nāvi, kad tumšie ziemas spēki atkāpjas, lai atstātu vietu gaismai un siltumam, kas atnesīs dzīvību zemei un augiem.

Saules kalendārs, informācijas avots
<http://www.dievturi.org/gadskarta.htm>

Latviešu tautas tradīcijās, Lieldienas iezīmēja pavasara laiku, kad diena kļuva garāka par nakti. Lieldienās, kad saule aust un riet, tās ēna parāda taisnu līniju virzienā no rietumiem uz austrumiem. Šī līnija tiek saukta par saules ceļu, un dabā tā ir atzīmēta kā strauts, kas plūst saules virzienā Lieldienu rītā. Daudzu gadu garumā latvieši ir saistījuši šī strauta ūdeni ar maģisku, veselību un skaistumu vairojošu spēku.

Lielajā dienā ir daudz rituālo darbību, kuras ir jāveic, lai nodrošinātu to, ka nākamo laika periodu vada dabas ritmi. Viena no galvenajām Lieldienu aktivitātēm ir saistīta ar šūpošanos.

Ūsiņš (Sv. Jura diena)

Saskaņā ar seno, pirmskristietības perioda mitoloģiju, Ūsiņš ir gaismas dievs – gaismas un siltuma uzvara. Visi rituāli, kas ir saistīti ar ūdeni, zirgiem, bitēm, kā arī jebkurām citām maģiskām, bet tajā pašā laikā absolūti praktiskām darbībām šajā un iepriekšējā dienā, saullēkta sagaidīšana Ūsiņdienā, viss tas kopā neilgu laiku atpakaļ bija cieši saistīts ar dvēseles skaidrību un nemirstības simbolu.

Ūsiņš ir vasaras sākums, kad palielinās dienasgaisma, līdz ar sajūtām, arī enerģija; ir prieks dzīvot dabā un cilvēku vidū.

Vasaras saulgrieži

Pastāv pieņēmums, ka visvecākais šo vasaras saulgriežu svētku nosaukums bija Zāļu diena, nevis Vasaras saulgrieži vai Jāņu diena. Svinēšanas laikā ir 21. vai 22. jūnijs, atkarībā no katra astronomiskā gada saulgriežu perioda.

Saulgriežu dienā, dzīvību vairojošie spēki ir visintensīvākie: augos, dzīvniekos, cilvēkos un dabā kopumā. Arī cilvēks ir nonācis tik tuvu, cik vien tas ir iespējams, maģiskajam dabas enerģijas avotam.

Vasaras saulgriežu nakts ir īsa; tādēļ mums ir jāiemācās to atbilstoši pavadīt. Vasaras saulgriežu nakts liek mums pamanīt to, ka dzīve ir īsa, un mums tā ir jānodzīvo jēgpilnā veidā.

Viens no visraksturīgākajiem, nozīmīgākajiem un obligātajiem latviešu vasaras saulgriežu rituālajiem elementiem ir kroņi. Aplis ir viens no vissvarīgākajiem burvestības elementiem. Mēs varam norobežoties no kaut kā ar apļa palīdzību, un tāpat ir iespējams sakoncentrēt enerģiju šāda apļa vidū. Jūs varat palielināt savu spēku, veidojot aplus. Rituālu vietu vienmēr ieskauj aplis. Senā latvieša dzīvesvietu vienmēr norobežoja sēta – apļa simbols. Aplis ir arī saules simbols. Kronis ir apļa izpildījums vasaras saulgriežos. Tas ir radīts, izmantojot dažādu zāļu spēku. Latviešu tautasdziesmās ir apbrīnojama viedokļu vienotība par to, no kā ir jāpin vainagi. Vīriem tie tiek izgatavoti no ozola zariem. Pastāv liela sievu vainagu dažādība. Tie tiek pīti no ziedošām pļavu puķēm vai ozola lapām ar iepītām Jāņu zālēm. Meitenēm vainagi tiek vīti no smilgām, pieaugušām meitām vainagi tiek pīti no ziediem un zaļas zāles. Visas precētas sievas velk galvā ozola koka zaru un ziedu vainagus. Senie latvieši Jāņu dienā kronēja ar vasaras saulgriežu vainagiem virkni dažādi objektu: cilvēkus, mājdzīvniekus, dzīvojamo māju sienas un logus, laidarus, klētis, kūtis un instrumentus. Tas kalpoja par dziļu kroņa maģiskās nozīmes apliecinājumu Jāņu dienas rituālam. Jāņu dienas kronis ir cilvēka un dabas kopības sajūta, vēlme būt par gleznainā vasaras brīnuma daļu priecīgā veidā. Tā ir sevis dekorēšana, saskaņā ar emocionālo pacēlumu, un tajā pašā laikā šī emocionālā pacēluma un unikalitātes sajūtas radīšana. Kroņa uzlikšana kādam galvā ir cēlsirdības, sirsnīguma un draudzības izpausme. Senajās tautasdziesmu maģiskajās formulās, kuras ir saistītas ar Jāņu vainagu uzlikšanu galvā, ir ietvertas cilvēka dzīves un viņa praktiskās darbības pozitīvi novēlējumi. No Jāņu zālēm, kas ir salasītas aiz trejdeviņiem kalniem, nopītais vainags ir kā maģisks aplis, kas aizsargā mūs no nelaimēm, slimībām un ļauna vēlētajiem, kad tas mums ir galvā.

"Pasaku mājas "Undīne"" pagalma dekorācijas Lieldienu svinībām. Dainas Saktiņas fotogrāfija

Vasaras saulgrieži atzīmē vasaras vidu; tas ir zāļu laiks dabā. Tas ir laika periods, kad puse no saules gada ir pagājusi. Ir ticējums, ka Vasaras saulgriežos, dvēselei ir iespēja iekļūt aizsaulē, ja tās ir izpildījusi visu, kas tai bija jāpaveic uz Zemes. Kopumā dvēselei bija jāpavada diezgan neliels laika posms uz Zemes nekā aizsaulē.

Māras diena

Tās ir vasaras beigas, briedums, zemkopības svētki. Tas ir arī cilvēka briedums simboliskā veidā, dzīves iekšējā uguns. Tiek svinēts dzīves spēks. Mājās ienes uguni, kurinot klētiņu (maizes krāsni, veicot dažādas darbības rijā). Garā pārejas perioda laikā, labība tiek laika apstākļu šaustīta, miltu vārpas pārvēršas par maizes klaipiem. Simboliskā veidā tā ir cilvēku dzīve no dzimšanas, pieaugšanas un dzīves pārbaudījumi, un iegūtās atziņas līdz brieduma gadiem.

Augustā Māra – materiālās pasaules aizbildne – kļūst par vissvarīgāko dievību. Tā rūpējas par mājām un ģimeni, tās materiālo stabilitāti, it īpaši par māti un viņas bērniem, ģimenes un saimniecības veselību un labklājību. Mārai, Lielajai mātei vai Pasaules mātei, ir dažādas izpausmes. Pamatā tā ir visu elementu vadītāja: Uguns māte, Zemes māte, Vēja māte un Ūdens māte.

Miķeļdiena (rudens saulgrieži)

Miķeļdiena ir jumta klāšanas vai ražas svētku diena – pēdējā ražas laika diena, kad ar maģisko rituālu palīdzību tiek mēģināts nodrošināt veiksmi nākamajā gadā un iegūt Jumja – lauku gariņa – labvēlību.

Īsu laika sprīdi gaismas un tumsas attiecība ir līdzsvarā. Ir ražas novākšanas laiks. Jumis slavē auglīgumu, kas ir augsnes auglīguma spēka iemiesojums un ir saistīts ar pazemi, tādēļ ražas laikam seko mirušo dvēseļu barošanas laiks. Tas bija mirušo dvēseļu pievilināšanas laiks, lai dvēselei būtu iespēja atgriezties uz zemes. Tiek uzskatīts, ka no visām dziņām, garda ēdiena ēšana vienmēr ir bijusi visstiprākā dziņa, no kuras ir grūti atteikties.

Senajā laika skaitīšanas sistēmā, Miķeļdiena atzīmē rudens saulgriežus, kad aizejošā saule ir nonākusi pusapļa viduspunktā, un diena un nakts atkal ir vienāda garuma. Ziemeļu puslodē saule apspīd zemi retāk pēc Miķeļdienas, dienas kļūst īsākas, bet nakts garākas. Latviešu teikā par sauli, tā tiek atspoguļota, kā saules meitas noslīkšana pavasarī: gaisma samazinās, jo saule iet apkārt raudādama, skumstot pēc savas meitas.

Mārtnidiena

Māra ievada rudens iestāšanos, bet Mārtnidiena noslēdz mirušo dvēseļu laiku. Tas ir ziemas sākums. Dabā ir jūtams klusums un dzestrums. Tas ir maskarādes laiks, kad ir iespēja kļūt par kādu citu, joprojām saglabājot savu es. Šis ir laika periods, kad cilvēki, kam nepatīk ziema, vienkārši eksistē, nevis enerģiski dzīvo.

Saskaņā ar latviešu tradīcijām, pamatā Mārtnidiena ir saistīta ar darba gada beigām, tās ir arī ganu laika beigas, un visas dīvās dabas sagatavošanās ziemai.

Latvieši uzskata Mārtnidienā par pēdējo rudens dienu un pirmo ziemas dienu. Tā bija diena, kad visiem rudens darbiem bija jābūt pabeigtiem, labībai bija jābūt nokultai, zemei uzartai. Pēc šīs dienas, zeme dodas atpūsties, un, ja to patraucē, uzarot to, tad nākamajā gadā uz šīs zemes nekādas ražas nebūs.

Mārtnidiena bieži vien tiek pieminēta saistībā ar Ūsiņu vai Sv. Jura dienu. Ja pirmā atvadās no rudens, un sagaida ziemu, tad otrā atvadās no ziemas, un sagaida vasaras iestāšanos.

Ziemas saulgrieži (Ziemassvētki saskaņā ar Kristietību)

Ziemassvētki ir ceturtnie un pēdējie saulgriežu svētki – tas ir laiks, kad ir visīsākā diena un visgarākā nakts. Pēc Ziemassvētkiem saule sāk atgriezties un dienas kļūst garākas. Sulgriežu diena ir 22. decembrī. Tomēr, saskaņā ar latviešu tautasdziesmām un citiem materiāliem, Ziemassvētkus svinēja 3-4 dienas no 20-21. decembra.

Tie ir pakāpeniskas gaismas atgriešanās svētki. Balža dedzināšanas nakts ir visgarākā nakts. Tas ir saules meitas precību laiks. Gatavošanās svētkiem ir jāsāk labu laiku iepriekš: jāiztīra pagalmi, jāizpušķo istabas ar dažādiem no salmiem, kaltētiem ziediem, koka skaidām, putnu spalvām un vilnas izgatavotiem ornamentiem. Puzuri ir īpaši populāri Ziemassvētkos – tie ir piekārti ornamentī, kas tiek izgatavoti no maziem salmu vai niedru gabaliņiem, uzverot tos uz vilnas dzijas, kā arī mazas saulītes - kartupeļi iesprausti salmi un niedres.

Tiek gatavoti īpaši ēdieni un dzērieni. Tika uzskatīts, ka kūkas šņukurs (smeceris, kūķis vai koča dažādos Latvijas dialektos) (Ziemassvētki tika uzskatīti par kūkas smecera vakaru), pupas, zirņi, melnais pudiņš pīrāgi un alus bija svarīgi Ziemassvētku pusdienu ēdieni.

Ziemassvētku vakarā bija blūķa velšanas pasākums (kas tika saukts par Blūķa vakaru) – tas ietvēra iepriekš sagatavota liela ozolkoka blūķa vilkšanu no vienas mājas uz otru (dažkārt ap vienas mājas pagalmu) un tā sadedzināšanu, sasniedzot pēdējo māju. Daži cilvēki uzskatīja, ka blūķis simbolizē sauli; cilvēki velk to uz priekšu un liek tai atgriezties, citi domāja, ka velkot blūķi no vienas vietas uz citu, viņi savāca visas problēmas un neveiksmes, no kurām atbrīvojās, tās sadedzinot.

Pasākumu tēmu izvēle un pasākumu biežums

Saules kalendāra pasākumi („Saule – 8” festivāls) notiek ievērojot saules kalendāra sistēmu, festivāli tiek organizēti, ievērojot ritmu, kas nosaka katra pasākuma tēmu un laiku. Katra festivāla saturs un sniegums mainās atkarībā no pieejamajiem māksliniekiem un to organizatoru idejām.

Katru sestdienu, bez izņēmumiem, notiek atvērtās dienas. Visu sestdienas atvērtā durvju dienu programma tiek izvēlēta atkarībā no nedēļas pasākumu un kopienas pašreizējām vajadzībām.

Informācijas izplatīšana sabiedrībai par pasākumiem

Visa informācija par pasākumiem tiek izplatīta „Undīnes” mājas lapā, nosūtot to uz kopienas locekļu e-pasta adresēm, reklamējoties vietējos informācijas avotos, ievietojot dažādās grupās, kuras sociālajos portālos ir izveidojuši cilvēki ar līdzīgām interesēm, kā arī izplatot mutiski no cilvēka uz cilvēku.

„Undīne” ir ļoti pārāpdzīvota sestdienās, kad ikviens sev atrod kaut ko, ar ko nodarboties. Saules kalendāra pasākumu svinības ir ļoti labi apmeklētas, un tā ir ierasta prakse, ka tos apmeklē cilvēki, kas nepieder pie „Undīnes” kopienas.

Tā kā visi pasākumi ir bezmaksas, cilvēkiem patīk tos apmeklēt, turklāt tie, kas jau vienreiz ir apmeklējuši „Undīni”, nāk atkal un uzaicina savus draugus, kā arī personīgi piedalās pasākumu organizēšanā. Pasaku māja nešķiro cilvēkus, ikviens ir laipni gaidīts. Tomēr pastāv stingri noteikumi, ka „Undīnes” teritorijā netiek atļauts alkohols, Coca-Cola un smēķēšana.

Informācijas avots www.undine.lv

Turpmācai lasāmvielai:

Ekociemata „Pasaku māja „Undīne”” mājas lapa: <http://www.undine.lv>

PASAULES MIERA DIENAS DĄBRÓWKA, POLIJĀ

Ekociemata Vietējā alternatīvajā sabiedrībā (L.A.S.) galvenokārt dzīvo mākslinieki, mūziķi, gleznotāji, dizaineri, un arhitekti. Vienu reizi gadā L.A.S. organizē sabiedrisku pasākumu – Pasaules Miera Dienas, kad cilvēki no Dąbrówka un tuvākajiem ciematiem (un daļēji arī no visas valsts un pasaules) pulcējas, lai apmeklētu mūzikas koncertus, kuru laikā tiek reklamēts eko dzīvesveids, un tiek stiprināti sabiedriskie sakari savā starpā.

Cilvēkus saista līdzīgas sabiedriskās pazīmes; viņi ir pret vai atbalsta konkrētus eko vai ne eko aspektus, darbības, produktus, utt. Katras pasaules miera dienas Dąbrówka apmeklē simtiem cilvēku.

Kur viesi apmetas?

Pasaules miera dienas tiek organizētas vasarā, un visi apmetas daļējos kempingos, kuri atrodas Słomińscy īpašuma teritorijā. Tas ir vislabākais risinājums, pirmkārt, lai noorganizētu vietu liela cilvēku skaitam, otrkārt, tas ir cieši piederis pie eko dzīvesveida – atrašanās dabas un citu līdzīgi domājošu cilvēku tuvumā.

Ko apmeklētāji ēd?

Ēdiens, kas ir saistīts ar ciemata iedzīvotājiem, šajā gadījumā ar organizatoriem un viesiem, arī ir tuvu attiecību izpausmes veids. Ēdienu gatavo vietējie iedzīvotāji, un arī viesi. Līdzīgi kā normālā gadatīrē, ēdiens tiek novietots koncerta zonas tuvumā, un katrs cilvēks var iegādāties to, ko vēlas. Saskaņā ar ekoloģisko dzīvesveidu, ēdiens tiek pasniegts uz kāpostu lapām.

Ko nozīmē „pirkšana” šajā kontekstā?

Lai izvairītos no daudzām problēmām, kuras ir saistītas ar nodokļiem, organizatori (Słomińscy ģimene un kaimiņi no Dąbrówka) ražo papīra ķieģeļus (kaut ko līdzīgu vietējai valūtai), kuri ir paredzēti, lai atbalstītu vietējās biedrības darbību. Katrs Pasaules miera dienas apmeklētājs iegādājas šādus ķieģeļus, un vēlāk šie ķieģeļi kļūst par maksāšanas instrumentu Pasaules miera dienu laikā. Šobrīd viena ķieģeļa cena ir 2 Polijas zloti, t.i., aptuveni 0,5 EUR. Tas ir vislabākais risinājums abām pusēm – organizatori saņem līdzekļus par savām aktivitātēm, un apmeklētāji jūtas droši, jo parastā nauda apgrozībā netiek izmantota. Zādzības iespējamība šādējādi tiek samazināta līdz minimumam, turklāt, tiek novērsta naudas koncepcija un tās milzīgā ietekme uz cilvēkiem. Vienīgais, kas ir svarīgs, ir dzīvošana dabas tuvumā. Katrs ķieģelis tiek saukts par „falemkā”. Rezumējot Pasaules miera dienu laikā, spēkā ir tikai „falemkas”, nekādas citas valūtas netiek pieņemtas.

Kopīgie uzskati un pārliecība

Pasaules miera dienas nav tikai mūzikas festivāls, bet tas ir kopīgo aktivitāšu un ekoloģiskā dzīvesveida reklamēšanas instruments. Piemēram, 2012. gadā Polijā notika protesti par ģenētiski modificētiem organismiem. Ekociemata iemītnieki iesaistījās ģenētiski modificēto organismu aizliegšanai Polijā. Pasaules miera dienas 2012. gadā galvenokārt balstījās uz draudiem, kurus rada ģenētiski modificēto organismu (GMO) ieviešanas iespēja Polijas tirgū. Lielākā daļa dalībnieku piedalījās protestos pret to, lai Polijas prezidents likumu par ģenētiski modificētiem organismiem neizsludinātu. Šāda pārliecība un dzīves stila pieeja veido stipru saikni starp Pasaules miera dienu organizētājiem un apmeklētājiem. Tās nosaka kopīgus mērķus un uzvedības.

Saistībā ar Pasaules miera dienu

Katrs Pasaules miera dienas pasākums ir saistīts ar kādiem konkrētiem pasākumiem. 2012. gadā Słomińscy ģimene un kaimiņi no Dąbrówka organizēja tradicionālā Polijas ciemata dienas – gatavojoties

Pasaules miera dienu pasākumam. Šī pasākuma plānā bija Pārgērbsnās ballīte, Drēbju maiņas iniciatīva – no vienas garderobes uz citu, Dąbrówka cilvēku akrobātu šovs, filmu demonstrēšana un kampaņas „Apturiet ĢMO” prezentācija.

Kad Słomiński kungam jautāja, kādēļ Pasaules miera dienas nav tik labi izreklamētas valstī, viņš atbildēja, ka tie, kas par tām vēlas zināt, tie arī uzzinās, tāpat arī viņi nejut, ka varētu novadīt Pasaules miera dienas tūkstošiem cilvēku lielai auditorijai.

Tas, kas ir acīmredzams, ir tas, ka cilvēki no Dąbrówka inficē viens otru ar labu ticību, dzīves stilu un pārliecību. Iespējams, ka tas arī ir Dąbrówkas Pasaules miera dienu fenomēns.

Lai saņemtu plašāku informāciju par Pasaules miera dienām, jūs varat apskatīt filmu par koncertiem, kas ir pieejama tīmekļa vietnē: <http://www.youtube.com/watch?v=LI-cut3cfp8>, kā arī daudzas citas filmas ir apskatāmas YouTube tīmekļa vietnē.

Gabriela Górewicz

SADARBĪBA

Dažāda veida sadarbība ar citiem ekociematiem, organizācijām vai indivīdiem ir svarīga ekociematu kustības daļa. Pirmos soļus ielika Ross un Hildur Jackson 1987. gadā nodibinātais Gaia trests, kura mērķis bija popularizēt savu uzskatu, ka cilvēkiem ir laiks pieņemt jaunu dzīves pieeju. Galvenās problēmas veidoja jaunas koncepcijas, kā organizēt mūsu dzīvesveidu līdzās viens otram un dabai, un kā uz šo visu balstīties, izstrādāt tehnoloģijas un ekonomikas. Rezultātā Gaia trests uzmēmas iniciatīvu radīt Dāņu un starptautisko ekociematu tīklu. 1993. gadā Gaia trests uzsāka pirmo valsts ekociematu organizāciju, Dānijas ekociematu tīklu. Drīz pēc tam, 1995. gadā Findhorn tika izveidots Globālais ekociematu tīkls (GET), kad kopā sapulcējās vairāk nekā 350 personas no 40 valstu ekociematiem. Mūsdienās GET ir pārstāvji visās pasaules valstīs, ar daudziem valsts tīkliem un ekociematiem, kā tā pilntiesīgiem dalībniekiem. Kopš 2000. gada GET ir konsultantu statuss Ekonomisko un sociālo lietu padomē (ECOSOC) un tas ir pārstāvēts regulārajās operatīvajās sanāksmēs ANO galvenajā mītnē. Tajā pašā laikā pastāv daudzi neatkarīgi tīkli, kas apvieno ekociematus reģionālajā līmenī.

20. gadsimtā parādījās jaunas ekociematu kustības tīklu veidošanas formas. Tīkli kļuva decentralizēti; tie pulcēja cilvēkus komandas darbam ar mērķi radīt kaut ko jaunu. Lielākā daļa no tiem ir divpusēji vai daudzpusēji, un pulcē kopā ne tikai ekociematu iedzīvotājus. Jaunās paaudzes tīkli ir balstīti uz platformu, un apvieno dažādas biedru grupas, kuras ir saistītas ar platformu. Piemēram, tīkls, kas ir balstīts uz dabisko lauksaimniecību apvieno dārzenus un augļus, kas tiek audzēti izmantojot dabiskās lauksaimniecības metodes, audzētājus un patērētājus (skatīt stāstu par Lietuvas dabiskās lauksaimniecības tīklu nākamajā nodaļā). Jaunās paaudzes tīkli ne vienmēr veicina ekoloģiskā dzīvesveida popularizēšanu, bet palīdz izveidot jaunus ekonomiskos, sociālos un kultūras uzvedības veidus, kas var mainīt izplatītās sistēmas un sniegt iespēju palielināt harmoniju attiecībās ar dabu un sevi.

Zemāk tiek iepazīstināts ar diviem sadarbības modeļiem. Pirmais stāsts ir par Zviedrijas ekociematu tīklu, kas ir organizēts tradicionālajā veidā. Pēc asociācijas nodibināšanas, entuziastu grupa ir iesaistīta informācijas izplatīšanā, apmācībā, kopīgu pasākumu organizēšanā un ekociematu interešu pārstāvēšanā politiskā līmenī. Otrais stāsts iepazīstina ar Melkys ekociemata Lietuvā organizēto tīklu, tas ir balstīts uz jaunu decentralizētu tīklu veidošanas modeli ar mērķi nodibināt sakarus ar dažādām organizācijām un indivīdiem, un iedrošināt viņus sniegt savu ieguldījumu attiecīgajos ekociematu kustības projektos komandas darba veidā.

ZVIEDRIJAS NJORD: TĪKLS, KAS IR BALSTĪTS UZ ZVIEDRIJAS EKOCIEMATU PĀRSTĀVĒŠANU

Zviedrijai ir gara ekociematu kustības vēsture, kura ir paralēla starptautiskajai kustībai. Tomēr Zviedrijai nebija izdevies noorganizēt spēcīgu organizāciju, kas kalpotu mūsdienu ekociematu attīstībai. Tomēr pēdējie centieni ir atdzīvinājuši Njord, kā konkrētu Zviedrijas ekociematu kustības pārstāvi. Tagad ir Zviedrijas valsts ekociematu asociācija, kas var pulcēt kustības dalībniekus, un atbalstīt atsevišķu ekociematu attīstību.

Zviedru nacionālā sapulce. Alica Ferliková fotogrāfija

Njord 1987. gadā uzsāka Marylin Mehlmann. Vārds Njord ir Ziemeļvalstu mitoloģiskais Dievs ar noteiktiem ekoloģiskajiem aspektiem. Turklāt, izrunājot to, tas atgādina vārdus „en jord”, kas zviedru valodā nozīmē „viena zeme zemeslode”. 1987. gadā eko pašvaldības iniciators Torbjörn Lahti noorganizēja ekociematu semināru Zviedrijas pirmajā eko pašvaldībā Övertorneā, kur sapulcējās valsts labākās zināšanas. Tādējādi Njord ieguva ievērojamu atbalstu, un tika uzsākti vairāki jauni ekociematu projekti. Njord organizē seminārus un tūres par eko būvniecību un ūdens apsaimniekošanu, un publicē savu informatīvo izdevumu. Tāpat arī Njord nosūtīja divus pārstāvjus uz 1995. gada Findhorn sapulci, lai nodibinātu GET, un Njord sniedza palīdzību GET tās pirmajā publiskajā prezentācijā, iepazīstinot ar sevi ANO DABISKĀS VIDES (UN HABITAT) konferencē Istanbulē 1996. gadā.

Njord vēlējās kļūt par Zviedrijas ekociematu galveno organizāciju, taču tai neizdevās piesaistīt iedzīvotājus. Daudzi iemītnieki neuztvēra savu dzīves vietu kā ekociematu, un daudzi neuzskatīja organizācijas uzsāktās aktivitātes par lietderīgām. Tādēļ tā vietā Njord kļuva par jauno ekociematu iedzīvotāju un sapņotāju organizāciju, un vairāk atgādināja urbānu un akadēmisku eko būvniecības tīklu nekā reālo ekociematu pārstāvi. Skaidra profila neesamības dēļ, visas Njord aktivitātes beidza pastāvēt 2002. gadā.

Pēc astoņiem gadiem doma atsākt Njord uzpeldēja saistībā ar SIDA (Zviedrijas Starptautiskās attīstības sadarbības aģentūras) un GET finansēto projektu „Veselīga Baltijas jūras dzīvesveida apgūšana” (HBSL). 2010. gadā HBSL sanāksmes laikā Igaunijā atdzīvināšanu uzsāka 59 cilvēku grupa, kas pārstāvēja ekociematus, permakultūras projektus un pārejas un urbānās dārzkopības kustības no 10 Baltijas jūras valstīm. Dažus mēnešus pirms un pēc šīs sanāksmes, ekociematu entuziastu grupa uzsāka Njord atjaunošanu kā asociāciju, piešķirot tai citu fokusu. Tagad Njord bija pilnībā jākoncentrējas uz Zviedrijas ekociematu pārstāvēšanu, palīdzot ekociematiem un potenciālajiem ekociematu iemītniekiem, un sasaistoties ar GET. Tādēļ tas bija lepns brīdis, kad, 2011. gada jūlijā Njord varēja iepazīstināt ar sevi GET Eiropas, Āfrikas un Tuvējo Austrumu Ģenerālo Asambleju, kas notika Tamerā, Portugālē, un tikt pieņemtam kā Zviedrijas GET nacionālajam tīklam. 2011. gada 18.-20. novembrī 45 ekociematu iedzīvotāji sapulcējās Njord rīkotajā nacionālajā darbseminārā Hāgā, kas norisinājās ES Baltijas jūras reģiona ekociematu projekta ietvaros. Šajā vēsturiskajā tikšanās ekociemati varēja dalīties pieredzē, iegūt jaunus kontaktus un izprast nekavējošu nacionālās ekociematu kopienas nepieciešamību, lai varētu palīdzēt katra ekociemata individuālajām vajadzībām.

Nākamā ikgadējā sanāksme tika organizēta 2012. gada martā Jārna, kur tika ievēlēta jaunā valde piecu cilvēku sastāvā, un daudzi valdes locekļi paši bija ekociemata iedzīvotāji. Tīkls nomainīja arī savu nosaukumu uz „Ekobyarnas riksorganisation (ERO)” („Nacionālo ekociematu asociāciju”), un tika

ieplānoti un uzsākti jauni projekti. Šobrīd Zviedrijā ir daudz vairāk ekociematu un jaunu projektu nekā astoņdesmitajos un deviņdesmitajos gados, un tiek prognozēts, ka koordinēta zināšanu un pieredzes tīkla un resursu bankas radīšanā piedalīsies ekociemati no visas Zviedrijas. ERO mērķis ir sekmēt jaunu ekociematu radīšanu, piemēram, ar tīklu veidošanas, informācijas un resursu palīdzību, palīdzēt esošo ekociematu izaugsmei un būt par vienotu balsi, lai mijiedarbotos ar pārējo sabiedrības daļu, un aizstāvētu Zviedrijas ekociematu uzskatus. Pašlaik asociācija darbojas uz brīvprātīguma pamata, un vienīgais tās ienākums ir biedru nauda un atlikums no gada sapulcēm un citiem organizētajiem pasākumiem. Sadarbojoties kopīgajos projektos, piemēram, ar pašvaldībām, pastāv iespēja radīt apmaksātu darbu asociācijā, kas ir tās ilgtermiņa mērķis.

Robert Hall and Kalle Randau

Turpmākā lasāmviela

· Tīkla mājas lapa: www.ekobyar.se

· Globālā ekociematu tīkla (GEN) mājas lapa: www.gen-europe.org

JAUNA TĪKLU VEIDOŠANAS FORMA: MELKYS EKOCIEMATA LIETUVĀ UZSĀKTS JŪRAS ZVAIGZNES TĪKLS

Melkys ekociemata iemītnieki vairāk rūpējas par savu ideju īstenošanu un izplatīšanu sabiedrībā, nekā ciemata labklājības celšanu. Tīkls tika izstrādāts, lai nodotu savas zināšanas sabiedrībai.

Melkys ekociemats izvēlējās attīstīt jaunu tīklu veidošanas formu, sauktu par jūras zvaigznes tīklu. Lai atrastu vislabāko risinājumu, tika apspriesta virkne citu iespējamo sadarbības formu, bet pēc attīstītāja domām, jūras zvaigznes tīkls vislabāk atbilst draudzības atmosfērai un ekociemata komandas garam. Iedzīvotāji sauc šo tīklu par sabiedrisko grupu.

Jūras zvaigznes tīkls ir organizēts saskaņā ar tādu pašu mehānismu, kuru izmanto jūras radījums. Pirmajā acu uzmetienā, jūras zvaigznes kustības šķiet haotiskas, kad tā pārvietojas uz saviem locekļiem. Taču patiesībā viss notiek ļoti sistēmiski. Šobrīd, kad jūras zvaigznei ir nepieciešams pagriezties vai pārvietoties no viena punkta uz citu, neatkarīgas locekļu kustības sāk pakļauties vispārējam mērķim un ritmam. Loceklis, kas atrodas vislabākajā pozīcijā, uzņemas vadošo lomu. (Svarīgi ir uzsvērt to, ka neviens jūras zvaigznes loceklis nav stiprāks par pārējiem – viss ir atkarīgs no konkrētas situācijas konkrētā brīdī). Vienlaicīgi kustībai palīdz audu vibrācija, kas pārklāj locekļus. Jūras zvaigznei nav galvas un 5 locekļi koordinē savas kustības, nepārtraukti apmainoties ar informāciju par audu svārstību virzienu.

Līdzīgi var rīkoties tīkla organizācija. Tīkla modelis ir balstīts uz decentralizācijas principu, tādēļ jūras zvaigznes priekšgalā nav nepieciešams vadītājs, un tīkla aktivitātes var īstenot tematiskās darba grupas.

Izveidojot Melkys ekociemata tīklu, tā dibinātāji nepārtraukti veidoja visus jūras zvaigznes tīklam nepieciešamos elementus. Līdzīgi jūras zvaigznes locekļiem tiem ir jābūt pieciem:

1. **Grupas.** Darba grupas ir bez hierarhijas struktūru, kurā visi dalībnieki ir vienādi. Melkys kopienas grupa sāka attīstīties laikā, kad katalizators piedāvāja jaunu ideju. Piemēram, 2011. gadā tika nodibināta kaņepju audzēšanas grupa. Grupas biedri aicināja audzēt tradicionālo Lietuvas augu – kaņepi.

2. **Katalizatori.** Katalizators ir ideju ģenerators. Ideju radītāja pamatā ir Zinaida Gineitienė – Melkys ekociemata dibinātāja un sociālo zinātņu profesore Viļņas universitātē. Viņa rada jaunas idejas un nodod tās nesen nodibinātās darba grupas biedriem, lūdzot tiem tās attīstīt un īstenot. Dažreiz jauna ideja nāk no citas grupas dalībniekiem, savus piedāvājumus organizēt jaunu projektu piedāvā arī jauni tīkla dalībnieki. Tālāk tiek veidota jauna tīkla grupa projekta uzsākšanai ar jauno piedāvājumu.

Tīkla veidotāja Zinaida Gineitienė. Zivile Gedminaite-Raudone fotogrāfija

3. **Kopīga ideoloģija.** Katrai Melkys ekociemata tīkla grupai ir sava ideoloģija, kura ir saistīta ar idejas tēmu un īstenošanu. Tomēr visas tīkla grupas ievēro vispārējo Melkys kopienas ideoloģiju, kura ir balstīta uz svarīgu uzskatu par nepieciešamību nodot vietējo vēsturisko un kultūras mantojumu no vienas paaudzes citai.

4. **Citu organizāciju pieredze.** Lielākā daļa Melkys ekociemata tīkla dalībnieku ir aktīvi dažādu nevalstisko organizāciju biedri, taču viņi neaprobežojas ar aktivitātēm tikai savas organizācijas ietvaros. Piemēram, salmu un māla ēku grupa ietver Salmu māju būvnieku asociācijas biedrus. Kultūras mantojuma grupa ietver biedrus no dažādiem vēstures klubiem, mākslinieku grupām, un reliģiskajām organizācijām.

5. **Atbalstītāji.** Atbalstītāji veiks visus nepieciešamos pasākumus, lai īstenotu katalizatora, grupas iniciatora, idejas. Dažreiz tikai Melkys kopienas biedri darbojas, kā atbalstītāji, taču visbiežāk tiek iesaistīti cilvēki arī no ārpuses. Galvenais Melkys tīkla atbalstītāju sauklis ir „Nekad neatstājiēt neko pusratā”.

Jūras zvaigznes tīkla galvenie elementi

Visaktīvākās Melkys ekociemata grupas ir:

- Kaņepju audzēšanas grupa;
- Sieviešu uzņēmēju un vadītāju grupa;
- Salmu un māla ēku grupa;
- Kultūras mantojuma grupa, kas rūpējas par vietējās vēstures saglabāšanu, un zināšanu izplatīšanu ar vasaras nometņu, festivālu un citu sabiedrisko pasākumu palīdzību;
- Organiskās lauksaimniecības, un seno arodu tehnoloģiju un ekoloģiskās būvniecības grupa;
- Sabiedrības neaizsargātākās daļas grupa, kas rūpējas par Melkys apgabala bāreņiem, invalīdiem un veciem cilvēkiem, kurus neatbalsta viņu bērni, nabadzīgām ģimenēm, un narkotiku vai alkohola atkarīgajiem;
- Ciemata ekonomikas grupa ir atbildīga par vietējo bezdarbnieku vai cilvēku, kas dzīvo zem nabadzības robežas, iesaistīšanu organiskajā lauksaimniecībā un citās ekociemata ekonomiskajās aktivitātēs. Galvenie uzdevumi ir viņu prasmju attīstīšana un palīdzība gūt papildus ienākumus.

Melkys ekociemata kopiena pieņēma jūras zvaigznes organizācijas struktūru ar prieku. Pēc viņu domām, tā palīdz radīt draudzīgu kopienu un kreatīvu attieksmi, tā ir elastīga un palīdz pielāgoties mainīgajai situācijai. Izvēlēta organizatoriskā struktūra ir veicinājusi sekmīgu tīkla darbību, un ir veicinājusi ne tikai kopienas locekļu iekļaušanu, bet arī sabiedriskā gara cilvēkus no visas Lietuvas: skolotājus un universitāšu profesorus, mūkus, dažādu sabiedrisko institūciju pārstāvjus, biznesa cilvēkus. Lielākā daļa Melkys ekociemata tīkla dalībnieku nedzīvo šajā ciematā, taču bieži to apmeklē. Tīkla dalībnieki redz jūras zvaigznes tipa tīklu kā visefektīvāko tīkla veidu, salīdzinājumā ar tradicionālo asociāciju ar prezidentu un valdi.

Dalia Vidickienė

Turpmākā lasāmviela par Jūras zvaigznes tīkla organizatorisko struktūru:

Ori Brafman un Rod Beckstrom (2006). Jūras zvaigzne un zirneklis: Neapturamais bez līderu organizāciju spēks, Penguin.

VAIRĀKUMA SISTĒMU MAIŅA

Sasniedzot briedumu, daži ekociemati uzstāda ambiciozus mērķus mainīt vairākuma domāšanu un organizatoriskās sistēmas. Vispirms viņi pārbauda jaunus alternatīvus veidus savā ekociematā, attīsta tos, pārliecinās par to efektivitāti, tad cenšas popularizēt tos sabiedrībā. Lūdzu skatīt dažus iekļautos stāstus par ekociematu devumu lauksaimniecības, pārtikas patēriņa un izglītības vairākuma sistēmu maiņai.

PERMAKULTŪRAS DĀRZS, KURU POPULARIZĒ VIETĒJĀ ALTERNATĪVĀ BIEDRĪBA POLIJĀ

Sava dārza esamība dažiem cilvēkiem varētu būt pamatīgs izaicinājums. Zudušajai „civilizācijai” un indivīdiem – „atomiem” – nav laika, vēlēšanās vai rīcības brīvības pārveidot savu dzīvesvietu tā, lai viņiem būtu dažas minūtes laika kaut kam dzīvam – augiem.

Tauriņš uz zieda. Monika Podsiadla fotogrāfija

Vietējā alternatīvā biedrība Polijā ir ļoti aktīvs uz permakultūras principiem balstītas dārzkopības izmantotājs un sekmētājs.

Vissvarīgākās ir ētiskās attieksmes, kuras ir noformulētas permakultūras „Bībelē” ar nosaukumu: Bill Mollison „Permakultūra. Projektētāja rokasgrāmata”:

1. Rūpējoties par Zemeslodi, dabisku vidi, ekosistēmām, t.i., uzsvars ir jāliek uz esošo ekosistēmu ražīgumu, neaizskaršanu, nekādu ķīmisku vielu neizliešanu augsnē, vidē, mūsu negatīvās ietekmes uz dabu samazināšana līdz minimumam. Domas par mūsu personīgo vajadzību robežām un apzināta šo vajadzību samazināšana;

2. Rūpējoties par cilvēkiem, harmoniska sabiedrības attīstība un pamatvajadzību nodrošināšana. Dalīšanās ar mūsu saražoto un izgatavoto. Piespiedu darba vietā, brīvprātīgais darbs. Sadarbība konkurences vietā. Rūpes par visa vecuma sabiedrības grupu attīstību un vajadzībām. Savstarpēja interese vienam par otru un draudzīgas attiecības kaimiņu starpā. Saikņu stiprināšana ar tikšanās un sadarbības palīdzību. Iecietība pret citām reliģijām un pasaules uzskatiem. Destruktīvu attieksmju un uzvedību novēršana, parādot ieguvumus, ko sniedz sadarbība, stigmatizācijas vai soda vietā. Pašattīstība patērīna vai bagātības ieguves uz citu cilvēku rēķina vietā;

3. Godīga saražoto preču sadale. Saražoto preču vietējā ražošana un vietējā izplatīšana, tā vietā, lai rīkotos ar enerģiju patērējošām sadales sistēmām. Dalīšanās ar pārprodukciju. To, kas mums nav nepieciešams, mēs atdodam videi. Stiprinot ekosistēmas.

Bieži apstādījumi.
Monika Podsiadla fotogrāfija

Permakultūra tiecas apmierināt visas cilvēku un sabiedrības materiālistiskās, kultūras un garīgās vajadzības, sadarbībā ar dabu un ievērojot tās tiesības. Tā sasniedz mērķi īstenojot sekojošus likumus:

- Racionāla pašpietiekamu apmetņu, fermu, lielāku ciematu un pilsētu izveide, kas nepārkāpj esošās dabas ekosistēmas. Tām pat šīs ekosistēmas ir jābagātina;
- Dabas atdarināšana, kas noved pie maksimālu rezultātu sasniegšanas ar minimālu enerģijas patēriņu (pūlēm);
- Sistēmas sastāvdaļu elementu daudzfunkcionalitāte. Vienam elementam piemīt daudzas lomas vai tas var aizstāt daudzus elementus;
- Sadarbība ar dabu, un nevis rīkošanās pret to;
- Sistēmu produktivitāte ir ierobežota. Tikai mūsu informācijas piegāde vai iztēle var radīt robežas;
- Katrai dabas daļai ir ietekme uz ekosistēmu, kur tā darbojas. Viss ir saistīts savstarpējās korelācijas un ietekmju tīklā;
- Pozitīva, radoša domāšana. Katrai problēmai ir risinājums. Tas ir atkarīgs no mums, vai mēs to atradīsim. Vienkārši risinājumi parasti ir vislabākie;

- Atjaunojamās enerģijas izmantošana fosilās enerģijas vietā;
- Enerģijas ķēdes sistēmu radīšana, piemēram, pārstrāde, atkritumu komposta veidošana un atjaunota izmantošana dabas sistēmā;
- Vietējo sociālo grupu un saikņu radīšana, pamatojoties uz sadarbību, draudzību, sapratni;
- Vietējā ekonomika. Centieni pēc ekonomiskās fermu, ciematu, apmetņu pašpietiekamības. Neatkarības izveide no ārējām sistēmām;
- Visu dzīvo būtnu tiesību uz dzīvību, laimi un brīvību cieniņšana.

Kopienas iedzīvotāji darbā. Monika Podsiadla fotogrāfija

Permakultūra mums piedāvā risinājumu piemērus, par kuriem neviens jau kādu laiku nav dzirdējis. Jūsu dārzs var būt jebkurā vietā: uz balkona, uz palodzes, pie sienas, loga, puķupodā, ventilācijas caurulē, korpē, uz jumta, mucā, utt. Tas viss var izklausīties smieklīgi, taču tā nu tas ir. Šīs idejas jau ir veiksmīgi īstenotas.

Iedvesma pievienoties „zaļās izglītības” klasei nāk no Andrzej Młynarczyk, pēc viņa ilgākas apmešanās ekociematā Findhorn Foundation Skotijā 1996. gadā. Kad viņš atgriezās Polijā, viņš veiksmīgi pārveidoja savu dārzu par „permakultūras metodēm” ar ļoti labiem rezultātiem.

Tā kā augsne tiek mulčēta, tā ir izmainījusies no neauglīgas par auglīgu augsni un ziedošu dārzu. 2001. gadā Andrzej bija iespēja piedalīties trīs mēnešu permakultūras un alternatīvā projekta kursā eko centrā „Folkecenter – Thy” Dānijā.

Pēc tam, kad Andrzej un viņa partnere Monica atgriezās, viņi uzsāka rīkot permakultūras darbseminārus, kā arī izglītības kursus bērniem un pusaudžiem. Šie darbsemināri notiek pašu dārzā un daudzās vietās visā Polijā. Darbsemināru laikā viņi sniedz pamatzināšanas par permakultūru. Papildus teorijai, darbsemināru dalībnieki pavada daudz laika sniedzot praktiskas zināšanas un attīstot jaunatnes prasmes.

Permakultūras dārzkopības ieguvumi:

- Ļoti modificētas un ķīmiskas pārtikas vietā jūs ēdat svaigu un veselīgu ēdienu.
- Daudzu māju budžeti meklē naudas taupīšanas iespējas. Tā rezultātā mēs esam pamanījuši aizvien vairāk mazdārziņu ar ēdamiem augiem, kur agrāk atradās tikai līdzens mauriņš.
- Permakultūras dārzi, kas balstās tikai uz dabiskiem procesiem, neprasa no kopējiem nekādas papildus izdevumus. Pilnībā izveidota dārza sistēma ar no dabas nokopētām tehnoloģijām un metodēm ir stabila un sniedz ieguvumus. Tam, salīdzinājumā ar parasto dārzu, nav nepieciešams daudz darba. Tādēļ pateicoties gudrajiem permakultūras risinājumiem, mājās audzētas pārtikas priekšrocības ir pieejamas praktiski ikvienam, un mēs kļūstam neatkarīgi no neveselīgiem, modificētiem produktiem.
- Permakultūra, t.i., bioloģiski dinamisks dārzs ir arī vieta, kur dažādu kultūru, reliģiju un interešu cilvēki var integrēties. Dalīšanās ar pārtiku un kopīga ēšana daudziem cilvēkiem joprojām ir kaut kas līdzīgs svētku dienai. Zināšanas par to, kā sēkla transformējas par krāšņu augu, kas pēc tam kļūst par mūsu pārtiku, un tad atgriežas pie dzīvības cikla sākuma – šķiet mistiska lieta.
- Mājās audzētas pārtikas esamība nav tikai noteiktība par tās izcelsmi, bet arī jaunas saiknes izveide ar dabu pat ļoti urbanizētās teritorijās. Tā sniedz patiesu prieku, kuru pastiprina dārzena un augļu smarža, garša

Bieži apstādījumi. Monika Podsiadla fotogrāfija

un patiens svaigums. Raža pa tiešo nonāk uz mūsu šķīvja, nezaudējot savus vērtīgos vitamīnus un minerālvielas, nedz tā tiek pakļauta kādiem ķīmijas eksperimentiem, nedz tai ir jāmēro tūkstošiem kilometru garš ceļš.

- Dzīvošana zaļumos padara mūs mierīgākus un klusākus. Mājās audzēti augi māca mūs cienīt dzīvi un dabu – mēs neizniekojam nevienus tās dotos dārgumus.

Mēs esam palīdzējuši izveidot daudzus Polijas dārzus. Mūsu permakultūras aktivitātes un metodes dod iedvesmu daudziem cilvēkiem. Aizvien vairāk cilvēku vērsas pie mums pēc padoma, zināšanām, augiem... Mēs varam novērot pieaugošu Polijas sabiedrības interesi par ēdamu augu audzēšanu. Daudzi no tiem skaļi atzīst to, ka mājās audzēta pārtika palīdzēs viņiem ietaupīt naudu. Viņi ir lēti risinājumu meklējumos, kas neprasa daudz izdevumu vai darbu...

Monika Podsiadła un Andrzej Młynarczyk

Turpmākā lasāmviela:

Monika Podsiadła un Andrzej Młynarczyk mājas lapa par permakultūru www.permakultura.com.pl

LIETUVAS DABĪGĀS LAUKSAIMNIECĪBAS TĪKLS

Mūsdienās aizvien populārākas kļūst lauksaimniecības metodes, kuras palīdz izaudzēt kvalitatīvākus un veselīgākus produktus un nekaitē dabai. Pēc šiem kritērijiem dabiskā lauksaimniecība ir saraksta galvgalī. Lietuvas ekociematu iedzīvotāji ir nodibinājuši nacionālo tīklu, apvienojot dabiskās lauksaimniecības metožu entuziastus.

	AUDZĒŠANAS VEIDS		
	Tradicionālais	Organiskais	Dabiskais
Mehāniskā aršana	Jā	Jā	Nē
Augu augšanas regulētāji	Sintētiskie insekticīdi un herbicīdi	Dabiskie insekticīdi un herbicīdi, augseka	Mulča

Galvenās atšķirības starp tradicionālajām, organiskajām un dabiskajām lauksaimniecības metodēm

Kas ir dabiskā lauksaimniecība?

Dabiskā lauksaimniecība atšķiras no tradicionālās un organiskās lauksaimniecības, jo tā ir balstīta tikai uz dabiskiem procesiem. Tradicionālajā un organiskajā lauksaimniecībā augsne tiek nepārtraukti noplicināta un iznīcināta, savukārt dabā augsnes auglīgā kārtā nepārtraukti aug, pateicoties ikgadējai nezāļu ražai. Nezāles nokrīt uz augsnes, tās pārstrādā kompostā dažādi mikroorganismi un tās kļūst par dabisku mēslojumu un lauksaimniecības augu barību. Atlikums iekonservējas kā humuss. Atšķirībā no tradicionālās lauksaimniecības dabiskajā

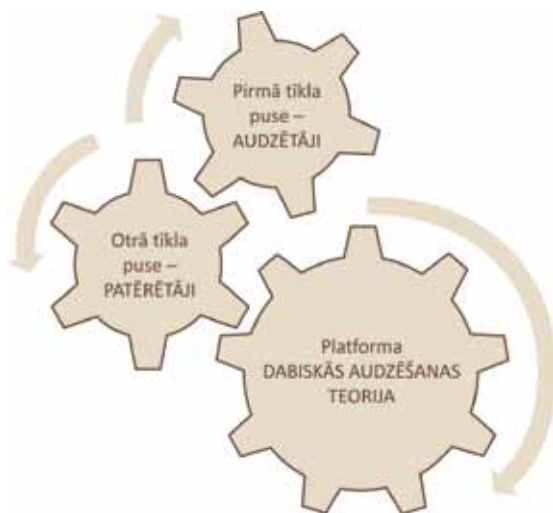

*Laimja iekoptais dabiskais dārzs.
Zivile Gedminaite-Raudone fotogrāfija*

lauksaimniecībā nenotiek rakšana, uzirdināšana vai kaplēšana. Tas dod iespēju augsnei uzveidot savu dabisko struktūru, kas nodrošina labu gaisa cirkulāciju, mitrumu un bagātīgu vidi dzīvajiem mikroorganismiem. Dabas procesus ir iespējams atdarināt pārklājot augsnes virsmu ar mulču – vecu organisko materiālu, piemēram, sausu zāli, lapām, zāģu skaidām, utt. (mitruma līdzsvarošana vai nezāļu novājināšana ir tikai viena puse, nevis galvenā ietekme). Baktērijas un sēnītes, kuras ir trūdošā organiskā sega, atbrīvo augsnē ogļskābo gāzi. CO₂ ir smagāks par gaisu, kas nozīmē to, ka to absorbē augsne vietās, kur tas izkūst un kļūst par augu mēslojumu. Izmantojot šo lauksaimniecības metodi, produktu kvalitāte, kā arī vide, ir labāka un veselīgāka. Turklāt, galu galā raža šādos apgabalos būs lielāka nekā uzartajās augsnēs. Visbeidzot, nav nepieciešams iegādāties mēslojumu, insekticīdus vai pesticīdus, tā kā mikroorganismu līdzsvars augsnē rada barjeru augu slimībām un patogēnajiem organismiem.

Dabiskās lauksaimniecības entuziastu sadarbības nepieciešamība

2008. gadā Lietuvas ekociematu kustības biedri radīja jaunas paaudzes tīklu. Tas bija decentralizēts divpusējs tīkls, kas apvienoja dārzenus un augļus, kas tika izaudzēti izmantojot dabiskas lauksaimniecības metodes, ražotājus un patērētājus.

Dabiskās lauksaimniecības divpusējais tīkls

Pirmais solis bija tīmekļa lapas, kā tīkla platformas un ekociematu dabiskās lauksaimniecības entuziastu foruma, izveide www.gerazemdirbyste.lt. Tomēr tīkla dalībnieku skaits, sabiedrības pastiprinātas intereses pēc dabīgiem un veselīgiem dārzeniem un augļiem dēļ, strauji auga. Lielākā daļa jaunā tīkla dalībnieku neuzskata sevi par ekociematu kustības biedriem. Viņiem dabiskā lauksaimniecība ir finansiālo līdzekļu ieguvums, jo savas pārtikas izaudzēšana ir lētāka par tās iegādāšanos. Citiem problēma bija pārtikas kvalitāte, jo tā atšķiras, ja jūs iegādājaties produktus tirdzniecības centros, tirgū vai izaudzējat paši, izmantojot dabiskās lauksaimniecības metodes. Lielākā daļa šo cilvēku ne tikai rūpējas par savu veselību un ēšanas paradumiem, bet arī vēlas dzīvot ilgtspējīgā veidā, nepārkāpjot dabas likumus, un atbalstot Ekociematu kustības idejas.

Dabiskās lauksaimniecības tīkla aktivitātes

Neformālas virtuālās komunikācijas laikā starp cilvēkiem, kas cenšas izmantot dabiskās lauksaimniecības metodes, parādījās nepieciešamība pēc semināriem, kur ieinteresētās personas vai

praktizētāji varētu apmainīties ar zināšanām un dalīties savā pieredzē. Pateicoties šai nepieciešamībai, tika uzsākta **lekciju un praktisku darbsemināru**, kā arī konsultāciju organizēšana, kad konkrētā ciematā ieradās dabiskās lauksaimniecības eksperti, izskaidroja dabiskās lauksaimniecības principus un palīdzēja pielāgoties vietējām īpatnībām. Vairāki ekociematu iedzīvotāji domā, ka nākotnē šādi semināri un konsultācijas kļūs par viņu galveno aktivitāti un iztikas līdzekļiem.

Laimis rok savā dārzā dīķi un mēdrus izmanto mulčai. Zivile Gedminaitė-Raudonė fotogrāfija

Sadarbība starp tīkla dalībniekiem palīdz apkopot dabiskās lauksaimniecības vislabāko praksi un pieredzes, kā arī uzlabot tehnoloģiju, pārvērst teorētiskās zināšanas par praksi, un pielāgoties Lietuvas apstākļiem. Viens no šī tīkla iniciatoriem un pasniedzējs Saulius Jasionis sacīja: „Cilvēki, kas vēlas izmantot jaunas lauksaimniecības metodes ir izkaisīti pa visu Lietuvu, bet, kad viņi sapulcējas kopā, viņiem ir iespēja dalīties ar savu pieredzi. Apkopojot, izanalizējot un sistematizējot visas pieredzes un vislabākās prakses piemērus, rezultātu ir iespējams sasniegt daudz ātrāk. Tāpat arī daudziem cilvēkiem ir daudz ērtāk ievērot zināmas un pārbaudītas metodes, nekā eksperimentēt pašiem. Tīkls viņiem palīdz ar lekcijām un praktiskiem darbsemināriem”.

Iesākumā Lietuvas dabiskās lauksaimniecības entuziasti paļāvās uz N. I. Kurdiūmov grāmatām, kas popularizēja dārkopību bez augsnes apstrādes darbiem. Tomēr laika gaitā, eksperimentējot, apkopojot zināšanas un piemērojot viņa padomus praksē, **tika radīta jauna unikāla teorija**, kura papildināja N. I. Kurdiūmova mācību, un ieteica metodes, kuras galvenokārt ir piemērotas Lietuvas klimatam.

Tīkls kalpo ne tikai sadarbībai un komunikācijai dabiskās lauksaimniecības metožu un produktu lietotāju vidū, bet arī kā informatīvs rīks tiem, kas vēlas iegādāties dabiskās lauksaimniecības produktus. Sākot no 2011. gada, **tika izveidota dabiskās lauksaimniecības produktu tirdzniecības sistēma**, un audzētāji uzsāka savu produktu tirdzniecību. Informācija par tirgotājiem ir sniegta tīkla lapā.

Tīkla dalībnieki ir **sagatavojuši produktu sertificēšanas prasības**, ieskaitot obligātos audzēšanas apstākļus, striktu eko metožu kontroli un produktu derīguma termiņus. Saskaņā Ar dabiskās lauksaimniecības sertificēšanas noteikumiem, produkti ir jāpārdod 24 h laikā, skaitot no to novākšanas brīža. Lielākā daļa produktu tiek tirgoti to audzēšanās vietās, kad ogas, dārzeņi un augļi tiek novākti tikai tad, kad ierodas reāls pircējs. Tas palīdz nodrošināt to, ka produkts ir pilnīgi skaists un vislabākās kvalitātes, it īpaši, ja mēs ņemam vērā to, ka ogas zaudē daļu no saviem vitamīniem un citām bioaktīvām vielām dažu minūšu laikā, augļi – 1 h laikā. Daži dārzeņi ir svaigi ilgāku laiku, bet kopumā veikalos iegādāties svaigus dārzeņus nav iespējams, jo tie zaudē savu svaigumu un vērtīgo elementu daļu, kamēr tie tiek nogādāti veikalā, uzglabāti, izplatīti, iepakoti un pārdoti gala lietotājam.

Dārzeņi gaida savus pircējus. Ieva Lucinaite fotogrāfija

Šī tīkla dalībnieki nepārtraukti meklē jaunus pievilcīgus veidus, kā izplatīt savas zināšanas par dabisko lauksaimniecību. Piemēram, tika noorganizēti **dabiskās lauksaimniecības produktu „Degustēšanas svētki”**. Šo ideju ieteica viens no Lietuvas ekociematu pārstāvjiem Laimis Žmuida. Viņš vēlējās izvēlēties visgardākos kartupeļus audzēšanai nākotnē, un sāka degustēt 13 dažādas paša audzētās kartupeļu šķirnes. Viņš tos izvērtēja, izcepa, salīdzināja garšu un veica piezīmes. „Man ļoti patika degustēšanas process, tādēļ es nodomāju, ka tā varētu būt lieliska doma, dalīties šajā pieredzē ar citiem, un organizēt publisku pasākumu” – sacīja Laimis. Pirmie degustēšanas svētki Kauņā esošajā restorānā

“Gurmē” tika noorganizēti ar lielām šaubām, satraukumu un nelielām bailēm – ko darīt, ja nevienam tie nepatiks? Tomēr svētki izdevās lieliski, jo dalībnieki bija gan tie, kas interesējās par dabisko lauksaimniecību, gan arī tie, kam rūpēja tas, ko viņi ēda. Šī iemesla dēļ, šie cilvēki spēja viegli noteikt atšķirības starp kartupeļiem. Degustēšanai tika sagatavoti 9 dažādas kartupeļu šķirnes. Dalībniekiem tika pasniegti 9 dažādi vārīti un 9 dažādi cepti kartupeļi. Kartupeļi tika vārīti un cepti bez sāls. Tas tika darīts ar mērķi, lai atklātu patieso kartupeļu garšu. Lai gan šī pasākuma galvenais mērķis bija atklāt dabisko produkta garšu, vēlāk dalībnieki varēja pamēģināt šos kartupeļus arī ar garšvielām vai sviestu. Degustēšanas svētki aizņēma aptuveni 3 stundas. Pasākums palīdzēja tā dalībniekiem ne tikai izvēlēties tos kartupeļus, kurus viņi uzskatīja par vislabākajiem un tā vērtiem, lai tos audzētu nākotnē, tas sniedza arī vērtīgas zināšanas par šo jomu. Degustāciju pārtraukumos 3 speciālisti sniedza lekcijas. Dabiskās lauksaimniecības iniciators Lietuvā Saulius Jasionis stāstīja par kartupeļu izcelsmi un vēsturi, un dažādiem to audzēšanas veidiem. Pasākuma namatēvs Laimis Zmuida stāstīja stāstus par īpašu kartupeļu šķirni, un restorāna īpašnieks un šefpavārs Nerijus Vasiliauskas dalījās padomos, kā degustēt ēdienu, lai sajustu tā īpašo garšu. Tā kā pasākums lieliski izdevās, tikla dalībnieki vēlas to iedibināt, kā tradīciju, un organizēt citus degustēšanas svētkus, kur tiktu degustēti ne tikai kartupeļi, bet arī burkāni, zirņi, salāti, tomāti un redīsi.

Dažādu kartupeļu šķirnes konkursa “Degustāciju svētki” dalībniekiem.
Roberta Sabaliauskaite fotogrāfija

Sēklu un stādu apmaiņas pasākums ir kļuvis par ikgadēju tradīciju. Pasākuma ideja doma ir apmainīties ar labas kvalitātes sēklām un stādiem, kuri jau ir pārbaudīti un izaudzēti tikla dalībnieku dārzos. Dažreiz cilvēki apmaiņai atnes lietuviešiem nepazīstamas importētas sēklas. Sēklas ir galvenā valūta tirgū, un tikai retos gadījumos jūs varat iegādāties kārotās sēklas par īstu naudu, tā kā visi dalībnieki vēlas apmainīt savas sēklas pret kādu jaunu augu savam dārzam.

Dalia Vidickienė

Turpmākā lasāmviela par dabiskās lauksaimniecības metodēm:

- Kurdumov N. I. (2012). *Gudrais dārzs un viltīgais dārzs*. Vladis
- Fukuoka M. (2001), *Viena salma revolūcija*. Other India Press (astotais izdevums)
- Hart R. (1991, 1996 atkārtots). *Meža dārzkopība: Dabas un kopienas atklāšana no jauna pēc industriālisma laikmetā*, Green Books (Lielbritānija)
- Tikla mājas lapa: <http://www.gerazemdirbyste.lt/>

ĢIMEŅU SKOLAS KUSTĪBA EKO KOPIENĀ „PIEBALGA”, LATVIJĀ

Piebalgas kopienas entuziasti nonāca pie domas izveidot savu ģimeņu skolu Jaunpiebalgā, kas būtu balstīta uz Eiropas un ASV bērnu izglītības risinājumu pieredzi un novērojumiem tradicionālajā izglītības modelī. Šo skolu var uzskatīt par pašreizējās izglītības sistēmas Latvijā alternatīvu. Skolas dibinātāji uzskata, ka pašreizējā izglītības sistēma Latvijā nav piemērota, lai nodrošinātu bērniem vispārējo izglītību, tomēr tas nenozīmē to, ka kustība neatzītu bērnu izglītību.

Eko skolas/ Ģimeņu skolas ideja balstās uz fenomenu, ka bērni apgūst savas zināšanas brīvprātīgi bez nekāda spiediena, ievērojot to, lai jebkuras intelektuālās un garīgās darbības pamatotos uz pašizglītošanos kopienā, kas nozīmē to, ka vide veicina mūža izglītību. Tiek uzskatīts, ka bērnam ir

jāsaņem zināšanas, kuras viņš var pielietot savā ikdienas dzīvē. Tiek atbalstītas bērnu iniciatīvas, iesaistīšanās lēmumu pieņemšanas procesā un sabiedriskā dzīve.

Skolas nodibināšana ir saistīta ar plānošanas procesu, proti, ir diskusijas par skolas telpām, idejas prezentēšanu sabiedrībai, kā arī tiek strādāts pie skolas koncepcijas izstrādes. Doma nodibināt savu skolu balstījās uz:

1. Viņu sajūtām par to, kas un kā būtu labāk bērniem un pašiem;
2. Konsultācijām ar ģimenēm, kas jau izglīto savus bērnus mājās;
3. Šādu skolu pieredzes un efektīvu piemēru citās valstīs vispārinājuma.

2012. gadā eko skolas projekta izstrādē bija iesaistīti 14 pieaugušie un 17 bērni.

Eko skolas idejas kuratori

Piebalgas eko skolu virzīja asociācija „Piebalga ekoloģiski ilgtspējīga pašpietiekama kopiena”. Par asociācijas dibināšanas iemeslu kalpoja eko skolas idejas īstenošana, saprotot to, ka juridiskajai personai ir plašākas iespējas darboties un prezentēt savas idejas plašākai sabiedrībai.

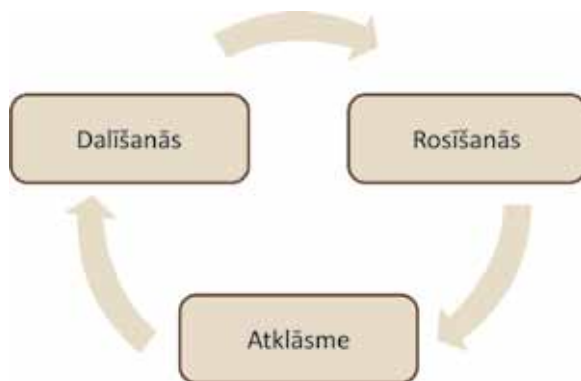
Asociācijas mērķis ir „radīt jaunu ģimeņu un personu ar vienādiem uzskatiem sabiedrības veidu, kur katrs cilvēks dzīvo saskaņā ar savām spējām pilnā apmērā gudrības un mīlestības attiecībās, un uzlūko citu cilvēku, kā Dieva dotu savas dzīves iespēju kļūt patiesi laimīgam”.

Seno amatu apgūšana. Dainas Saktiņas fotogrāfija

Eko skolas (ģimenes skolas) koncepcija

Koncepcija ir iemiestot vai atjaunot dievišķo pasaules radīšanas principu, sākot ar sevi un savu ģimeni, paplašinot gudras mīlestības kultūras vides. Šis process darbojas, īstenojot tādus principus kā rošanos, atklāsmi un dalīšanos.

Ģimenes skolas pamatprincipi

Šie pamatprincipi veido garīgi intelektuāla dzīvesveida, kas ir radīts pareizajā laikā, formulu. Lai liktu šiem principiem darboties, skolā tiek izmantotas sekojošas metodes:

- Tiešās uztveres metodes (koncentrēšanās, meditācija, lūgšanas);
- Konkrētas problēmas atrisināšanas plānošana, lai sasniegtu konkrētus mērķus dzīvē, kā atbildes reakcija uz iespējām (izaicinājumiem);

- Individuālu risinājumu, dzīves garīgi intelektuālajām aktivitātēm vai savas misijas īstenošanas plāna, izstrāde;
- Svētki, gadskārtu rituāli, atklāsmes grupas, un kopdarbs pie kopīgu aktivitāšu un motivējošu pasākumu, utt. organizēšanas.

Tie tiek mācīti ievērojot sekojošus principus:

- Eko dzīvesveidu un latviešu tautas tradīcijas;
- Cilvēku kopumā (fizisko, vitālo, emocionālo, garīgo, reliģisko);
- Mūža izglītību;
- Humāno pedagoģiju (mīlestības pedagoģiju).

Ģimenes skolas pamatelements ir ģimenes darbnīcas, kuras vada procesa vadītājs – amatnieks, kas sadarbojas kā partneris ar citu ģimeņu darbnīcām (izstrādājot produktus, pasaules atklāsmes un produktu apmaiņu), nodrošināt ilgtspējīgu pašpietiekamību. Amatnieks ir ģimenes darbnīcas nemateriālais iedvesmas avots.

„Mācību materiāls” tiek iegūts izmantojot deviņu darbnīcu principu, kas aizstāj mācību priekšmetus. Bērns izdara izvēli un saprot to, kāda tēma viņu interesē, darbnīca noteiktos laikos netiek izmantota (mācību stundu plāns nepastāv). Kognitīvais process (mācīšanās) aptver visas darbnīcas ikdienas dzīvē. Deviņu mācību priekšmetu modelis sastāv no sekojošām darbnīcām:

1. Dieva atklāsmes (joga, meditācija, ezotērija, utt.);
2. Mākslas;
3. Sabiedriskās attiecības;
4. Dabas attiecības;
5. Eko tehnoloģijas;
6. Eko būvniecība;
7. Profesijas;
8. Augļi (viss, kas tiek iegūts kā augļi pēc dabas aprūpes);
9. Dabas aprūpe.

Eko skolas organizētāji strādā pie mācību jautājumiem/ metodēm, vai tā sauktajiem mācību priekšmetiem, lai nodrošinātu katras darbnīcas apguvi.

Eko skolā nepastāv nekāda klasificēšana pēc vecuma grupām; skola piedāvā mūža izglītību, kas nozīmē to, ka bērns, jauniešs vai pieaugušais nepārtraukti mācās. Tiek uzskatīts, ka katra cilvēka mācību process sākas viņa ieplānošanas brīdī un beidzas līdz ar viņa nāvi.

Eko skolas skolotāji ir vecāki, kas dalās savā pieredzē ar saviem bērniem. Mācības notiek individuāli katrā ģimenē (bērni, tēvs, māte, vectēvs, vecmamma, u.c.) un eko skola nav vieta, kur „atvest” savu bērnu uz noteiktu laika periodu, lai apgūtu konkrētus mācību priekšmetus.

Mācības notiek diskusiju veidā visas dienas garumā, jo tiek uzskatīts, ka bērns uzsāk savu apmācības procesu brīdī, kad viņš/ viņa pamostas. Tiek ievērots latviešu saules kalendāra princips. Proti, skola sāk aktīvu darbu tieši pēc Ziemassvētkiem, kas ir saistīts ar procesiem dabas pamošanās laikā, bet nobeigums ir plānots novembrī uz Mārtiņdienu, kad tiek novērtētas katra skolas dalībnieka iegūtās vērtības (zināšanas, prasmes, iemaņas, morālā attīstība, utt.) par pagājušo gadu. Tiek ievērotas savaites (9 dienu nedēļa – pirmdiena, otrdiena, trešdiena, ceturtdiena, piektdiena, sestdiena, septiņdiena, pussvētki, svētki).

Ģimenes mājas dārza dizains.
Dainas Saktiņas fotogrāfija

Skolā nav mācību stundu un eksāmenu. Svarīga ir pašcieņa, skolēni novērtē sevi un citus.

- Vispirms atbrīvojiet bērnu no privātīpašuma sajūtas, pēc tam sniedziet viņam zināšanas. Tā būs viņa izglītība.
- Vispirms norobežojiet bērnu no ļaunā, pēc tam vediet to pie zināšanām. Tā būs viņa izglītība.
- Vispirms samaziniet bērna skaudību, pēc tam pievērsiet viņa uzmanību zināšanām, un tad asiniet viņa uzmanību. Tā būs viņa izglītība.
- Vispirms uzariet bērna identitāti, pēc tam iestādiet viņā zināšanas, māciet viņu. Tā būs viņa izglītība.
- Vispirms audziniet bērnu, pēc tam māciet viņu. Tā būs viņa izglītība.

Šobrīd eko skolas attīstītāji joprojām plāno to, kā piesaistīt vairāk vecākus un izplatīt skolas ideju sabiedrībā.

Alvis Žukovskis – Piebalgas Latviešu biedrības, asociācijas „Attīstība JP” loceklis

Turpmākā lasāmviela:

· Skolas mājas lapa: http://www.philos.lv/Gimenes_skola.html

· Par ģimeņu skolas koncepciju:

· <http://www.familiesinschools.org/about-us/mission-history/>

· <http://www.sylvfamilyschool.org/Welcome.html>

Par humanitāro pedagoģiju:

· Амонашвили Ш.А, 2010. „Как любить детей (опыт самоанализа)”. Донецк: Изд-во «Ноулидж»)

PADOMI EKOCIEMATAM, UZSĀKOT RADOŠUMA SADARBĪBAS STADIJU

(Balstīts uz Baltijas jūras reģiona ekociematu pieredzi)

- Izmantojiet mācīšanas procesu, kā iespēju pašiem mācīties;
- Apgūstiet jaunās paaudzes tīklu veidošanas modeļus un izmantojiet tos praksē;
- Izmantojiet visas iespējas, lai sadarbotos ar politiskajām, valsts, biznesa un nevalstiskajām organizācijām, lai izplatītu sabiedrībā ekociematu kustības idejas;
- Ja jūsu ekociematam vai eko projektam ir vērtīgas idejas, pakalpojumi vai produkti, kurus piedāvāt plašākai sabiedrībai, pievienojieties virtuālajam starptautiskajam tīklam – Ekociematu ceļam. Plašāka informācija par ekociematu ceļu ir atrodama: <http://www.ecovillageroad.eu>.

Pēcvārds

Baltijas Jūras Reģiona Programmas (2007-2013) līdzfinansētā projekta „Ekociemati lauku attīstībai” darba veicēju komanda izsaka pateicību Eiropas Savienībai par iespēju īstenot šo projektu un prezentēt plašai sabiedrībai projekta ietvaros apkopotās idejas un rezultātus.

Projekta mērķis bija veicināt ekociematu attīstību kā ilgtspējīga dzīvesveida nodrošināšanu Baltijas jūras reģiona lauku teritorijās. Projektu īstenoja projekta partneri no Lietuvas (galvenais partneris), Somijas, Latvijas, Polijas un Zviedrijas. Papildus projekts bija iesaistījis asociētos partnerus no Baltkrievijas, Vācijas, Krievijas un arī no Somijas un Zviedrijas. Projekts tika īstenots no 2010 līdz 2013. gadam.

Projekta rezultāti ietver trīs rokasgrāmatas, kuras apkopo, galvenokārt, Baltijas jūras reģionā esošo ekociematu pieredzes, prakses un videi draudzīgu tehnoloģiju vadlīnijas. Rokasgrāmata ar nosaukumu „Dzīvojot harmonijā: iedvesmojumu stāsti par ekociematu pieredzi” ietver vadlīnijas ekociematu izveidei, pārvaldei un sociālo lietu pārvaldīšanai. Pārējās divas rokasgrāmatas ietver informāciju par ekociematu eko-tehnoloģijām un praksēm, un par ekociematos praktizēto uzņēmējdarbību. Papildus tam šī projekta rezultāti ietver arī tiešsaistes sociālā un ekonomiskā ilgtspējīguma novērtēšanas instrumentu (skatīt www.balticecovillages.eu/ecovillage-sustainability-self-evaluation-test), Baltijas jūras reģiona ekociematu ceļa (skatīt www.ecovillageroad.eu/) izveidi un rekomendācijas politikas veidošanai.

Šīs rokasgrāmatas lappusēs iekļautajam materiālam savu ieguldījumu ir snieguši daudzi cilvēki. Projekts ir aptvēris lielu un daudzveidīgu ekoloģisko zināšanu kopumu, ieskaitot pētniekus, vietējo ekociematu apvienības un ekociematu iedzīvotājus. Kā šīs rokasgrāmatas redaktori mēs vēlamies izteikt savu pateicību visiem ekociematu iedzīvotājiem un ekspertiem, kas ir gatavojuši materiālu paši vai snieguši intervijas, laipni daloties ar savām zināšanām par eko tehnoloģijām un prakses pieredzēm. Mēs vēlamies pateikties pētījumu veicējiem no „Ekociemati lauku attīstībai” projekta valstu komandām, kas ir piedalījušies šīs rokasgrāmatas sagatavošanā.

Par šajā rokasgrāmatā iekļautajām praksēm un saturu ir atbildīgi to autori, jo stāsti atspoguļo autoru pieredzi un viedokļus. Gadījumi un stāsti nav paredzēti, lai tos lasītu kā tehnisko specifikāciju, kas detalizēti aprakstītu to, kā uzstādīt vai ieviest konkrēto tehnoloģiju praksē. Tie ir pēc savas dabas ilustratīvi un iedvesmojoši. Tādēļ, neskatoties uz to, ka šeit izklāstītā informācija pēc autoru domām ir ticama, tomēr tās precizitāte vai pilnīgums netiek garantēts.

Mēs izsakām pateicību Eiropai Savienībai par finansiālo atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumenta- „Baltijas jūras reģiona programma 2007-2013”. Lai gan ES nodrošināja lielāko finansējuma daļu projekta īstenošanā, vēlamies pateikties visiem projekta papildus finansējumu avotiem projekta partneru valstīs.

Mēs novēlam saviem lasītājiem iedvesmojošus brīžus lasot mūsu stāstus! Lai saņemtu turpmāku iedvesmu un informāciju par projektu, lūdzu, apmeklējiet projekta mājas lapu www.balticecovillages.eu.

Vilņa, 02.09.2013

Projekta komanda

Projekta vadošais partneris

Lietuvos Valsts Agrārās Ekonomikas institūts, www.laei.lt

Projekta partneri

MTT Somijas lauksaimniecības un pārtikas izpētes centrs, www.mtt.fi

Latvijas Valsts Agrārās Ekonomikas institūts, www.lvaei.lv

Kooperatīvā sabiedrība Suderbyn, www.suderbyn.se

Rietumu Pomerānijas biznesa skola, www.zpsb.szczecin.pl

Asociētie projekta partneri

www.zegg.de

www.gen-europe.org

www.ecohome-ngo.by

www.ekobyar.se

www.cisr.ru

www.ftacademy.ru

www.slu.se

www.permaculture.se

www.cbss.org

BEN (Baltic Ecovillage Network)

GEN-Finland
(www.rihmasto.fi/skey)

www.balticecovillages.eu

www.ecovillageroad.eu

Dzīvojot harmonijā: iedvesmojoši stāsti par ekociematu pieredzi. Redaktore: Dalia Vidickiene.
Viļņa: BMK leidykla, 2013. – 124 lapas.
ISBN 978-609-8080-38-4

Šodien liela sabiedrības daļa sāk domāt par tāda dzīves stila veidošanu, kas nodrošinātu harmoniju ar Zemi un citiem cilvēkiem. Ekociematu attīstības jomas nodrošina atbilžu sniegšanu uz daudziem jautājumiem, kas saistīti ar šāda dzīves stila veidošanu. Grāmata prezentē pašas interesantākās un efektīvākās pieredzes saistībā ar ekociematu attīstību Eiropā, īpaši Baltijas Jūras reģionā. Ja Jūs lasiet grāmatu no sākuma līdz beigām, Jūsos radīsiet sajūtas, ka virtuāli apmeklējiet dažādus Eiropas ekociematus. Jūs apgūsiet zināšanas par katru ekociemata attīstības posmu: ekociemata attīstības vīzija un izveides uzsākšana; apmetne un pirmie dzīves gadi kopienā; attīstības radītās izmaiņas kopienā un kopienas vadība; ekociemats kļūst par centru, kas piedāvā sabiedrībai zināšanas par ekociematu attīstību. Ja Jūs meklējat īpašus risinājumus, grāmatas nodaļas piedāvā aprakstītās pieredzes izmantot kā Lego klucīšus, izvēloties un apkopojot tos, kas ir visatbilstošākie Jūsu vērtībām.